

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

*Ediție specială dedicată Simpozionului Regional
„LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE”*

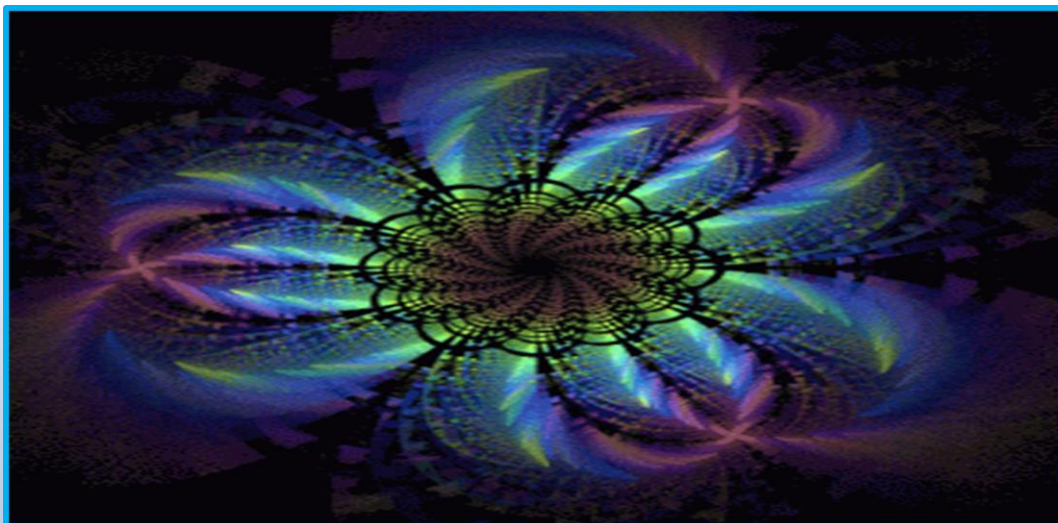
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.32
Aprilie 2023

2023

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Comitet științific:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Prof. dr. Valeria GHERGHE

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Daniela Ramona VÎJĂ

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Corina ȘTEFAN

Prof. metodist Andra NEGRILĂ

Inf. Mariana POPA

Bibliotecar Rozalinda MÎRTÎCU

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

CUPRINS

„Învierea domnului – sărbătoarea luminii"	Pătru Livia	6
„Rolul educației religioase în formarea comportamentului moral-civic al preșcolarilor"	Androne Mădălina	8
„Lumina prin sfânta învățătură"	Ciupăgeanu Anișoara	10
„Obiceiuri românești și simboluri de Paște"	Stănimir Carmen-Alina	12
„Arta și religia-locul lor în cultura spirituală a societății"	Purcărea Cristiana-Mihaela	14
„Învierea Domnului, sărbătoarea sufletului"	Bălan Mihaela	16
„Bucuria Învierii-tradiții obiceiuri și superstiții de paști"	Ciaușu Camelia Tănțica	17
„Cel mai mare învățător al tuturor timpurilor"	Agapie Carmen-Liliana	19
„Contexte postmoderne ale muzicii religioase în educație"	Neagu Gelu	21
„Isus Hristos – lumina lumii"	Gușă Petruța Felicia	25
Sărbătorile pascale – tradiții și credințe	Drăgan Aurelia	26
Floriile – Intrarea Domnului în Ierusalim – Duminica floriilor"	Drăghici Monica Alina	28
„Învierea Domnului Isus Hristos. o sărbătoare de importanță universală"	Dragnea Laura Valentina	29
„Duminica Floriilor – simboluri creștine, obiceiuri și tradiții"	Popescu Mihăița	32
„Rolul educației religioase în viața copiilor"	Ionescu Alin-Cristian	34
„Lumină din lumină"	Dogaru Felicia Dora	39
„Importanța Învierii Domnului"	Dirdea Anca	40
„Obiceiuri și tradiții de Paște"	Păun Georgiana	43
„Învierea Domnului – Sărbătoarea luminii, a bucuriei și a vieții"	Ștro Dan Mihail	45
„Paștele cea mai importantă sărbătoare religioasă"	Țințarcu Mari	47
„Încondeierea ouălelor"	Buzatu-Bobocel Cristina	49
„Întâlnirea cu Hristos pe drumul Emausului"	Simion Adelin-Cătălin	51
„Învierea Domnului – Sărbătoarea Luminii"	Pavel Marius Constantin	53
„Învierea Domnului – Sărbătoarea Bucuriei"	Chircă Ana-Elena	57
„Învierea Domnului, Sărbătoarea sufletului"	Catrina Anca Mirela	59
„Învierea Domnului, Învierea noastră"	Elena Ilina	61
„Învierea Domnului, Sărbătoarea luminii"	Ionica Anton	63
„Învierea Domnului – Sărbătoarea luminii"	Sfîrcă Mădălina Ionela	65
„Învierea Domnului"	Ciurea Ionela-Daniela	67

„Învierea lui Hristos-ziua mântuirii”	Popa Edvica	68
Sărbătorile pascale- tradiții și obiceiuri românești	Scarlat Liliana Cristina	71
„La crucea ta, Iisuse”	Drăgan Oana Claudia	72
„Literatura religioasă în viața copiilor”	Doncea Bogdan Alin	73
„Creștinii și sărbătorile pascale”	Ilie Eugenia	75
„Paștele-Sărbătoarea luminii”	Ștefan Violeta	77
„Sărbătorile Pascale”	Ștefan Emil	78
„Lumina Învierii Domnului prin suflet de copil”	Boncea Niculina Maria	81
„Paștele – Sărbătoarea învierii, a miracolului, a luminii și iubirii divine”	Măldăianu Lidia	82
„Hristos a înviat din morți”	Măldăeanu Mariana Mirela	85
„Sărbătoarea sufletului-Învierea Domnului”	Mitroi Elena Valentina	87
Program artistic „Lăsați copiii să vină la mine”	Niculescu Irina/Vergelea Laura	88
„Tradiții culinare a sfințelor sărbători pascale în zona Teleormanului”	Ciovînă Elena	95
„Obiceiuri, tradiții și superstiții populare românești de Sfintele Paști”	Soare Tatiana Mihaela	97
„Tradiții și obiceiuri naționale de Paște”	Niță Nicoleta Elena/Bără Sândica	100
„Tradiții și obiceiuri pascale”	Boldea Valerica	102
„Învierea Domnului-Sărbătoarea luminii”	Paraschiv Simona-Ileana	103
„Paștele-Învierea Domnului”	Mîrțicu Elena-Rozalinda	105
„Paștele la români”	Scumpu Adela Simona	106
„Paștele-Sărbători și tradiții”	Petrică Daniela Lorena	107
„Paștele la români”	Vîlcan Camelia Marinela	108
„Învierea Domnului-Sărbătoarea luminii”	Oprea Georgeta	109
„Paștele la români”	Nistor Alina	110
„Paștele, sărbătoarea luminii și a bucuriei”	Chircu Loredana	112
„Povestea Învierii Domnului”	Dumitrescu Andreea Ofelia	115
„Învierea Domnului – taină a iubirii veșnice”	Damean Nicoleta	116
Proiect educativ „Bucuria Învierii”	Rădița Cristina Daniela	117
„Purificarea lumii prin Înviere”	Dragnea Adrian Cătălin	119
„Învierea Domnului Iisus Hristos-istorie și miracol”	Bratu Marieta-Gabriela	121
„Cum petrec europenii paștele. Tradiții și obiceiuri.”	Alexe Marinela Valentina	122
„Paștele-Sărbătoarea luminii”	Voinea Anuța	124
„Învierea Domnului-Sărbătoarea luminii”	Mihăiță Monica	125
„Învierea Domnului prin ochi de copil”	Ristache Mirela Daniela	127

„Învierea Domnului-Sărbătoarea luminii”	Tunaru Mariana	129
„Tradiții și obiceiuri pascale”	Necula Nicoleta	131
„Sărbătoarea Învierii Domnului”	Cîrnaru Ancuța Cristina	132
„Sărbătoarea Învierii Domnului prin ochi de copil”	Solomon Theodora-Nicoleta	135
„Sărbătoarea Învierii Domnului reflectată în arta pentru copii”	Mititean Liliana Cristina	136
„Sărbătoarea Învierii pentru copiii preșcolari”	Ștefan Ramona Mirela	138
„Sărbătoarea Paștelui la români”	Ghibu Mirela	140
„Sărbători pascale-superstiții străvechi”	Bojă Gabriela Dani	141
„Sărbătorile pascale la olteni”	Stan Natalia-Tatiana	143
„Școala și biserica, repere ale vieții”	Năiță Cărmidă Ileana	144
„Praznicul Învierii Domnului-cea mai strălucită sărbătoare”	Matei Corina-Manuela	146
„Semnificația Învierii Domnului”	Doncea Bogdan Alin	147
„Sfintele Paști în istoria omenirii”	Ciofalcă Tatiana	148
„Sfintele Paști în datini și obiceiuri”	Pantea Daniela	149
„Credința copiilor de vârstă preșcolară”	Balaur Izabela-Margareta	151
„Învierea Domnului-sărbătoarea sufletului”	Socol Violeta	152
„Obiceiuri de Paște, între tradiție și modernitate”	Staicu Eugenia Viorica	153
„Credințe și superstiții de Paște”	Tăiatu Lăcrămioara	156
„Un strop de credință”	Barbu Mariana Sonia	158
„Tradiții și obiceiuri de Paște în România”	Dragomirescu Ionelia	159
„Tradiții și obiceiuri românești de Sfintele Paști”	Beșcu Monica/Melinte	161
„Tradiții și obiceiuri de Paște”	Paraschiv Oana-Maria	163
„Tradiții de Paște”	Apostol Ionela	165
„Tradiții și obiceiuri de Sfintele Paști”	Dobre Mioara	167
„Tradiții și obiceiuri de Paști”	Nicolescu Aretina	169
Proiectul catehetic „Rugăciune pentru pacea lumii”	Țârdeanu Viorica Georgeta	171

„ÎNVIEREA DOMNULUI – SĂRBĂTOAREA LUMINII”

**Pătru Livia, Prof. învă. primar,
Școala Gimnazială Brastavățu**

Cu ocazia sărbătorii pascale, întreaga creștinătate își aduce aminte de cel mai mare eveniment care a avut loc pe acest pământ, și anume, învierea Domnului Isus Hristos.

Lucrarea deosebit de importantă a Domnului Hristos a culminat cu moartea și învierea Sa, biruind pentru fiecare dintre noi la Golgota.

Dacă vom reflecta puțin la importanța învierii lui Hristos vom putea observa câteva aspecte fundamentale care ne vor apropia mai mult de Dumnezeu și de acest mare adevăr al scripturilor, că Isus Hristos a înviat din morți.

În primul rând Învierea lui Hristos dovedește că este fiul lui Dumnezeu, acest adevăr fiind afirmat chiar și de către sutașul roman care îl păzea pe Isus, acesta văzând manifestarea naturii din momentul în care Isus și-a dat duhul a exclamat, „Cu adevărat, Acesta a fost fiul lui Dumnezeu!”, (Mt.27,54). Acest adevăr nu a fost întărit prin înviere doar în inimile ucenicilor ci și în inimile noastre care îl au ca și „Guvernator”, pe El, putând să-L mărturisim acum cu o și mai mare încredere pentru că știm sigur că este viu, iar învierea Sa ne dă siguranța unei vieți trăite cu El, „...Eu sunt cu voi în toate zilele...”, (Mt.28,20), acest adevăr fiind certificat de către Mântuitor.

De asemenea, Învierea Domnului Isus Hristos ne dă siguranța veșniciei. Prin Învierea Sa, de acum orice om care a beneficiat de dreptul de a deveni copil al lui Dumnezeu primește o perspectivă nouă, „o nădejde vie”, speranța revederii cu Hristos în slavă, credinciosul începând din momentul salvării primite în numele Domnului Isus Hristos să aspire la o viață veșnică trăită cu Dumnezeu în împărăția Sa.

Veșnicia fals interpretată de mulți iar de alții respinsă, devine o realitate importantă pentru credincioși. Domnul a spus, „... Eu Mă duc să vă pregătesc un loc. Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu, să fiți și voi...”, (Ioan 14.2c,3), înțelegem din aceste cuvinte ale Mântuitorului următorul adevăr, pentru ucenicii Săi veșnicia cu El în slavă este asigurată, așadar, atenție mare, aceste zile de sărbătoare ar trebui să ne conștientizeze de dorința lui Dumnezeu și să ne putem bucura de izbândă. Pe lângă toate aceste lucruri Domnul a mai promis ceva, „Celui ce va birui, îi voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu de domnie, după cum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui de domnie...”, (Ap.3,21), chiar dacă bucuria este imensă atunci când știm că Hristos ne-a pregătit un loc în împărăția Sa, un alt adevăr îl întâlnim în acest pasaj minunat din cartea Apocalipsei în care descoperim că dorința Domnului este ca în veșnicia promisă, în cetatea sfântă, în împărăția Sa, să domnim și noi împreună cu El. Merită ca bucuria noastră să fie deplină și să-i mulțumim pentru dragostea Lui.

Învierea Lui a reînviat în inima ucenicilor speranța de a putea vedea Împărăția lui Dumnezeu, chiar dacă pe moment nu au înțeles pe deplin despre ce este vorba, a venit și vremea când au înțeles și au putut spune, „Ucenicii Lui n-au înțeles aceste lucruri de la început, dar, după ce a fost proslăvit Isus, și-au adus aminte că aceste lucruri erau scrise despre El, și că ei le împliniseră cu privire la El...”, (Ioan 12,16), după coborârea Duhului Sfânt au înțeles care era și este planul lui Dumnezeu, atât cu privire la salvarea sufletelor lor, cât și cu privire la Împărăție. Acum, odată cu învierea Domnului Isus Hristos, lucrarea Sa de Mântuitor a fost dusă la îndeplinire.

O ultimă importanță despre care aș dori să vorbesc de această dată este următoarea, învierea Domnului Isus Hristos a dovedit că moartea nu are ultimul cuvânt. Cu toții cunoaștem acest crud

adevăr și anume că moartea nu iartă pe nimeni, de această dată am putut vedea că nu l-a ocolit nici măcar pe Fiul lui Dumnezeu, evident acesta fiind de-acord să-și dea viața pentru noi. Există în inima oamenilor o anumită teamă când li se vorbește despre moarte, aceștia având o repulsie atunci când sunt nevoiți să accepte fie ei și credincioși că dacă nu va veni răpirea în timpul vieții lor se vor confrunta cu toții cu acest mare adevăr, moartea. La prima vedere se poate produce într-un fel sau altul un atac de panică, și unii chiar îl au, însă prin învierea Domnului Isus Hristos moartea a fost învinsă, astfel, fiecare credincios beneficiază de următorul adevăr, „Și dacă Duhul Celui ce a înviat pe Isus dintre cei morți locuiește în voi, Cel ce a înviat pe Hristos Isus din morți va învia și trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care locuiește în voi.” (Romani 8:11), prin aceasta ne dovedește scriptura că asemenea lui Hristos vor învia toți credincioșii care au beneficiat de soluția salvării dată de Dumnezeu, Isus Hristos.

Astfel orice credincios va putea spune asemenea Ap. Pavel următoarele cuvinte, „Când trupul acesta, supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghițită de biruință.”, o biruință identică cu cea de care ne amintim în aceste zile, „Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte?” (1 Corinteni 15:54,55), toate aceste lucruri vor trece, boli, necazuri și moarte, toate au fost învinse de Hristos prin învierea Sa și odată cu El le învingem și noi.

Am putut observa câteva lucruri deosebit de importante care au fost dovedite prin moartea și învierea Domnului Isus Hristos. Astfel, orice om are acum dreptul să devină un copil al lui Dumnezeu, putând beneficia de Duhul Sfânt trimis de Domnul pentru noi, de siguranța vieții veșnice împreună cu Hristos, de soluția răscumpărării dată de Dumnezeu omenirii prin singurul Său fiu și de învingerea celui mai mare dușman, moartea.

Pentru cei ce cred, Învierea din morți a Mântuitorului Hristos este un adevăr esențial, temelia credinței creștine și fundamentul Bisericii. Dacă Hristos Domnul nu ar fi înviat din morți precum a zis, cuvintele Lui ar fi fost asemenea cu ale oricărui înțelept sau filosof, cuvinte frumoase, dar nu și mântuitoare. De aceea Sfântul Apostol Pavel spune: „dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința voastră. (I Corinteni 15, 14). Viețuirea creștină nu are o rațiune în sine însăși, ci este îndreptățită de legătura pe care o avem cu Hristos Cel Înviat. Dacă lumea ar înțelege darurile extraordinare care decurg din Învierea Domnului, chipul acestei lumi ar fi unul al bucuriei și al veseliei. Pentru că ceea ce ne oferă Hristos, nicăieri în altă parte nu putem găsi și nimic mai dulce sau mai de preț nu există în această lume.

Hristos cel înviat oferă celor ce cred în El șansa de a nu mai muri. Dacă „plata păcatului este moartea” (Romani 6, 23), Hristos, cel fără de păcat, își asumă moartea noastră pentru ca înviind El să putem și noi învia. Întâlnirea pe drumul Damascului acestei vieți te învață întâi de toate un lucru – că de fapt nu ești viu, ci mort. Că ceea ce ți se părea a fi viață, era de fapt moarte. Altfel spus, întâlnindu-ne cu Hristos, Viața lumii, înțelegem că moartea am trăit-o deja, că ne aflăm în ea, dar și faptul că într-o clipă putem învia îmbrățișând Viața – Hristos. Această primă înviere din moartea păcatului aduce multă tihnă inimii, dar ceea ce odihnește sufletul cu adevărat este încredințarea că printr-o relație vie cu Mântuitorul Hristos noi nu vom mai gusta cu adevărat moartea.

Când cunoaștem pe Hristos cel înviat știm că moartea cea trupească nu mai este decât „paștile nostru, paștile (pesah – trecere), că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pre noi!”. Hristos, doar Hristos ne poate scoate din moarte. El a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând. Prin moartea Lui a călcat moartea noastră. Moartea nu mai are forță, nu mai are consistență, nu mai are stăpânire asupra lumii. „Unde-i moarte boldul tău?” cântăm de Paște.

În Hristos cel înviat moartea nu mai există, pentru că El este antidotul morții. Hristos ne scoate pe noi din moarte pentru că a suferit-o El deplin în locul nostru. Vorbim de moartea Lui, dar de fapt este vorba despre moartea noastră, așa cum Învierea Lui trebuie să fie și învierea noastră,

întâi de toate înviere din moartea păcatului și necunoștinței, apoi învierea cea de obște la momentul restaurării lumii acesteia, când va fi un cer nou și un pământ nou.

Cu toate acestea, mântuirea pe care Hristos ne-o aduce prin patima, moartea, învierea și înălțarea Sa la Cer nu e un dat despre care doar luăm la cunoștință. Mântuirea obiectivă pe care El o aduce lumii trebuie asumată de fiecare în parte, în chip personal, subiectiv, printr-o relație vie cu El prin Biserică, prin Sfintele și de viață făcătoare Taine. Dacă sunt încă oameni cărora nu le face plăcere să audă că Dumnezeu a murit pentru noi, este pentru că acest lucru ne responsabilizează.

Creștinul trăiește pentru Înviere, el moare lumii și se unește cu Hristos încă de aici, de pe pământ, el caută comuniunea veșnică cu Treimea cea de o ființă și nedespărțită. Creștinul practicant, cel care-L urmează pe El și păzește poruncile Lui, spune împreună cu Sfântul Pavel: „nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie” (Evrei 13, 14). Toată rațiunea lui de a fi stă în adevărul Învierii. Când spunem „fără Înviere”, spunem „fără Hristos”, spunem întunerice și nebulie. Dar noi știm că El a înviat! Și viața veșnică ne-a dăruit!

ROLUL EDUCAȚIEI RELIGIOASE ÎN FORMAREA COMPORTAMENTULUI MORAL-CIVIC LA PREȘCOLARI

**Prof. înv. preșcolar Androne Mădălina
Școala Gimnazială „Dan Berindei”- structura Grădinița cu PP Nr. 1**

Educația religioasă constituie o latură aparte a educației care presupune o mare responsabilitate deoarece se lucrează cu sufletele copiilor.

Astfel, educația moral-religioasă trebuie începută încă din familie. Părinții trebuie să supravegheze și să corecteze dobândirea primelor componente religioase. Contează însă calitatea acestor componente pe care se va clădi viitorul edificiu.

Educația religioasă se continuă apoi, potrivit nivelului de înțelegere al copilului în grădiniță, în școală, pentru a se forma în sufletul acestuia impresii, deprinderi de conduită și sentimente cu ajutorul cărora să devină o adevărată persoană deschisă comunicării cu Dumnezeu și cu semenii.

Educația religioasă contribuie în mare măsură la educația moral-civică a copilului. Acordăm o atenție deosebită dezvoltării morale știind faptul că de calitatea deprinderilor formate în copilărie, depinde calitatea viitorului adult.

În munca de educație morală a copilului, importantă este afectivitatea lui, caracteristică care stă la baza trezirii emoțiilor și educării sentimentelor morale, a formării conduitei morale.

În activitatea didactică desfășurată cu preșcolarii am urmărit să scot în evidență importanța pe care o are educația moral-civică și religioasă. Aceasta poate începe încă de la grupa mică, se continuă pe tot parcursul preșcolarității, apoi la școală.

Educația morală nu poate fi redusă doar la cunoaștere. Mulți oameni conosc regulile și normele morale, dar nu le respectă, trebuie să avem în vedere și latura afectivă a educației morale, să apelăm și la sentimentele copiilor, la stările lor emoționale.

În activitatea desfășurată, am pornit de la concret și anume de la faptele bune ale copiilor sau mai puțin bune, pe care le-am analizat împreună, apelând întotdeauna la toleranță și iubirea aproapelui.

Pentru a înțelege mai bine puterea nevăzută a lui Dumnezeu, binefacerile Lui asupra naturii și a omului, le-am prezentat copiilor lectura „Fiți buni cu viețuitoarele”, prin intermediul căreia copiii află că toate viețuitoarele sunt create de Dumnezeu și că ei trebuie să le hrănească, să le iubească și să nu le chinuie. Din lectura „Să iubim florile și natura” copiii află că Dumnezeu face ca toată natura să crească, să înflorească, să rodească, iar creștinii trebuie să-o ocrotească. După ascultarea lecturii ”Să ne iubim unii pe alții” copiii au fost profund emoționați, s-au bucurat că puii rândunicii au scăpat cu viață și au acuzat fapta rea a lui Radu.

Concomitent le-am explicat ce înseamnă să facem fapte bune, de ce nu trebuie să facem fapte rele și cum se pot îndrepta acestea. În vederea formării conduitei moral-civice față de natura înconjurătoare, i-am învățat pe copii poezia „Ochiul lui Dumnezeu” .

Încă de la grupa mică i-am obișnuit să spună rugăciunea „ Doamne,Doamne, Ceresc Tată”, înainte de masă. Astfel, acum, la grupa mare, după ce se așează la rând pentru a pleca în sala de mese, toți, cu palmele față în față și cu ochii la icoană, spun rugăciunea pe un ton potrivit, clar, în așa fel încât să simtă că rugăciunea este adresată lui D-zeu, care ne apără și ne iubește pe toți. I-am învățat să-și facă în mod corect semnul sfintei cruci, cu împreunarea celor trei degete, care semnifică Sfânta Treime precum și atitudinea serioasă pe care trebuie să o aibă când se închină.

În scopul formării la preșcolari a unor deprinderi moral - religioase, a cunoașterii și respectării de către aceștia a unor reguli de comportament religios, am desfășurat vizite la biserică unde aceștia au observat atmosfera de pioșenie, comportamentul oamenilor care vin în liniște, se închină, sărută icoanele, spun rugăciuni.

În preajma sărbătorii Învierii Domnului am mers cu ei la biserică unde au mărturisit preotului greșelile făcute. Acesta le-a dat povețe, sfaturi, cum să fie mai buni, mai cumimți, să asulte de părinții și educatorii, să facă fapte bune și să-și spună rugăciunea dimineața și seara. Au trecut apoi cu lumânarea aprinsă prin fața altarului și au primit sfânta împărtășanie. De asemenea cu ocazia Înălțării Domnului am fost la biserica din Cimitirul Lazaret unde am cinstit eroii care au murit în războaie pentru ca noi să avem un trai mai bun.

Am organizat împreună cu copiii excursii la mănăstirile din județul Neamț unde aceștia au aflat din discuțiile cu maicile și cu preoții despre viața din mănăstire, despre faptele lor bune, despre cum îi ajută pe cei săraci, servindu-i cu o mâncare caldă.

Prin toate activitățile cu conținut religios am urmărit formarea la preșcolari a calităților unui bun creștin.

BIBLIOGRAFIE

Momanu Mariana – *Introducere în educația religioasă*, Iași, Editura „Polirom”, 2002

Cucoș Constantin – *Educația religioasă. Conținut și forme de realizare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996

LUMINA PRIN SFÂNTA ÎNVĂȚĂTURĂ

Ciupăgeanu Anișoara
Prof. limba și literatura română
Școala Gimnazială Marin Preda Siliștea-Gumești

În Duminica Sfintelor Paști și în fiecare duminică sărbătorim și trăim nu doar Învierea Mântuitorului Hristos, ci și învierea noastră personală, iar în al doilea rând, învierea fiecăruia dintre noi trebuie să se realizeze acum, în prezent, în timpul vieții noastre. După cuvintele Mântuitorului Hristos, ale Sf. Apostol Pavel, ale Sf. Ioan Gură de Aur și ale altor Sfinți Părinți, învierea noastră, în special, a sufletului nostru, trebuie să aibă loc încă din această viață, urmând ca la sfârșitul veacurilor ea să fie completată de învierea trupului nostru înduhovnicit.

Prin prezența, lumina și eficiența ei, Învierea Domnului are puterea de a ne ajuta în lupta noastră cu păcatele, cu neputințele și cu patimile și de a ne sprijini în înfăptuirea binelui și în cultivarea și lucrarea virtuților, adică de a înainta spre asemănarea cu Dumnezeu.

În lucrarea *Proloagele* vol. I și II tipărite prin străduința și osteneala dr. Nestor Vornicescu, Mitropolitul Olteniei, găsim un mănunchi ales de cuvinte de învățătură, cu fragmente de relatări din viețile sfinților, deopotrivă pretuite de clerici și enoriași. Acestea și-au confirmat valoarea și semnificația în acele când Biserica era singura instituție care se preocupa de viața spirituală și de cultura poporului, până în epoca modernă, când Școala a devenit o instituție de prestigiu, prin rolul său major, specific în instruirea și educarea poporului.

Intr-o formă simplă și atractivă, aceste texte, cu o reală valoare literară, relevă idealul binelui, al păcii și al bunăvoinței, virtuțile milosteniei și dragostei față de semenii, adică ne conduc la *lumină*.

Iată câteva exemple din aceste învățături:

Învierea lui Hristos ne învață pe noi a învia din moartea sufletească, spre viața cea cu fapte bune, "că precum Hristos S-a sculat din morți, prin mărirea Tatălui, așa și noi, întru înnoirea vieții să umblăm."

Au știți voi ce este moartea sufletească? Moartea sufletească este păcatul cel greu, de moarte, pentru care omul are a se chinui în veci, în iad. Pentru aceia că ia pe Dumnezeu din suflet, prin care suflet viețuiește. Că precum sufletul dă viață trupului, așa Dumnezeu dă viață sufletului.

Sufletul, până nu se desparte de Dumnezeu prin păcate, este viu și lucrător, dar cum se smulge de la Dumnezeu, prin căderea în păcate, îndată se face mort și nelucrător.

Părintele nostru Dimitrie, mitropolitul Rostovului

Câștigă-ți dragostea și unirea, nu prin jurăminte și momeli, ci prin așezarea sufletului, după legea lui Dumnezeu, căci, întru aceasta, nimic nedrept sau silit nu intră.

Sf. Efrem Sirul

Să iei omule, ca pavăză, sfânta rugăciune și să te îngrădești cu ea. Să te scoli din somn și să-ți scoți sabia ta, adică rugăciunea.

Și să stai tare după puterea ta și să te rogi din tot sufletul, cu dorirea ta și Dumnezeu îți va ajuta fie degrabă și-ți va da tărie și putere ca să biruiști pe vrăjmașul cel nevăzut, care îndrăznește asupra ta.

Că nu pentru aceea, fraților, este făcută noaptea, ca să o dormim întreagă, fără folos, i, se cade, să o împărțim, o parte, pentru lucru, iar alta, pentru odihnă.

Că, prin aceste închinăciuni biruiește omul puterea diavolului și, prin ele, se izbăvește de păcatele ce a înfăptuit în acea zi.

Că, atunici, și noaptea îți este ție mai ușoară, către Dumnezeu, și rugăciunile cele de noapte, te pot întoarce spre pocăință că, mai bine ascultă Dumnezeu rugăciunile de noapte, decât cele de zi ale tale.

Că, în vreme de noapte, nu tulbură mintea cuvintele cele deșarte. Și cum o vor tulbura, când toți dorm și nu se vede nimeni, nici nu cască cineva, nici nu face zgomot?

Să ne sârguim, fraților, să ne rugăm în toate zilele și în toate nopțile, ca să dezlegăm puterile păcatelor. Drept aceea, zic vouă, să ne sculăm noaptea, dacă nu, chiar la miezul nopții, cel puțin spre ziuă.

Sf. Ioan Gură de Aur

Mărire deșartă este o patimă fără îndreptare și în tot lucrul bun se amestecă și-l face pe el nesuferit.

Că, precum strugurele, căzând din viță pe pământ, putrezește degrabă, așa și fapta bună pierde din pricina slavei deșarte.

Vasul cel crăpat nu ține ceea ce se toarnă într-însul, așa și deșarta slavă pierde plata cea adevărată a faptelor bune.

Înfrânarea cea cu mândrie este ca fumul cuptorului, ce se risipește în văzduh și a cărui urmă o pierde vântul.

Precum o aruncătură a pietrei nu ajunge la cer, așa și rugăciunea celui care vrea să placă oamenilor, nu se va sui la Dumnezeu.

Iar în zilele postirii, să nu arăți înfrânarea ta, ca Tatăl, văzându-te pe tine, în taină, să-ți dea ție plată la arătare.

Sf. Evgharie

Ce zice Apostolul: "Totdeauna, bucurați-vă, neîncetat rugați-vă, întru toate mulțumiți!" că prin aceste trei fapte bune se hotărăște și se cuprinde mântuirea noastră:

Totdeauna a ne bucura este făcător de dreptate.

Iar rugăciunea neîncetată nu dă loc diavolului împotriva noastră.

Și a mulțumi totdeauna, este dovadă luminată a dragostei celei către Dumnezeu.

Preacuviosul Părintele nostru Teodor Studitul

Învățătura cărții lui Iov este că omul trebuie, neconținut, să se supună lui Dumnezeu, chiar când mintea lui nu rămâne deplin împăcată. tainele lui Dumnezeu sunt prea mari, ca să le putem cuprinde, cum zice Proorocul: "Gândurile Mele nu sunt ca Gândurile voastre și căile Mele ca ale voastre".

Noul Testament avea să ne dea răspunsul cel mai adânc, despre rostul suferinței în lume, și anume că suferința unui drept avea să mântuiască lumea de păcate pentru totdeauna; adică suferința mântuitoare a Domnului Hristos și a celor ce cred în El.

Cuvânt la pomenirea Sfântului și dreptului Prooroc Iov

Omule, toate le-ai luat de la Dumnezeu: înțelegere, gând, meșteșug și minte!

Ci, însă, împrumut ți s-au dat, ca, adică, să plătești în locul acestora: dreptate, dragoste, blândețe, smerenie și milostenie. Iar, Acela îți va da ție daruri pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit, nici la inima omului nu s-au suit, pe care le-a gătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe El.

Omule, să-ți fie ție

✓ *În cap, mintea și priceperea*

- ✓ *În ochi, privirea lui Dumnezeu*
- ✓ *În partea de jos, pământul întru care vei merge*
- ✓ *În urechi, ascultarea Scripturilor*
- ✓ *În inimă, suspinarea pentru păcate*
- ✓ *Pe limbă, adevărul*
- ✓ *În gură, rugăciunea*
- ✓ *În mână, darea la săraci*
- ✓ *În suflet, nemânieră*
- ✓ *În trup, curăția*
- ✓ *În pântece, flămânzirea*
- ✓ *În genunchi, închinarea către Dumnezeu, și, de le vei păzi pe acestea, vei fi fiu al luminii și părtaș al Împărăției Cerului.*

Cuvinte pentru folosul sufletesc

BIBLIOGRAFIE:

Proloage, vol.I, II, Editura Buna Vestire, Bacău, 1999

OBICEIURI ROMÂNEȘTI ȘI SIMBOLURI DE PAȘTE

**Stănimir Carmen-Alina, profesor învățământ primar,
Școala Gimnazială Nr.2 Turnu Măgurele**

Sărbătoarea Paștelui este una dintre cele mai importante sărbători creștine ale anului, ea comemorând Învierea lui Iisus Hristos. Se sărbătorește la sfârșitul Postului Paștelui, la trei zile după răstignirea lui Iisus.

În biserica ortodoxă oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "Postul Paștelui" numit și "Postul Cel Mare", post care durează 40 de zile și ne amintește de postul lui Moise de pe Muntele Sinai, atunci când acesta aștepta să primească cuvintele lui Dumnezeu scrise pe lespezile de piatră ale Tablelor Legii.

Ziua ouălor este exact la jumătatea Postului Mare, întotdeauna în miercură din săptămâna a patra a Postului Mare, strămoșii noștri țineau Sărbătoarea Ouălor, numită și Miezul Păreților. Cuvântul „paresimi” (sau cum îi spunea poporul, „pareti”) provine din latinescul quadagesimo“, care înseamnă „40 de zile“, adică cât se consideră că ține efectiv Postul Mare, Săptămâna Patimilor având un statut special.

În timp, și această săptămână a intrat în ceea ce numim obișnuit Postul Mare, așa încât Miezul Păreții cădea la 24 de zile de la Lăsata Secului de brânză, acum întâlnindu-se cele două jumătăți egale.

Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește "Săptămâna Patimilor" și începe în duminică Floriilor, duminică în care se comemorează intrarea lui Iisus în Ierusalim. "Săptămâna Patimilor" comemorează prinderea lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În această ultimă săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite "Denii". De luni până joi se comemorează

ultima masă, prinderea și închiderea lui Iisus. În această zi se comemorează spălarea picioarelor și Cina cea de Taină a lui Iisus din Nazaret cu Apostolii așa cum este descris în Evangelhie.

Vineri, numită "Vinerea Mare" este ziua în care credincioșii țin post negru și se comemorează crucificarea și moartea lui Iisus pe cruce .

Deși această sărbătoare reprezintă pentru toți românii Învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României, unde pe lângă tradiționalele ouă roșii, cozonac, miel și pască, obiceiurile pascale românești sunt îmbogațite de tradițiile regionale:

În Bucovina, în noaptea de Paște, există obiceiul aprinderii „focurilor de veghe”. În această noapte pe dealuri și coline sunt aprinse focuri care ard toată noaptea. Sătenii se adună în jurul acestor focuri, povestesc întâmplări din viața lui Iisus, iar băieții sar pe deasupra focului, pentru a îndepărta duhurile rele.

În Transilvania, a doua zi de Paște, tinerele fete sunt stropite cu parfum de către feciorii îmbrăcați în haine tradiționale. Acestea, la rândul lor, oferă băieților de băut și câteva mici daruri.

În Țara Moților, în noaptea de Paște, toaca de la biserică este dusă în cimitir, unde trebuie să fie păzită de către feciorii din sat. Dacă nu reușesc să o păstreze în siguranță și este furată, paznicii care au dat greș vor oferi, a doua zi, o masă bogată. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, ei vor fi gazdele ospățului.

În Banat, în dimineata zilei de Paște, copiii se spală pe față cu apă proaspătă de la fântână în care s-au pus: un ou roșu și fire de iarbă verde.

În Banat și în Muntenia, există obiceiul ca tinerele fete să păstreze în casă lumânarea aprinsă în noaptea de Înviere. Lumânarea respectivă este apoi aprinsă pentru câteva momente, atunci când are loc un eveniment fericit.

În regiunea Sibiului, există obiceiul ca de Paște să fie împodobit un pom de dimensiuni reduse, un arbust, asemănător cu cel de Crăciun, dar în locul globurilor se agață ouă vopsite, golite de conținut. Pomul poate fi așezat într-o vază și păstrat ca o podoabă a casei.

În Maramures, tradiția spune că în prima zi de Paste, e bine ca prima persoană care îți intră în casă să fie un barbat. Altfel, va fi discordie în casă în acel an. Dimineata devreme, copiii merg la prieteni și la vecini să anunțe Învierea Domnului, iar gazda îi întâmpină cu ouă încondeiate.

În nordul Sucevei se pregătesc diferite dulciuri speciale cum ar fi „Babele” simbolul vieții cumpătate. Prajitura este preparată din nucă, rahat și stafide, asemenea cozonacului, doar că această compoziție se toarnă în forme speciale. „Babele” – sunt duse la slujba de Înviere, alături de bucatele tradiționale din coșul pascal.

O tradiție de import, iepurașul de Paște a fost primit cu brațele deschise de toți copiii, pentru că este la fel de generos ca Moș Crăciun! Se pare că iepurașul de Paște își are originea în credințele precreștine ale fertilității, când era văzut ca un simbol al renașterii întregii naturii în perioada primăverii. Iepurele este un mesager sacru al divinității în multe culturi, dar prezența lui în tradiția pascală a fost atestată pentru prima oară în Germania, în anul 1500.

Simboluri de Paște

Lumânarea de Înviere. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

Ouale roșii simbolizează mormântul purtător de viață al Domnului nostru Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouale prin ciocnire, dar și când se întâlnesc unii cu alții, creștinii își spun: "Hristos a înviat! Adevărat a înviat!". Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Cel care sparge oul celui alt are voie să i-l ia. Dacă acesta refuză, se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă stricat și uns cu păcură.

Pasca se coace de către gospodinele creștine numai o dată pe an, de Sfintele Paști. Ea are o formă rotundă pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit.

Mielul, după tradiție, în familiile creștine se mănâncă în zilele de Paști. Mielul îl simbolizează pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care S-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe cruce ca un miel nevinovat.

BIBLIOGRAFIE:

http://serafim.golia.ro/pasti/obiceiuri_pasti.html

<http://desarbatori.ro/paste/obiceiuri>

<http://www.crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-traditii-paste/obiceiuri-pasti-71068.html>

ARTA ȘI RELIGIA -LOCUL LOR ÎN CULTURĂ SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII-

**PROFESOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ,
PURCĂREA CRISTIANA-MIHAELA, GRAD DIDACTIC I
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” și „M. VITEAZUL”
ALEXANDRIA, TELEORMAN**

Din cele mai vechi timpuri arta a fost nedespărțită de religie, a fost indisolubil legată de ea și a atins culmile cele mai înalte sub tutela religiei. Acest lucru se poate spune despre toate artele: arhitectura, pictura, sculptura, muzica, poezia.

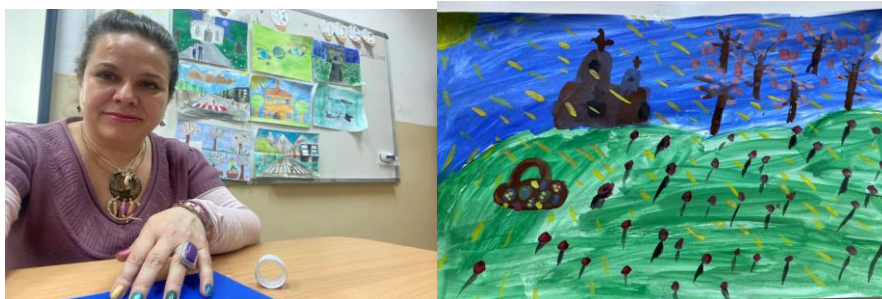
Există asemănări între religie și artă. Omul are tendințe de a înfrumuseța, folosind imaginația, lumea reală în care trăiește. El se transpune într-o lume ideală, lumea frumosului, în care dispar dizarmoniile care există în lumea reală, se înnobilează sufletește, trăiește sentimente și emoții deosebite, care îl pot face mai bun, mai uman, mai tolerant. Artă devine un mijloc de a-i uni pe cei care trăiesc aceleași emoții și sentimente în fața frumosului artistic. La școală, elevii se educă inter și intradisciplinar, astfel încât să producem emoții, dar și să respectăm canoane religioase în vederea

realizării frumoaselor compoziții plastice care au farmecul copilăriei, al inocenței specific vârstelor. Profesorii comunică între ei și fiecare aduce aport științific, calitate superioară educației.

Hegel, spune că arta este *manifestare sensibilă* a ideii, este formă concretă a *spiritului* care tinde către *Ideal* și se dezvăluie printr-un agent (artistul) care manifestă *conștiință-de-sine*, concept central, în temeiul căruia se face diferențierea om-animal. Datorită ei, omul își pune întrebări cu privire la sine și cu privire la rolul său în lume.

La fel ca religia și filosofia, arta tinde să întruchipeze cele mai înalte aspirații ale omului. Spre deosebire de celelalte două, cărora le este similară prin conținut, intenție și rol, arta se distinge prin faptul că reclamă *forma sensibilă* ca mijloc de expresie imediată. Desenele elevilor exprimă nu doar imagini, ci, mai ales, emoții, idealuri divine, uneori ireale. Societatea e compusă din oameni cu preocupări diferite, cu viziuni diferite despre lume și viață. Artă și religia îi aduc într-un numitor comun, cultura spirituală a societății fiind dată de acest liant fără de care viața nu ar avea farmec.

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA SUFLETULUI!

Bălan Mihaela
Informatician

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, dogma fundamentală a credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucură de o stare harică deosebită. Putem vorbi de o țâsnire deplină a vietii dumnezeiești în sufletul nostru, în existența noastră creștină.

Pe de o parte, această bucurie amestecată cu o uimire desăvârșită o putem percepe cel mai bine privind cu atenție la două din icoanele ortodoxiei și anume cele care se numesc "Coborârea de pe Cruce" și "Plângerea de îngropare". De ce aceasta? Pentru că nu putem înțelege deplin bucuria ucenicilor fără a cunoaște drama lor, fără a pătrunde în atmosfera acelor zile întunecate.

Pe de altă parte, Învierea este bucuria sufletului care nu e nici trecătoare, nici nedeplină. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, în noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist. Nimeni nu ar trebui să plângă. Căci toate motivele de ântristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții. Învățătura centrală și pivotul de susținere a religiei creștine este, fără îndoială, Învierea Domnului. De aceea, Apostolul Pavel spune: "Dacă Hristos n-a înviat, zădarnică este atunci propovăduirea noastră, zădarnică și credința voastră" (I Cor. 15, 14). Fără Înviere n-ar fi fost nici altar, nici preoți, nici credință, iar botezul nu ar fi avut nici o semnificație.

Mare taină este această dogmă, cu greu se poate pătrunde în înțelesurile adânci ale Învierii. "Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu: noi nu putem să nu vorbim despre ceea ce am văzut și am auzit. Dumnezeul părinților noștri a înviat pe Iisus pe care voi l-ați omorât, spânzurându-L pe lemn. Noi suntem martorii acestor lucruri" (F. Ap.), așa le raspundea apostolii membrilor tribunalului evreiesc de atunci. Cu greu au înțeles ucenicii lui Hristos, deși, unii dintre aceștia au fost martori oculari la eveniment. Cu o și mai mare greutate au pătruns în tainele dogmei cei care au primit darul iubirii și au văzut Învierea cu "ochii credinței".

Majoritatea creștinilor acceptă taina Învierii, l-au primit pe Iisus ca mântuitor personal, dar puțini sunt cei care și viețuiesc creștinește, care îl iau drept model în viața pe Hristos. În schimb, sunt mulți oameni care nu acceptă adevărurile Învierii, iar unii dintre aceștia, în special iudeii, nici nu vor să comunice pe această temă.

Învierea este, fără doar și poate, un fapt istoric, real și irevocabil, o siguranță absolută a creștinilor că Iisus a murit, luând cu el păcatele lumii, a înviat și este în Ceruri de-a dreapta Tatălui.

Înviearea devenind temelia de nezdruncinat, piatra de temelie a unei noi concepții despre lume și viață, sâmburele viu din care s-a născut uriașul copac al creștinătății în lume.

Redescoperirea și retrăirea de către fiecare generație de oameni a acestui fapt colosal și irevocabil al Învierii Domnului explică durata creștinătății de acum două mii de ani și până astăzi și care va dura până la sfârșitul veacurilor.

Dar Înviearea Domnului nu este numai un adevăr irevocabil. El este totodată "un semn al semnelor lui Dumnezeu " tot atât de real în fața lumii întregi. Cu alte cuvinte, Înviearea este semnul puternic, evident și clar pentru toți, că Dumnezeu cel viu a intervenit în iconomia și istoria omenirii.

Mai mult, acest lucru capătă o semnificație aparte, pentru faptul că Înviearea Domnului nu este numai o simplă readucere a unui mort la viață, așa cum a fost cazul lui Lazăr, prietenul Domnului, cu fiica lui Iair sau cu fiul văduvei din Nain. Este vorba de o altfel de moarte, pentru păcatele lumii și o altfel de înviere, de un altfel de trup al lui Iisus, de un trup transfigurat.

Înviearea Domnului este modelul și forța învierii tuturor oamenilor, la a doua venire a Sa: "Eu sunt Înviearea și viața, în adevăr, a zis El" (In, 11, 25). Înviearea face referiri nu numai la ființa umană, ci este vorba de toată creația lui Dumnezeu: "Iată, Eu toate le fac noi..., și va fi un cer nou și un pământ nou", zice Mântuitorul.

Înviearea Domnului ne dăruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de altă parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, această mare taină ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fără de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Așadar, Înviearea Domnului este, prin excelență, acela al îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai Bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

BIBLIOGRAFIE:

<https://www.crestinortodox.ro>

<https://basilica.ro>

BUCURIA ÎNVIERII TRADIȚII, OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE

**Ciașu Camelia Tănțica- prof.înv.primar
Școala Gimnazială nr.124, București**

Bucuria Învierii nu e nici trecătoare, nici nedeplină. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, nimeni nu trebuie să fie trist în noaptea Învierii. Nimeni nu trebuie să plângă. Căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții. De ce să ne întristăm de pricini care ne conduc spre moarte, când știm acum că prin moarte trecem la viață veșnică.

De aceea Biserica cântă în noaptea Învierii: "Cu bucurie unul pre altul să ne imbrațișăm: O, Pastile! Izbavirea de întristare". Iar în cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur din noaptea de Pasti se spune: "Nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că s-a aratat împărăția pentru toți. Nimeni să nu se

tânguiască pentru păcate, că iertare din mormânt a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a eliberat pe noi moartea Mântuitorului". Precum bucuria Învierii întrece toate bucuriile și copleșește toate tristețile, așa lumina ei întrece toate luminile revelației nedepline din Vechiul Testament. Acolo un stâlp de foc conducea un popor dintr-o robie pământească într-o libertate pământească exterioară; acolo Moise le făcea cunoscută voia Lui Dumnezeu ascuns în întuneric și simțit în parte doar de el însuși. Aci Dumnezeu însuși, Soarele Hristos ne luminează, aratat prin Învierea Sa din morți în mod deplin, și ne conduce spre libertatea și viața deplină a vieții eterne: "În locul stâlpului celui de foc a răsărit Soarele dreptății, în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre".

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine. Indiferent de regiune, Învierea Domnului aduce obiceiuri dintre cele mai interesante. Paștele este și momentul în care ne curățăm casele și sufletele și devenim mai buni. Vopsitul ouălor, pasca, mielul sau iepurașul sunt doar câteva tradiții. Tradițiile și obiceiurile de Paște reprezintă, alături de trezirea naturii la viață, o înviere a oamenilor după iarna grea și venirea primăverii. Înroșirea și ciocnirea ouălor roșii este cel mai răspândit obicei creștin de Paște. Acestea sunt nelipsite de la masă încărcată din zilele minunate ale acestor sărbători și reprezintă o încântare pentru toată lumea, însă mai ales pentru cei mici. Legenda spune că Maica Domnului a așezat un coș cu ouă lângă crucea Domnului, iar acestea s-au înroșit din sângele picurat din ranile Sale. Astăzi, pe lângă ouale roșii, mulți creștini aleg și ouă încondeiate sau colorate, ca un simbol al renașterii, veseliei și primăverii.

Ele se pictează și/sau decorează în mod tradițional, în Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în zilele de Paște, alături de urarea „Hristos a înviat!”, la care se răspunde cu „Adevărat a înviat!”. Tot legende spun că ouale roșii din ziua de Paște ne feresc de boli, ne purifică și ne oferă frumusețe. În noaptea de Inviere, credincioșii merg la biserică, de unde iau Lumina Sfântă. Uneori, folosind o lumânare specială adusă de acasă, creștinii o aprind de la Lumina scoasă de parinte din altar. Aceasta simbolizează Învierea și biruința luminii în fața întunericului. Credincioșii păstrează restul de lumânare rămasă după slujbă și o aprind în timpul anului, atunci când au un mare necaz.

Multe familii servesc, la masa de Paște, carne de miel pregătit în diverse moduri, dar mai ales sub formă de friptură sau drob. Mielul consumat este simbolul Mântuitorului, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. În tradiția creștină, mielul de Paște este sacrificat încă din secolul al VII-lea.

Pasca este un preparat dulce, pregătit din aluat, brânză și stafide, fiind printre favoritele celor mici. În mod tradițional, era preparat de femeile din familie, uneori din familia extinsă, care se adunau special pentru aceasta activitate.

Iepurașul de Paște

O tradiție ceva mai recentă la români, iepurașul de Paste este cel care aduce ouă și cadouri în dimineața Învierii Domnului. Tradiția iepurașului provine din cultura germanică, unde avea rolul unui Moș Crăciun de primăvară.

Judeca faptele celor mici și le oferea ouă colorate doar celor cuminți. Legenda spune că iepurașul vine cu un coș mare de ouă colorate și dulciuri. Alte tradiții au înlocuit simpaticul urecheat cu alte animale. De exemplu, în Elveția, cucul este cel ce cară ouale de Paște, iar în alte zone europene, vulpea.

De iepurașul de Paște se leagă și înnoirea. Totuși, nu trebuie să te limitezi la haine. Cu toate acestea, nu uita ca, în noaptea de Inviere, să porți măcar o piesă vestimentară nouă, ca simbolică purificatoare.

Paștele este una dintre cele mai dragi sărbători creștine, iar tradițiile și obiceiurile ajută la întregirea familiei. Învierea Domnului aduce cu sine trezirea naturii la viață și înnoirea sufletelor. Cadourile de iepuraș sunt doar un bonus, bine primit deopotrivă de cei mici și cei mari.

CEL MAI MARE ÎNVĂȚĂTOR AL TUTUROR TIMPURILOR

AGAPIE CARMEN -LILIANA
Profesor Învățământul Preșcolar
Școala Gimnazială Bujoreni

Astăzi suntem martorii unei căutări tot mai averse după modele și lideri. Societatea modernă este atrasă din ce în ce mai mult de individul care influențează și pe alții, care reprezintă o imagine, care este un deschizător de drumuri, omul creativ și autentic. Însă, pot fi modelele actuale pe care societatea le impune modele demne de urmat? Asistăm cu tristețe la o răsturnare a valorilor și la impunerea unor false modele.

De-a lungul timpului omenirea a avut în centrul ei modelul perfect, l-a avut pe cel care a influențat lumea și încă o influențează și astăzi, cel mai mare influencer care a trecut dincolo de orice graniță, orice neam și orice popor. Isus- modelul nostru sfânt, desăvârșit, a fost și rămâne ca o pildă vie, ca un exemplu de urmat. L-au denumit profet, medic, perscar de oameni, învățor, prieten reușind de fiecare dată să îndeplinească perfect toate atributele, datorită personalității complexe și tăriei de caracter de care dădea dovadă.

Modelul adevărat este acela care rămâne neschimbat indiferent de situație sau contextele în care se află. Viața lui Isus are un ritm propriu, o energie internă, pasiune și emoție, idei generoase și trăiri autentice, iar situațiile contradictorii, provocările violente sau tentațiile subtile nu au făcut decât să confirme cele scrise de apostolul Pavel secole mai târziu că „Isus Hristos este același ieri și azi și în veci!”, (Evrei 13,8).

Încă de timpuriu, Isus începuse să lucreze din proprie inițiativă la formarea caracterului Său și devenise tot mai neînțeles pentru cei din jurul său. Idealul Lui nu era idealul lor, iar contrastul devenea pe zi ce trece mai izbitor. Pe când era încă un copil Isus a atras atenția mai marilor învățați ai vremii, preoții și cărturarii, pe care i-a întâlnit la templu și cu care explica Scripturile și interpreta Toră, căci el cunoștea Scriptura de la început și până la sfârșit și o prezenta întotdeauna în adevărata ei însemnătate. Oamenii erudiți ai vremurilor priveau la un copil, iar cuvintele „Stă scris!” reprezentau motivația și argumentația pe care o susținea înaintea lor, fiind surprinși de cunoștința și înțelepciunea răspunsurilor pe care le dădea rabinilor. Aceștia știau că nu fusese învățat de oameni înțelepți, cunoșteau umila familie din care făcea parte, dar nu puteau să nu vadă că el era un ÎNVĂȚĂTOR pentru ei. Recunoșteau că educația Lui era mai înaltă decât a lor, dar nu înțelegeau faptul că El a avut acces la „pomul vieții”, un izvor de înțelepciune pe care ceilalți nu îl cunoșteau.

„Învăță-l pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și care când va crește mare nu se va abate de la ea”, este textul biblic pe care se fundamentează întreaga metodologie a educației timpurii, a rolului și impactului pe care o are în viața adultului de maine, crescut încă de timpuriu în spiritul valorilor morale, în adevăr, și care va ști să valorifice prezentul, să anticipeze viitorul și care va fi capabil să facă alegeri corecte.

Întreaga cunoaștere vine din motivația și cetă continuă de căutare și frământare. Cunoașterea sau Cuvântul care s-a făcut trup și a locuit printre noi plin de har și de adevăr, căci Cuvântul era Hristos a venit să facă cunoscut marele principiu, care este legea vieții pentru Univers, iar tot ceea ce a primit de la Dumnezeu, a primit ca să dea, să ofere și altora învățătura și cunoașterea. Adevăratul învățător este acela care întoarce seva, care împărtășește cunoașterea lui, descoperirile lui, care oferă tuturor informațiile pe care le are și pe care nu le ascunde ca pe un talant, ci le pune la schimbător și le înmulțește.

O viață în care faptele se suprapun peste cuvinte reprezintă un model de urmat. Isus a devenit cel mai mare învățător și formator, pentru că viața Lui s-a suprapus întocmai cu faptele lui, iar vorbele cu faptele. Acestea nu au mers în paralel, ci s-au suprapus perfect.

Pedagogia lui era exprimarea unei convingeri trăite cu adevărat, în viață, lumină și adevăr, iar cei care învață de la El vor deveni învățători după modelul său. Omul care caută să lumineze pe altul va fi el însuși o binecuvântare, va fi ca o ploaie la timpul potrivit care aduce rod. „Cel ce udă pe alții va fi udat și el”, spune un text din cartea Proverbelor.

Cel mai mare învățător al tuturor timpurilor a trăit în adevăr liber, iar cuvintele Lui aveau ca scop să exprime și să producă încredere, cu fermitate și blândețe, prin curaj și asumare, aveau cel mai mare efect asupra celor care îl ascultau. Bun comunicator, strângea mulțimi de oameni care veneau să-l asculte, iar calitățile de orator îl transformaseră într-un inflencer al vremii. Metoda de a le vorbi oamenilor prin pilde, prin situații și contexte de viață actuale, au făcut învățarea și mai ușoară, iar mesajul transmis ușor de decodat pentru întreg auditoriu.

Un bun învățor este acela care reușește să poarte discuții neîntrerupte depre Torra în templu în fața întregii preoțimi, să răspundă tuturor provocărilor celor mai erudiți oameni, dar care știe în egală măsură să se facă înțeles pescarilor și oamenilor simplii și care știe să pătrundă în inimile cele mai inocente și pure ale copiilor și să ofere învățătură, cunoaștere, să îndrume și să deschidă noi orizonturi.

În meseria de dascăl este nevoie în primul rând de chemare, de hăruiere și înzestrare care, asemeni lui Isus, îi învață pe discipoli să se lipească de el, pentru că el știe să stimuleze, să dezvolte și să încurajeze. Lucrarea cea mai înaltă a educației nu este numai de a da cunoștințe ci și de a împărtăși acea energie dătătoare de viață, care este primită prin legătura dintre o minte și alta, dintre o inimă și o altă inimă. Un privilegiu minunat este acela de a fi în prejma unui astfel de învățător. Este nevoie de atingerea unei mâini iscusite pentru a trezi în oameni „facultăți”, capacități și daruri „adormite”. Aceasta este partea dumnezeiască pe care dascălul a are, puterea de transformare și de formare de caractere demne, de personalități puternice, iar caracterul slab și nehotărât se transformă într-un caracter plin de putere și statornicie.

Imaginea învățătorului se potrivește cu imaginea olarului care ține în mână sufletul copilului asemeni lutului gata de a prinde contur cel mai ales vas. Dragostea pentru copii este elementul esențial în misiunea aceasta a formării și educării de suflete. Isus, învățătorul iubea copiii, simpatia lor copilărească, sinceră și neprefăcută. Laudele recunoscătoare de pe buzele lor curate erau ca o muzică pentru urechile Sale, și îi înviorau inima. Nu de puține ori Isus a rostit mulțimii, „până nu vă veți face ca niște copilași, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția lui Dumnezeu.”

Isus a fost un model pentru copii dar și o pildă pentru părinți. Este adevărat și azi faptul că ei sunt cei mai receptivi, iar vârsta timpurie reprezintă baza pe care se poate construi personalitatea individului. Ei au nevoie să fie educați în lucrurile spirituale, iar dascălii și părinții să fie instrumentele, căile prin care se formează caractere asemeni lui Hristos.

Astăzi putem fi martorii Lui pe pământ, dacă alegem să învățăm de la cel mai mare învățător al timpurilor și putem deveni dascăli care vor ajuta la îndreptarea și ghidarea multor suflete.

În purtarea și în educarea față de copii să urmărim metoda grădinarului, cum face să crească așa de frumos fiecare ramură și fiecare frunză ca să se dezvolte în simetrie și frumusețe, prin atingeri delicate ajutându-i cu iubire și oferindu-le modele, încă din primii ani de viață.

„Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți, căci Împărăția cerurilor este a unora ca ei! este îndemnul învățătorului, nu-i împiedicați, nu-i opriți, un demn care și astăzi răsună ca un ecou peste veacuri. Nu țineți pe copilași departe de El, faceți-L cunoscut pe Dumnezeu prin natură, prin creația lui, prin tot ce ne înconjoară, învățându-i despre marea iubire, pentru că ei sunt mostenitorii de drept ai Împărăției.

Ne îndreptăm cu pași repezi către o îndepărtare tot mai mare de tot ce este divin, iar prăpastia dintre noi și Dumnezeu, dintre făptura vie și creator este tot mai adâncă. Ne adâncim tot mai mult în întuneric și ne depărtăm de calea plină de lumină.

Avem nevoie de un îndrumător, de un ghid și învățător care să ne arate pe ce cărare să mergem, care să ne îndrume pașii asemeni copilașilor. Avem nevoie să recunoaștem că am umat învățători falși, că am pierdut drumul urmărind influenceri vremelnici, care ne-au dat o direcție greșită în viață.

Mai mult ca oricând, este timpul să ne înscriem la cel mai mare învățător, să urmărim cursurile celui care a întemeiat lumea, care își cunoaște cel mai bine elevii, le știe toate particularitățile și care iubește necondiționat. Un curs gratuit care ți-a fost dat la Crucea de pe Golgota! Accesarea lui este fără plată, totul stă în puterea de alegere. Învățătorul lumii te așteaptă cu brațele deschise să intri la curs.

Urmându-L pe cel care este „CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA”, vom ajunge la destinație și ne vom bucura de viața veșnică în Împărăția lui Dumnezeu.

CONTEXTE POSTMODERNE ALE MUZICII RELIGIOASE ÎN EDUCAȚIE

**NEAGU GELU, profesor
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”
Alexandria – Teleorman**

Tot mai frecvent, în ultimii ani, apar focusate noi paradigme educaționale ce vin să stârnească motivarea cadrelor didactice de a se adapta noilor cerințe sistemice, prin utilizarea unui spectru divers din perspectiva includerii unor strategii moderne de instrucție și educație și a modernizării întregului instrumentar didactic utilizat.

Astfel, paradigme precum *școala adaptivă* și *școala incluzivă* par a-și defini un contur conceptual modern într-o societate informațională și un mediu multicultural, din ce în ce mai divers, în care se impune ca necesitate primară evidențierea unor identități personalizate sau de grup a beneficiarilor direcți ai actului educațional pentru a facilita o inserție cu un înalt grad de inserție din punct de vedere social, al acestora. În tot acest *spectru multimodal și politonal* al dimensiunii psiho-sociale a educației postmoderne, o repriză concertantă a unor concepte laitmotivice punctează insistent importanța și necesitatea înțelegerii realității. Da, digimodernismul de astăzi ne transpune într-un spațiu metric deschis *al unei sfere a vieții*, percepând o altfel de trăire, ceva modificat, față

de ce știam a fi educația și mai mult, aflat într-o permanentă evoluție prin așa numiții vectori ai schimbării, care cu ușurință, prin mici artificii, ne pot transpune într-un nou spațiu, vectorial de data aceasta, cu anumite ținte de atins și norme de verificare impuse (Goleț & Cismas, 2014, pp. 2–4).

Sper să fi ales bine cuvintele pentru a rezuma îndeajuns de bine complexitatea timpurilor pe care le trăim, de aceea propun să extrag din acest ansamblu plurivalent al existenței noastre o latură sensibilă, o zonă permanent aflată în comuniune sfântă, binecuvântată; astfel, voi încerca în cele ce urmează să expun modul în care muzica religioasă, în anumite contexte, poate transmite pe lângă mesajul artistic, în termeni și concepte specific muzicale, anumite repere morale, independent de sistemul axiologic postmodern, care în context educațional pot deveni ținte strategice ale unui demers educațional modern, adaptat nevoilor beneficiarilor direcți sau indirecti ai educației.

Desigur, subiectul este unul pe cât profund, pe atât de actual, accesat nu de puține ori în multe documente bisericești, articole sau cercetări științifice, de aceea pentru o înțelegere cât mai bună subiectului tratat în acest articol, se impune reluare unor idei din literatura de specialitate și inevitabil repere istorico-geografice marcante, în cristalizarea și evoluția muzicii religioase la români. Muzica religioasă, alături de folclorul muzical autentic, tradițional, cu rădăcini în timpuri străvechi, a constituit al doilea stâlp al spiritualității românești fiind așa cum o numea renumitul etno-muzicolog George Breazu drept un „îndreptar al sufletului nostru”, care menține trează conștiința de neam și de credință (Mircea, 2009). Primul interpret și în același timp primul creator de muzică religioasă, așa cum ne relevă chiar Biblia (*Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament*, 1990), ar fi fost David „primul mare rege profet al evreilor” de la care au rămas cei 150 de psalmi (sau 151, dacă se include singurul psalm deuterocanonic) acesta fiind indicat în mod explicit drept autorul acestor *profeții și rugăciuni cântate* (Vladimir, 2016). La începutul erei creștine este atestată documentar, prezența unuia dintre ucenicii Mântuitorului „întâiul chemat”, Sfântul Apostol Andrei pe teritoriul litoralului dobrogean de astăzi.

Tot documentele istorice atestă în secolul al IV-lea, la 369, existența Episcopiei Tomisului care datorită organizării social-politice a vremii se afla sub autoritatea Patriarhiei Constantinopolului; la scurt timp după aceasta se menționează că pe pământul românesc existau încă din secolele de început ale creștinismului, martiri creștini care cântau psalmi, ceea ce îndeamnă să credem că muzica, în speță muzica religioasă, a avut și în cazul românilor un rol important în ducerea la bun sfârșit a „lucrării” începută de Mântuitorul Iisus Hristos (ÎPS Teodosie & Rădulescu, 2004). La scurt timp după semnalarea documentară a unor astfel de prezențe este atestată și o primă lucrare importantă pentru muzica bisericească românească, „*De psalmodiae bona*” („*Despre foloasele cântării*”) elaborată de Sfântul Niceta de Remesiana, Episcopul dacilor (336-414), căruia îi este atribuită și cântarea „Te-Deum Laudamus” („*Pre Tine Doamne, Te lăudăm*”). Remarcabila zestre muzicală bizantină moștenită de poporul român se datorează pe lângă strădaniile de „împlinire a Cuvântului” a înaintașilor Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe Române și a existenței încă din secolele al XV-lea și al XVI-lea a două mari centre de muzică bizantină: Mănăstirea Putna și Mănăstirea Neamț, unde s-au scris cărți și se predă „*psaltichia*”.

Muzica bizantină (cântarea psaltică) este specifică Bisericii Creștine de cult Răsăritean (ortodox) se practică la o singură voce cu o notație specifică neumatică prin anumite semne grafice. După cum putem observa, rolul deosebit al muzicii în viața socială și religioasă a fost semnalat încă din perioada patristică, însuși Sfântul Vasile cel Mare întrebându-se retoric: „*Cum poți să dușmănești pe cel împreună cu care ai cântat psalmi?*”, ceea ce amplifică rolul deosebit al cântării psalmilor care aduce împăcarea dintre oameni, căci *nimeni nu poate cânta Domnului cu inima învrăjbită de ură*. Istoria îndelungată și bogată a muzicii ortodoxe bizantine a făcut ca aceasta să fie o parte importantă a tradiției și culturii creștine ortodoxe, fiind asociată poporului român ca și muzica religioasă, care devine o formă de rugăciune și închinare cu rol important în viața religioasă

a credincioșilor, aducând în atenția noastră implicațiile sociale ale acestui gen de muzică, cu un spectru divers de acțiune.

Fiecare religie are propriile sale tradiții și practici muzicale, spre exemplu, muzica catolică este, în general, caracterizată prin utilizarea orgii și a corului și se concentrează pe slujbele religioase, precum liturgia. În același timp, muzica islamică este bazată pe recitarea de texte din Coran și este des întâlnită în timpul rugăciunii și la alte ceremonii religioase. Muzica hindusă se concentrează adesea pe devotament și pe rugăciune și este asociată cu ritualurile și ceremoniile religioase. Este important să subliniem faptul că muzica religioasă nu este restrânsă la anumite religii sau tradiții. Fiecare cultură și religie au propriile lor practici muzicale și tradiții, iar muzica religioasă poate fi o modalitate de a exprima și de a împărtăși aceste tradiții cu ceilalți.

În ceea ce privește educația, este important să se ia în considerare diversitatea culturală și religioasă a elevilor și să se asigure că toți elevii sunt incluși și respectați. Profesorii pot furniza oportunități de învățare și de explorare a diverselor tradiții și practici muzicale religioase, astfel încât elevii să poată înțelege și să respecte diferențele culturale și religioase. În context educațional, muzica religioasă poate fi folosită ca un mijloc pentru a învăța despre culturi și tradiții diferite și pentru a promova toleranța și respectul pentru diversitatea religioasă.

De exemplu, profesorii pot introduce elevilor diverse tradiții muzicale religioase și pot explora semnificațiile și utilizările lor în cadrul diferitelor culturi și religii. În același timp, profesorii trebuie să fie sensibili la nevoile și preferințele elevilor și să se asigure că nicio practică sau tradiție religioasă nu este impusă sau exclusivă.

De exemplu, un elev care nu face parte din aceeași religie sau cultură poate fi încurajat să exploreze și să înțeleagă tradițiile și practicile altor religii, dar nu trebuie să se simtă obligat să participe la acestea. În plus, profesorii trebuie să fie atenți la posibilitatea ca anumite practici sau tradiții să fie interzise sau să genereze sensibilități în anumite culturi sau religii, iar astfel de subiecte trebuie abordate cu precauție și cu respect pentru toți elevii.

Muzica religioasă poate fi o modalitate importantă de a învăța despre diferite tradiții și practici religioase, dar trebuie abordată cu atenție și sensibilitate pentru a asigura că toți elevii se simt incluși și respectați în școală; într-un context social de educație multiculturală muzica religioasă poate avea implicații sociale semnificative fiind adesea asociată cu tradiții și practici religioase specifice, ca sursă importantă de identitate și apartenență culturală pentru diferite grupuri. În contextul educației multiculturale, aspectat ca un subiect sensibil în educația postmodernă, este important să se promoveze înțelegerea și toleranța între diferitele culturi și religii, muzica devenind mijlocul prin care înțelegerea și toleranța poate fi promovată.

De exemplu, elevii pot fi expuși la diverse tradiții și practici muzicale religioase și să învețe despre semnificația și utilizarea lor în cadrul diferitelor culturi și religii, ceea ce duce la înțelegerea și să aprecierea diversității culturale. De asemenea, muzica religioasă poate fi o modalitate de a îmbogăți experiența culturală și artistică a elevilor și de a promova învățarea prin experiență. Participarea la diverse ceremonii și practici muzicale religioase poate ajuta elevii să înțeleagă mai bine semnificațiile culturale și religioase și să dezvolte un sentiment de empatie și înțelegere față de ceilalți. Totuși, uneori, muzica religioasă poate genera și conflicte sau tensiuni între diferite culturi și religii, mai ales atunci când există diferențe semnificative între practicile și tradițiile lor, ceea ce impune ca prin educație să se promoveze respectul reciproc și să se ofere un dialog deschis și constructiv între diferitele grupuri.

Tot mai mult, astăzi, în domeniul educațional, sunt discutate concepte precum *școala adaptivă* și *școala incluzivă*, concentrate pe dezvoltarea unui sistem educațional care să răspundă nevoilor individuale ale tuturor elevilor, indiferent de abilități, nevoi sau background cultural. În acest sens, muzica religioasă poate juca un rol important în astfel de contexte educaționale, deoarece

poate fi utilizată ca o modalitate de a sprijini dezvoltarea abilităților și intereselor individuale ale elevilor, oferind, în cazul *școlii incluzive*, o modalitate prin care elevii pot să se conecteze și să colaboreze, indiferent de diferențele lor culturale sau religioase, necesitând existența unor activități educaționale multiple și resurse suplimentare pentru a ajuta la integrarea tuturor elevilor în mediul educațional, această abordare fiind concentrată pe crearea unui mediu sigur și susținător în care toți elevii se simt acceptați și respectați.

În ceea ce privește muzica religioasă în contextul unei școli adaptative aceasta poate fi integrată în funcție de nevoile și abilitățile individuale ale elevilor, în acest context muzica religioasă este integrată în modalitățile prin care este abordată diversitatea culturală și religioasă a elevilor fiind important ca muzica religioasă să nu fie impusă sau să excludă anumitor grupuri de elevi, ea trebuind a fi prezentată într-un mod respectuos și accesibil tuturor elevilor, indiferent de credință.

În general, aceste concepte se concentrează pe personalizarea și adaptarea educației pentru a se potrivi nevoilor și preferințelor individuale ale elevilor și pe crearea unui mediu sigur și susținător pentru toți elevii.

În concluzie, muzica religioasă poate avea o varietate de implicații sociale și culturale. Această muzică poate fi o formă importantă de exprimare a credinței și a tradițiilor comunității, precum și o modalitate de transmitere a valorilor și tradițiilor culturale. De asemenea, muzica religioasă poate contribui la dezvoltarea spiritualității și la patrimoniul cultural și artistic al lumii.

Astfel, ca formă de expresie a credinței și a tradițiilor comunității ortodoxe, muzica religioasă poate aduce oamenii împreună și poate fi un factor important în consolidarea comunității, marcând unitatea acesteia, iar, pe de altă parte, ca formă de exprimare artistică, evoluând de-a lungul secolelor aceasta a devenit un simbol al culturii și istoriei creștinismului ortodox, permițând transmiterea valorilor și tradițiilor culturale tradiționale românești de la o generație la alta, contribuind în mare măsură la extinderea la patrimoniului cultural universal, muzica bizantină fiind apreciată nu numai de către creștinii ortodocși, ci și de către cei care apreciază muzica și arta în general.

Nu în ultimul rând această formă de manifestare a artei muzicale devine un mijloc important prin care credincioșii își dezvoltă spiritualitatea și relația personală cu Dumnezeu, ajutând la amplificarea înțelegerii credinței și la creșterea conexiunii cu tradițiile și valorile religioase ortodoxe. În plus, muzica religioasă influențează și alte aspecte ale vieții sociale și culturale, cum ar fi: interacțiunea interculturală, conservarea limbii și a gramaticii, precum și dezvoltarea educației și a formării culturale, apărând utilă în dezvoltarea competențelor muzicale, istorice și culturale ale elevilor, în context educațional devenind o sursă importantă de identitate și de comuniune, o modalitate de conectare cu tradițiile și valorile culturale și religioase.

La final, puteam aprecia că, printr-un demers educațional coerent muzica religioasă poate deveni o modalitate importantă în dezvoltarea competențelor muzicale și culturale, precum și de a îmbunătăți empatia, înțelegerea și sensibilitatea artistică a elevilor, fiind deosebit de important ca aceste abordări să ia în considerare nevoile și preferințele individuale ale elevilor, precum și diversitatea culturală și religioasă a comunității școlare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

Golet, I., & Cismas, E. (2014). Analiză matematică [Educațional]. *Cursuri online*. <https://analizamatematicampt.files.wordpress.com/2010/09/modulul-2.pdf>

ÎPS Teodosie, P., & Rădulescu, A. (2004). *Mitropolia Tomisului—Tradiție și actualitate*. Arhiepiscopia Tomisului.

Mircea, D. (2009). *Cântecul bisericesc, amvonul sufletului nostru*. Răsunetul.
<https://rasunetul.ro/cantecul-bisericesc-amvonul-sufletului-nostru>
Sfânta Scriptură (D. Cornilescu, Trad.). (1990). UBS-EPF.
Vladimir, A. (2016). *David—OrthodoxWiki* [Enciclopedie Wiki].
<https://ro.orthodoxwiki.org/David>

ISUS HRISTOS – LUMINA LUMII

Gușă Petruța Felicia
Școala Gimnazială Plosca
Jud. Teleorman

Odinioară erați întuneric, dar acum sunteți lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii ai luminii. (Efeseni 5:8)

Cuvântul lui Dumnezeu ajunge în sufletul omului și îl luminează spre cunoașterea adevărului și spre dobândirea mântuirii. În Noul Testament, Mântuitorul Hristos este descoperit drept Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul” (Ioan 1,1). El este Cuvântul creator – „toate prin El s-au făcut” (Ioan 1: 3) – și Călăuzitorul lumii spre mântuire: „Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul care vine în lume” (Ioan 1: 9). Iisus Hristos a luminat neamul omenesc prin exemplul vieții Sale fără de păcat și prin cuvintele Sale dumnezeiești. El a luat asupra Sa necazurile și povara oamenilor, pe care i-a vindecat, și pentru care S-a jertfit de bunăvoie, ca pentru niște frați iubiți.

Prin cuvântările Sale, El i-a chemat pe oameni la calea dragostei, a milosteniei și a încrederii în Tatăl Ceresc. A predicat pocăința, adică schimbarea vieții prin lepădarea de robia păcatului și prin dobândirea virtuților și a harului divin. Între viața și învățătura Mântuitorului a existat o deplină concordanță, pentru că a împlinit El Însuși ceea ce i-a învățat pe ceilalți. Învățătura lui Hristos este Legea cea Nouă și desăvârșită, ce are în centrul ei porunca iubirii: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta,... iar pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Luca 10: 27). Prin Evanghelia Sa, El aduce vestea bună a mântuirii neamului omenesc în Împărăția cerurilor și dezvăluie modul de viață bineplăcută lui Dumnezeu. Mesajul evanghelic este unul al binelui, în lumina bucuriei, iertării și speranței.

Viața Domnului nostru Iisus Hristos a stat sub semnul luminii: Nașterea Sa a fost vestită de o stea; pe muntele Taborului Și-a arătat firea divină strălucind și a înviat învăluit în lumină. Mântuitorul afirmă: „Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric” (Ioan 12:46). Hristos, Lumina lumii, a adus vindecare de orbirea spirituală, dar și de cea fizică, precum putem constata din minunea vindecării orbului din naștere, relatată în Evanghelia după Ioan, capitolul 9. Întâlnind un orb din naștere, Mântuitorul i-a uns ochii cu tină și i-a spus să meargă să se spele în scăldătoarea Siloamului.

Omul a ascultat cuvântul Domnului și după ce și-a spălat ochii, a văzut. Pentru cel care trăise toată viața în întuneric, s-a făcut lumină! Dar bucuria vindecării de orbirea fizică a acestui om nu a fost văzută cu ochi buni de cei care se aflau în orbire spirituală și refuzau să creadă minunea. Cel vindecat le-a replicat: „De n-ar fi Acesta (Iisus) de la Dumnezeu n-ar putea să facă nimic” (Ioan

9:33). Reîntâlnindu-l, Iisus i-a deschis acelui om și ochii inimii, întrucât el a crezut că Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Prin această minune, Domnul a arătat importanța luminării complete a omului, în trup și suflet.

BIBLIOGRAFIE

1. Sfânta Scriptură

SĂRBĂTORILE PASCALE – TRADIȚII ȘI CREDINȚE

Prof. Drăgan Aurelia
Profesor psihopedagogie specială
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria

Sărbătoarea Paștelui este pentru fiecare român, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie. În biserica ortodoxă, oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin „postul Paștelui” numit și „Postul Cel Mare”. Se cunoaște faptul că acest post este cel mai lung și cel mai greu din an. „Săptămâna Mare” este foarte importantă atât din punct de vedere religios cât și din punct de vedere culinar.

În Joia Mare, preoții au foarte multe ritualuri de susținut cum ar fi spovedania și împărtășania, iar gospodinele au foarte multă treabă în bucătărie. Ouăle se vopsesc în vopsea roșie în joia din ultima săptămână a postului, . Se vopsesc în această zi, deoarece Iisus a fost răstignit joi, iar vopseaua roșie reprezintă sângele vărsat de el. Se ung cu ulei și se așează în coș. Tot în Joia Mare, numită și „joia morților” sau „Cina cea de taină” la care Hristos a prefigurat jerfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specifice Deniei de joi seară este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Pe lângă acestea, în Joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morți. „Joimărița” spun bunicile, că în tradiția populară este zeița morții, care supraveghează focurile de joimari. Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ, și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

După Înviere, romanii ciocnesc ouă, spunând „Christos a înviat” și celălalt: „Adevărat a înviat”. Ele nu pot lipsi de pe masa niciunui creștin. Există credința că ouăle fierte și roșite nu se strică pe tot parcursul anului, chiar mai mult, nu se vor strica niciodată. „Oul a sintetizat misterul Creațiunii; dintr-un ou trebuie să se fi născut Universul, Lumea, deci și omul. Oul cosmic trebuie presupus la baza credinței tuturor popoarelor din lume”, spunea folcloristul Artur Gorovei într-un studiu, apărut în anul 1937. Armonia culorilor, delicatețea modelelor transmise din generație în generație sau a celor originale, create de artiști mai tineri, măiestria execuției au transformat acest meșteșug în artă. Ouăle sunt încondeiate, de obicei, în trei-patru culori, ținând cont și de simbolul fiecărei culori în parte: roșu (soare, foc, dragoste), negru (eternitate, statornicie), galben (lumina, bogăția recoltelor, tinerețea), verde (forța naturii, rodnicie, speranță), albastru (sănătate, seninul cerului). În tradiția populară românească se crede că ouăle de Paște sunt purtătoare de puteri miraculoase: ele vindecă boli și protejează animalele din gospodărie.

În dimineața primei zile de Paște, copiii sunt puși să se spele pe față cu apă dintr-un vas în care s-au pus dinainte un ou roșu și un ban de argint, pentru a fi tot anul sănătoși și rumeni la față, precum oul de Paște și curați precum argintul. Prin sudul țării, fetele fac câte douăsprezece noduri unei ațe, punându-și la fiecare câte o dorință și dezlegându-le când dorința s-a împlinit. După tradiție, fiecare familie creștină trebuie să consume carne de miel. Mielul reprezintă simbolul Mântuitorului, care s-a jertfit pentru păcatele lumii.

În noaptea de Înviere, creștinii merg la biserică să ia „lumină”: preotul va aprinde o lumânare și va da această lumină la fiecare creștin venit. Cu lumânarea aprinsă de la Înviere ne întoarcem acasă după slujba de la miezul nopții, pentru a aduce lumina și în casele noastre. Lumânarea de Înviere este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și al luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

Există obiceiul ca a doua zi de Paști, tinerii să stropească fetele, iar acestea la rândul lor să le dea băieților de băut și să le ofere daruri. Se zice că fetei care nu a fost udată, nu o să îi meargă bine tot anul. În trecut, stropitul se făcea cu apa de fântână; astăzi este obiceiul ca fetele să fie udate cu apa de colonie. Tradițiile diferă foarte mult în funcție de fiecare zonă a țării. O tradiție din Muntenia, spune că fetele trebuie să păstreze în casa lumânarea pe care au primit-o la biserică în noaptea de Înviere. Aceasta este, apoi, aprinsă de-a lungul anului preț de câteva clipe atunci când au loc evenimente fericite. Se spune că aceia care respectă această datină au noroc.

O altă tradiție este aceea al purificării în ziua de Paște, cei care nu au fost la biserică în noapte de Înviere se spală pe față cu apa în care s-au pus un ou roșu, un ou alb și o monedă de argint. Banul are rolul de a oferi spor, belșug și strălucire, în timp ce oul se crede că aduce rodnicie și fertilitate. În urma îndeplinirii acestui ritual, familia se poate așeza și servi bucatele de Paște.

Și legenda iepurașului de Paște reprezintă un simbol al acestei sărbători creștin-ortodoxe. Iepurașul reprezintă un simbol al tradiției păgâne, recunoscut și în țara noastră. Acest animal este o emblemă a fertilității, fiind asociat de creștini cu aparițiile lui Iisus după Înviere. Prima dată când a fost folosit iepurele ca simbolul pascal, se întâmpla în anul 1500 în Germania. În zilele noastre, iepurașul de Paște există cam în toată lumea, existând doar mici diferențe între tradiții.

În prima zi de Paște, trebuie să se poarte haine noi, simbolizând astfel semn de respect pentru această sărbătoare, dar și regenerarea sufletului și trupului exact așa cum se întâmplă și cu anotimpul de primăvară. Fiecare popor creștin sărbătorește în această perioadă, numai că tradițiile și obiceiurile diferă de la zonă la zonă. Această sărbătoare mai înseamnă și un prilej de reîntâlnire a membrilor unei familii. La noi, sunt foarte multe obiceiuri frumoase petrecute în săptămâna mare. Fiecare gospodină are foarte multă treabă, curățenia are o foarte multă importanță la fel și zugerăvirea casei dar și a gardurilor și pomilor. Toți membrii familiei ocupa câte o funcție, nimeni nu poate să stea.

Sunt foarte multe obiceiuri frumoase care trebuie păstrate cu sfințenie din neam în neam. Tradițiile legate de această sărbătoare sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

BIBLIOGRAFIE

1. www.desarbatori.ro
2. www.crestinortodox.ro

FLORIILE

INTRAREA DOMNULUI ÎN IERUSALIM –

DUMINICA FLORIILOR

Profesor-educator: Drăghici Monica Alina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă
Alexandria, Teleorman

Floriile deschid săptămâna cea mai importantă pentru pregătirile de Paște. Sărbătoarea Floriilor are străvechi rădăcini, ea fiind atestată în socoetatea română ca zi dedicată zeiței Flora, peste care creștinismul a suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim (Floriile, în terminologia populară).

În Duminica a IV-a din Postul Mare prăznuim strălucita Sărbătoare a Întrării Domnului în Ierusalim. După Învierea lui Lazăr din morții, mulți din cei ce au văzut minunea au crezut în Domnul Hristos. Cu șapte zile înainte de Paște, Hristos a venit în Bretania, unde era Lazăr cel pe care-l înviase din morți.

Această mare sărbătoare, una dintre cele douăsprezece Sărbători Împărătești ale anului, cade totdeauna cu o săptămână înainte de Paște. Numele de Florii a fost dat în amintirea intrării domnului Nostru Isus Hristos în Ierusalim, când poporul l-a întâmpinat cu ramuri înflorite de finic, salcie și palmier. Intrând ca Împărat în Ierusalim, Isus anticipează apropiata biruință ca și victorie finală a omenirii pe care o poartă în bine. Pentru că la noi nu crește finic și palmier, oamenii culeg cu crenguțe de salcie, cu mâțișori. De ce salcie? Se spune că atunci Fecioara Maria a vrut să treacă un râu, o salcie s-a aplecat peste apă, ca să treacă Preacurata. Maica Domnului a binecuvântat salcia, făcând-o să nu ajungă niciodată cărbune și sortindu-i să fie adusă în fiecare an la biserică.

Ramurile verzi din această zi, întrebuințate atât în ritualurile casnice cât și în cele bisericesti, întruhidează simbolul castității și al renașterii anuale a vegetației, un substitut fitomorf al zeiței Flora, dar și ramurile cu care a fost întâmpinat Isus la intrarea sa în Ierusalim.

Pentru buna desfășurare a sărbătorii Floriilor, cu o zi înainte se strâng ramuri de salcie înmugurită, se leagă în snopi și se duc la biserică pentru a fi sfințite de preot. După sfințire ramurile numite „ mâțișori” sunt luate acasă de către credincioși pentru a împodobi cu ele icoanele, ușile, ferestrele, intrările în grajduri sau pentru a le pune la fântâni și la streșinile caselor sau le așează pe morminte.

Aceste ramuri sfințite se păstrează peste an fiind folosite la tămăduirea diferitelor boli. În scopuri profilactice, oamenii se încing cu „ mâțișorii” sfințiți, pentru a nu-i durea mijlocul. Importanța sărbătorii este dată și de severele interdicții de muncă precum și de sacrificiul ritual al peștelui, ziua fiind cunoscută și ca dezlegare la pește.

Femeile caută să ia din biserică nuiele de salcie cât mai lungi, crezând că le va crește cânepa mare. Ajunse acasă, numărau mugurii de pe crengile pomilor din livadă fiind convinse că vor avea tot atâția pui la cloști.

Ajunul sărbătorii era și un important moment pentru invocarea spiritelor morților, pe alocuri fiind cunoscut și sub numele de Moșii de Florii, când se fac pomeniri pentru rudele decedate.

În fiecare casă se coc atâtea pâini câți membri are familia, mărimea acestora diferă în funcție de vârsta fiecărui membru. Aceste pâini se împletesc, fiind cu cunune și cruci.

Obiceiuri de Florii:

- * La miezul nopții dinspre Florii, fetele fierbeau busuioc, și se spălau pe cap cu această apă și apoi , o aruncau la rădăcina unui păr zicând: „ Cum e părul când e înflorit, așa să fiu de frumoasă, cum se uită oamenii la un păr înflorit, așa să se uite băieții la mine”
- * Cine înghite în ziua de Florii trei mâțișori de salcie, nu va suferi tot anul de dureri de gât.
- * Ramurile păstrate la icoane se pun pe foc vara, în momentul în care începe furtuna, sau se aruncă în curte când începe să bată grindina.
- * În unele case mâțișorii se puneau în apa în care erau spălați copii pentru a fi feriți de boli.
- * Vânzătorii ambulanți atingeau lucrurile cu un mâțișor de la Biserica, convinși fiind că vor avea mai mulți cumpărători.
- * În ziua de Florii numeni nu lucrează, singura activitate îngăduită era scoaterea tuturor hainelor în curte pentru aerisire.
- * Despre cel care se împărtășește în Duminica Floriilor se spune că orice dorință își pune când se apropie de preot se îndeplinește.
- * Despre cei care se spălau pe cap se credea că vor albi ca pomii, uneori era voie să te speli pe cap doar folosind apă descântată.
- * Despre vremea din ziua Floriilor se crede că se va repeta în prima zi de Paști
- * Despre urzici se spune că înfloresc nemaifiind bune de mâncat.
- * Vitele mănâncă câteva ramuri de salcie pentru a se înmulți și a fi sănătoase tot anul.
- * Pomii fructiferi sau butucii de vie sunt și ei la rândul lor împodobiți pentru a da rod bogat și mănos.

Astfel de superstiții și de obiceiuri se mai păstrează și astăzi, oamenii celebrând întotdeauna frumusețea naturii și revenirea acesteia la viață.

De ziua Floriilor se înfrumusețează natura, românii sărbătoresc și ziua acelor dintre noi care poartă nume de floare.

ÎNVIEREA DOMNULUI IISUS HRISTOS, O SĂRBĂTOARE DE IMPORTANȚĂ UNIVERSALĂ

**Profesor Dragnea Laura Valentina
Liceul Tehnologic ”Anghel Saligny”, Roșiorii de Vede, Teleorman**

”Învierea, cea mai veche și mai importantă sărbătoare a creștinătății, este singura minune care li se arată tuturor, credincioși și necredincioși deopotrivă”, spunea părintele Arsenie Boca.

În fiecare an, în Săptămâna Patimilor creștinii comemorează, prin post și rugăciune, patimile și Răstignirea lui Iisus Hristos, iar Duminică, în ziua sfântă a Paștelui, se celebrează Învierea lui Iisus, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul Său. Importanța sărbătorii întrece în mod absolut tot ce se întâmplă și se poate întâmpla în univers. Numai creațiunea lumii mai are această importantă și calitate. Că și creațiunea tot așa și învierea, nu sunt evenimente

propriu-zis istorice, întrucât nu se datorează unor cauze imanente, nu pot fi explicate și prevăzute că provenind din concursul forțelor și împrejurărilor naturale antecedente.

Cauza care produce creațiunea este metaistorică și metanaturală. De aceea, chiar dacă ar fi existat, prin absurd, oameni care să vadă apariția lumii, ei tot n-ar fi putut privi lucrarea cauzei aducând-o la existența, o dată ce omul nu are acces dincolo de domeniul immanent fizic, istoric și spiritual. Acei predispuși martori ai apariției lumii ar fi văzut ceva enigmatic și e posibil că și-ar fi explicat această enigmă altfel decât prin creațiunea lumii de către Dumnezeu. Creațiunea prin Dumnezeu nu se poate constata pozitiv, empiric, științific, istoric. E drept că celelalte teze pot fi ușor respinse, că absurde, dar actul pozitiv prin care se acceptă creațiunea e credință.

Tot așa de puțin istoric este, sub acest raport, evenimentul învierii Domnului. Cel care lucrează și de asta dată în calitate de cauza este tot Dumnezeu. Învierea Domnului nu se datorează vreunei puteri din natură omenească a Domnului, sau altor puteri naturale de primprejur. Învierea Domnului nu este o veriga ce se înșiră în lanțul vieții istorice că toate celelalte întâmplări. De aceea cauza care a produs învierea nu s-a putut vedea în lucrarea ei, fiind transcendență mijloacelor de investigație și de constatare omenească. Dacă ar fi văzut pe Domnul după moarte cineva fără credință ar fi căutat, desigur, o explicație naturală a acestui fapt sau l-ar fi considerat o enigmă a cărei explicație naturală nu se poate da încă, dar se va putea în viitor. Și aici, că și la creațiune, toate explicațiile acelea se pot ușor destrămă și există foarte multe considerații care mână mintea spre acceptarea învierii prin Dumnezeu, dar pozitiv, empiric și deci absolut constrângător, lucrul nu se poate vedea.

Credință își păstrează și aici rolul hotărâtor. Se vede că e destinul nostru cât suntem în formă actuală de existență să nu ne putem apropia de lucrările și de prezența lui Dumnezeu prin vedere, prin constatare indubitabilă, ci prin credință, prin ascultarea și acceptarea smerită a asigurării ce ne-o da prin cuvântul Său.

Dar dacă crearea lumii și învierea nu sunt evenimente istorice în sensul obișnuit, această nu însemnează că ele n-au avut loc sau că n-au nici o relație cu istoria și cu natură creată. Ele amândouă sunt un perfectum deplin, fapte petrecute odată pentru totdeauna și nu ceva ce se petrece continuu, o lege generală a existenței. O persoană care a trăit într-un timp și într-un loc anumit că om deplin a fost înviată de Dumnezeu. Acesta e un fapt unic, aparținând timpului trecut și tocmai prin această unicitate, introducând în istorie ceva neobișnuit ei, ceva care face să vedem că istoria nu e totul, nu e ultima realitate, că pe lângă ea, pe deasupra ei și la sfârșitul ei, există altceva care da astfel istoriei un sens relativ.

De la punctul acesta, al relației cu istoria, creațiunea și învierea merg pe drumuri deosebite. Din cei doi factori ai creațiunii, cauza și efectul, cel din urmă cade cu totul în istorie, în domeniul nostru. Creațiunea, fără să fie astfel o lucrare istorică, țintește în istorie și determina istoria. Tot ce se întâmplă ulterior în lume se datorează și poartă pecetea actului anistoric al creațiunii, chiar dacă nu văd oamenii, chiar dacă lumina această revărsată peste univers nu e văzută de orbia oamenilor căzuți în păcat.

Învierea însă nu numai în factorul cauza, ci și în factorul efect este dincolo de istorie. Iisus Hristos cel înviat nu e o persoană istorică, supusă condițiilor existențiale ale acestei vieți, cauzelor fizice și spirituale ce domnesc în imanență. Învierea lui Iisus Hristos se deosebește astfel de toate minunile săvârșite de El, sau de profeți, sau de alte organe dumnezeiești.

Efectul tuturor minunilor, oricât ar fi cauza de metaistorică, este istoric. Prin oricare minune se repara pe cale extranaturală o piesă stricată din natură, se repune ceva în funcția ce-o îndeplinea în angrenajul immanent al vieții: se reface un ochi, se schimbă un lucru din natură cu un alt lucru tot din natură, se readuce o persoană care a încetat de-a mai trăi în viață, în starea de a continua viața în aceleași condițiuni că înainte de întreruperea prin moarte. Lazăr prin înviere n-a intrat într-un nou

mod de existență, ci l-a reluat pe cel dinainte de-a muri, a reluat o viață tot așa de supusă bolilor și morții, trebuințelor naturale, că și cea dinainte. El va mai trăi un timp, apoi va muri.

Învierea e actul dumnezeiesc ce cade perpendicular pe ceva care a fost în istorie, dându-i prin această o nouă viață, transfigurată. Și la creațiune, și la înviere istoria nu e productivă. Productiv e numai Dumnezeu. Ea e arătată în toată micimea ei. Ea are ce are că istorie și va ajunge la o depășire a ei în eshatologie numai prin Dumnezeu. Ea este că istorie și va fi că eshatologie numai prin harul dumnezeiesc.

Creațiunea da posibilitatea istoriei, învierea o arată că insuficientă, că stadiu ce trebuie să dispară și să fie înlocuit cu formă cea perfectă și definitivă a existenței. Învierea arată istoria că un provizorat în tensiune spre eshatologie. În înviere se manifestă nemulțumirea lui Dumnezeu cu istoria.

O nemulțumire de care suntem și noi pătrunși. Dacă învierea ar fi fost fapt istoric, încadrat perfect, în cauza și efectul ei, în istorie, atunci ea nu ne-ar arată ceva peste istorie, ci ne-ar confirma existența istorică drept existența ultima. Numai prin faptul că învierea atrage, cu forță metaistorică, ceva din istorie în altă orbită de existență, arată spre un viitor altfel decât istoric. Învierea are de lucru cu istoria, dar nu pentru a o confirma că singură realitate, ci pentru a o judecă, a o arată în criză de care suferă, și pentru a se milostivi de ea.

E de observat mai întâi că învierea nu este o dezaprobare radicală a istoriei, pentru că atunci nu s-ar mai ridica din moarte aceleași ipostasuri care au trăit în istorie. Învierea e totuși ceva pozitiv și intenția ei se referă tocmai la cele istorice. Dar întrucât învierea trece pe cele istorice la o nouă formă de viață, se vede că formă cea veche nu e pe placul voinței dumnezeiești.

Și întrucât învierea urmează după catastrofa morții, în care se arată deplin dezaprobarea dumnezeiască a istoriei, se vede că formă de viață istorică, neagrea de Dumnezeu, e atât de înrădăcinată în ființa creațiunii, încât e necesară în prealabil o distrugere totală a ei, că s-o facă Dumnezeu din nou. Viața noastră e o ca o existență spre moarte.

Moartea mărginește tot ce există în lume. Lumea această este în mod existențial o lume a morții. Existența ei, că și existența omului, este o existență amenințată, nu numai obiectiv, ci și subiectiv, de granița morții. Această ne face să suferim. Dar și să simțim existența de aici că ceva nedeplin, că un biet fragment dintr-un întreg pe care nu-l vedem, dar îl dorim.

În Iisus Hristos viața cea nouă, eshatologică, e realizată. El este începutura pentru toți care cred în învierea Lui, pentru întregul univers, care actual boaleste. Viața cea nouă nu este numai promisiune, ci este în El realizată, prezență. Noi însă trăim mai departe în istorie, dar cu ochii credinței și ai speranței spre El, spre viața cea adevărată, deplină, ultima și fără de moarte. Prin spunerea cu tărie și credință că Hristos a înviat, afirmăm implicit că noi toți vom învia.

BIBLIOGRAFIE:

"Patimirea și învierea lui Hristos", Editura Bunavestire, 2015;

Gabriel Poenaru, "Învierea Domnului", Editura Doxologia, 2009

<https://doxologia.ro/predici/predica-la-invierea-domnului>

DUMINICA FLORIILOR

–SIMBOLURI CREȘTINE, OBICEIURI ȘI TRADIȚII–

P.I.P.POPESCU MIHĂIȚA
SCOALA GIMNAZIALĂ SCURTU MARE

*Leagănă vântul ramuri în floare/ Râde pământul de-atâta soare/ Zboară albine și fluturi mii/
/E cald și bine azi de Florii.

De dimineață clopote bat/ Lumea-n biserici s-a adunat/ Copii și mame duioase se-nchină/
Cerul revarsă spre ei lumină.

Cântă Priceasna pe glasuri corul/ Ne stă aproape Mântuitorul/ Aripi de înger ne împresoară/
/Pacea iubirii în noi coboară.*

Duminica Floriilor este una din cele douăsprezece sărbători împărătești din cursul anului bisericesc. Prima menționare a Duminicii Floriilor datează din secolul al-IV-lea iar prima celebrare a avut loc la Ierusalim. Sărbătoarea a cuprins apoi cu rapiditate întreaga lume creștină și se sărbătorește azi cu mare fast. Această duminică îi pregătește pe credincioși pentru bucuria pe care o aduce biruința lui Iisus Hristos asupra morții din duminica următoare cea a Învierii. Floriile deschid

săptămâna cea mai importantă pentru pregătirile de Paști, cunoscută sub numele de Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor în amintirea cărora în biserică se oficiază în fiecare seară Deniile, slujbe prin care credincioșii îl urmează pe Isus Hristos pe Drumul Crucii până la moarte și Înviere.

În duminica Floriilor este re trăită intrarea Domnului Isus Hristos în Cetatea Ierusalimului cand pentru prima dată Isus a permis să fie întâmpinat cu ovații și cu flori și ramuri de salcie sau de măslin recunoscându-i-se astfel puterea. Sărbătoarea de Florii are o mare însemnătate pentru toți credincioșii dar de-a lungul timpului i s-au adăugat și numeroase superstiții populare. De fapt această zi era dedicată inițial zeiței romane Flora însă mai târziu a fost celebrată în amintirea intrării Mântuitorului în Ierusalim

Chiar dacă este o sărbătoare creștină, numele sărbătorii provine din termenul de origine latină FLORALIA , termen ce desemna o sărbătoare a vegetației, cinstită și îndrăgită de romani. Sărbătoarea Floraliei la romani echivala cu biruința definitivă a iernii de către primăvară, cu înflorirea sălciilor, cu revenirea la viață a naturii.

Legenda spune că în timpul în care Isus era răstignit pe cruce, Maica Domnului ,plângând,a încălțat opinci de fier, a luat un toiag de oțel și a plecat să-și găsească fiul. În drumul ei a ajuns la o apă și a rugat o salcie să-i facă punte pentru a trece. Maica Domnului a binecuvântat-o să nu poată fi făcuți cărbuni din lemnul ei și să fie dusă în fiecare an de Florii la biserică. De aceea oamenii duc în fiecare an în această zi flori si ramuri de salcie la biserică pentru a fi sfințite. În nordul județului Teleorman aceste ramuri de salcie sunt duse la biserică de catre copii sâmbătă seara pentru a sta peste noapte în biserică.

Potrivit credinței populare mugurii de salcie sfințiți de preot, în biserică,în duminica Floriilor, au puteri magice,ei sunt împlețiți în coronițe și sunt așezați deasupra ușilor, la ferestre, la icoane pentru a apăra familia de boli și de alte rele, aducând spor și noroc. Ramurile de salcie înmugurităsunt legate în jurul pomilor fructiferi, pentru a rodi din plin și sunt amestecate în hrana animalelorca să le pazească sănătatea și productivitate. Mâțișorii se folosesc pentru a îndepărta furtunile și grindina. Vara, când vremea este rea, se pun mâțișorii pe foc pentru ca fumul acestorasă alunge trăsnetele și fulgerele. Oamenii se încing peste mijloc cu salcie sfințită pentru a fi feriți de dureri înghit în această zi trei muguri de salcie sfințită să nu sufere de dureri în gât. Salcia este folosită și în scopuri comerciale, animalele înainte de a fi duse la târg la vânzare sunt atinse cu salcie sfințită pentru a atrage cumpărătorii.

Tradiția cere ca de Florii mormintele să fie curățate și stropite cu apă sfințită, iar crucile să fie împodobite cu flori de primăvară și cu crenguțe sfințite de salcie. În sâmbăta Floriilor numită și Sâmbăta lui Lazăr se dau de pomană pentru sufletele celor plecați dintre cei vii gogoși și placinte. Înainte de a intra în Ierusalim, Isus l-a înviat pe Lazăr , un fecior tânăr fratele fetei care s-a căsătorit cu Dragobete – Cap de Primăvară. Potrivit tradiției Lazăr a plecat cu oile la păscut lăsând-o pe mama sa să facă plăcinte. A urcat într-un copac să ia muguri pentru animale și și-a amintit de plăcinte. S-a grăbit să coboare, a căzut și a murit.

Potrivit legendei că Lazăr ar fi murit de dorul plăcintelor, există obiceiul ca în această sâmbătă femeile să facă ofrandă de pomenire a morților împărțind plăcinte de post.

Un alt obicei de Florii este ca fetele care vor să se căsătorească să-și scoată zestrea afară la soare pentru a chema ursitul. Precum vegetația care renaște și femeile trebuie să aierisească lucrurile din casă prin soaterea lor afară în bătaia soarelui. Pentru că se vede că acum încep să înflorească urzicile, acestea nu se mai folosesc ca alimente iar sărbătoarea se mai numește și Nunta Urzicilor. Se mai spune că dacă se aud broaștele cântând până la Florii vara va fi frumoasă. La fel cum este vremea de Florii așa va fi și de Paște.

Sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim este o sărbătoare frumoasă nu doar pentru că este plina de primăvară, de soare, de oameni care parcă regăsesc speranța, de natura care își cere din nou dreptul la viață, nu doar pentru că reconstituieparțialatmosfera marii sărbători pascale, ci pentru că această zi specială a strâns laolaltă tradiții și superstiții diverse de o mare frumusețe și tot dragul . spiritualitatea românească este autentică si încă vie iar ceea ce face cu adevărat interesante aceste tradiții este faptul că în ele se îngemănează atât elemente creștine cât și precreștine, atât credințe patriarhale cât și credințe noi, moderne.

Și să nu uităm ! În Duminica Floriilor îi sărbătorim pe toți cei cu nume de floare . Așadar, mult soare și senin în viață iar norocul să vă înflorească destinul. LA MULȚI ANI!

BIBLIOGRAFIE

1. *Monografia Județului Teleorman*- autori Stan V. Cristea, Ecaterina Țânțăreanu, Titus Barabas, Gheorghe Cristea, Gheorghe Popa – Editura Teleormanul liber – 1998.
2. *Zona Ednografică Teleorman* – autori Maria Batca, Vlad Batca – Editura Sport-Turism 1985

3. *Ednografie și folclor românesc* – autori Nicolae Constantinescu, Alexandru Dobre- Editura Fundației România de Măine – 2005.
4. *Monografia Comunei Scurtu Mare* – autor Anton Lazărescu- 2006.

ROLUL EDUCAȚIEI RELIGIOASE ÎN VIAȚA COPIILOR

Prof. Ionescu Alin-Cristian

Cuvântul - Unitate de bază a vocabularului constând dintr-un sunet sau un complex de sunete cărora le corespund unul sau mai multe sensuri. Acest dar caracteristic cu precădere omului, ce dă nota distinctivă între el, coroana creației lui Dumnezeu, și celelalte făpturi necuvântătoare, a fost folosit de-a lungul existenței sale pentru a-și putea exprima sentimentele, doleanțele și ideile, care au venit ori nu în ajutorul societății, care și-au pus amprenta ori nu asupra umanității sau care au fost reținute și perpetuate ajungând să se claseze într-o ierarhie definitorie, ocupând un loc sus clasat. Cu ajutorul acestui mod de exprimare verbal, omul a realizat nenumărate lucruri benefice pentru sine și pentru semenii săi, astfel a putut să intre în sfera dezvoltării și să înainteze în timp și spațiu.

Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: "Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți" (Facere 1,28) . Iată că Dumnezeu a dat protopărinților Adam și Eva această binecuvântare, demonstrându-se astfel rolul omului în ierarhia creației și astfel făcându-se posesor și moștenitor al Creației și al Împărăției veșnice. Fire sensibilă și limitată cognitiv, omul își are greșelile sale, având obligativitatea de a le îndrepta și a nu le mai repeta, scăpând de ispită și de voința cea rea izvorâtă din slăbiciune. Creatorul atotștiutor și omniprezent deși aparent într-o altă dimensiune, totuși prezent în creație și viețuitor cu creația, oferă posibilități omului pentru a se desăvârși, având la dispoziție o paletă variată de opțiuni pe care le poate accesa indiferent de poziție socială ori materială, învrednicindu-se să le dobândească și să le poată păstra în tot restul vieții sale pentru a se face bineplăcut lui Dumnezeu și pentru a-și merita titlul de moștenitor și posesor al iubirii divine.

Educația - Fenomen social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generații precum și a abilității pentru integrarea lor în societate. Ansamblu de măsuri aplicate în mod conștient și sistematic în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale sau fizice ale copiilor și ale tineretului ori ale oamenilor, societății; rezultatul acestei activități pedagogice fiind buna creștere, comportarea civilizată în societate și dezvoltarea culturală. Educarea individului posedă încă de la începuturi forma verbal-auditivă având puterea de a-l determina pe om să facă binele ori să aleagă răul. *A dat apoi Domnul Dumnezeu lui Adam poruncă și a zis: "Din toți pomii din rai poți să mănânci, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit!" (Facere 2,16-17)*. Ca Tată Proniator și iubitor, Dumnezeu încearcă să-l ferească pe om de rău și îl îndreptă spre binele suprem, spre El Însuși.

Omul are menirea prin puterea cuvântului să își îndrume semenii spre cele înalte, și să se desăvârșească pe sine urmând exemplul cel sfânt al Tatălui care indiferent cât de întristat se află de greșelile fiilor își întoarce fața către ei și se află în imediata apropiere cu mâna Sa întinsă pentru a te ajuta și a te scoate din negura întristării și suspinării în care ai căzut.

Educarea se face treptat, urmând pas cu pas orice experiență deja trăită urmând ca astfel învățăcelul să poată desprinde concluziile necesare pentru crearea unei perspective proprii despre viață și trăire, precum Dumnezeu a avut răbdarea necesară și grija cea nestinsă cu omul, cu precizarea

că El, cel necuprins și infinit a putut îndruma pe om fără a experimenta ceva anume, fiind El însuși sensul lucrurilor și al vieții.

Educația și *moralitatea*¹, un alt aspect deosebit de important mobil am putea spune, sunt în relație de perihoreză și întrepătrundere precum existența treimică în cer. Precum Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul cel Sfânt una sunt, așa și aceste însușiri pe care omul este dator să și le asume și să le întrebuițeze spre folosul propriu și social prin diverse metode scolastice ori experimental-practice. Astfel, obiectivele educației morale constau în formarea *conștiinței și a conduitei morale*. Conștiința morală se înfățișează ca un întreg format din elemente cognitive, afective, volitive și practic-acționale. Componenta cognitivă se referă la informarea individului în legătură cu valorile, normele și regulile morale. Rezultatele cunoașterii morale se concretizează în reprezentări și judecăți morale, acestea din urmă corelate cu judecățile teleologice și normative dând naștere părinților duhovnici a căror viață tinde spre Creator și acelora una cu El. Componenta afectivă constă din „trăirile afective”, sentimentale care se asociază cu respectivele noțiuni morale. Aceste trăiri sunt lăsate drept pildă pentru cei care vor să uite omul pământesc și să îl descopere pe cel veșnic întru toate ale sale focalizat către Dumnezeu, trăind numai ca să poată mulțumi celui Veșnic pentru darurile și binefacerile revărsate asupra sa, promițând totodată lucrul asupra vredniciei sale pentru care a meritat ori nu toate harismele divine.

La rândul ei, conduita morală, se constituie din deprinderi și obișnuințe de comportament, precum și din trăsăturile pozitive de caracter. Deprinderile, în a căror formare un rol esențial îl au modelele, preluate și interiorizate, sunt componente automatizate ale conduitei. Obișnuințele continuă procesul de interiorizare astfel ele devin trebuințe interne, care se concretizează ca și trebuințe innăscute. Toate aceste norme morale, în general se referă la purtarea noastră față de semenii, de Binele suprem și față de sine însuși prin cinstirea părinților, recunoștința față de binefăcători, respectul cuvântului dat, respectarea onoarei, iertarea, grija față de viață și sănătate precum și activitatea cultural-spirituală ce își are drept laborator sfânta Biserică. Nesocotirea și încălcarea acestor reguli moral-normative, atrage după sine pedeapsa dată de conștiința vinovatului, ori receptarea blamului exprimat de opinia publică asupra acestui fapt. Normele moralei privesc așadar comportamentul individului față de oameni, de sine, de familie, de stat, de societatea epocii sale și nu în ultimul rând față de Dumnezeu².

Potrivit normelor morale, faptele oamenilor pot fi apreciate fie ca bune, fie ca rele; permise ori nepermise; poruncite ori oprite; vrednice de laudă ori de blamare. Această clasificare este făcută de societate, potrivit normelor deja existente în societatea respectivă, ceea ce înseamnă că fiecare societate are dispozițiile ei proprii prin acest lucru înțelegându-se totalitatea normelor și regulilor de conduită precum și a obiceiurilor care îndrumă omul în societate, influențându-i dezvoltarea de orice natură. Adeseori se vorbește despre o știință a *Moralei sau a Eticii*³. Prin aceasta înțelegem prezentarea din punct de vedere științific făcută de persoane pregătite, specifice domeniului precum filosofi, sociologi, moraliști; a normelor de conduită prin prisma unor criterii morale stabilind astfel principii și valori.

Astfel *Morala creștină este disciplină teologică logică, pe temeiul Revelației divine, ce înfățișează principii și norme după care omul trebuie să se conducă în viață având drept punct final desăvârșirea, tinzând spre asemănarea cu Dumnezeu și dobândirea veșnicei existențe*⁴. Și a zis

¹ Termenul provine din latinescul „*mos*” ce se traduce obicei;

² Arhid. Prof. Dr. IOAN Zăgrean, „**Morala Creștină**”; Manual pentru Seminariile Teologice; Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române; București/1985. Pg. 11-15;

³ Termenul provine din grecescul „*συνήθεια*” ce se traduce obicei;

⁴ *Ibidem op. cit. pg. 15-17.*

Dumnezeu: "Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră"! (Facere 1,26). În mod necondiționat, morala creștină lămurește raportul dintre om și Dumnezeu, dintre om și semenii săi, dintre om și întreaga creatură. Aruncă totodată sub lupă și sensul vieții omului, dând valoare inestimabilă acestei puteri de viață izvorâtă din Creator, dată spre existență și rodnică în viața viitoare. Morala este călăuză vieții spirituale a omului, *ajutându-l să tindă spre Bine și mântuire.* (Matei 19,17).

Din integrarea normelor morale în geneza personalității se formează trăsăturile de caracter, acestea mijlocind între norme și comportament. Acestea exprimă mai apoi atitudini stabilizate față de conduită precum și interacțiunea dintre atitudinile față de sine și față de ceilalți. Caracterul este cel care dă naștere profilul moral caracteristic personalității individului. Personalitatea morală are diverse scopuri specifice în funcție de ramura pe care o atinge, astfel obiectivele cognitive și formative privesc dezvoltarea mentalului în baza receptării și prelucrării cunoștințelor morale (analizarea unei situații, sintetizarea aspectelor) ; obiectivele psiho-motorii vizează formarea și dezvoltarea deprinderilor și obișnuințelor morale (respectarea cuvântului, punctualitatea, respectarea onoarei) ; obiectivele caracteriale privesc dezvoltarea voinței, precum și a capacității de depășire a obstacolelor interne și externe ; obiectivele formative posesoare ale educației religioase se focalizează pe formarea și dezvoltarea receptiei și prelucrare cunoștințelor religioase, cu scopul unei elaborări a unor răspunsuri proprii la problematica vieții.

Educația religioasă. Transmiterea credinței religioase, a identității culturale și naționale generațiilor ce vin, este o imensă provocare pedagogică și culturală ce trebuie să preocupe întreaga societate, cu precădere în contextul lumii actuale, când schimbările civilizației își pun adânc amprenta, făcându-se imensa greșală în a confunda nonvalorile cu valori autentice, uitând totuși de Biserică și de îngrijirea spiritului care suferă malformații din ce în ce mai grave, odată cu această eră a accelerării și dezvoltării materiale, asupra căreia totul se rezumă pentru marea majoritatea a populației. Dacă ideologiile timpului a avut drept de apel asupra tuturor sferelor sociale, exemplul cel mai elocvent fiind chiar regimul comunist care s-a manifestat în mod violent și cenzorial asupra însemnătății și rolului Bisericii în viața omului, având drept consecință o atitudine asupritoare ce a afectat societatea atât la nivel existențial cognitiv cât și la nivel senzorial, societatea actuală lasă la aprecierea individului credința și opinia personală, dând drept de exprimare în mod public, liber, astfel omul s-a învățat să trăiască tot mai leneș și socotește că poruncile divine precum și canoanele normative impuse de *spitalul sufletelor, Biserica*, este mult prea riguros structurat și foarte greu de îndeplinit, în condițiile în care civilizația se focalizează pe alte „*valori*” în plină ascensiune care nu țin un îndreptar anume și care se folosesc de orice mijloace pentru a-și împlini scopul.

Deculturalizarea, deznaționalizarea precum și decreștinarea societății sunt fenomene ce iau amploare în cotidian⁵. Hristos Domnul cheamă turma sa la Adevăr, nu prin constrângere ci prin liber arbitraj, nu prin cuvinte mari ci prin cuvinte simple și ziditoare. Talentul oratoric deprins de om, poate fi folosit în mod persuasiv având drept finalitate în doctrinarea omului și focalizarea lui pe anumite filiere. A face educație unui alt individ, presupune o pregătire intensă tratată cu foarte mare seriozitate, într-un mod cât mai cu puțință speculativ pentru a nu rămâne nimic ascuns ori de neînțeles, cu atât mai mult în ceea ce privește cunoașterea lui Dumnezeu, vorbirea despre El și tinderea spre cele sfinte cu ajutorul virtuților ce devin native odată cu conlucrarea dintre voință și har. Mulți uită că defapt nu Biserica are neapărată nevoie de neam, ci neamul are nevoie de Biserică pentru că acesta este defapt identitatea neamului omenesc, credința și limba vorbită! Încă din istoria

⁵ Dr. Mihail Filimon, Episcopul românilor ortodocși din Australia și Noua Zeelandă. **Pledoarie în sprijinirea pedagogiei religioase**, Sibiu 2012.

îndepărtată a omenirii, Biserica a jucat un rol important dezvoltator și susținător încât a reușit chiar să determine cursul anumitor evenimente în detrimentul pierderilor și al insuccesului.

Exemple concrete sunt principalele războaie ale omenirii, la număr două, în care clerul și-a ocrotit poporul drept măritor prin sprijinul moral acordat soldaților, precum și menținerea credinței în victorie, în participarea la un război sfânt pentru Neam și Țară, ceea ce a suplinat cu mare acuratețe lipsa instruirii specializate precum și a echipamentelor de luptă corespunzătoare. Au existat preoți militari care s-au înrolat lângă semenii lor, care nu au dat un pas înapoi când s-a pus problema riscului propriei vieți în luptă, trăind cu nădejdea în suflet și credința în Dumnezeu cel Mare și Puternic, lăsându-se astfel în voia divinului indiferent de situație. Întreg clerul a fost punct de reazem pentru cei răniți în lupte, îngrijind rănilor precum bunul samaritean și ostenindu-se din toate mădularele să țină în viață eroii care au iubit atât de mult glia strămoșească încât și-au dat familiile și orice alt bun ca jertfă.

Clinica vindecării trupești de fel și fel de boli apărute, ca de exemplu epidemiile, a conclucrat cu Harul cel sfânt și a reușit să vindece atât rănilor trupești cât și să aline pe cele sufletești în totalitate, salvând onoarea unui întreg popor precum și eroii neamului, lucru însemnat în documente cu atestare dar care astăzi au rămas doar vechi inscripții de ordinul trecutului și ca aparținând doar istoriei apuse. Spirijinul material bănesc a fost la fel de însemnat, întreg clerul în frunte cu arhiepiscopii vremii mobilizându-se și reușind să adune foloasele necesare întreținerii armatei, făcând chiar donații personale benevole care deși aparent neînsemnate, au contribuit la performanțele obținute în urma declansării disproporțiilor. În urma susținerii aprige și de nestăvilit a clerului, acesta a avut parte de multe suferințe atât în plan material, cât și spiritual, având în vedere că se încerca înrobirea atât teritorială cât și religios-morală a oamenilor asuprași, punându-se presiune chiar pe natura omului tradițional, care s-a născut și a fost crescut în frica și iubirea de Dumnezeu⁶.

Prin cult, omul dialoghează cu Proniatorul, își trezește conștiința. Cultul nu este numai teoretic, ci și practic. Teoria ne este îndrumătoare pe calea mântuirii, iar cultul în activitatea sa, duce la împlinirea ei. Adevărurile prezentate în teorie, sunt strâns legate de practica liturgică, realizând puntea de legătură între om și cult, oferindu-i posibilitatea cunoașterii. Astfel copilul nu-L va percepe pe Iisus ca o persoană istorică, ci ca pe o persoană vie, prezentă. În paralel cu aceasta, copilul va înțelege sfânta Liturghie nu ca pe o lucrare omenească savârșită de preot, ci ca pe o operă a lui Iisus cu care intră în comuniune. Participarea activă la evenimentele cultice a copilului îi vor oferi șansa de a se îmbogăți duhovnicește și de a progresa, a se dezvolta într-un mod pașnic, lăuntric și frumos.

Din moment ce voința liberă, tumultul interior și determinarea sunt arătate ca și dorințe de exprimare, elevul este pregătit în a-și asuma responsabilitatea religioasă, faptele, țelurile. Diferența dintre preferință și interes este una uriașă, pentru că preferința este înțeleasă ca obiect opus total interesului, care exploatează activități în favoarea determinării și realizării unui scop bine definit. Transmiterea unui mesaj de natură teologică unui elev, poate întâmpina indiferența pe care o afișează, superficialitatea cu care acesta tratează lucrurile, astfel că receptorul trebuie să dețină aptitudini pedagogice ca să poată capta atenția emițătorului prin claritatea conținutului, credibilitatea faptelor și folosirea celei mai simple căi de înțelegere corectă a mesajului transmis. Educația religioasă este necesară deoarece copilul trebuie să devină capabil în a înțelege semnificații, orientări și elemente de tradiție. Una din problemele majore ale omenirii este aceea că omul își poate pune întrebarea cine este el defapt, cu ce scop există, și care sunt defapt realizările sale personale. Lipsa orientării duce la toate acestea.

⁶ Pr. Dr. Sergiu Grigore Popescu ; „*Participarea clerului oltean la luptele sociale și naționale ale poporului român, secolele XIX-XX*” ; Editura Aius, 2010 Craiova pg. 161-182.

Prin abandonarea tradiției, a activităților destinate să creeze un spațiu liber și sensibil în viața copilului, omul devitalizează ființa umană, privându-o. Reacțiile celui privat sunt evidente. El caută să se sprijine pe exemple trecătoare, de actualitate și își limitează gândirea, lăsându-se condus de afecte omenești, afecte ce sunt emanate din obiecte și păreri. Dascălul are menirea de a învăța pe elev tot ceea ce acesta dorește să cunoască în detaliu. Pentru că rezultatul să fie unul pozitiv, relația dintre cei doi nu trebuie să fie una distantă, sau doar teoretică ci și una practică, apropiată, astfel încât cel care îl învață pe elev să devină pentru un moment și el un învățăcel, metoda exemplului.

Omul se reînnoiește în comuniune reușind să depășească barierele timpului făcând din viața sa o sărbătoare continuă. Pentru a determina un copil să își dezvolte viața spirituală acesta trebuie adus în sânul comunității în care să sărbătorească și el ca membru al Trupului-Biserica. Îmbisericirea nu se face doar în parte teoretică, ci și practică prin imagini, simboluri, evenimente relatate. Familia ca și comuniune a unor persoane, are obligația de a se da pe sine drept exemplu pentru membrii ei și chiar și pentru ceilalți, creând mediul propice copiilor de urmare a exemplului și astfel de formare duhovnicească a lor, unindu-i într-un singur Trup.

Școala, familia și parohia un trio ce asigură îmbisericirea elevilor. Realizarea îmbisericirii nu se sprijină numai pe teorie. Baza o reprezintă familia, care contribuie în mare măsură la educarea copilului. Acest lucru duce la dependența copilului de părinți pe care îi urmează cu sfințenie și al căror exemplu îl exercită. Evenimentele familiale și reacțiile parentale sunt fapte ce pun amprenta asupra copilului pe durată vieții. Există și cazuri în care deși copilăria unui adolescent nu a fost tocmai fericită acesta își poate reveni și poate încerca să treacă peste amintirile mai puțin plăcute și să reușească să se integreze în societate.

Comportamentul rezultat caracteristic adolescentului poate pune probleme societății și chiar familiei. Viața adolescentului poartă pecetea schimbărilor și a diferențierilor contemporane. Un criteriu important îl constituie și credința părinților. În sânul familiei fiecare membru caută siguranța, intimitatea, protecția și coexistența. Parohia asigură și spațiul neutru între generații, familie-copii. Oferă posibilitatea experiențelor, libertate în gândire. Rugăciunea este elementul de legătură între membrii familiei⁷.

Școala oferă posibilitatea cunoașterii experiențelor și informațiilor numai în teorie, în timp ce parohia oferă activități care să includă și experiențe vii asupra informațiilor școlare. Comunicarea preot-profesor este esențială, benefică pentru elev și coordonatoare în activitatea ce urmează a o întreprinde micul învățăcel. În timp ce profesorul folosește ca formă de comunicare dialogul în termeni școlari, preotul folosește predică în scopul formării și prezentării unor evenimente firești dar îmbogățite duhovnicește.

⁷ Ioannis V. Kogoulis- „*Îmbisericirea elevilor pentru o educație religioasă liturgică*” Editura Deisis, Sibiu, 2012 ; pg. 10-35;

LUMINĂ DIN LUMINĂ

Profesor: Dogaru Felicia-Dora
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Sărbătoarea Paștelui a fost și rămâne cel mai frumos eveniment din viața românului, o sărbătoare a bucuriei, a renașterii, dar și a înălțării sufletești.

Creștinii au cinstit Învierea Domnului, indiferent de perioada istorică, iar în vremurile zbuciumate oamenii nu și-au pierdut credința, dimpotrivă au simțit nevoia să reunească familia în jurul bisericii străbune.

Ne întrebăm astăzi dacă Paștele mai reprezintă o sărbătoare a sufletului care se înalță sau s-a transformat într-o sărbătoare comercială?!

Acest lucru ține de fiecare creștin, de educația lui religioasă, de trăirea spirituală și de puterea pe care o are în înfruntarea ispitelor pe care le întâlnește zi de zi.

Din nefericire, ne îndreptăm către Dumnezeu atunci când suntem la grea încercare, atunci când suntem bolnavi, nefericiți, înșelați, abandonati, atunci când cineva drag nouă trece printr-o dramă sau atunci când nu găsim calea de ieșire la lumină, atunci când simțim că cerul greu se lasă ca un capac asupra noastră ca în poemul lui Baudelaire. Atunci suntem gata să facem orice ca să schimbăm lumea, suntem în stare să mutăm munții din loc și promitem că de mâine devenim mai buni și mai atenți cu cei din jurul nostru.

Oare ne vom schimba cu adevărat sau chiar avem nevoie de această încercare inițiativă pentru a-L regăsi pe Dumnezeu!?

Într-adevăr, suntem într-o lume zbuciumată, într-o lume aflată permanent în schimbare, nu mai găsim tihna de care avem nevoie, nu mai găsim seva creației și căutăm diverse pretexte atunci când ne îndepărtăm de lumea spirituală.

De fapt, ne gândim tot timpul la lucrurile materiale, alergăm la două-trei *joburi*, nu ne mai ajunge timpul să reflectăm la lucrurile care ne plac sau nu mai putem să citim o carte de calitate cu gândul la câștigul fără măsură, apoi risipim tot atât de repede cum am adunat în cafenele și în malluri. Ne construim visuri deșarte: dacă am achitat ratele la apartament, găsim repede altul mai mare, ne schimbăm apoi mașina, telefonul și lista poate continua. Ne adunăm *comori* pe pământ, mai puțin în cer ignorând cuvintele evanghelistului Matei, care ne spune: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică... Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.” (Matei VI, 19-21).

Dar, totuși, chiar și în Cutia Pandorei a mai rămas *Speranța*!

Această speranță o regăsim în sufletele inocente ale copiilor, așa cum spune Mântuitorul: „Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor” (Matei 19, 14).

De aceea fiecare adult, fiecare dascăl are o mare responsabilitate în formarea și modelarea tinerilor de azi pentru că atât faptele noastre sunt importante, dar și urmările acestora, care vor marca caracterul generațiilor viitoare.

E foarte ușor să afirmăm că tinerii s-au schimbat, că nu mai respectă regulile elementare ale bunului-simț, că sunt superficiali și plini de vicii și că societatea e *virusată*. Dar oare noi, dascălii, suntem depășiți de situație, chiar nu mai găsim soluții!?

Nu mai reușim o remodelare a sufletului atunci când îi pregătim pentru examene, pentru concursuri și olimpiade sau nu mai putem să ne bucurăm de rezultatele lor bune?

E necesar să valorificăm tot ceea ce este bun în ființa umană și să descoperim frumuseța vieții alături de inocența copiilor măcar în acele clipe zguduitoare ale Învierii Domnului, atunci când luăm lumina învierii unii de la alții.

Așadar, tebuie să găsim cheia pentru decodarea existenței noastre vremelnice în cuvintele *Veniți de luați lumină !*, care se rostesc în biserică în Noaptea Învierii!

BIBLIOGRAFIE:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982

IMPORTANȚA ÎNVIERII DOMNULUI

**Prof. Dîrdea Anca,
Școala Gimnazială Nr.1 Micești, jud. Argeș**

Învierea este un eveniment de o valoare universală și, prin aceasta lumea, ca și omul, este transformată de slava cerească, dobândind arvuni nemuririi. Fiindcă pentru Hristos sau pentru taina lui Hristos au primii toate veacurile și cele aflătoare înăuntrul veacurilor începutul existenței și sfârșitul în Hristos. Până la învierea Domnului, moartea era o a doua natură a omului: prima era viața, iar cea de-a doua era moartea. Omul se obișnuise cu moartea ca și cu ceva natural, căci prin păcat el a devenit muritor și mărginit. Dar prin învierea Dumnezeului Om Iisus Hristos, natura omenească a fost condusă în mod definitiv pe calea nemuririi și a devenit chiar înfricoșătoare pentru moarte, căci prin învierea Domnului omul devine înfricoșător pentru moarte. Nemurirea a devenit pentru om ca o a doua lui natură, iar moartea este antinaturală, pentru că omul prin învierea Domnului este veșnic. Tocmai în aceasta constă puterea, forța și atotputernicia învierii lui Hristos. Și de aceea, fără învierea lui Hristos nu ar fi existat Creștinism. Căci spune Sfântul Apostol Pavel: „Dacă Hristos nu ar fi înviat, zadarnică este credința noastră” (I Corinteni 15,14). Datorită învierii lui Hristos, datorită biruinței asupra morții au fost, sunt și vor fi întotdeauna creștini, învierea fiind chezașia că demersul ispășirii păcatelor noastre a izbutit în adevăr. Adevărul învierii lui Hristos este un adevăr integral, un adevăr deplin, al credinței și rațiunii. Dacă Hristos n-ar fi înviat atunci lumea s-ar fi dovedit lipsită de sens ca împărăție a răului, a iluziei și a morții. Iisus Hristos, fiind viața și principiul vieții spirituale, prin opera de răscumpărare și prin înviere a devenit principiul activ de viață supranaturală pentru credincioși. „Eu sînt vița, voi mlădițele... Rămîneți în Mine și Eu în voi... Cel care rămîne în Mine și Eu rămîn în el, aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15,4-5). Prin nașterea Sa trupească și prin jertfa Sa adusă Tatălui, din iubire pentru noi, „Logosul înomenit are din primul moment al întrupării Sale puterea și însărcinarea să fie reprezentantul model și autorul întregii omeniri restaurate” „recapitulîndu-ne ca om pe noi toți în chip virtual”. Sf. Irineu spune: „Hristos s-a făcut ceea ce suntem noi, pentru ca noi să devenim ceea ce este El”. Temeiul acestei lumi viitoare înființată de Iisus Hristos în persoana Sa prin Înviere stă în legătură cu lumea aceasta și o influențează permanent, pregătind-o pentru transformarea ei întreagă după chipul Lui. Mântuirea fiecăruia dintre noi depinde de însușirea prin credință a roadelor ce vin de pe urma economiei Fiului

lui Dumnezeu întrupat. Părintele Dumitru Stăniloae zice că: „umanitatea asumată de Fiul lui Dumnezeu devine prin înviere focarul din care iriază în formă accesibilă nouă înfinitatea vieții depline”. Moartea și învierea lui Hristos constituie „izvorul vieții noastre veșnice” (Romani 6,8). Biruința vieții asupra morții este oferită în dar de Mântuitorul Hristos tuturor celor ce cred în El (I Cor. 15,17). Învierea Sa este certitudinea învierii noastre (I Cor. 15,20; I Tes. 4,14), deoarece a fost câștigată de El în numele nostru, al tuturor, pentru ca toți cei ce credem și trăim în El să ne bucurăm de darul învierii și al vieții, „căci ne-a dat biruința” (I Cor. 15,57). Asociindu-ne la învierea și viața Sa, Mântuitorul distruge germenii morții și ne conferă privilegiul unei vieți fără sfârșit, viața harului și a mării. Căci Hristos a murit și a înviat ca să „stăpânească peste vii și morți” (Romani 14,9). Taina învierii lui Hristos devine taină a fiecărui creștin pentru că Hristos a gustat moartea pentru toți (Evrei 2,9). Și împlinite odinioară aceste acte rămân într-o eternă actualitate și sunt accesibile tuturor celor ce caută mântuirea. Învierea Domnului este începutul și izvorul vieții celei noi și veșnice, înviind El, și noi vom învia, întrucât El este pârgă sau „începătură a învierii noastre (I Corinteni 15,20). Învierea Lui s-a făcut „începutul vieții celei desăvârșite și nesupuse morții”. Certitudinea că, înviind Domnul, și noi vom învia, a schimbat total planul pe care se situau vechile religii, prefăcînd simpla adorație a lui Dumnezeu, în cea de părtășie cu El, în împărăția Sa, pentru care și noi vom învia. Cum va fi această înviere a noastră, ne-a adeverit-o Domnul însuși, prin învierea Sa, cu „trupul proslăvit, în care, „ne vom îmbrăca și noi, cei arvuniți împărăției Sale veșnice, prin grația învierii Sale. „Astfel, Hristos e începătura neamului, cauzatorul, izvorul vieții veșnice a omenirii, în același fel cum e în raport cu viața naturală vremelnică, strămoșul Adam. Ceea ce a fost odinioară actul creați omului, adică principiul și cauza existenței omenirii îndeobște, act a devenit învierea lui Hristos, adică principiul și cauza „vieții veșnice în cer, în alte condiții de existență. În mai multe rînduri Mântuitorul nostru Iisus Hristos se identifică pe Sine cu sursa vieții și a învierii, ca singurul în măsură să ne treacă din moarte la o altă viață, prin înviere. Viața de care vorbești Iisus e una spirituală în care intrăm numai prin învierea noastră din morți și de care ne vom împărtăși numai prin credința în Iisus Hristos.

Posibilității și realității învierii noastre, datorită învierii lui Hristos Sf. Pavel îi aduce și argumente în scrierile sale: aseamănă înviera noastră cu a bobului de grâu, care moare, putrezește mai înainte și apoi dă rod : „Tu ce semeni nu dă viață, dacă nu va fi murit” (I Cor. 15, 30). Tot Corintenilor Sf. Pavel le scrie: „De ce sîntem noi în primejdie în tot ceasul ? ...Dacă m-am luptat, ca om, cu fiarele în Efes, care îmi esti folosul, dacă morții nu înviază ?” (I Cor. 15, 30, 32). Iar cu un verset înainte le scrie tot lor : “Fiindcă ce vor face cei care se botează pentru morți ? Dacă morții nu înviază nicidecum, pentru ce se mai botează pentru ei ?” (I Cor. 15, 29). La aceste argumente Sf. Pavel mai adaugă încă cinci: argumentul pecetii pe care ne-o imprimă Sfântul Duh în vederea păstrării noastre integrale pentru ziua răscumpărării (Efeseni 4, 30), argumentul arvunei pe care ne-o dă Sfântul Duh, când pune în noi suspinul după învierea și viața cea nestricăcioasă a trupului (II Corinteni 5, 2-5; Romani 8, 23; Efeseni 1, 13-14); argumentul înfierii noastre prin harul Sfântului Duh, acela care măturisește împreună cu duhul nostru că sîntem fii ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai morții, învierii și preamăririi lui Iisus Hristos (Romani 8, 14-19); argumentul prefacerii noastre în templu al Sfântului Duh, acela care sălășluiește în noi, prin Sf. Taine și nu ne va lăsa în stricăciune (I Corinteni 6, 19; Efeseni 2, 22). O pregustare a stării de înviere o simțim încă în viața aceasta terestră. Drumul spre învierea cea de apoi îl parcurgem cu Hristos Cel înviat încă de aici de pe pămînt. Într-un fel se poate spune că încă de aici, de pe pămînt, noi suntem făcuți „părtași învierii cu Hristos prin întipărirea reală și treptată în omul nostru cel dinlăuntru a stării dinamice de înviere, prin faptul că Hristos cel înviat e unit și se unește cu noi prin Sfânta Euharistie care ne dă puterea să primim moartea reală și viața de după înviere. Dacă prin Taina Botezului și cea a Mirungerii, ne-a făcut proprie numai lucrarea Lui în Duhul Sfânt care ne dă puterea să murim omului

vechi și să ieșim la o viață nouă în mod nedeplin, deși Hristos s-a sălășlulit în noi cu moartea și cu învierea Lui, în Sfânta Euharistie se unește cu noi prin însuși Trupul și Sângele Lui, din care iradiază această putere. În Euharistie noi mâncăm Trupul Lui și bem Sângele Lui, mort și pnevmatizat. Prin aceasta, ele dau calitatea lor și trupului și sângele nostru, care poartă astfel în ele împreună cu Hristos moartea tainică în Dumnezeu și pregustarea învierii ce se lucrează în ele. Prin acestea, puterea morții tainice a trupului lui Hristos și a Învierii și incoruptibilității Lui se adâncesc prin trupul și sângele nostru ca niște puteri care vor putea să reconstituie trupul nostru înviat și incoruptibil la învierea cea de obște. Prin Învierea Domnului Iisus Hristos, învierea a devenit o „legel pentru toți, așa cum murind Adam, moartea a devenit o lege pentru toți. „Dacă Hristos ar fi fost numai un om, ideal de sfânt, Fiu al lui Dumnezeu după har, nu după ființă, învierea Lui ar fi avut un caracter individual, de minune, care, asemenea luării lui Ilie la cer, ar fi mărturisit doar despre milostivirea exclusivă a lui Dumnezeu față de El, dar în nici un fel nu ar fi influențat destinul întregii omeniri. Sfântul Chiril al Alexandriei spune în acest sens: „Rațiunea învierii trece asupra tuturor pentru învierea Mântuitorului, care ridică cu Sine toată firea omului, dar nu va folosi cu nimic pe cei iubitori de păcat. Căci ei vor fi duși la iad, primind învierea numai pentru a fi pedepsiți”²⁷ Învierea morților se va întâmpla la a doua venire a Domnului și la sfârșitul lumii și ea va fi universală. Atunci vor învia, atât dreptii, cât și păcătoșii (Ioan 5, 2829; Faptele Apostolilor 24,15).

BIBLIOGRAFIE:

1. **BIBLIA** sau **SFÂNTA SCRIPTURĂ**, tipărită sub îndrumarea și purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Justinian – Patriarhul Bisericii Ortodoxe române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Societatea Biblică, București, 1968.
2. **GALERIU, Pr. Constantin**, *Jertfă și Răscumpărare*, în „Glasul Bisericii”, Nr. 1-2/1973.
3. **PAUL, ADRIAN Gh.**, *Semnificația morții și a învierii noastre în Hristos*, Cluj-Napoca, Editura Mega Argonaut, 2005;
4. **POPESCU, Prof. M. Teodor**, *Moartea și Învierea Mântuitorului în credința vechilor creștini*, în „Ortodoxia”, nr. 2/1955.
5. **STĂNILOAE, Pr. prof. dr. Dumitru**, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, București, E.I.B.M. al B.O.R., 1978.
6. **TODORAN, Pr. prof. dr. Isidor, ZĂGREAN, Arhid. prof. dr. Ioan**, *Dogmatica Ortodoxă*, Manual pentru Seminariile Teologice, ediția a VI-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.
7. **TOFANĂ, Pr. Drd. Stelian**, *Învierea Mântuitorului Hristos – chezașia învierii noastre*, în „Ortodoxia”, Nr. 3/1986.
8. **IDEM**, *Introducere în Studiul Noului Testament*, vol. II, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca 2002;

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE

Prof. PAUN GEORGIANA
Scoala Gimnaziala Mihai Viteazu Selimbar

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatelile (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri de Paște în regiunile României

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În **Țara Moților**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În **Țara Bârsei**, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca,

șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continua în familie.

Un foarte frumoas obicei se păstrează în Maramureș, **zona Lăpușului**. Dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci

Tradiții de Paște în unele zone din România

În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neînceptută. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obraji cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Credințe și Superstiții de Paște

- La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcăminte nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

- În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

- Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

- În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neînceptută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului.

- Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neînceptută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

- În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

- Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăți din ele peste an.

- Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

- La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

- Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.
- Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.
- De Paști se așează o bucățică de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.
- Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.
- De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.
- Se spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.
- Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

BIBLIOGRAFIE

1. Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București , 1991;
2. „Învățătură de credință creștină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 2000,p.128
3. Maria și Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paști la români, Editura Sport-Turism, București, 1992.
4. Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București,1994.

ÎNVIEREA DOMNULUI-SĂRBĂTOAREA LUMINII, A BUCURIEI ȘI A VIETII

**P.Î.P. ȘTRO DAN MIHAIL
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DRĂGĂNEȘTI VLAȘCA**

În viața Domnului Hristos de perfectă ascultare de voința lui Dumnezeu, în suferințele Sale, în moartea și învierea Sa, Dumnezeu a oferit singurul mijloc de ispășire pentru păcatul omenirii, astfel încât aceia care prin credință primesc această ispășire să poată avea viața veșnică și întregul univers creat să poată înțelege mai bine sfânta și infinita iubire a Creatorului. Această ispășire desăvârșită apără, reafirmă justetea Legii lui Dumnezeu și bunătatea caracterului Său, deoarece acestea două condamnă păcatul nostru și fac posibilă iertarea noastră. Moartea Domnului Hristos este înlocuitoare și expiatoare, aducând împăcare și transformare. Învierea Domnului Isus Hristos proclamă triumful lui Dumnezeu asupra forțelor răului și, acelor care acceptă ispășirea, le asigură biruința finală asupra păcatului și a morții. Învierea confirmă domnia lui Isus Hristos, înaintea căruia fiecare genunchi din ceruri și de pe pământ se va pleca.

Sfânta Scriptură ne prezintă un Dumnezeu care Se preocupă extrem de mult de salvarea omenirii. Persoanele Dumnezeirii sunt unite în lucrarea de aducere a oamenilor înapoi la comuniunea cu Dumnezeu, Creatorul lor. Domnul Hristos a scos în evidență iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu, spunând: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3,16).

Jertfa ispășitoare a Domnului Hristos la Golgota a marcat punctul de cotitură în relațiile dintre Dumnezeu și umanitate. Deși există un raport în care sunt consemnate păcatele poporului Său, ca rezultat al împăcării Dumnezeu nu îi mai pune în socoteală păcatele (2 Cor. 5,19). Aceasta nu înseamnă că Dumnezeu anulează pedeapsa sau că păcatul nu mai trezește mânia Lui. Ci, mai degrabă, înseamnă că Dumnezeu a găsit o cale de a le acorda iertare păcătoșilor pocăiți, în timp ce încă susține cu tărie dreptatea Legii Sale veșnice. Pentru ca un Dumnezeu plin de iubire să-și mențină dreptatea și neprihănirea, moartea ispășitoare a Domnului Hristos a devenit „o necesitate morală și legală”. „Dreptatea lui Dumnezeu cerea ca păcatul să fie adus la judecată. De aceea, Dumnezeu trebuia să execute sentința rostită asupra păcatului și, în acest fel, și asupra păcătosului. În aducerea la îndeplinire a acestui lucru, Fiul lui Dumnezeu a luat locul nostru, locul păcătosului, după voia lui Dumnezeu. Ispășirea era necesară, pentru că omul se afla sub mânia îndreptățită a lui Dumnezeu. În aceasta constă esența Evangheliei iertării păcatului și taina crucii Domnului Hristos: neprihănirea desăvârșită a Domnului Hristos a satisfăcut în mod adecvat cerințele dreptății divine și Dumnezeu este binevoitor să accepte sacrificiul de Sine al Domnului Hristos în locul morții omului.”

Sfânta Scriptură Îl prezintă pe Domnul Hristos ca „ Purtătorul de păcate” al omenirii. Într-un profund limbaj profetic, Isaia declară că „El a fost străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre... și Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră, a tuturor... Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferință... El a fost o jertfă pentru păcat... și va lua asupra Lui povara nelegiuirilor lor” (Is. 53,5.6.10.12; vezi Gal. 1,4). Apostolul Pavel avea în minte această profeție atunci când afirma că „Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi” (1 Cor. 15,3). Aceste texte scot în evidență un important concept în Planul de Mântuire: păcatele și vinovăția ce ne-au mârjnit pot fi transferate asupra Purtătorului nostru de păcate, făcându-ne astfel pe noi curați (Ps. 51,10). Jertfele din sanctuarul Vechiului Testament ne ilustrau acest rol al Domnului Hristos. Acolo, în acele jertfe, transferul păcatului de la păcătosul pocăit la mielul nevinovat simboliza transferarea păcatului asupra Domnului Hristos, Purtătorul de păcat (vezi cap. 4 al cărții de față).

Prin moartea Sa, Domnul Hristos a pus capăt stăpânirii păcatului, a pus capăt captivității spirituale, a îndepărtat condamnarea și blestemul Legii și a făcut viața veșnică posibilă pentru toți păcătoșii ce se pocăiesc. Petru a spus că cei credincioși au fost „răscumparați din felul deșert de viațuire pe care-l [moșteniseră] de la părinți...” (1 Petru 1,18). Pavel scria, de asemenea, că aceia care au fost eliberați din sclavia păcatului și din faptele lui moarte sunt acum în slujba lui Dumnezeu, „având ca rod sfințirea, iar ca sfârșit, viața veșnică” (Rom. 6,22). A ignora sau a respinge principiul răscumpărării ar însemna „a pierde tocmai esența Evangheliei harului și a nega cele mai profunde motive de recunoștință față de Mielul lui Dumnezeu”. Acest principiu este elementul central al imnurilor de laudă cântate în sala tronului ceresc: „Căci ai fost junghiat și ai răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam. Ai făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeul nostru și ei vor împărăți pe pământ” (Apoc. 5,9-10).

Învierea Domnului Hristos i-a dat crucii un sens pe care ucenicii zdrobiți nu-l puteau vedea în vinerea crucificării. Învierea Sa i-a transformat pe acești oameni în forțe irezistibile care au schimbat istoria. Învierea – niciodată separată de crucificare – a devenit punctul central în misiunea lor. Ei L-au propovăduit pe Hristos cel viu, pe Hristos cel crucificat, care a triumfat asupra forțelor răului. În aceasta constă puterea mesajului apostolic. Învierea Domnului Hristos este realmente o probă de care depinde caracterul real sau fals al religiei creștine. Ea este sau cel mai mare miracol, sau cea mai mare amăgire pe care istoria o înregistrează. Wilbur M. Smith comenta: „Învierea Domnului Hristos este citadela credinței creștine. Aceasta este doctrina care a răscolit lumea în primul secol și care a ridicat în mod distinct creștinismul mai presus de iudaism și religiile păgâne din lumea

mediteraneană. Dacă ea este adevărată, la fel trebuie să fie tot ceea ce este vital și unic în Evanghelia Domnului Isus Hristos: ‘Dacă n-a înviat Hristos, atunci credința voastră este zadarnică’”

Iubirea uimitoare, dovedită în lucrarea lui Dumnezeu de împăcare prin Isus Hristos, constituie motivația pentru a le împărtăși și altora Evanghelia. Când noi înșine am avut atât de mult de câștigat, nu vom mai putea ține secret faptul că Dumnezeu nu mai pune în socoteală păcatul în dreptul acelor care acceptă jertfa Domnului Hristos pentru păcat. Atunci le vom transmite și altora invitația mișcătoare a Evangheliei: „Împăcați-vă cu Dumnezeu. Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El”

PAȘTELE - CEA MAI IMPORTANTĂ SĂRBĂTOARE RELIGIOASĂ

ȚÎNȚARCU MARI, LABORANT,
LICEUL TEHNOLOGIC “NICOLAE BĂLCESCU” ALEXANDRIA

Cuvântul *Paști* provine în limba română din forma bizantino-latină *Pastihae* a cuvântului de origine ebraică *Pasah* („a trecut”), poate moștenit de evrei de la egipteni. Evreii numesc Paștele (*Pesah*) — sărbătoarea libertății sau a azimilor, — sărbătoarea lor anuală în amintirea evenimentelor relatate în Biblie ale trecerii prin Marea Roșie și a eliberării lor din robia Egiptului, care se prăznuiește la 14 Nisan și coincide cu prima lună plină de după echinocșiul de primăvară.

Termenul ebraic de *Paști* a trecut prin forma lui aramaică - Paskha (folosită până azi în ebraică pentru a denumi Paștile creștine) în vocabularul creștin pentru că evenimentele istorice care sunt comemorate în sărbătoarea creștină, adică patimile, moartea și Învierea Domnului au coincis cu Paștele evreilor din anul 33. Obiectul sau motivul Paștilor creștine a devenit cu totul altul decât al Paștilor evreilor, care fusese la vremea respectivă celebrat de Isus și apostoli, între vechea sărbătoare iudaică și cea creștină nefiind ulterior, după o parte din teologii creștini, altă legătură decât una de nume și de coincidență cronologică.

O altă interpretare, speculativă, bazată pe limbile greacă și latină, și răspândită în secolele trecute la Catolici, a fost aceea de pascha – passione, de la passione – suferință (în greacă -páscho – sufăr), (páschei – suferă). Unele limbi germanice numesc această sărbătoare după zeita Eostre:

Paștele - cea mai importantă sărbătoare religioasă din anul liturgic creștin. Creștinii cred că Iisus a fost înviat după trei zile de la crucificarea sa. Multe denominații creștine celebrează învierea sa în Ziua de Paști sau Duminica Paștelui (denumită și Ziua Învierii sau Duminica Învierii), la două zile după Sfânta Vineri. Cronologia morții sale și a învierii este estimată diferit între anii 26 și 36 e.n.

Paștele se referă de asemenea și la sezonul din anul bisericesc denumit Perioada Pascală sau Sezonul Paștelui. În mod tradițional Sezonul Paștelui durează 40 zile de la Ziua Paștelui până la Ziua Înălțării dar acum durează în mod oficial 50 zile până la Rusalii. Prima săptămână a sezonului paștelui este cunoscută ca Săptămâna Paștelui sau Octava Paștelui. Paștele marchează de asemenea sfârșitul Păresimii, un sezon de rugăciune și penitență.

Data exactă de Paști a fost adesea disputată. De la sfârșitul secolului al II-lea, a fost acceptat faptul că celebrarea sărbătorii a fost o practică a ucenicilor și o tradiție de necontestat. Controversa Quartodeciman a fost prima din mai multe controverse privind Paștele, apoi au apărut alte dispute

cu privire la data la care ar trebui să fie sărbătorit evenimentul. Controversa a apărut atunci când Victor, episcop al Romei la o generație după Anicet, a încercat să excomunică pe Polycrates din Efes și pe toți ceilalți episcopi din Asia pentru Quartodecimanismul lor. Potrivit lui Eusebiu, un număr de sinoade au fost convocate pentru a se implica în controversă, pe care el considera că toate vor fi în sprijinul Paștelui duminică. Polycrates (circa 190), cu toate acestea, a scris lui Victor apărând vechimea Quartodecimanismului asiatic. Încercarea de excomunicare a lui Victor a fost aparent anulată și cele două părți s-au împăcat la intervenția episcopului Irineu și a altora, care iau amintit lui Victor de precedentul episcop tolerant Anicet. Paștele este o sărbătoare cu dată schimbătoare, aceasta însemnând că nu are o dată fixă în calendarul civil. Paștele cade undeva între sfârșitul lui martie și sfârșitul lui aprilie în fiecare an (începutul lui martie și începutul lui aprilie în creștinismul oriental), urmând ciclul Lunii. După mai multe secole de dezacord, toate bisericile au acceptat calcularea după Biserica Alexandriană (acum Biserica Coptă) conform căreia Paștele este în prima Duminică de după Luna Plină Pascală, care este prima lună pentru care a 14-a zi ("luna plină" ecleziastică) este în data de sau după 21 martie ("echinoxul de primăvară" ecleziastic). Paștele este legat de Paștele evreiesc nu numai prin simbolism, dar de asemenea și prin poziția sa în calendar. El este de asemenea legat de Odihna de Primăvară, o vacanță școlară seculară (de obicei un weekend lung) celebrat la diferite date în America de Nord, și caracterizat de excursii cu mașina și bachanalii.

Cultul creștin, îndeosebi cel ortodox, împlinește prin aceasta "a sâmbetelor împăratea și doamna, al praznicelor praznic și sărbătoare a sărbătorilor", nu numai o simplă comemorare istorică, ci re trăiește întreaga dramă zguduitoare a morții și învierii lui Hristos, ca prin aceasta creștinii să-și însușească învățătura Domnului și lucrarea mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu întrupat. Acest caracter special al sărbătorii învierii Domnului nostru Iisus Hristos se observă foarte bine în slujbele legate de această sărbătoare.

Cel mai cunoscut obicei de Paște este cel al vopsirii ouălor în culoarea roșie. Acest lucru se face în Joia Mare. În zilele noastre, sunt folosite și alte culori. Există mai multe mituri care explică de ce este folosită culoarea roșie iar în cele mai multe dintre ele această nuanță reprezintă sângele Mântuitorului. În Europa de Est, deci și în țara noastră, s-a dezvoltat de-a lungul timpului frumosul și elaboratul obicei al încondeierii ouălor de Paște – adică trasarea diverselor modele complexe pe suprafața ouălor după ce acestea au fost vopsite. Ouăle decorate se spune că îi protejează pe cei din casă de ghinion. La noi, la români în funcție de zona geografică acest ritual are diferite semnificații:

- Cel mai răspândit obicei creștin de Paști - vopsirea de ouă roșii, a căror prezență este obligatorie pe masa de Paști, deși în prezent se vopsesc ouă și de alte culori (verzi, albastre, galbene etc.). În folclorul românesc există mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouă de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănilor lui Iisus.
- Cu ocazia sărbătorilor Pascale gospodinele prepară și alte mâncăruri tradiționale pască, cozonac, drob.
- În câteva sate făgărășene se sărbătorește cel mai harnic fecior din sat, prin obiceiul agrar Plugarul.
- Bătrânii spun că din primul ou ciocnit în ziua de Paști trebuie să mănânce toți membrii familiei, pentru a fi întotdeauna împreună;
- Dacă ai ciocnit un ou cu două gălbenușuri în prima zi de Paști, pregătește-te de nuntă. O vorbă veche din bătrâni spune că ai să te însori foarte curând.
- În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși. Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest vas ia banii;

- Bucovinenii ciocnesc ouăle încondeiate „cap cu cap” în prima zi de Paști. Abia din a doua zi ei le ciocnesc și „dos cu dos”.
- În unele sate moldovenești se spune că cel al cărui ou nu se sparge de Paști își va găsi sfârșitul înaintea celui alt. Pe de altă parte, dacă spargi oul, vei fi voinic tot anul.
- O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum;
- În Bucovina, fetele tinere merg la biserică în noaptea de Înviere și spală limba clopotului cu apă neînchepută. Apoi, în zori, fetele se spală pe față cu această apă fiindcă astfel le-ar face mai atrăgătoare pentru flăcăii din sat;
- În mai multe zone din Moldova oamenii pun dimineata un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă. Apoi se spală cu apa aceea se dau pe obraji cu cele două ouă, lăsând apoi câte o monedă în acel vas. Cei care fac astfel vor avea obraji rumeni și pielea albă precum cele două ouă, tot anul;
- La întoarcerea acasă, cel care aduce Lumina Sfântă de la slujba de Înviere trebuie să facă o cruce din fum pe grinda ușii, pentru ca toată gospodăria să fie protejată de rele;
- În multe sate din dreapta Prutului, tinerii iau toaca din biserică și o duc în cimitir, unde trebuie să o păzească. Dacă aceasta e furată, trebuie să dea o petrecere în cinstea hoților.

BIBLIOGRAFIE:

- Mircea Eliade, Tratat de istoria religiilor, editura Humanitas, București, 2022

ÎNCONDEIEREA OUĂLOR

**Prof. Cristina Buzatu-Bobocel,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă-Alexandria**

Încondeierea ouălor în perioada sărbătorilor Pascale reprezintă o străveche tradiție românească. Ouale încondeiate simbolizează sosirea primăverii și renașterea naturii.

În tradiția noastră populară, ouăle de Paște sunt considerate un simbol al regenerării și al purificării care protejează animalele din gospodăria fiecărei familii. Ouăle sunt încondeiate exclusiv de femei, cu o săptămână înainte de Paște, în „joia verde” sau „vinerea seacă”. Ouăle încondeiate astfel nu se strică o perioadă mai lungă de timp.

Tehnica de încondeiere a ouălor se face respectând un scenariu bine prestabilit. Se spală cu grijă coaja și se șterge cu oțet cu scopul de a fi degresate pentru prinderea unei culori uniforme în urma vopsirii. Se fierb la foc moale, așezate culcat în apa vasului și apoi se introduc în baia de vopsea. Cele mai frumoase ouă de Paște sunt ouale încondeiate.

Tehnica folosită este aceea a păstra culorea de fondului și constă în trasarea pe ou a unor desene, cu ajutorul cerii de albine topite, și scufundarea succesivă în băi de culoare (galbena, roșie și neagră).

Unealta folosită se numește chisiță și este un bețișor de lemn ce are fixată la unul din capete o pâlnie minusculă confecționată din alamă, prin care este petrecut un fir de păr de porc. De la denumirea instrumentului folosit ouăle se mai numesc și *ouă închistrite*. La sfârșit, după scriere și îmbăiere, oul se încălzește puțin și, cu ajutorul unei cârpe încălzite și ea, se îndepărtează straturile de ceară, punându-se în evidență desenul. Dacă dorim ca oul să fie multicolor atunci se cufundă

succesiv în culori din ce în ce mai închise, după ce s-au scris motivele cu ceară, tot succesiv. Pentru a îndepărta ceara, se pune oul aproape de o sursă de căldură și se șterge cu o pânză, apoi se unge cu ulei sau grăsime pentru a-i da strălucire.

Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească.

Motivele cu care sunt ornamentate ouăle încondeiate sunt diferite în funcție de localitate și de zonă.

Dintre cele mai utilizate motive amintim:

- linia dreaptă verticală = viața;
- linia dreaptă orizontală = moartea;
- linia dublă dreaptă = eternitatea;
- linia cu dreptunghiuri = gândirea și cunoașterea;
- linia ușor ondulată = apa, purificarea;
- spirala = timpul, eternitatea;
- dubla spirală = legatura dintre viața și moarte.

- Crucea – semnul creștinătății – în jud. Muscel apare o cruce mică în punctul de încrucișare a două bețe și în cele patru compartimente câte o figură, care pe alte ouă, se numește „argeșeancă” sau „goangă”;

- Crucea Paștelui – crucea cu care creștinii împodobesc pasca pe care aceștia o duc la biserică, în noaptea Învierii, numit în unele zone și „Ziua Paștelor”;

- Crucea românească și crucea rusească sau crucea moldovenească – este reprezentată printr-o cruce cu alte cruciulițe la capete;

- Crucea nafurei – crucea încrestată pe pâinea din care se împarte nafura la slujba bisericească;

- Steaua – este un motiv răspândit, întâlnit mai ales în Bucovina și în tot vechiul Regat. În Vâlcea și Rm. Sărat, acest motiv este întâlnit și cu numele de „floarea stachinei” sau „steaua ciobanului”;

- Mănăstirea – tot un simbol al creștinătății;

- Regnul animal: albina, broasca, șarpele, mielul;

- Motive vegetale: frunza bradului, garoafa, spicul grâului;

- Unelte casnice și de câmp: grebla, lopata, fierul plugului;

- Ornamente industriale, motive luate din industria casnică: clinul ce se formează la croirea cămășilor și mânecile;

- Diverse: desagii și brâul popii, calea rătăcită, crucea paștilor.

În zona Munteniei și a Olteniei, motivele ornamentale sunt naturaliste, dar cu mai puține culori.

În județul Olt se remarcă centrul de la Obaga unde această îndeletnicire populară a fost adusă la nivel de artă.

În zona Transilvaniei și în Banat se distinge încondeierea printr-o mare varietate de modele și culori, iar Țara Bârsei este renumită pentru desenul și compoziția ornamentală și cromatică de o mare finețe.

În ziua de astăzi sunt folosite mai multe culori la încondeierea ouălor, fiecare culoare simbolizând ceva anume, astfel: albul este simbol al purității, roșul semnifică viața (culoarea sângelui), albastrul este culoarea cerului și a apei, iar negrul reprezintă fertilitatea (pământul din care rodește orice plantă), galbenul reprezintă soarele și aurul, iar liniile pictate pe ouă simbolizează eternitatea.

Ouăle se vopseau în trecut în culori vegetale, însă astăzi se utilizează mai des cele sintetice, chimice.

Bibliografie:

- <https://blog.liebherr.com/electrocasnice/ro/ouale-incondeiate-in-traditia-romaneasca/>
- <https://www.lapensiuni.ro/ro/extra/ouale-incondeiate---o-traditie-straveche-romaneasca-163>

ÎNTÂLNIREA CU HRISTOS PE DRUMUL EMAUSULUI

**SIMION ADELIN-CĂTĂLIN, PROFESOR- RELIGIE ORTODOXĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SILIȘTEA**

Deoarece ne aflăm în perioada pascală, consider că este foarte important a se vorbi și despre călătoria ucenicilor Cleopa și din tradiția Bisericii celălalt ar fi chiar Luca, care merg de la Ierusalim spre Emaus.

Episodul relatat de Sfântul Evanghelist Luca este foarte important pentru Biserica noastră, fiindcă aici în Emaus, Mântuitorul a săvârșit „frângerea pâinii”-Euharistia, prima Sfântă Liturghie după Răstignirea și Învierea Sa din morți, în fața ucenicilor Luca și Cleopa.

În ziua Învierii, Domnul Iisus S-a arătat mai întâi femeilor mironosițe, apoi ucenicilor Luca și Cleopa. La fel cum Domnul Se arătase Mariei Magdalena fără Să-L recunoască, până când a strigat-o pe nume și celor doi ucenici li Se alătură pe cale, ca un străin, iar ochii lor erau ținuți să nu-L cunoască, deși călătoreau împreună și îi întreba de stările sufletești și trupești, ei nu-L recunosc.

Cei doi îl mustră pe Hristos, numindu-L „străin în Ierusalim”, negândind că este posibil ca cineva să nu cunoască aceste evenimente care frământaseră întreaga comunitate a Ierusalimului din acea vreme, dar și a celor din localitățile învecinate. Nici măcar când se așază la masă nu își dau

seama că este Hristos, ci doar în momentul „frângerii pâinii”, ceața de pe ochii sufletului lor este înlăturată și Îl cunosc, dar atunci Hristos se face nevăzut de ei.

Momentul culminant al descoperirii lui Hristos este: „frângerea pâinii”, adică împărtășirea cu Trupul și Sângele Lui sub forma pâinii și a vinului. Transpunând evenimentul petrecut atunci, în zilele noastre observăm că și astăzi mulți dintre noi, umbriți de ceața păcatului nu-L mai întâlnim pe Hristos cel tainic prezent între noi, fiind îngreuiți de păcate care ne apasă foarte mult, numai în momentul când ne spovedim și ne împărtășim cu Hristos Îl vom vedea cu ochii sufletului nostru.

Ori de câte ori apărțipăm la Sfânta Liturghie suntem călători împreună cu Hristos pe drumul Emausului, împreună șezători cu El la Cina de la Emaus, însă de multe ori ochii unora dintre noi sunt ținuti ca să nu-L cunoască, de multe ori glasul lui Hristos prin sunetul clopotului de la biserică, ne cheamă pentru a fi alături de El, ne îndeamnă să-L cunoaștem prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Său.

Acest drum spre Emaus nu coboară niciodată de la Ierusalim spre Ierihon, ci urcă neîncetat cu corabia lui Noe ajungând până în vremea lui Hristos, un drum al dezlegărilor, deoarece sunt dezlegate întrebările celor doi ucenici care mergeau spre Emaus, dar prin transpunere și dezlegarea greșelilor noastre, prin Taina Spovedaniei.

În ziua de azi foarte mulți tineri uită de Biserică, de Hristos și de tot ceea ce reprezintă cultul Bisericii noastre Ortodoxe strămoșești, deoarece lipsa de povățuire și îndrumare la orele de Religie nu au loc și multe alte probleme legate de cateheze.

Dacă vom insufla în mintea și inima copiilor adevărurile de credință, atunci și ei vor spune ca Luca și Cleopa: „rămâi în continuare cu noi” deoarece devin dornici să ne asculte cu ardoare și astfel vor începe să vină și mai mult la biserică, participând la diverse activități religioase.

Totodată, trebuie să înțelegem că singurul mod pe care îl putem să îl întâlnim pe Hristos în viața noastră pământească este prin modul de cunoaștere euharistică, unirea deplină cu Domnul prin Euharistie este o unire deplină tocmai pentru că El se imprimă în trupul și sângele nostru.

Apostolii sunt chemați la o unire personală cu Cuvântul Întrupat, răstignit și înviat, ei sunt luminați, iar mai apoi sunt chemați să devină nimburi de lumină. Așadar, Cina dumnezeiască se face scenă a descoperirii Mântuitorului Înviat, neștiința trebuie să dispară, trebuie să fie una în lumina Bisericii, Hristos fiind Biserica, ca organul văzut în lume, merge prin timp alături de apostoli ca să-i împărtășească la timpul potrivit. Întâlnirea la care participă ucenicii se soldează cu lumina cunoștinței, aceasta venind din Lumina Lumii din Adevăr, nu poate să fie decât un fapt al bucuriei, de aceea ucenicii suspină menționând că inima lor ardea pe cale când le vorbea Hristos.

Arătarea „în alt chip”(Marcu 16,12) al lui Hristos, ținerea ochilor, apoi faptul de a se face nevăzut de ei, se realizează prin voia și puterea Celui înviat prin care el voiește să distrugă gândurile omenești îndoielnice, ticăloase și greșite cum spune și Înțeleptul Solomon.

În aceste zile pline de lumină în care cu toții trăim puterea unificatoare a învierii lui Hristos și aceasta în ciuda faptului că suntem deosebiți unii de alții, iar scopurile pe care le urmărim de obicei sunt diferite.

Distanțele de timp și spațiu, de stare socială sau de rang parcă dispar în aceste clipe de revelație dumnezeiască a Paștilor, în fața mormântului gol ne privim, iată, față în față, cu mai multă bunăvoință, cu încredere reciprocă.

Învierea lui Hristos, pe care o mărim neîncetate, este taina unității și comuniunii. Sfintele Paști sau biruința asupra morții sunt izvorul comunității între Dumnezeu și oameni, între cer și pământ, între cei vii și cei morți.

Sfânta Înviere formează această punte de legătură între oameni și între aceștia și Dumnezeu, pentru că minunea Învierii constituie taina iubirii desăvârșite și biruința deplină asupra morții și a păcatului care prin natura lor sunt pricini de dezbinări.

Praznicul Învierii Domnului a fost întotdeauna un prilej de profundă și mare bucurie pentru întreaga suflare, dar și un moment de meditație și de cercetare a vieții fiecăruia. Să mergem fiecare pe acest drum al Emausului, spre descoperirea lui Hristos prin primirea cât mai deasă a Sfintei Euharistii și spre descoperirea învățăturilor lui Hristos pe care le vom transmite și copiilor care sunt viitorul nostru spre slujirea lui Dumnezeu.

ÎNVIEREA DOMNULUI-SĂRBĂTOAREA LUMINII

Pavel Marius-Constantin
Profesor la Școala Gimnazială nr. 79 București

Învierea Domnului Hristos este nu numai cea mai mare minune săvârșită de Hristos asupra propriei Sale Persoane, ci și cea mai importantă sărbătoare creștină. Petrecută în Țara Sfântă acum aproape două mii de ani, Învierea din morți a Mântuitorului poate fi simțită, în mod profund, în Ierusalim, unde se află Biserica Sfântului Mormânt sau Biserica Învierii (*Anastasis*), locaș ce cuprinde atât Golgota (locul răstignirii), cât și mormântul Domnului.

Biserica Sfântului Mormânt

Pentru a șterge amintirea celui mai iubit loc creștin, Împăratul Hadrian a construit deasupra mormântului lui Hristos un templu dedicat zeiței Venus. Dar, după două secole, în timp ce Împărăteasa Elena recurgea la acțiunea de a săpa în Ierusalim, descoperind astfel Crucea Sfântă a lui Iisus, Sfântul Împărat Constantin cel Mare (272-337), inspirat de Duhul lui Dumnezeu, a demolat templul păgân, descoperind sub terasa edificiului stânca Golgotei, iar în apropierea acesteia, Mormântul cel de viață dătător. După această extraordinară descoperire Constantin cel Mare a înălțat un adevărat complex arhitectonic (14 septembrie 335), format din *Martyrion*, o bazilică cu cinci nave (naosuri), un atrium unde se află stânca Golgotei și *Rotonda* ce înconjoară Peștera Mormântului. Sfințirea acestui locaș a avut loc în anul 336, eveniment ce a prilejuit pentru creștini începutul unui minunat pelerinaj. Ulterior, locașul sfânt a fost devas-tat de către perși, apoi, a fost distrus complet de către musulmani și re-construit de către cavalerii cruciați, care au încadrat întregul edificiu într-o singură bazi-lică grandioasă. În anul 1810, în urma unui incendiu ce a distrus ediculul, grecii au reconstruit partea centrală a locașului ce împrejmuește Mormântul lui Hristos.

Chiar și aceste simple detalii arhitectonice prezentate mai sus sunt suficiente pentru a ne convinge de faptul că întregul edificiu se deosebește clar de o Biserică obișnuită, mai ales că sfântul locaș are nu unul, ci patru altare creștine, aparținând pe rând creștinilor ortodocși, armenilor, creștinilor din Egipt (copti) și catolicilor. Așadar, Biserica Sfântului Mormânt este locașul unde, în special, în preajma sărbătorilor pascale, pelerini din întreaga lume vin cu scopul de a se ruga și a se închina lui Dumnezeu. Încă din primele secole creștine, pelerinii au fost martori ai unei minuni care se petrece și în zilele noastre, minune cunoscută sub numele de Sfânta Lumină de la Ierusalim sau "*Focul Sfânt*".

Ritualul Luminii Sfinte

Cu excepția rugăciunii rostite pentru primirea Luminii Sfinte, Patriarhia Ortodoxă din Ierusalim nu posedă un *tyikon* scris, această rânduială fiind săvârșită întocmai cu tradițiile transmise de la un Patriarh la altul, pe cale orală sau prin însemnări liturgice disparate. Cu toate acestea, în

cursul istoriei creștinismului, informațiile despre ritualul, dar și despre realitatea minunii de la Ierusalim, au provenit din cronici islamice sau din relatările numeroșilor pelerini din Occident, din Rusia sau din alte țări ortodoxe. Astfel, într-o colecție de rapoarte confidențiale asupra statuoului Țării Sfinte, de la sfârșitul anilor '20 ai secolului trecut, Lionel Cust, un ofițer districtual britanic din Ierusalim, ne oferă detalii despre acest ritual; alte descrieri ale rânduiei provin de la Ioanna Tsekourra, din anii 90 ai secolului XX, dar și de la Episcopul Auxentios al Foticeii, publicate în cartea sa *"Lumina Sfântă de la Ierusalim"*.

Potrivit acestor surse, două evenimente neliturgice preced celebrarea ritului Luminii Sfinte, minune ce are loc în Sâmbăta Mare, cu o zi înainte de Paștele ortodox: primul eveniment este reprezentat de percheziționarea de către câțiva polițiști necreștini (un turc, arab, un reprezentant al Israelului) a tuturor obiectelor din Sfântul Mormânt. Această acțiune se desfășoară timp de un ceas (începând cu ora 10:00) și are ca scop îndepărtarea oricărei surse de foc din interiorul lui. O asemenea percheziție este condusă de paznicul musulman al Sfântului Mormânt.

Cu puțin timp înainte de începerea ritualului propriu-zis, de la sediul Patriarhiei Ortodoxe a Ierusalimului începe o procesiune impresionantă, condusă de însuși Patriarhul, alai la care participă și creștini din Armenia, Siria și Egipt. În interiorul Bisericii Învierii, dar mai ales în exteriorul ei se află mii de oameni, pelerini din toate colțurile lumii, de la călugări și simpli credincioși și până la politicieni, fiecare având în mână sa fie *"un mănunchi de 33 de lumânări, după numărul anilor Mântuitorului, fie una sau trei"* (Părintele Galeriu). Unii dintre acești pelerini vin în acest loc cu câteva zile înainte și așteaptă cu răbdare, câteodată chiar și 18 ore, intrarea în sfântul locaș.

Ajunși înaintea acestei mulțimi de oameni, participanții la procesiune înconjoară de trei ori Sfântul Mormânt, care este pecetluit deja, iar apoi, Patriarhul, împreună cu preoți și diaconi, se retrage în altarul Bisericii Ortodoxe, în cadrul slujbei Vecerniei. În timpul cântării *"Lumină lină"*, în jurul orei 12:00, Patriarhul Ierusalimului se dezbracă de veșmintele sale și se supune percheziționării primarului orașului și șefului Poliției, pentru a dovedi tuturor că nu posedă asupra sa nici un dispozitiv cu care ar putea aprinde vreo lumânare. Apoi, prin ușa deschisă prin ruperea pecetilor, îmbrăcat numai într-un veșmânt alb (stihar), cu mânecute și epitrahil, Patriarhul intră, însoțit doar de un episcop armean, în prima încăpere, numită *Capela Îngerului*. În vreme ce episcopul rămâne în acel loc, Patriarhul intră singur în cea de a doua încăpere, având asupra sa numai patru mănunchiuri de lumânări neaprinse (fiecare cuprinzând câte 33 de lumânări), îngenunchiază înaintea lespedei de marmură albă a Sfântului Mormânt (care protejează locul pe care a fost așezat trupul mort al lui Iisus) și rostește rugăciunea pentru primirea Sf. Lumini din cartea pe care a luat-o cu sine. Această rugăciune specială, a cărei origini rămâne necunoscută, este așadar singurul element din cadrul întregului ritual care are o formă scrisă; în textul destul de lung al rugăciunii, cuvântul *lumină* este întâlnit de 47 de ori, acest pro-cedeu repetitiv fiind sugestiv și dacă vom cita numai începutul și sfârșitul acesteia: *"Stăpâne, Doamne, Iisuse Hristoase, Înțelepciune începătoare de lumină a Tatălui Celui fără-de-început, Care locuiești întru lumina cea neapropiată... Strălucește în inimile noastre lumina Ta neînserată, ca strălucind cu lumina aceasta și arzând în credință, să Te slăvim pre Tine, singura Lumină lină a luminii celei dătătoare de lumină în veci. Amin!"*.

Începutul minunii (după mărturiile pelerinilor, în jurul orei 14:00) este anunțat de faptul că, în timpul rugăciunii Patriarhului, vata și lespedeau par să fi cuprinse de sclipiri ca de rouă. Evenimentul devine și mai intens în momentul în care, după câteva minute, oamenii aflați la slujbă observă o scânteie luminoasă ca de fulger, rostogolindu-se în zig-zag prin cupola mare a Bisericii. Scânteia coboară ca un glob de lumină ce se sfărâmă în mii de bucăți, apoi intră în interiorul Mormântului ca o rază subțire, se pogoară asupra lespedei și aprinde nu numai vata presărată deasupra, ci și candelile, lumânările și o parte din sfeșnice. Patriarhul adună cu mâinile sale vata aprinsă de o flacără galben-verzuie, o pune în două cupe de aur și revine în Capela Îngerului, oferind

episcopului armean un mănunchi de lumânări aprinse, apoi, împarte lumină unui preot arab ortodox, catolicosului armean, preoților copti și iacobiți. În final, cu multă bucurie și emoție, Patriarhul oferă lumină de la *"Dăătorul de lumină"* și tuturor credincioșilor din Biserică, rostind cuvintele: *"Veniți de primiți Lumină!"*. În mijlocul îmbulzelii create de emoția evenimen-tului înfăptuit, pelerinii primesc cu bucurie darul, lumânările tuturor se aprind, oamenii își ating hainele și părul cu lumina primită, căci vreme de câteva minute ea nu arde; în scurt timp, Biserica este asemenea unei flăcări vii.

Mărturii referitoare la realitatea Luminii Sfinte

O minune reprezintă, în general, o dovadă evidentă a lucrării și iubirii lui Dumnezeu în lume și în viața omului. Cu toate acestea, într-o lume din ce în ce mai indiferentă și îndoielnică cu privire la viața religioasă, au apărut opinii despre superficialitatea Luminii Sfinte. De aceea, mai ales în acest context, mărturisirile referitoare la autenticitatea minunii sfinte sunt de prisos. Cea mai veche dovadă clară cu privire la ritualul Luminii de la Ierusalim aparține călugăriței Egeria (Silvia), care, într-o mențiune din jurnalul său, precizează impresiile oferite de pelerinajul său, din anul 384.

O altă mărturie istorică din primul mileniu aparține călugărului occidental Bernard, care descrie astfel minunea apariției Luminii Sfinte din Ajunul Paștelui, din anul 870: *"Când slujba ia sfârșit, se merge în procesiune cântându-se Kyrie eleison (Doamne, miluiește!) până ce vine îngerul și aprinde lumina în candelile care atârnă deasupra mormântului. Patriarhul trece o parte din această lumină episcopilor și restului mulțimii oamenilor și fiecare are lumină în mână acolo unde stă"*.

Poate cea mai emoționantă mărturisire despre realitatea minunii sfinte ne-o oferă unul dintre foștii Patriarhi ai Ierusalimului, Diodoros I (1981-2000): *"Îmi găsesc cu greu drumul prin întuneric spre camera interioară, unde îngenunchez. Mă rog. Câteodată aștept câteva minute, dar de obicei minunea se întâmplă imediat după ce am terminat de spus rugăciunile. Din mijlocul pietrei pe care a fost culcat Iisus Hristos se revarsă o lumină nedefinită, de obicei de culoare albăstruie, dar culoarea se poate schimba în multe nuanțe. Oricât aș încerca, ea nu poate fi descrisă în cuvinte omenești. Lumina răsare din piatră ca și ceața care se ridică deasupra unui lac. Pare a fi acoperită de un nor, dar de fapt este lumina. Se comportă diferit în fiecare an. Uneori acoperă piatra, alteori luminează tot Mormântul, astfel încât oamenii de afară văd tot Mormântul plin de lumină. Lumina nu arde! Niciodată nu mi-am ars barba în toți cei 16 ani de când sunt Patriarh al Ierusalimului și am primit Lumina Sfântă! Are o altă consistență, diferită de flacăra lumânării. Minunea mă copleșește în fiecare an. Adeseori sunt icoane care plâng atunci când cerul vrea să arate că ne este aproape. Avem atâția sfinți pe care Dumnezeu i-a înzestrat cu multe daruri duhovnicești. Dar nici una dintre minunile acestea nu este atât de pătrunzătoare ca Sfânta Lumină. E ca o Taină. Face Învierea lui Hristos atât de prezentă, atât de aproape de noi"*.

Iată și mărturia unui pelerin ortodox român la Biserica Învierii, Părintele Galeriu: *"Urmează momentul suprem; toată lumea este într-o încordare și într-o așteptare unică, divină. Am înaintat de la altarul Bisericii până în pragul ei, la câțiva metri de ușa capelei Sfântului Mormânt, în acea stare de har, de rugăciune. Doamne, m-ai învrednicit să ajung aici! Deodată, din întuneric, au țâșnit săgeți de lumină, ca niște fulgere. S-au amestecat cu sclipirile blitzurilor, dar se distingeau clar fulgerele de acele sclipiri. Și deodată, un glob de lumină a țâșnit dinăuntrul capelei către Biserica Golgotei (...) Această lumină nu arde cel puțin trei minute, nu mistuie, asemeni rugului de la Horeb, care ardea și nu se mistuia. Vom încerca să tâlcuim de ce pe urmă își schimbă chipul: nu ea se schimbă, ci contactul cu lumea o face să se schimbe. La început ea nu arde, așa încât unii își dădeau cu ea pe față, alții treceau cu mâna prin ea (...) Așadar, până în ziua de astăzi se petrece taina aceasta pe care am văzut-o cu ochii mei..."*.

Evocările pelerinilor participanți la pogorârea Luminii Sfinte evidențiază o asemănare între apariția Luminii Sfinte care se pogoară din cer sub forma unui fulger și cea a Îngerului la Învierea lui Hristos, după cum afirmă Dumnezeiasca Scriptură: *"Și întru târziul Sâmbetei, când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii (Duminica), Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit să vadă mormântul, pogorându-se și venind, a prăvălit piatra de la ușă și ședea deasupra ei. Și înfățișarea lui era ca a fulgerului, iar îmbrăcămintea lui ca albă ca zăpada"* (Matei 28,1-3). Această comparație este evidențiată și de Patriarhul Diodoros I: *"Cred că lumina care a învăluit Îngerul la Învierea Domnului este aceeași cu lumina care apare miraculos în fiecare Sâmbătă de Paște"*.

Lumina Sfântă, o certitudine a Învierii lui Hristos

Venirea Sfintei Lumini în mod suprafiresc la Mormântul lui Hristos Domnul este o minune dumnezeiască necuprinsă cu mintea noastră, care poate fi acceptată numai prin credință. Un asemenea miracol se repetă cu regularitate, an de an, în Sâmbăta Mare, de aproape 20 de veacuri, în fața miilor de pelerini participanți. Deși slujba de Paști din Biserica Învierii are loc și la altarele celorlalte confesiuni, Lumina Sfântă se aprinde numai la altarul creștinilor ortodocși, fiind o dovadă certă a adevărului propovăduit de Biserica Ortodoxă.

În fața unui asemenea miracol, trebuie să fim conștienți cu toții că aceasta este cea mai mare minune din zilele noastre, ce a devenit în sufletele celor credincioși o sărbătoare a luminii sfinte a lui Hristos, dăruită la chemarea preotului slujitor: *Veniți de primiți lumină!* Miracolul Luminii Sfinte de la Ierusalim dovedește oamenilor că Hristos, Lumina lumii și Mântuitorul sufletelor noastre, a înviat din morți a treia zi, dăruind tuturor viață veșnică. Prin această minune, *"Hristos vrea să ne reamintească că Învierea Sa este o realitate, nu un mit"*, așa cum conchide Patriarhul Diodoros. De aceea, învăluindu-ne sufletul cu credință, nădejde și dragoste față de Hristos Domnul să mărturisim cu toții: *"Mare ești Doamne și minunate sunt cuvintele tale și nici un lucru nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale! "*.

BIBLIOGRAFIE:

Biblia sau Sfânta Scriptură, Ed. IBMBOR, București, 1988;

BENGA, Pr. Conf. Dr. Daniel, SĂSĂUJAN, Pr. Conf. Dr. Mihai, *Creștinismul în Țara Sfântă și relațiile Bisericii Ortodoxe Române cu Patriarhia Ierusalimului*, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2011;

COPELLO, Roberto, *Ierusalim*, Colecțiile "Cotidianul. Cele mai iubite orașe", traducere în lb. română Parmena Zirina, Ed. Univers, 2009;

MANOLACHE, Dumitru, *Cum se pogoară Lumina Sfântă de la Mormântul Domnului*, în *"Lumina de Duminică"*, nr. 13 (230), anul VI, serie națională, 4 aprilie 2010;

Minunea Focului Sfânt, în *"Lumea Religiilor"*, anul II, nr. 4, aprilie 2011;

Paraclisul Sfântului Mormânt, în *"Lumea Religiilor"*, anul II, nr. 4, aprilie 2011

ÎNVIEREA DOMNULUI – SĂRBĂTOAREA BUCURIEI

CHIRCA ANA-ELENA-P.I.P.
Școala Mihai Eminescu Roșiri de Vede
Struct.Grădinița P.P.nr.4

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Iisus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând păgână.

La câteva zile după intrarea triumfală în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat, chinuit și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, duminica dimineța, El a Înviat pentru mântuirea neamului omenesc.

Este ziua în care răul și viclenia vor fi lăsate deoparte, îmbrăcând haina adevărului și a bucuriei, este cea mai veche sărbătoare a creștinătății. Este sărbătoarea care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijile și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință.

Paștele a fost sărbătorit încă din epoca apostolică.

Paște vine din ebraicul pesah - trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului în pământul făgăduinței, Canaan. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului.

Sărbătoarea Paștelui este considerată sărbătoarea bucuriei date de vestea Învierii Mântuitorului. O veste care, până la Înălțarea Domnului, respectiv timp de 40 de zile, se regăsește în salutul "Hristos a înviat!", la care se răspunde cu "Adevărat a înviat!".

În prezent, Biserica Ortodoxă Română sărbătorește Crăciunul după calendarul gregorian și Paștele după cel iulian.

Tradiții străvechi

Slujba de Înviere începe în jurul orei 23.00, în interiorul lăcașurilor de cult. Învierea Mântuitorului este proclamată în afara bisericii pentru că ea îi privește pe toți oamenii - credincioși sau necredincioși. La miezul nopții, preotul iese din biserică având lumânarea aprinsă și îi îndeamnă pe cei prezenți: "Veniți de luați Lumina!". În multe locuri, Lumina este împărțită credincioșilor împreună cu bucățele de pâine stropite cu vin, denumite Paște. După ce lumânările oamenilor sunt aprinse, alaiul avându-l în frunte pe preot, dascăl și cântăreți înconjoară biserica de trei ori, cântând "Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le". Apoi, se intră din nou în biserică, unde continuă slujba de Înviere, care durează până în jurul orei 03.00 dimineța.

Credincioșii care au postit în toate cele șapte săptămâni se pot împărtăși în Noaptea de Înviere. După slujbă, este tradiția ca preotul să dezlege bucatele pe care le aduc credincioșii la biserică - ouă vopsite, cozonac, pască sau friptură - și să le sfințească, astfel că prima masă "de dulce" se ia în biserică.

Una dintre tradițiile străvechi de Paște o reprezintă ouăle vopsite. Prezența în creștinism a ouălor roșii este una simbolică și reprezintă o altă mărturie clară a vechimii acestui mare praznic. În multe dintre mormintele vechi ale creștinilor au fost descoperite și coji de ouă și se pare că acest aliment nu lipsea de la agapele ce se făceau în acele vremuri. În antichitate, în special la egipteni, oul era simbol al lumii și al eternității, din moment ce forma lui pare a fi una perfectă și fără început.

Pentru iudei, dar și pentru păgâni, ouăle erau simboluri ale creației și ale învierii. Creștinii, încă de la început, au legat de ouăle roșii simbolismul învierii neamului omenesc prin Mântuitorul Iisus Hristos, dar și pe cel al creării din nou a lumii, culoarea roșie însemnând sângele Domnului curs pe Cruce. "Oul pascal" reprezintă, pe de altă parte, simbolul văzut al învierii morților, a cărei garanție este însăși Învierea cea din morți a Domnului. Din tradiția creștină mai știm că Maria Magdalena s-ar fi înfățișat împăratului Tiberiu cu un ou roșu și i-ar fi spus: "Hristos a înviat!". Există opinii potrivit cărora acest fapt ar fi generat introducerea ouălor roșii în cadrul sărbătorii Paștilor.

Un alt obicei de Paști este acela ca după slujbă credincioșii să meargă la cimitir, unde aprind lumânări pe mormintele celor dragi. Tot acolo, se aduc bucate care sunt date de pomană celor sărmani.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarba verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

Se spune că nu trebuie să dormim cu niciun chip în toată răstimpul dinspre Sâmbăta Mare spre duminică, dimineață, odată cu terminarea slujbei de la biserică. În această noapte, tradiția religioasă mărturisește că se deschid cerurile, iar Dumnezeu poate vedea doar în sufletul celor treji, a căror cele mai arzătoare dorințe va căuta să le îndeplinească neîndoielnic.

Lumânarea ce a primit lumina sfântă trebuie să pătrundă aprinsă în casele noastre ca să o binecuvânteze, iar după ce facem semnul crucii, o stingem de pragul de sus al ușii de la intrare. Se cuvine să o reaprindem în orice moment din timpul anului în care ne rugăm pentru rezolvarea unor probleme grave sau pentru orice alte nevoi speciale.

După luarea luminii, cei care au rude ce au părăsit această lume merg la cimitirul în care care se află trupul lor neînsuflețit. Se spune că, în noaptea Învierii, mormintele se deschid, iar sufletele morților se duc înapoi la casele în care au locuit, unde vor sta până în ziua dinainte de Rusalii. La morminte, familiile trebuie să împartă către săraci și către copii din alimentele sfințite întru pomenirea veșnică a sufletelor.

Mâncărurile tradiționale - un loc important în rândul tradițiilor și obiceiurilor pascale îl ocupă mâncărurile tradiționale, dintre care un loc de seamă îl ocupă bucatele din carne de miel, pasca, ouăle vopsite și cozonacul. Sacrificarea mielului reprezintă însăși jertfa Mântuitorului, pasca este trupul lui Hristos, iar obiceiul vopsirii ouălor își are originea în episodul biblic în care Maica Domnului a așezat la picioarele fiului răstignit un coș cu ouă, iar acestea s-au colorat în roșu de la sângele care picura din rănile acestuia.

Ciocnitul ouălor este un obicei încărcat de veselie și mult așteptat de fiecare din noi. Tradiția amintește și de câteva reguli după care se desfășoară acest moment printre care și cea care ne sfătuiește să ciocnim doar cap cu cap al oului în prima zi de Paște, cap cu dos în a doua zi și dos cu dos în ultima zi. Cei mai vârstnici de la masă sunt primii care ciocnesc, urmați de soți între ei, după care copiii cu părinții și, în cele din urmă, aceștia cu toți ceilalți prezenți.

Începem masa de Paște cu oul fără sare - o superstiție care ne îndeamnă să respectăm acest lucru pentru a ne aduce sănătate pe parcursul anului și pentru a ne apăra de necazuri și rele. Se spune că dacă mănânci mai întâi un ou roșu, vei fi împreună cu cei dragi și în viața de apoi.

Duminică, spre prânz, credincioșii sunt așteptați la biserică pentru slujba cunoscută ca "A doua Înviere".

De Paște, nimeni nu trebuie să fie trist sau să plângă, bucuria fiind sentimentul care domină Învierea. Oamenii își pun haine noi, de culori deschise și pregătesc bucate tradiționale - pască, ouă vopsite, cozonac și miel.

Timp de 40 de zile, între Paști și Înălțarea Domnului, creștinii folosesc formula de salut: „Hristos a Înviat!”. Răspunsul dat tot de către credincioși este „Adevărat a Înviat!”. „Hristos a Înviat” este un salut al creștinilor și, totodată, o mărturisire a credinței că Mântuitorul a biruit moartea și a înviat "a treia zi după Scripturi", așa cum mărturisesc în Simbolul Credinței. Răspunsul la salut este „Adevărat a Înviat”, adică o confirmare a celei mai mari sărbători a creștinismului.

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA SUFLETULUI

**Catrina Anca Mirela, profesor de religie,
Liceul Tehnologic Topoloveni, Argeș**

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, dogma fundamentală a credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucura de o stare harică deosebit, de o părtășie specială cu semenii și cu Dumnezeu.

Putem vorbi de o tăsnire deplină a vieții dumnezeiești în sufletul nostru, în existența noastră creștină.

Pe de o parte, această bucurie amestecată cu o uimire desăvârșită o putem percepe cel mai bine privind cu atenție la două din icoanele ortodoxiei și anume cele care se numesc "Coborârea de pe Cruce" și "Plângerea de Îngropare". De ce aceasta? Pentru că nu putem înțelege deplin bucuria ucenicilor fără a cunoaște drama lor, fără a pătrunde în atmosfera acelor zile întunecate, când "mirele s-a luat de la ei".

Pe de alta parte, Învierea este bucuria sufletului care nu e nici trecătoare, nici ne-deplină. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, în noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist. Nimeni nu ar trebui să plângă. Caci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții.

Învățătura centrală și pivotul de susținere a religiei creștine este, fără îndoială, Învierea Domnului. De aceea, Apostolul Pavel spune: "Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră" (I Cor. 15, 14). Fără Înviere n-ar fi fost nici altar, nici preoți, nici credință iar botezul nu ar fi avut nici o semnificație.

Mare taina este aceasta dogma, cu greu se poate pătrunde în înțelesurile adânci ale Învierii. "Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu: noi nu putem să nu vorbim despre ceea ce am văzut și am auzit. Dumnezeu părinților noștri a înviat pe Iisus pe care voi l-ați omorât, spânzurându-L pe lemn. Noi suntem martorii acestor lucruri" (F. Ap.), așa le răspundea apostolii membrilor tribunalului evreiesc de atunci. Cu greu au înțeles ucenicii lui Hristos, deși, unii dintre aceștia au fost martori oculari la eveniment.

Cu o și mai mare greutate au pătruns în tainele dogmei cei care au primit darul iubirii și au văzut Învierea cu “ochii credinței”.

Majoritatea creștinilor acceptă taina Învierii, l-au primit pe Iisus ca mântuitor personal, dar puțin sunt cei care și viețuiesc creștinește, care îl iau drept model în viață pe Hristos. În schimb, sunt mulți oameni care nu acceptă adevărurile Învierii, iar unii dintre aceștia, în special iudeii, nici nu vor să comunice pe aceasta tema.

Or, Învierea este, fără doar și poate, un fapt istoric, real și irevocabil, o siguranță absolută a creștinilor ca Iisus a murit, luând cu el păcatele lumii, a înviat și este în Ceruri de-a dreapta Tatălui. Învierea devenind temelia de nezdruccinat, piatra de temelie a unei noi concepții despre lume și viață, sămburele viu din care s-a născut uriașul copac al creștinătății în lume.

Dar Învierea Domnului nu este numai un adevăr irevocabil. El este totodată "un semn al semnelor lui Dumnezeu " tot atât de real în fața lumii întregi. Cu alte cuvinte, Învierea este semnul puternic, evident și clar pentru toți, ca Dumnezeu cel viu a intervenit în iconomia și istoria omenirii. Mai mult, acest lucru capătă o semnificație aparte, pentru faptul că Învierea Domnului nu este numai o simplă readucere a unui mort la viață, așa cum a fost cazul lui Lazar, prietenul Domnului, cu fiica lui Iair sau cu fiul văduvei din Nain.

Învierea Domnului este modelul și forța învierii tuturor oamenilor, la a doua venire a Sa: “Eu sunt Învierea și viața, în adevăr, a zis El” (In, 11, 25). Învierea face referiri nu numai la ființa umană, ci este vorba de toată creația lui Dumnezeu: "Iată, Eu toate le fac noi..., și va fi un cer nou și un pământ nou", zice Mântuitorul.

“Mântuitorul a refăcut chipul divin din om, lepădând în mormânt, în dimineața Învierii, trăsătura pătimitoare. Din momentul morții și a Învierii Domnului, istoria omenirii intră în perioada eshatologică, iar Împărăția, aflată deocamdată în transcendent, tinde să înglobeze treptat toată creația. În Hristos cel înviat începe transfigurarea lumii, dar această transfigurare nu se descoperă decât prin mijlocirea acelor care au atins culmile sfințeniei”, ne spune Sfântul Maxim Mărturisitorul.

Învierea Domnului ne dăruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de alta parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, aceasta mare taină ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fără de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Așadar, Învierea Domnului este, prin excelență, acela al îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai Bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

Este acel «fată către fată» îndreptat spre eternitate, când “Dumnezeu coboară în suflet, iar sufletul urcă la Dumnezeu”.

Hristos a Înviat!

ÎNVIEREA DOMNULUI, ÎNVIEREA NOASTRĂ

Profesor Elena ILINA
Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș

Cea mai importantă sărbătoare a creștinilor ortodocși este Învierea Domnului sau Paștele, care este sărbătorită în fiecare an în prima duminică după prima lună plină care urmează după echinocțiul de primăvară (adică în intervalul 4 aprilie - 8 mai). Paștele este considerat momentul central al calendarului creștin ortodox, al credinței creștine și celebrează învierea lui Iisus Hristos din morți, eveniment fundamental al credinței creștine, care simbolizează biruința vieții asupra morții și nădejdea în viața veșnică. *Și Iisus i-a zis: Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac.* (Sfânta Scriptură, Ioan 11: 25-26)

Potrivit credinței creștine, Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce și a murit pentru a-i salva pe oameni de păcatele lor. Însă, în a treia zi după moartea sa, Hristos a înviat din morți, arătând astfel că el este Fiul lui Dumnezeu și că puterea lui Dumnezeu este mai presus decât moartea.

Învierea lui Hristos este considerată un moment de speranță și de bucurie, care simbolizează începutul unei vieți noi și încrederea în mântuirea sufletului. Prin Învierea lui Hristos, oamenii sunt invitați să se îndrepte către credință și să trăiască într-un mod care este conform cu învățăturile creștine. Sărbătorirea Paștelui este, astfel, un moment de mare importanță pentru creștinii ortodocși și pentru credința lor.

Învierea Domnului este numită *sărbătoarea luminii*, deoarece Iisus este Lumina lumii, iar luminile și lumânările sunt simboluri importante ale sărbătorii. Potrivit tradiției ortodoxe, în noaptea de Paște, biserica este luminată doar de lumânări și candelă, înainte de a fi aprinsă lumina mare, numită Lumina Sfântă, care este adusă în mod miraculos de la Ierusalim, locul unde s-a petrecut Învierea lui Hristos. Expresia "sărbătoarea luminii" o găsim și în imnografie, adică cântările din noaptea Învierii: *Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul, și pământul, și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit.* (Cântarea a 3-a din Canonul Paștilor)

Aprinderea lumânărilor și a candelor în timpul slujbei de Înviere reprezintă simbolul luminii lui Hristos care strălucește în întunericul lumii și care învinge moartea. De asemenea, lumina este asociată cu puritatea, speranța și cu învierea spirituală, iar lumina care vine de la Lumina Sfântă este considerată a fi o binecuvântare și o sursă de putere și inspirație pentru credincioși.

Astfel, sărbătoarea luminii se referă la această puternică simbolistică a luminii în cadrul sărbătorii de Paște, care are o semnificație profundă pentru creștinii ortodocși.

Învierea lui Hristos este și învierea noastră conform învățaturii creștine, noi credem că prin învierea lui Hristos din morți, toți cei care cred în El primesc speranța vieții veșnice și învierea trupurilor lor la a doua venire a lui Hristos. *Știind că Hristos, înviat din morți, nu mai moare. Moarta nu mai are stăpânire asupra Lui.* (Sfânta Scriptură, Romani 6:9)

Conform Noului Testament, Hristos a murit pe cruce pentru păcatele oamenilor și a fost înviat a treia zi, arătând astfel puterea Lui asupra morții și a păcatului. Această înviere a lui Hristos este considerată cea mai importantă dovadă a creștinismului și a fost temelia credinței creștine timp de mai multe secole.

Învierea Domnului este sărbătorită de creștinii ortodocși în noaptea de Paște, cea mai importantă sărbătoare a creștinismului. Această sărbătoare are la bază credința că Hristos a înviat din morți, învingând astfel moartea și păcatul.

În ajunul Paștelui, creștinii ortodocși participă la slujba de Înviere care începe în noaptea de sâmbătă spre duminică și care reprezintă momentul în care Hristos a înviat din morți. În timpul slujbei, biserica este luminoasă și decorată cu flori și cu lumânări. În timpul slujbei, preotul aduce Lumina Sfântă, care este simbolul învierii lui Hristos. *Hristos a înviat din morți, fiind începutură (a învierii) celor adormiți.* (Sfânta Scriptură, I Corinteni 15:20)

După slujba de Înviere, creștinii ortodocși împărtășesc Lumina Sfântă și aprind lumânările lor, semnificând astfel primirea luminii și a credinței în învierea lui Hristos. După aceasta, se cântă colinde pascale și se spun rugăciuni, iar oamenii își duc Lumina Sfântă acasă pentru a lumina casele lor și pentru a păstra credința în Învierea Domnului.

În prima zi de Paște, creștinii ortodocși merg la biserică pentru a participa la slujba de Paște și pentru a lua parte la Sfânta Liturghie. După aceea, oamenii se întâlnesc cu familia și cu prietenii și împart bucate pascale, precum ouă roșii, cozonac, pasca și alte mâncăruri tradiționale.

În perioada Postului Paștelui, creștinii ortodocși se abțin de la consumul de carne și produse lactate și mănâncă doar mâncăruri tradiționale, cum ar fi drob, borș, sarmale și alte preparate făcute din legume, pește sau carne de miel. De asemenea, în această perioadă, oamenii sunt încurajați să renunțe la păcate și să se roage mai mult pentru a se apropia de Dumnezeu.

Conform învățăturii creștine, Iisus Hristos a înviat din morți pentru a ne ridica la cer și pentru a ne da speranța vieții veșnice alături de Dumnezeu. Prin sacrificiul Său pe cruce și prin învierea Sa, Hristos a deschis calea către mântuirea noastră și către iertarea păcatelor noastre, oferindu-ne astfel posibilitatea de a ajunge la cer.

Potrivit Noului Testament, Hristos a murit pe cruce pentru a plăti pedeapsa pentru păcatele oamenilor și pentru a-i salva de la condamnarea la moarte și la iad. Însă, prin învierea Sa, El a arătat că a învins moartea și păcatul și a deschis calea către viața veșnică. Astfel, prin credința în Hristos și prin urmarea învățăturilor Sale, oamenii pot fi mântuiți și pot ajunge la cer, unde vor fi alături de Dumnezeu și de toți sfinții. *Iar pe Începătorul vieții L-ați omorât, pe Care însă Dumnezeu L-a înviat din morți și ai Căruia martori suntem noi.* (Sfânta Scriptură, Fapte 3:15)

În acest sens, credința în învierea lui Hristos este o parte esențială a credinței creștine și reprezintă temelia speranței creștinilor pentru viața veșnică alături de Dumnezeu. Astfel, Iisus Hristos a înviat nu doar pentru a ne elibera de păcate și de moarte, ci și pentru a ne oferi speranța că putem ajunge la cer și că putem trăi în comuniune cu Dumnezeu.

Învierea Domnului va fi cinstită în viitor la fel ca și în prezent, deoarece credința în învierea lui Hristos reprezintă una dintre cele mai importante dogme ale creștinismului.

În ceea ce privește modul în care va fi cinstită Învierea Domnului în viitor, acesta poate varia în funcție de cultura și tradițiile religioase ale diferitelor popoare. Cu toate acestea, principalele aspecte ale celebrării Învierii vor rămâne aceleași, adică slujbele religioase, aprinderea lumânărilor, împărtășirea Luminei Sfinte și împărtășirea credinței în Învierea lui Hristos.

Este posibil ca în viitor să apară și noi modalități de a cinsti Învierea Domnului, precum folosirea tehnologiei avansate pentru a transmite slujbele religioase în direct pe internet sau prin alte mijloace media, astfel încât să poată fi urmărite de către un număr mai mare de credincioși.

În orice caz, Învierea lui Hristos va rămâne o sărbătoare fundamentală a creștinismului, care va fi celebrată cu mare bucurie și entuziasm de către credincioși din întreaga lume, atât în prezent, cât și în viitor. *De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat. Aduceți-vă aminte cum v-a vorbit, fiind încă în Galileea, zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoși și să fie răstignit, iar a treia zi să învieze.* (Sfânta Scriptură, Luca 24: 5-7)

Învierea lui Hristos este bucuria familiei creștine. În tradiția creștină, Învierea lui Hristos este sărbătorită într-un cadru familial, prin participarea la slujbele religioase și prin petrecerea timpului împreună. Este un moment de bucurie și speranță pentru toți membrii familiei, care se adună pentru a sărbători învierea lui Hristos și pentru a se împărtăși din bucuria acestei sărbători.

Sfânta Înviere este sărbătorită printr-un mod aparte, simbolizând lumina lui Hristos care luminează întunericul și aduce speranță în lume. Este un moment deosebit de emoționant, care unește familia și întreaga comunitate creștină într-un sentiment de bucurie și recunoștință față de jertfa lui Hristos. *Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Care, după mare mila Sa, prin învierea lui Iisus Hristos din morți, ne-a născut din nou, spre nădejde vie, spre moștenire nestrăicăcioasă și neîntinată și neveștejită, păstrată în ceruri pentru voi, cei ce sunteți păziți cu puterea lui Dumnezeu, prin credință, spre mântuire, gata să se dea pe față în vremea de apoi.* (Sfânta Scriptură, I Petru 1:3-5)

Învierea lui Hristos reprezintă o bucurie pentru întreaga familie creștină, un moment de unire, de împărtășire a credinței și de speranță în viața veșnică alături de Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE:

BIBLIA, Editura Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019

PĂRĂIAN, Teofil, Învierea lui Hristos, înnoirea vieții noastre, Editura Doxologia, București, 2013

STĂNILOAE, Lidia, *Hristos a înviat!*, Ziarul Lumina, 03 aprilie 2010

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA LUMINII

**Ionica Anton, profesor,
Școala Gimnazială „Traian Săvulescu”, Izvoarele, Prahova**

An de an, primăvara aduce bucurie și speranță, înnoire și schimbare în viața noastră atât prin renașterea naturii la viață dar mai ales prin renașterea sufletului nostru odată cu sărbătoarea Învierii Domnului. Ea este temelia credinței noastre creștine: „Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră.(...) Dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Căci precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia.” (I Corinteni 15,16-22)

Învierea Domnului este cea mai de seamă sărbătoare dintre praznicele împărătești cu dată schimbătoare ale creștinismului, „al praznicelor praznic, sărbătoarea sărbătorilor” conform Canonului Paștelui din Penticostar. Ea este un prilej potrivit pentru a pune în centrul atenției noastre învățătura creștină a lui Iisus Hristos. Jertfa Sa pe cruce este supremul sacrificiu făcut în numele dragostei și al speranței.

Domnul Iisus Hristos pătimește și moare pe cruce ca jertfă de răscumpărare a omului din robia păcatului dar va muri și va învia, precum a fost profețit de către proorocii Vechiul Testament. El este coborât de pe cruce și îngropat în mare grabă și taină, înfășurat în giulgiuri respectând tradiția iudaică ca un om simplu. Apoi pe când se afla în mormânt, Mântuitorul Hristos se coboară la iad ca

un Dumnezeu ducând viața și lumina Învierii în cele adânci ale pământului sfărâmând încuietorile iadului și eliberând pe toți cei ce au crezut în El. În același timp, El este și în rai cu tâlharul cel bun, după făgăduință. „Astăzi vei fi cu Mine în rai”(Luca 23, 43), lucru ce arată că Hristos a murit pentru întreg neamul omenesc. „În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost Hristoase, toate umplându-se Cel ce ești necuprins.” Acest tropar pe care preotul îl rostește în timpul Sfintei Liturghii este adesea considerat ca un rezumat al învățăturii ortodoxe despre Învierea lui Hristos. „Iar în ziua întâia a săptămânii (duminica), Maria Magdalena a venit la mormânt dis-de-dimineață, fiind încă întuneric, și a văzut piatra ridicată de pe mormânt. Deci a alergat și a venit la Simon-Petru și la celălalt ucenic pe care-l iubea Iisus, și le-a zis: Au luat pe Domnul din mormânt și noi nu știm unde L-au pus. Deci a ieșit Petru și celălalt ucenic și veneau la mormânt. Și cei doi alergau împreună, dar celălalt ucenic, alergând înainte, mai repede decât Petru, a sosit cel dintâi la mormânt. Și, aplecându-se, a văzut giulgiurile puse jos, dar n-a intrat. A sosit și Simon-Petru, urmând după el, și a intrat în mormânt și a văzut giulgiurile puse jos, Iar mahrama, care fusese pe capul Lui, nu era pusă împreună cu giulgiurile, ci înfășurată, la o parte, într-un loc. Atunci a intrat și celălalt ucenic care sosise întâi la mormânt, și a văzut și a crezut. Căci încă nu știau Scriptura, că Iisus trebuia să învieze din morți. Și s-au dus ucenicii iarăși la ai lor.”(Ioan 20, 1-10)

Învierea lui Hristos s-a petrecut în taină, ea însăși fiind o taină. Sfinții Evangheliști nu ne relatează cum a înviat Hristos, ci arătările Lui după Înviere celor apropiați. Ea este o realitate ce se transmite de la o generație la alta de două mii de ani ca un izvor de apă vie. Hristos a înviat fără zgomot și fără martori. El a ieșit din mormânt în chip minunat, pecetea mormântului rămânând neștirbite, iar giulgiurile și năframa cu care a fost înfășurat au rămas tot în mormânt. Învierea lui Hristos nu a fost văzută de către nimeni, nici chiar de ostașii care păzeau mormântul. Acesta a fost deschis abia când îngerul a coborât din cer și a dat piatra la o parte. Tot îngerul Domnului le vestește învierea femeilor care veniseră duminică dis de dimineață ca să-I ungă trupul conform obiceiului de la iudei. „Nu vă temeți că știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut.”(Matei 28, 5-6) .Iisus cel înviat se arată de mai multe ori celor apropiați: femeilor mironosițe, Mariei Magdalena, Apostolilor, ucenicilor Luca și Cleopa.

Sărbătoarea Învierii Domnului se mai numește și Sărbătoarea Sfintelor Paști. Cuvântul *Paști* este un cuvânt de origine ebraică *Pesah* ce se traduce *trecere* și era folosit pentru sărbătoarea azimelor ce se ținea în amintirea trecerii prin Marea Roșie când evreii au fost eliberați din robia egipteană. Introducerea cuvântului Paști în vocabularul creștin s-ar explica prin faptul că evenimentele istorice comemorate în istoria creștinismului(patimi, moarte și Învierea Domnului) au coincis cu Paștile evreilor din anul 33. Evreii sărbătoreau acest eveniment prin junghierea unui miel de un an pe care îl frigeau și îl mâncau cu ierburi amare și cu azimă sau pâine nedospită. Acest lucru se făcea în amintirea mielului pascal din ultima noapte a robiei din Egipt, când Moise i-a condus spre eliberare. Mielul jertfit de către evrei era considerat o preînchipuire a Mântuitorului Care S-a jertfit pentru răscumpărarea păcatelor noastre precum un miel. În acest sens trebuie înțeles cuvântul Paște la Sfântul Apostol Pavel în Epistola I către Corinteni 5,7 care spune: „Căci Paștile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi.

De Sfintele Paști, totul stă sub semnul luminii pascale începând cu chemarea preotului „Veniți de luați lumină!”, ce simbolizează trecerea de la întunericul morții la lumina Învierii și vieții veșnice:„Acum toate s-au umplut de lumină:cerul și pământul și cele de sub pământ.” Toți participanții la slujba de la miezul nopții își aprind lumânările de la lumânarea preotului, toate primenindu-se din Hristos, Lumina Lumii. Toată făptura este pătrunsă de lumina tainică a Învierii: „Luminează-te, luminează-te, Noule Ierusalime, că slava Domnului peste Domnului peste tine-a răsărit!” (Axionul Învierii). Lumina este întruchiparea și expresia supremă a bucuriei. Totul se

umple de această bucurie nemărginită și se conformează ei în perioada Penticostarului: slujbele din Săptămâna Luminată sunt ținute cu ușile deschise, diferite de cele din restul anului bisericesc, nu se îngenunchează și nu se fac metanii, ci doar închinăciuni, miercurea și vinerea sunt cu dezlegare. Din ziua Sfintelor Paști până în ajunul Înălțării Domnului creștinii ortodocși obișnuiesc să se salute cu mărturisirea de credință în Învierea lui Hristos: „Hristos a înviat!// Adevărat a înviat!”

Paștele este sărbătorit cu multă bucurie și strălucire, fiind cea mai mărită și mai de seamă dintre toate zilele anului. Sfântul Grigorie de Nazianz spunea că „ea se înalță ca soarele înaintea stelelor.”(Omilia XIX). Această „sărbătoare a sărbătorilor” ne amintește de trecerea de la moarte la viață, de la întunericul păcatului la lumina Învierii. De aceea, praznicul Învierii Domnului este un prilej de bucurie duhovnicească, de înnoire a sufletului, de iertare și de împăcare cu Dumnezeu și cu aproapele.

BIBLIOGRAFIE:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, 1994, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a P.F. Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București
2. Pr. Dr. Ioan Mircea, 1995, Dicționar al Noului Testament, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București
3. Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Arhim. Prof. Ghenadie Nițoiu, Pr. Prof. Gheorghe Neda, 2002, Liturgica Teoretică, Manual pentru seminariile teologice, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București
4. Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Prof. Ecaterina Braniște, 2001, Dicționar Enciclopedic de cunoștințe religioase, Ed. Diacezană Caransebeș

ÎNVIEREA DOMNULUI - SĂRBĂTOAREA LUMINII

P. Î. P. Sfircă Mădălina Ionela
Grădinița cu P. P. Nr. 6 Alexandria

Prin învierea din morți și înălțarea la cer, Domnul nostru Iisus Hristos și-a desăvârșit lucrarea Sa mântuitoare de Împărat, Domn și Stăpân atotputernic în cer și pe pământ.

Învățătura despre învierea Domnului și înălțarea Lui la cer, o regăsim în articolul al cincelea și al șaselea din Simbolul Credinței- „Crezul”-„*Și (Iisus Hristos) a înviat a treia zi, după Scripturi; și S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui*”.

Din Sfânta Scriptură a Noului Testament aflăm că Domnul Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit și va învia a treia zi. Având această teamă, iudeii au pus la mormântul Lui soldați care să stea de pază. Însă, minunea s-a întâmplat. A treia zi după îngropare îngerul a răsturnat piatra, mormântul a fost aflat gol și vestea învierii s-a răspândit ca fulgerul, deși

iudeii au plătit pe soldați să mintă, adică să spună că Iisus Hristos Domnul nu a înviat, ci a fost furat de Apostoli.

La vremea aceea erau mulți necredincioși care au spus multe minciuni despre Învierea Domnului. Unii au spus că trupul Mântuitorului Iisus Hristos nu a înviat, ci a fost furat. Însă nu a putut fi crezută, pentru că mormântul a fost păzit de soldați. Pe de altă parte, giulgiul și mahrama care au învăluit trupul Domnului, erau rămase lângă mormânt, arătând limpede că nu putea fi vorba de furt. Cine fură nu are nici grijă, nici vreme să desfășoare trupul și să împature mahrama. Giulgiurile și mahrama (Ioan 20,5-8), ca și Apostolii, sunt mărturii ale învierii.

Se mai spune că Iisus a avut o moarte aparentă, dar și părerea aceasta este contrariată de faptul că Iisus a fost împuns cu sulița în coastă, pe cruce și a ieșit *sânge și apă*, dovadă că murise. Apoi a fost învelit în giulgiu, după obiceiul îngropării de atunci și a fost așezat în mormânt punându-se o piatră, pe care Iisus nu o mai putea ridica. Toate acestea dovedesc că Mântuitorul era mort, când a fost îngropat, sau dacă nu ar fi fost încă mort, trebuia să moară înăbușit sub greutatea pietrei, legat în înfășurături și scăldat în cele „ca la o sută de litre” de ulei, aduse de Nicodim (Ioan 19,39-40).

Alte dovezi sunt arătările Lui după înviere:

1. Mai întâi S-a arătat în ziua învierii Mariei Magdalena, femeilor care se întorceau de la mormânt și apoi Apostolilor;
2. Arătarea în călătorie și la cină cu Luca și Cleopa (Luca 24,13-25);
3. Arătarea în mijlocul Apostolilor, când mănâncă împreună cu ei și le spune: „*Vedeți mâinile și picioarele Mele, că Eu însumi sunt: pipăiți-mă și vedeți...Așa este scris-în lege, în Psalmi și în prooroci,-și așa se cădea să pătimească Hristos și a treia zi să învieze din morți.*” (Luca 24,36-48);
4. Arătarea a opta zi după înviere, când încredințează pe Toma necredinciosul despre înviere și-l face să mărturisească umilit: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu*” (Ioan 20,28);
5. Arătarea pe malul lacului Tiberiada, când prânzește cu Apostolii și săvârșește pescuirea minunată (Ioan 21,1-13);
6. Arătarea când a fost văzut de peste 500 de credincioși (I Cor.15,6);
7. Când s-a înălțat la cer (Luca 24,50-53);
8. Când s-a arătat Sfântului Apostol Pavel în drum spre Damasc (I Cor.15,8).

Domnul Iisus Hristos a înviat și s-a înălțat la cer cu același trup cu care a fost răstignit și îngropat. Trup care după înviere, putea să se facă văzut și nevăzut, putea să intre prin ușile închise, să se lase pipăit și iar, să dispară.

BIBLIOGRAFIE:

***Catehism Creștin Ortodox-Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1990

ÎNVIEREA DOMNULUI

CIUREA IONELA-DANIELA
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DAN BERINDEI

Prin învierea din morți și înălțarea la cer, Domnul nostru Iisus Hristos și-a desăvârșit lucrarea Sa mîntuitoare de Împărat, Domn și Stăpîn atotputernic în cer și pe pămînt.

Învățătura despre învierea Domnului și înălțarea Lui la cer, o regăsim în articolul al cincilea și al șaselea din Simbolul Credinței-„Crez,,-,,*Și (Iisus Hristos) a înviat a treia zi, după Scripturi; și S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui,,.*

Din Sfînta Scriptură a Noului Testament aflăm că Domnul Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori ca va fi răstignit și va învia a treia zi. Avînd această teamă, iudeii au pus la mormîntul Lui soldați care să stea de pază. Însă minunea s-a întîmplat. A treia zi după îngropare, îngerul a răsturnat piatra, mormîntul a fost aflat gol și vestea învierii s-a răspîndit ca fulgerul, deși iudeii au plătit pe soldați să mintă, adică să spună că Iisus Hristos Domnul nu a înviat, ci a fost furat de Apostoli.

Și la vremea aceea erau mulți necredincioși care au spus multe minciuni despre Învierea Domnului. Unii au spus că trupul Mîntuitorului Iisus Hristos nu a înviat, ci a fost furat. Dar nu a putut fi crezută, pentru că mormîntul a fost păzit de soldați. Pe de altă parte, giulgiul și marama care au învăluit trupul Domnului, erau ramase lângă mormînt, arătînd limpede că nu putea fi vorba de furt. Cine fură, nu are nici , nici vreme să desfașoare trupul și să împătorească marama. Giulgiurile și marama (Ioan 20,5-8), ca și Apostolii, sunt mărturii ale învierii.

Se mai spune că Iisus a avut o moarte aparentă, dar și părerea aceasta este contrazisă de faptul că Iisus a fost împuns cu sulița în coastă, pe cruce și a ieșit *sânge și apă*, dovadă că murise. Apoi a fost învelit în giulgiu, după obiceiul îngropării de atunci și a fost așezat în mormînt punîndu-se o piatră pe care Iisus nu o mai putea ridica. Toate acestea dovedesc că Mîntuitorul era mort, cînd a fost îngropat, sau dacă nu ar fi fost încă mort, trebuia să moară înăbușit sub greutatea pietrei, legat în înfășurături și scaldat în cele „ca la o sută de litre,, de ulei, aduse de Nicodim (Ioan 19,39-40).

Alte dovezi sunt arătările Lui după înviere:

1. Mai întîi S-a arătat în ziua învierii Mariei Magdalena, femeilor care se întorceau de la mormînt și apoi Apostolilor;
2. Arătarea în călătorie și la cină cu Luca și Cleopa (Luca 24,13-25);
3. Arătarea în mijlocul Apostolilor, cînd mănîncă împreună cu ei și le spune: „*Vedeți mîinile și picioarele Mele, că Eu însumi sunt: pipăiți-mă și vedeți... Așa este scris-în lege, în Psalmi și în prooroci,-și așa se cădea să pătimească Hristos și a treia zi să învieze din morți,*„ (Luca 24,36-48);
4. Arătarea a opta zi după înviere, cînd încredințează pe Toma necredinciosul despre înviere și-l face să mărturisească umilit: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu,*„ (Ioan 20,28);
5. Arătarea pe malul lacului Tiberiada, cînd prînzește cu Apostolii și săvârșește pescuirea minunată (Ioan 21,1-13);
6. Arătarea cînd a fost văzut de peste 500 de credincioși (I Cor.15,6);

7.Când s-a înălțat la cer (Luca 24,50-53);

8.Când s-a arătat Sfântului Apostol Pavel în drum spre Damasc (I Cor.15,8).

Domnul Iisus Hristos a înviat și s-a înălțat la cer cu același trup cu care a fost răstignit și îngropat.Trup care după înviere,putea să se facă văzut și nevăzut,putea să intre prin ușile închise,să se lase pipăit și iar să dispară.

BIBLIOGRAFIE:

***Catehism Creștin Ortodox-Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1990

ÎNVIEREA LUI HRISTOS-ZIUA MÂNTUIRII

Prof.dr.Popa Edvica

Școala Gimnazială,,Mihai Eminescu,,Costinești

Mântuitorul făcuse în timpul activității Sale multe minuni, spre alinarea diferitelor suferințe umane, procedase chiar la învieri din morți. Toate aceste binefaceri puteau fi privite de mulți ca întâmplări izolate, care avizau doar anumite persoane umane, fără să cuprindă întreaga fire omenească. Năzuința spre veșnicie a fiecărui suflet avea nevoie de o confirmare că minunile făcute asupra altora se pot răsfrânge asupra fiecăruia dintre oameni. Luând firea noastră umană, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiu al Omului, într-o asemenea nouă, afară de păcat și înviind El se făcea garant al învierii noastre a tuturor (Evrei 2,11-17; I Cor. 12,13.17). Învierea Mântuitorului încheia și încorona activitatea Sa de trei ani și jumătate, biruind asupra morții, pe care primii oameni Adam și Eva și-au luat-o asupra-le, ca urmare a păcatului neascultării. Porunca dată de Dumnezeu lui Adam: „Iar din pomul cunoașterii binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit” (Fac. 2,17) n-a fost respectată și de aceea el și Eva împreună cu toți succesorii lor au cunoscut moartea sufletului, au pierdut comuniunea cu Dumnezeu, adică viața veșnică în fericire. Această moarte lua sfârșit acum prin Învierea Mântuitorului Hristos. De aceea, o cântare bisericească din noaptea Învierii cuprinde și aceste cuvinte: „Pe Adam din stricăciune cu neamul său L-ai înviat împreună cu Tine”.

Cărțile de cult au preluat fondul teologic al Părinților și au cântat Paștele ca pe cea mai mare sărbătoare, plină de lumină și bucurie: „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne luminăm și să ne bucurăm într-însa”. Sau: „Aceasta minunată și sfânta zi, una a sâmbetelor, împărăteasă și doamnă, al praznicelor praznic și sărbătoare a sărbătorilor”; „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos în lumina cea neapropiată a Învierii”; „Hristoase, o, Paștele cele mari, cele sfințite, dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine în ziua cea neînserată a Împărăției Tale”; „Cerurile după cuviință să se veselească și pământul să se bucure și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută, că Hristos S-a sculat, veseliea cea veșnică”; „Acum toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și

cele dedesubt”. Din toate acestea reiese că bucuria Învierii cuprinde întreaga creație, văzută și nevăzută.

Pentru nici o sărbătoare creștină din cursul anului nu există expresii de cinstire la supralativ, ca acestea. Este explicabil, deci să constatăm că literatura teologică și cultul au ridicat pe primul loc, între sărbătorile din calendarul ortodox, Sfintele Paști. Așa înțelegem de ce și numeroase reglementări canonice vin să precizeze modalități de pregătire pentru întâmpinarea Paștilor ori să prevadă măsuri împotriva celor care le-ar serba la altă dată decât cea stabilită pentru întreaga Biserică.

Învierea Domnului este evenimentul fără pereche în istoria lumii. Importanța ei întrece în mod absolut tot ce se întâmplă și se poate întâmpla în univers. Numai creațiunea lumii mai are această importantă și calitate. Ca și creațiunea tot așa și învierea, nu sunt evenimente propriu-zis istorice, întrucât nu se datorează unor cauze imanente, nu pot fi explicate și prevăzute ca provenind din concursul forțelor și împrejurărilor naturale antecedente.

Cauza care produce creațiunea este metaistorică și metanaturală. De aceea, chiar dacă ar fi existat, prin absurd, oameni care să vadă apariția lumii, ei tot n-ar fi putut privi lucrarea cauzei aducând-o la existență, o dată ce omul nu are acces dincolo de domeniul immanent fizic, istoric și spiritual. Acei predispuși martori ai apariției lumii ar fi văzut ceva enigmatic și e posibil că și-ar fi explicat această enigmă altfel decât prin creațiunea lumii de către Dumnezeu. Creațiunea prin Dumnezeu nu se poate constata pozitiv, empiric, științific, istoric. E drept că celelalte teze pot fi ușor respinse, ca absurde, dar actul pozitiv prin care se acceptă creațiunea e credința.

Tot așa de puțin istoric este, sub acest raport, evenimentul Învierii Domnului. Cel care lucrează și de astă dată în calitate de cauză este tot Dumnezeu. Învierea Domnului nu se datorează vreunei puteri din natura omenească a Domnului, sau altor puteri naturale de primprejur. Învierea Domnului nu este o verigă ce se înșiră în lanțul vieții istorice ca toate celelalte întâmplări. De aceea cauza care a produs învierea nu s-a putut vedea în lucrarea ei, fiind transcendentă mijloacelor de investigație și de constatare omenească. Dacă ar fi văzut pe Domnul după moarte cineva fără credință ar fi căutat, desigur, o explicație naturală a acestui fapt sau l-ar fi considerat o enigmă a cărei explicație naturală nu se poate da încă, dar se va putea în viitor. Și aici, ca și la creațiune, toate explicațiile acelea se pot ușor destrăma și există foarte multe considerații care mână mintea spre acceptarea învierii prin Dumnezeu, dar pozitiv, empiric și deci absolut constrângător, lucrul nu se poate vedea. Credința își păstrează și aci rolul hotărâtor. Se vede că e destinul nostru cât suntem în forma actuală de existență să nu ne putem apropia de lucrările și de prezența lui Dumnezeu prin vedere, prin constatare indubitabilă, ci prin credință, prin ascultarea și acceptarea smerită a asigurării ce ne-o dă prin cuvântul Său.

Dar dacă creațiunea și învierea nu sunt evenimente istorice în sensul obișnuit, aceasta nu însemnează că ele n-au avut loc sau că n-au nici o relație cu istoria și cu natura creată. Ele amândouă sunt un perfectum deplin, fapte petrecute odată pentru totdeauna și nu ceva ce se petrece continuu, o lege generală a existenței. O persoană care a trăit într-un timp și într-un loc anumit ca om deplin a fost înviată de Dumnezeu. Acesta e un fapt unic, aparținând timpului trecut și tocmai prin această unicitate, introducând în istorie ceva neobișnuit ei, ceva care face să vedem că istoria nu e totul, nu e ultima realitate, că pe lângă ea, pe deasupra ei și la sfârșitul ei, există altceva care dă astfel istoriei un sens relativ.

Învierea însă nu numai în factorul cauză, ci și în factorul efect este dincolo de istorie. Iisus Hristos cel înviat nu e o persoană istorică, supusă condițiilor existențiale ale acestei vieți, cauzelor fizice și spirituale ce domnesc în imanență. Învierea lui Iisus Hristos se deosebește astfel de toate minunile săvârșite de El, sau de profeți, sau de alte organe dumnezeiești. Efectul tuturor minunilor, oricât ar fi cauza de metaistorică, este istoric. Prin oricare minune se repară pe cale extranaturală o

piesă stricată din natură, se repune ceva în funcția ce-o îndeplinea în angrenajul imanent al vieții: se reface un ochi, se schimbă un lucru din natură cu un alt lucru tot din natură, se readuce o persoană care a încetat de-a mai trăi în viață, în starea de a continua viața în aceleași condiții ca înainte de întreruperea prin moarte. Lazăr prin înviere n-a intrat într-un nou mod de existență, ci l-a reluat pe cel dinainte de-a muri, a reluat o viață tot așa de supusă bolilor și morții, trebuințelor naturale, ca și cea dinainte. El va mai trăi un timp, apoi va muri.

Iisus Hristos însă prin înviere intră într-un mod de existență, într-o dimensiune de viață cu totul deosebită de cea anterioară, de cea istorică, de cea pe care o trăim cu toții supuși stihiiilor acestei lumi. El a intrat la o viață sustrasă cu totul din angrenajul cauzalității naturale; la o viață fără boli, fără moarte, fără frică de moarte. Viața acesta nu e o fază ulterioară a celei istorice, încât să decurgă din ea în mod natural. Atunci toți am ajunge la ea fără să fi fost necesară patima pe cruce a Mântuitorului. Realitatea aceasta nouă a învierii e o operă exclusivă a lui Dumnezeu, nefiind nimic în afară de Dumnezeu care să contribuie la realizarea ei: e un fel de creațiune din nimic a lui Dumnezeu.

Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți ai Bisericii ne învață că între Taina Morții și Învierii lui Hristos și Taina Botezului creștinilor este o legătură spirituală sfântă și de viață făcătoare. Lumina și puterea Învierii lui Hristos sunt lumina și puterea Sfântului Botez. De aceea, în Biserica primelor veacuri, Botezul creștinilor adulți se săvârșea în noaptea de Paști, fiind numit și «luminare», iar cei botezați se numeau «luminați»; ei purtau haine albe în toată săptămâna de după Paști, numită și «Săptămâna luminată». Locul unde erau botezați catehumenii apa curgătoare sau locașurile special construite numite baptisterion (baptisteriu) sau photisterion, adică «luminator». Baptisteriile hexagonale și octogonale aminteau dimensiunea pascală a Sfântului Botez ca participare la moartea și Învieria lui Hristos, Care a murit în ziua a șasea (vineri) și a înviat în ziua a opta (Duminică). Fântâna din baptisteriu avea adesea formă de Cruce, pentru ca Sfânta Cruce este deodată simbolul Paștelui Sfințelor Patimi ale lui Hristos și al Paștelui Învierii lui Hristos. De aceea, Biserica exclamă în fiecare Duminică la Utrenie: «Iată, prin Cruce a venit bucurie la toată lumea!». Taina Botezului, în dimensiunea sa pascală, a fost prefigurată în Vechiul Testament atât prin Noe, care a fost salvat de potop prin corabia - simbol al Bisericii (Facerea, cap. 6-9; cf. I Petru 3,20-21), cât și prin ieșirea poporului ales din robia Egiptului, trecerea prin Marea Roșie (Ieșirea 12,1-51; 13, 1-16; cf. I Cor. 10,1-2) și apoi trecerea prin Iordan (Iosua 4,1-10) și intrarea în Țara Făgăduinței.

Învieria este un eveniment de o valoare universală și, prin aceasta, lumea, ca și omul, este transformată de slava cerească, dobândind arvuna nemuririi. Fiindcă pentru Hristos sau pentru taina lui Hristos au primit toate veacurile și cele aflătoare înăuntrul veacurilor începutul existenței și sfârșitul lui Hristos.

BIBLIOGRAFIE:

1. Chițescu, Prof. N., Prof. I. Todoran, Prof. I. Petreună, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, Manual pentru uzul studenților Institutelor Teologice, București, 1958
2. Cireșeanu, Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici Creștine Ortodoxe de Răsărit*, Editura Gutenberg, București, 1912
3. Hamman, A.-G., *Le Baptême d'après les Peres de l'Eglise*, Editions Migne, 1995
4. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997

SĂRBĂTORILE PASCALE- TRADIȚII ȘI OBICEIURI ROMÂNEȘTI

Scarlat Liliana Cristina
Profesor învățământ primar
Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"

Învierea lui Iisus Hristos (Paștele) este cea mai mare sărbătoare a mai multor biserici printre care și Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Biserica Greco-Catolică sau Biserica Reformată. Este sărbătorită în prima duminică de după prima Lună plină de după echinocțiul de primăvară și diferă de la un cult la altul datorită calendarului adoptat de o Biserică sau alta (calendarul gregorian sau calendarul iulian).

Paștile / Paștele este o sărbătoare religioasă anuală de primăvară cu semnificații diferite, întâlnită în iudaism și creștinism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în Antichitatea anterioară religiilor biblice, atingând astăzi o mare diversitate culturală, în funcție de particularitățile religiei adoptate.

Paștile reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștilor marchează începutul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștile.

Noul Testament leagă Cina cea de taină și răstignirea lui Iisus de Paștele evreiesc și exodul din Egipt. Iisus s-a pregătit pe el însuși și pe discipolii săi pentru moartea sa în timpul Cinei, dând mesei de Paștele evreiesc un nou înțeles. El a identificat pâinea ca simbolizând corpul său care va fi sacrificat curând, iar vinul - sângele său care urma să fie vărsat. În Întâia epistolă către corinteni a Sfântului Apostol Pavel, el spune: "*Curățiți aluatul cel vechi, ca să fiți frământătură nouă, precum și sunteți fără aluat; căci Paștile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi.*", făcând referire la tradițiile Paștelui evreiesc și identificându-se cu mielul pascal.

Sărbătoarea Paștilor este precedată de o lungă perioadă de post, în care se comemorează evenimentele premergătoare Învierii Domnului. Ultima săptămână din Postul Mare, numită Săptămâna Patimilor, începe în Duminica Florilor, când se sărbătorește intrarea în Ierusalim a lui Isus Hristos și se sfârșește în Sâmbăta Mare. Este săptămâna în care sunt comemorate patimile lui Iisus, răstignirea și moartea Sa din Vinerea Mare.

- Cel mai răspândit obicei creștin de Paști este vopsirea de ouă roșii, a căror prezență este obligatorie pe masa de Paști, deși în prezent se vopsesc ouă și de alte culori (verzi, albastre, galbene etc.). În folclorul românesc există mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouă de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănilor lui Iisus.

- Cu ocazia sărbătorilor Pascale gospodinele prepară și alte mâncăruri tradiționale: pască, cozonac, drob.

- Bătrânii spun că din primul ou ciocnit în ziua de Paști trebuie să mănânce toți membrii familiei, pentru a fi întotdeauna împreună;

- Dacă ai ciocnit un ou cu două gălbenușuri în prima zi de Paști, pregătește-te de nuntă. O vorbă veche din bătrâni spune că ai să te însori foarte curând;

- În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși. Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest vas ia banii;
- Bucovinenii ciocnesc ouăle încondeiate „cap cu cap” în prima zi de Paști. Abia din a doua zi ei le ciocnesc și „dos cu dos”.
- În unele sate moldovenești se spune că cel al cărui ou nu se sparge de Paști își va găsi sfârșitul înaintea celui alt. Pe de altă parte, dacă spargi oul, vei fi voinic tot anul;
- O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum;
- În Bucovina, fetele tinere merg la biserică în noaptea de Înviere și spală limba clopotului cu apă neînceptă. Apoi, în zori, fetele se spală pe față cu această apă fiindcă astfel le-ar face mai atrăgătoare pentru flăcăii din sat;
- În mai multe zone din Moldova oamenii pun dimineața un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă. Apoi se spală cu apa aceea se dau pe obraji cu cele două ouă, lăsând apoi câte o monedă în acel vas. Cei care fac astfel vor avea obraji rumeni și pielea albă precum cele două ouă, tot anul;
- La întoarcerea acasă, cel care aduce Lumina Sfântă de la slujba de Înviere trebuie să facă o cruce din fum pe grinda ușii, pentru ca toată gospodăria să fie protejată de rele;

LA CRUCEA TA, IISUSE

**Oana Claudia Drăgan,
Profesor Psihopedagogie Specială
CSEI Alba-Iulia**

La crucea ta, Iisuse,
Adesea mă închin,
Să poți să-mi ierți păcatul
De pământean creștin.

La crucea ta, Iisuse,
Mă rog neîncetat,
Și lacrimi-curg pe față
De câte-ai îndurat.

La crucea ta, Iisuse,
Mă-ntorc să te slăvesc
Șă-ți mulțumesc cu patos
Și să te preamăresc.

Căci pentru noi, pe cruce,
Tu fost-ai răstignit,
Și patimile tale pe noi ne-au mântuit;
Și cu a Ta iubire, ce-n suflet tu ne-o porți
Călcăt-ai, Tu, pe moarte,
Să ne salvezi pe toți.

LITERATURA RELIGIOASĂ ÎN VIAȚA COPILOR

Prof. Doncea Bogdan Alin

Ortodoxia învață că viața este un dar de la Dumnezeu, ca urmare a iubirii Sale. De aceea, viața umană trebuie prețuită, conservată și ocrotită, ca expresia cea mai sublimă a activității creatoare a lui Dumnezeu, Care ne-a dat viață nu doar pentru o existență biologică, ci pentru veșnicie. Dumnezeu este singurul Care hotărăște totul în ce privește viața fiecăruia. De aceea, noi trebuie să respectăm viața semenului ca pe propria noastră viață. Însă, mai mult decât asta, fiecare dintre noi avem datoria de a evita tot ceea ce ne-ar putea primejdui sau distruge propria noastră viață.

Împărăția lui Dumnezeu a fost pregătită omului, dar acesta trebuia să descopere taina credinței, a dragostei și a nădejdi. Pentru a-și garanta reușita, el a avut nevoie de un suport afectiv care să-i ghideze pașii spre împlinirea scopului propus. Convinș de limita existenței și puterii sale, omul, și în speță tânărul, a căutat să înainteze spre veșnicie cu o cadență asemănătoare progresului elementelor tehnologice pe care le-a descoperit în spațiul profan al lumii, dar a constatat că acest ultim avânt nu-i oferă premisele necesare reușitei. Din acest motiv, el și-a recunoscut vinovăția manifestată prin actul neascultării, s-a smerit pe sine, ca prin unirea organică cu Persoana Fiului lui Dumnezeu să se înalțe, să redevină κυριότητα – „domn al universului”. Împlinirea scopului propus s-a realizat deplin prin acea lucrare de reedificare care unește prin har firea omenească cu dumnezeirea, adică prin Sfânta Euharistie, dar și prin lucrarea misionară a Bisericii, cea care i-a călăuzit pașii spre reușită.

Tinerii reprezintă o categorie de creștini asupra căreia Biserica trebuie să-și îndrepte cât mai mult atenția, deoarece ei se află la o vârstă foarte vulnerabilă, vârstă la care apar foarte multe întrebări și la care sunt nevoiți să facă alegeri importante pentru viață, alegeri care pot fi greșite dacă nu sunt îndrumați corect. Tocmai din acest motiv tinerii trebuie să fie sub îndrumarea Bisericii pentru a-i păzi de eventualele căderi. Din păcate cei mai mulți tineri sunt ruși de Biserica.

Prin participarea Bisericii, ca sens al comuniunii și comunității, la lucrarea misionară a lui Iisus Hristos de propovăduire a Evangheliei dreptății, omului i s-a garantat îndumnezeirea după har, căci astfel el s-a făcut părtaș ascultării Cuvântului. Faptul că Biserica posedă un caracter pragmatic determinat de evenimentul Cincizecimii, exprimă modul în care ea acționează față de cei ce sunt membre sfințite ale Trupului tainic.

Începuturile literaturii române sunt legate de contextul ariei culturale din răsăritul Europei, un spațiu complex format pe temeliile tradiției bizantine. Începând cu secolul al XVII-lea, limba slavonă, limba ofierii serviciului divin în biserică, începe să fie înlocuită treptat cu limba română. În această perioadă s-au tradus și s-au tipărit cărți religioase de care aveau nevoie toți credincioșii. Acestea au fost cazaniile (evangelii explicate, cuprinzând învățături morale dezvoltate pe marginea textului biblic) și pravilele (corpuri de legi). Actele de cultură din cele 3 țări române demonstrează că mentalitatea religioasă, caracteristică Evului Mediu este dominantă. Domniile lui Matei Basarab, în Muntenia și Vasile Lupu, în Moldova, au marcat începutul unei epoci de înviorare culturală. Prin tipografiile înființate cu sprijinul lui Petru Movila, fiu de voievod moldovean ajuns mitropolit al Kievului, cartile religioase se raspandesc și contribuie la unificarea limbii române literare. Zorii literaturii religioase poartă astfel amprenta cartilor religioase care au ieșit din aceste tipografii. Religia este o componentă importantă a culturii unui popor.

Sentimentul religios se manifesta atat in cadrul bisericii, cat si dincolo de zidurile ei. In biserica, legatura cu Dumnezeu se exprima public, prin mijlocirea clerului, dupa o anumita randuiala. Insa credinta se oglindeste si in afara institutiei ecleziale, in modul de a gandi al oamenilor, in comportament, in modul de a se exprima, in obiceiurile lor, in ceea ce creeaza: in arhitectura, in arte plastice, in muzica, in literatura.

Componenta religioasă a culturii române este foarte vie în perioada premodernă. În Evul Mediu, creștinismul, care fusese adoptat timpuriu de strămoșii românilor, devine o religie bazată pe carte. Cuvântul scris-mai întâi, manuscris, apoi tipărit- circulă prin intermediul cărților de cult în limba slavonă. De ce nu în română? Pentru că traducerea cărților de cult grecești a fost determinată de nevoia Bizanțului de a creștina popoarele slave.

În acest scop, Chiril și Metodiu au tradus Biblia și cărțile liturgice în slavonă și le-au făcut să circule în tot spațiul sud-est european.

Religia și literatura dezvoltă, începând cu secolul al XVI-lea, un palier comun, în care prelați și cărturari contribuie la modelarea limbii române în dorința de a da glas credinței. La acest palier participa și cultură populară, prin componentă religioasă, creștinismul popular, și prin creația folclorică.

Cultura românească între secolele XVI-XVII poate fi abordată la nivelul culturii cărturărești (religie creștină, carte religioasă și literatură) și la nivelul culturii populare (creștinism popular și folclor). Începuturile culturii scrise a românilor sunt profund legate de viața lor spirituală, de credința în Dumnezeu și de raportarea la sacru a fiecărui individ, fie el om simplu, slujitor al bisericii sau voievod. Religia, alături de istorie, este cel dintâi fundal de manifestare a culturii scrise și a literaturii.

Cartea religioasă românească este mai întâi o carte de cult în limba slavonă, apoi o carte de cult în limba română. Traducerea ei prilejuiește cea dintâi exprimare a creativității prin cuvânt în limba noastră, chiar dacă timidă, aproape insesizabilă la început. Trăirea religioasă determina trecerea prin mai multe filtre a dogmei creștine și a cărților sfinte; unul este cel al identității și al culturii colective, altul al identității și al culturii individuale.

Dimensiunea religioasă a existenței capătă treptat forme de expresie românească mai întâi prin actul traducerii, apoi prin actul creației individuale, fie în cadrul bisericii, că literatură religioasă, fie în afara ei, că literatură de inspirație religioasă.

Cultura românească premodernă se constituie din interacțiunea mai multor grupuri culturale: cel eclezial, cel cărturăresc, cel folcloric. Între cele trei zone de cultură și cei care participă la ele-prelați, cărturari, oameni simpli- se produc schimburi, influențe, asimilări, determinate de mediul de formare și de mediile culturale pe care le traversează indivizii. Primele forme de manifestare ale culturii romanesti scrise sunt legate de religia creștină, de institutia eclezială și de necesitatea comunicării în interiorul comunității de credință. Manuscrisele creștine în limba slavonă și în limba română, apoi tipărițile deschid calea pentru exprimarea sentimentului religios.

Biblioteca creștinismului conține două compartimente: cel destinat spațiului eclezial (literatură patristică, liturgică, apologetică, teologică, canonică, pastorală, duhovnicească) și cel destinat spațiului extraeclezial (pe de o parte, o literatură destinată educației creștine și edificării duhovnicești a “bunului creștin”, legată de religia trăită- Biblia, rugăciuni zilnice, cântări bisericești, ode și imnuri, canoane, acatiste, Psaltirea, catehismul; pe de altă parte, o literatură pioasă: cărți de rugăciune, scrieri apocrife, creații hagiografice, literatură mistico-ascetică, calendare, literatură morale-didactice, literatură cultă de inspirație religioasă).

Dimensiunea religioasă a călăuzit nu numai existența, da și concepția celor care au scris în această perioadă. Ei cred că tot ce se petrece pe pământ este hotărât de Dumnezeu, după cum

mărturisește și Miron Costin: Orice nevoie pune omul, sorocul lui Dumnezeu, cum este orânduit, a-l clăti nime nu poate.

Dintotdeauna religia a fost piatră de temelie a umanității, fiind nu numai motivul evoluției dar totodată și centrul acesteia. Lucrul acesta a fost posibil prin credință și prin cultură diferitele popoare în diferite momente ale istoriei.

CREȘTINII ȘI SĂRBĂTORILE PASCALE

PROF. ILIE EUGENIA

LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ALEXANDRIA

Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și s-a sărbătorit pentru prima dată în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Deși Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și reprezintă Învierea mântuitorului Iisus Hristos, această a fost mai întâi o sărbătoare iudaică și simboliza eliberarea evreilor din robia egipteană și trecerea prin Marea Roșie, pe pământul făgăduinței.

După intrarea solemnă în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt, iar după trei zile a înviat din morți. Duminică dis-de- dimineată, Iisus Hristos a înviat ca un biruitor, cu puterea dumnezeirii Sale, ca să împlinească Scriptura și cele hotărâte de iconomia divină pentru mântuirea neamului omenesc.

La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu. Duminică - a treia zi după Scripturi - femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Împotriva tuturor a celor care L-au acuzat și batjocorit, numindu-l în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință nu a putut fi tăgăduită și nu i-a putut fi smulsă niciodată.

Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor. Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, praznic al praznicelor, este și sărbătoare a sărbătorilor.

O altă legendă spune că în dimineată Duminicii după Înviere, o copila mergea cu un coș cu ouă la Ierusalim pentru a le vinde. Copila s-a întâlnit pe drum cu un evreu, care bucuros de vestea învierii lui Isus, în loc de bună ziua i-a spus copilei Hristos a înviat. De atunci a rams obiceiul că de Paște oameni să se salute în acest fel.

Ouăle roșii simbolizează sângele vărsat de Iisus pentru mântuirea omenirii. Legendă spune că după răstignirea lui Iisus, Pilat a fost invitat la o petrecere. Atunci un soldat a intrat în încăpere și a strigat că Iisus a înviat. Pilat, neîncrezător, a spus că va crede acest lucru doar atunci când oul pe care îl ținea în mână se va înroși. Și oul s-a înroșit pe loc, iar Pilat a scăpat oul pe jos care a crăpat. Tot de atunci a rămas și obiceiul că de Paște să se ciocnească ouăle.

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de

Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi. Acest foc imaterial de culoare albăstruie și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse. El apare atunci într-un mod supranatural din Sfântul Mormânt aprinzând candela așezată special acolo. Apoi Patriarhul ortodox aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție. Focul cel viu însă acționează și de unul singur, strălucind ca un fulger și aprinzând din zbor candelile de la intrarea în biserică, precum și lumânările unora dintre pelerini.

Ciocnitul ouălor de Paște se face după reguli bine știute. Persoană mai în vârstă ciocnește primul oul ținut în mână de o persoană mai tânără, și rostește "Hristos a Înviat", iar celălalt îi răspunde cu "Adevărat a Înviat".

În unele zone ale țării, există tradiția că în dimineața de Paște, întreagă familie să își spele față cu apă nouă, în care se pune un ou roșu. Există astfel credință că cel care se spală în această apă va fi tot anul frumos și sănătos ca un ou roșu. Cojile ouălor mâncate de Paște sunt păstrate și puse apoi în brazdă pentru că pământul să fie roditor. Cine mănâncă în ziua de Paște prima oară ouă, va fi ușor peste an.

În săptămâna mare în toate gospodăriile se face curățenie generală: se matură curțile, se adâncesc și se curată șanțurile, se repara gardurile, se curată gunoiul din șuri, se lipesc și se vâruiesc casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc toate hainele, așternuturile și covoarele. În Joia Mare, sunt prăznuite patru lucruri: spălarea picioarelor apostolilor de către Hristos, Cină Domnească la care s-a instituit Taină Împărtășaniei (Euharistia), rugăciunea din grădina Ghetsimani și prinderea Domnului de către cei ce voiau să-L ucidă.

Există de asemenea numeroase superstiții și obiceiuri mai puțin obișnuite care s-au păstrat în rândul creștinilor. Nu este bine să dormi în Joia Mare, căci cine doarme în această zi va rămâne leneș un an întreg, iar morții vin în fiecare an în această zi la vechile lor locuințe, unde stau până în sâmbăta dinainte de Rusalii.

Se fac focuri în curtea casei, pentru că morții să se poată încălzi. Focul din Joia Mare, se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăjoara, dacă vreți să fie și ei luminați pe lumea cealaltă în unele locuri se duc la biserica băuturi și mâncăruri, care se sfințesc și se dau de pomană, pentru sufletul morților. În alte părți se împart la biserica colivă și colaci.

Paștele este astfel nu doar cea mai importantă sărbătoare a creștinilor, dar și o sărbătoare care aduce în familii bucurie și stare de bine. Toți trebuie să primim în suflete și în casă tot ceea ce Dumnezeu ne transmite și să nu uităm niciodată sacrificiul care Acesta l-a făcut pentru Mântuirea noastră.

BIBLIOGRAFIE:

Ghinoiu, Ion. Obiceiuri populare de peste an, București, Ed. Fundației Culturale Române, 1997

PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA LUMINII

PROF. ȘTEFAN VIOLETA
LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ALEXANDRIA

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștele.

Paștele creștin este o sărbătoare religioasă variabilă, care începe obligatoriu într-o duminică (Ziua Domnului) și este trecerea de la moarte la viața veșnică, pe când paștele iudaic este trecerea de la robie la libertate.

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Christos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării. Este cea mai importantă sărbătoare creștină, este o sărbătoare religioasă întâlnită, cu semnificații diferite, în creștinism și iudaism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor biblice. El și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie.

Farmecul deosebit este dat atât de semnificația religioasă, cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de paște - cozonac, pască, miel, slujba de sâmbătă seara cu luarea luminii

În noaptea de Înviere fiecare credincios poartă în mână o lumânare, pe care o va aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

Oul pictat simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută creștinii își spun: "Hristos a înviat! Adevărat a înviat!". Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle simbolizează și reîntinerirea, primăvara. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta, totodată, sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, protejează animalele din gospodărie, te apară de rele.

Pasca se coace numai o dată pe an, de Sfintele Paști. Ea are o formă rotundă, la mijloc o cruce și este împodobită pe margini cu aluat împletit.

Mielul îl reprezintă pe Iisus Hristos care s-a jertfit pentru păcatele oamenilor și a murit asemeni unui miel nevinovat.

Iepurașul, acesta este un vechi simbol german care provine de pe vremea festivalurilor păgâne. El simbolizează fertilitatea, primăvara.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul

noptii dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

La biserică, preotul cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie creștinătății.

Prin suferința și moartea Mântuitorului ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens și solemn patruzeci de zile, este bucuria și nădejdea noastră cea mai mare, nu doar patruzeci de zile, ci de fiecare zi și ceas al vieții noastre de creștin, de fiecare zi și ceas. Cu fiecare cântare pascală și cu fiecare salut pascal "Hristos a înviat!", adevărim, mărturisim și trăim marele Lui Cuvânt Dumnezeiesc: "În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea" (Ioan 16,33). În această biruință credem și izbândim, cântând imnul triumfului creștin:

HRISTOS A ÎNVIAT!

Bibliografie:

Cristea, Julia Maria. Sărbători, tradiții, ritualuri, mituri, București : Editura Oscar Print, 2007.

SĂRBĂTORILE PASCALE

**PROF. ȘTEFAN EMIL DOINEL
LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ALEXANDRIA**

Paștele sau Învierea Domnului este cea mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, pentru că, în această zi “Hristos a nviat din morți cu moartea pre moarte călcând si celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului si împăcându-l cu Dumnezeu. Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos si mai plăcut, când toate în natură, învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Bărbații care până în Joia mare din Săptămâna Patimilor lucrează de regula la câmp, din ziua aceasta rămân acasă ca sa o curețe și să se îngrijească de ea, repară gardurile, ară grădina, junghe mieii de Paște și adună cele trebuincioase sărbătorii.

Femeile, tot din Joia mare sau cu câteva zile înainte încep a deretici prin case, a vărui, a spăla, a înroși ouăle, a coace pasca și alte copturi.

Fetele cele mari precum și multe neveste tinere încep a coase câte o cămașă nouă precum și alte haine, ca fiecare să aibă pentru ziua de Paște, măcar o cămașă nouă.

Fiecare are partea sa de ocupație și grijă, fiecare caută a nu rămâne în urma altora, iar sfințele

Paște să-l surprindă ca pe un neom între oameni.

Cea mai însemnată coptură pe care o mănâncă românii în decursul sărbătorii Paștilor este pasca, păscuța. După o legendă din Bucovina pasca se face, pentru ca Iisus înainte de a fi prins și răstignit pe cruce, zice învățăcelilor săi, că până atunci au mâncat cu toți copturi nedospite și nesărate adică turte sau azime, de acum înainte vor mânca copturi dospite și sărate care se vor numi pască.

Pasca se face dintr-un aluat bine dospit în care se pune sare și lapte dulce. Forma este rotundă, grosimea e cel mult de un lat de deget cu împletituri (sucituri) pe margini și cele de la mijloc în formă de cruce, care însemnează crucea pe care a fost Mântuitorul răstignit. Între împletituri se pune de regulă brânză de vaci dulce, frământată cu ou și zahăr, unsă deasupra cu gălbenuș de ou și împodobită cu stafide. Pasca se face fie în Joia mare, fie în Sâmbăta mare.

În afară de pască, cele mai multe românce mai fac și alte copturi ca : babe, moși, cozonaci rotunzi sau lungăreți (ca sicriul în care a fost îngropat Iisus), colaci.

Tot de Paște friptura cea mai însemnată este cea de miel, numit mielul Paștelor sau de purcel, care se frig întregi și care se duc în ziua de Paște împreună cu pasca la sfințit. Mielul înseamnă Domnul nostru Iisus, iar în Banat este datina ca oasele și celelalte rămășițe ale acestuia să se îngroape la un altoi de măr sau păr sănătos, anume ca și familia aceea să fie tot anul sănătoasă. Ouăle roșii se fac tot în Joia sau Sâmbăta mare. O legendă spune că :

“Zice că pe când se afla Domnul nostru Iisus răstignit pe cruce, Maica Domnului a luat o coșarcă plină de ouă și se duse cu dânsa la jidovi și închinându-le-o îi rugă să înceteze a-l chinui și necăji pe Iisus. Maica Domnului puse coșarca cu ouă lângă cruce și începu a plânge. Stând coșarca lângă cruce și curgând din mâinile și picioarele lui Iisus sânge, în scurt timp o parte din ouă se înroșiră, ca și când ar fi fost vopsite. Domnul Iisus văzând ouăle umplute de sânge, își arunca privirile către cei de față și le zise:

- De acum înainte să faceți și voi ouă roșii întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi!

După ce a înviat Domnul nostru Iisus, Maica Domnului a fost cea dintâi care a făcut ouă roșii și pască și a dat fiecărui om pe care l-a întâlnit câte un ou roșu și câte o păscuța și i-a zis “Hristos a înviat!” Ouăle sunt alese cu grijă, numai de găină, se fierb, se pun în culoare, apoi se lasă la uscat și se șterg cu grăsime de porc ca să aibă luciu.

Când cânta cocoșii de miezul nopții, românii curați și îmbrăcați, după ce spun rugăciunile, iau pască pentru sfințire și ouă roșii și pornesc spre biserică. Sosind preotul în biserică deja plină de lume, intră în altar se îmbracă în ornatele cele mai frumoase, scoate ușa împărătească sau ușa raiului din țâțâni și o așază de o parte lângă perete, iese în naos, ia aerul de la postamentul unde a stat, îl scoate afară, înconjoară cu dansul biserică și îl duce apoi în altar pe masa cea sfântă până miercuri înainte de Înălțarea Domnului la cer.

După aceea, luând sfânta cruce și sfânta evanghelie, iar epitropii bisericii luând o cruce mare, praporele și sfeșnicele aprinse cu făclii ies din biserică afară și se așază înaintea acesteia, unde se află pus analogionul cu icoana Învierii lui Iisus pe dânsul. În urma preotului, iese și poporul afară, iar cântătorii bisericii, au fiecare câte o lumină de ceară aprinsă în mână.

Preotul începe a cânta troparul Învierii, se trag clopotele și se bate toaca. După aceasta,

intră iarăși cu toții în biserică și preotul continuă actul Învierii, precum și serviciul sfintei liturghii. În ziua Învierii, fiecare om care ia parte la Înviere, trebuie să aducă cu sine și o lumină, pe care o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii sfintei Învieri de către preot. După Înviere fiecare se întoarce cu lumina aceasta aprinsă, acasă. După ce ajung acasă și pășesc peste pragul tinzii încep a se închina, apoi intrând în casă sting lumina în grindă, afumând-o pe aceasta în semnul crucii. După ce fac semnul crucii o sting și o păstrează apoi peste tot anul, spre a o avea și a o putea aprinde la întâmplări primejdioase la vărsări mari de ape, la grindină sau piatră, la tunet, fulger și trăsnet. Aprinzând-o, zic :

- ☐ Fugiți necurați,
- ☐ Fugiți, voi spurcați!
- ☐ De casa noastră
- ☐ Nu v-apropiați!

Românii mai întrebuințează lumina Învierii spre a afuma vitele cu dânsa.

În ziua Învierii, după ce s-a sfârșit Sfânta Liturghie și anume între 7.00-8.00 dimineața, se sfințește pasca și ce s-a mai adus la biserică. După sfârșirea Învierii, a Liturghiei și a sfințirii pascai, unul sau două dintre ouăle sfințite se dau preotului, care le-a sfințit, iar restul se aduce acasă. Sosind acasă toți se pun la masă și gustând mai întâi din pasca, din ouă și celelalte bucate, încep a mânca. După ce s-au saturat de mâncat, prind a ciocni cu ouă roșii, și anume mai întâi soții, apoi copiii cu părinții și părinții cu celelalte neamuri și cunoscuți. Făcând aceasta, cred că cei ce ciocnesc unul cu altul se vor vedea pe lumea cealaltă.

În ziua dintâi, adică în ziua de Paște, se ciocnesc numai cap cu cap. A doua zi, adică luni după Paște se poate ciocni și cap cu dos, iar în cele următoare chiar și dos cu dos.

Cel mai mic de vârstă ține oul cu capul în sus, iar cel mai mare ciocnește cu oul său, și anume tot cu capul, zicând: “Hristos a înviat!”, iar cel mic răspunde : “Adevărat c-a înviat!”. În unele părți din Banat este datina de a se da în ziua de Paște ca Moși de sufletul morților : colaci, miel, ouă roșii, precum și alte bucate aflate în casă.

În Transilvania cum se zărește de ziuă, prind a umbla băieții cu ouă roșii pe la neamuri și vecini, iar gazda le dăruiește ouă roșii și păscuțe. Tot aici feciorii cu flori în pălării și fetele frumos gătite se adună după prășit, iar cel mai tare bate pe cel slab

În cele mai multe comune din Banat, în locul prânzului descris mai sus este datina ca luni după Paște să meargă preoții cu litia la morminte și aici să facă rugăciuni pentru sufletele răposaților. Săptămâna întâi după Paște, la români se numește Săptămâna Luminată, pentru că înviind în ajunul ei Domnul nostru Iisus, a luminat-o prin învierea sa din morți, și pentru că în această săptămână toate se luminează, adică toate încep să înflorească și să se înnoiască. Dacă Paștele cade la sfârșitul lui Martie și țăranii nu au ieșit cu sămânța la câmp, atunci se duc luni după Paște și cu mâna, nu cu sapa, pun în pământ semințe ca să le rodească anul acela câmpul.

BIBLIOGRAFIE

1. Sărbătorile la români, vol. II, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994
2. Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1994

LUMINA ÎNVIERII DOMNULUI PRIN SUFLET DE COPIL

Diseminarea activităților din parteneriatul cu biserica

Prof.înv.primar Boncea Niculina Maria
Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu” Cluj-Napoca, Jud. Cluj

Acțiunile prezentate fac parte din cadrul parteneriatului încheiat la nivel de școală și biserică, iar dintre obiectivele activităților aș enumera și reaminti: formarea virtuților creștine și cultivarea comportamentului moral –religios, cultivarea dorinței de a face fapte bune și de a fi cinstit, deprinderea copiilor cu respectul și ajutorarea celor sărmani și nevoiași prin cultivarea sentimentului de dragoste față de semenii și Domnul Iisus Hristos.

Nu numai în prag de sărbătoare, lumina și zâmbetul ar trebui să fie pe fețele noastre sau a celor de lângă noi. Ar trebui să desfășurăm mai des activități sociale, de voluntariat pentru că ele constituie o experiență bogată de învățare, facilitează dezvoltarea de capacități și competențe sociale și contribuie la dezvoltarea sentimentului de solidaritate. Acestea sunt benefice pentru individ, pentru comunitate și societate în întregul ei și reprezintă un mod de a aborda nevoile și provocările umane. Acestea presupun încurajarea elevilor în a fi generoși, în a desfășura acțiuni care presupun apropierea de celălalt.

Pentru ca sentimentele trăite de elevii școlii noastre să fie multiplicat, am desfășurat activități care, prin natura lor să aducă un plus de valoare locului și faptelor, dar și oamenilor școlii și bisericii, deoarece realizarea de spectacole sau ateliere de creație și valorificarea acestora într-o expoziție/ târg cu vânzare a adus la unison colectivele de elevi, părinți și cadre didactice din școala noastră și un plus de valoare propriei persoane prin întărirea sentimentul de apartenență la grup.

Sărbătoarea Paștelui este cea mai mare sărbătoare a creștinilor și va fi mereu un prilej de manifestare a bucuriei. Perceperea atmosferei deosebite a acestui eveniment special ține, în primul rând, de menirea cadrelor didactice de a-i sensibiliza pe elevi Prin valorificarea și promovarea produselor specifice Paștelui, obținute din diferite materiale, chiar refolosibile, se exprimă creativitatea, în acorduri de cântece religioase.

Așa cum Mântuitorul a fost Modelul desăvârșit de înțelepciune, bunătate, frumos și iubire, noi, oamenii creștini trebuie să urmăm acest Model atât cât ne este cu putință fiecăruia dintre noi. Cu cât aceasta este începută la o vârstă mai fragedă, cu cât valoarea sa va fi mai mare. Pentru a-l face pe copil să ajungă la aceste valori esențiale ale umanității este necesară educația religioasă începută încă de pe băncile școlii primare.

Copilul, încă de mic, vine în contact cu realități, simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, în înțelesul lor cel mai simplu, este bine să le cunoască. Mai întâi în familie, apoi în cadrul formal, școlarii învață să-și manifeste într-un anumit fel sentimentele, își formează deprinderi de conduită cu ajutorul cărora să devină persoane deschise comunicării cu Dumnezeu și cu semenii.

Educația religioasă a copiilor trebuie și poate fi începută de la cea mai fragedă vârstă pentru că primii ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru evoluția ulterioară a individului, iar una dintre sarcinile acesteia rezidă în formarea unui bun creștin capabil a cunoaște și a venera valorile sacre, dar și de a realiza gesturi de umanitate după exemplul Mântuitorului.

PAȘTELE - SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII, A MIRACOLULUI, A LUMINII ȘI IUBIRII DIVINE

prof. Măldăianu Lidia
Școala Gimnazială Măgura

Paștele-„Sărbătoarea Învierii ” este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic.

Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocțiul de primăvară. Este sărbătoarea luminii și a bucuriei în Ortodoxie denumită și "sărbătoarea sărbătorilor".

Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către

îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu.

De aceea Paștile sunt o explozie de bucurie, care perpetuează explozia de bucurie a ucenicilor care au văzut pe Domnul înviat. De aceea credincioșii se salută cu vestea unei bucurii de necomparat cu nici o alta bucurie: "Hristos a Înviat!" "Adevărat a Înviat!", până la Înălțarea Domnului, de când se salută cu altă veste tot așa de mare, legata interior de prima: "Hristos s-a Înălțat!", până la Cincizecime, care anticipează Cincizecimea deplină sau umplerea desăvârșită a vieții noastre de Duhul Sfânt.

Bucuria aceasta are atâta entuziasm în ea, încât ea e ca o "sfânta beție", ca o "beție trează" de care vorbește Sfântul Grigorie de Nyssa. E ca o "beție trează", pentru că e produsă de cea mai autentică dar și cea mai minunată realitate, realitatea neasemănat de frumoasă a vieții veșnice și plenare, mai frumoasă și mai minunată decât și-o poate închipui orice imaginație, motiv pentru care Sfântul Grigorie de Nyssa spune că îngerii nu pun în funcție nici o imaginație, pentru că realitatea pe care o văd întrece orice imaginație.

Paștele-Miracolul luminii divine

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi.

Acest foc imaterial de culoare albăstruie și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse. El apare atunci într-un mod supranatural din Sfântul Mormânt aprinzând candela așezată special acolo. Apoi Patriarhul ortodox aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție. Focul cel viu însă acționează și de unul singur, strălucind ca un fulger și aprinzând din zbor candelile de la intrarea în biserică, precum și lumânările unora dintre pelerini.

Acest eveniment se petrece în fiecare an în fața a mii de martori vizuali. Nu poate fi negat de nimeni. De aceea efectul său este foarte puternic, contribuind la întărirea credinței în Dumnezeu.

Tradiții populare pascale

Ca și alte sărbători creștine, Paștele este însoțit de numeroase obiceiuri populare care își au originea în tradițiile străvechi (considerate azi de mulți a fi păgâne) și de credințe și superstiții legate de ciclul anotimpurilor și treburilor gospodărești.

Voi face referire la 2 obiceiuri semnificative:

- **Ouăle roșii** simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa. De aceea atunci când se sparg ouăle prin ciocnire se obișnuiește să se spună: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!” Aceste formule se pot folosi ca formule de salut timp de patruzeci de zile, până la Înălțarea Domnului. Există credința că cei care ciocnesc ouă se întâlnesc pe lumea cealaltă. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus. În unele zone se obișnuiește să se picteze ouăle. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară) etc. Circulă și numeroase legende despre ouăle roșii. În unele, Maica Domnului, hăituită, fie face ouă roșii pe care le aruncă în spate pentru a-i deruta pe urmăritori, fie transformă pietrele pe care le aruncau aceștia în ouă roșii. Altă legendă povestește că, la răstignirea lui Hristos, Sfânta Maria pune un coș cu

ouă sub cruce ca să-i îmbuneze pe soldați, iar acestea sunt înroșite de sângele Mântuitorului. Se mai spune că atunci când Iisus a fost bătut cu pietre, acestea atingându-l s-au transformat în ouă roșii.

O altă legendă povestește că vestea Învierii lui Iisus a fost primită cu neîncredere de unii: o precupeață care vindea ouă în piață a zis că ea va crede doar atunci când ouăle se vor înroși ,iar ouăle s-au înroșit pe loc.

Ouăle împodobite sau colorate erau dăruite primăvara, ca simbol al renașterii, încă din era pre-creștină. Ele simbolizează și reîntinerirea, primăvara. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta totodată sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară românească, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, au capacități protectoare.

• **Pasca** este o prăjitură specifică Paștelui, de formă rotundă, cu o cruce la mijloc și aluat împletit pe margini, umplută cu brânză de vaci. În momentul în care se pune în cuptor, femeile de la țară fac semnul crucii cu lopata pe pereții cuptorului. Despre originea ei există o legendă care spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a fost găzduit la un om foarte generos. Acesta le-a pus în traistă la plecare, fără știrea lor, pâine pentru drum. Apostolii l-au întrebat pe Iisus când va fi Paștele, iar el le-a răspuns că atunci când vor găsi pâine în traistă. Au căutat și au găsit pâinea. De atunci e obiceiul să se coacă pască de Paști.

Ca profesori, făuritori ai tineri generații ,avem nobila misiune de a realiza o educație religioasă și corectă a copiilor noștri. Religia a fost și rămâne un factor și un mediu de formare a omului. Din totdeauna creștinismul a afirmat posibilitatea educării și formării omului. Putem modela aceste suflete sincere și curate cu dragoste ,credință ,iubire și respect față de Dumnezeu.

Religia și morala urmăresc fericirea copilului, a omului în general. Ele îi dau acestuia o valoare deosebită. ***Religia fără morală e ca sufletul fără trup. Morala fără religie e ca o casă descoperită, ca un pom fără rădăcini.***

Prin educația religioasă ,ca dascăli, îl aducem pe Dumnezeu în sufletul copilului, îi formăm și le modelăm caracterul, căci un copil crescut în spirit religios va fi mai spiritualizat și deci mai serios la învățătură ,respectuos ,bun și iubitor precum în toate manifestările vieții lui.

„Lăsați copiii să simtă miracolul sărbătorii Paștelui !”

BIBLIOGRAFIE

1. Biblia
2. Braniște, E., Dicționar enciclopedic de cunoștințe religioase, Caransebeș, Editura Diecezană, 2001
3. Sfintele Paști în datini și obiceiuri, Editura Porțile Orientului,1994

HRISTOS A ÎNVIAT DIN MORȚI

**Profesor înv. primar Măldăeanu Mariana Mirela
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”- Alexandria**

Cea mai mare, mai însemnată și mai sfântă sărbătoare de peste an, e Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a înviat din morți/ Cu moartea pre moarte călcând/ Și celor din morminte/ Viață dăruindu-le”. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar, unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor fenomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineată, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineată, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paște trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paște prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă.

În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coșul de bunătați care se duce pentru sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simboluri ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează

pască, șuncă, bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit cu un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătăți: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neînceptută, iar dimineața trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de însurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineața Învierii, preotul să meargă pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monede, copiii trebuie să-și clătească fața cu apă și să-și atingă obrazii cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

În zona Bihorului există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosesc un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paște se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiti oamenilor săraci.

În Țara Bârsei există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui, copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii sau cozonac.

În Muntenia și Oltenia, potrivit tradiției de secole, femeile nu au voie să doarmă deloc în Joia Mare, deoarece vor avea probleme cu somnul tot anul. De asemenea, dacă spală haine sau gătesc tot felul de preparate grele pentru masa de Paște, acestea pot fi blestemate de Joimărița, un personaj mitic care sperie Paștele.

În mai multe localități din Muntenia și Oltenia, credincioșii își amintesc de cei decedați și se spune că în această zi, sufletele morților se întorc la casele lor, fapt pentru care seara se aprind lumânările.

În ziua de Paște, după ce au venit de la biserică, muntenii și oltenii de la sate nu intră în casă până nu culeg iarbă proaspătă și deasă din grădină, pe care o pun în fața casei pe terasă sau pe scări. În Oltenia se pregătește pe lângă drobul de miel sau tradiționala pască și ciorba de bureți, o ciorbă clasică și unică doar în această regiune a țării.

BIBLIOGRAFIE

Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București , 1991;

Învățătură de credință creștină-ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000;

Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.

SARBATOAREA SUFLETULUI-INVIEREA DOMNULUI

Mitroi Elena Valentina
Prof invatamant prescolar
Gradinita cu PP Ion Creanga

Învierea Domnului este considerata cea mai mare sărbătoare a creștinismului și un principiu fundamental al credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei, a luminii divine, a comunității și a sufletului. În noaptea de Paști, creștinii se bucură de o stare deosebită de bucurie și de o împărtășire deosebită cu rudele lor și cu Dumnezeu.

Putem vorbi despre sufletele noastre fiind pe deplin infuzate cu viață divină în existența noastră creștină.

Pe de o parte, o privire mai atentă la două icoane ortodoxe, și anume cea numită „Pogorârea de pe Cruce” și „Plângerea”, ne permite să apreciem cel mai bine acest amestec de bucurie și uimire totală. Căci nu se poate aprecia pe deplin bucuria discipolilor fără să se cufunde în atmosfera Evurilor Întunecate, fără să cunoască drama lor.

Pe de alta parte, Învierea este bucuria sufletului care nu e nici trecătoare, nici ne-deplina. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, În noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist. Nimeni nu ar trebui să plângă. Căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții.

Sărbătoarea de Paște este, de asemenea, o oportunitate de a vă reuni cu familia, de a lăsa deoparte grijile și problemele cotidiene și de a transforma gândurile în fapte bune și recunoștință.

Există și tradiții și obiceiuri de Paște, legate în principal de celebrarea cuvenită a acestei sărbători, buna desfășurare a vieții, sănătatea familiei și creșterea casei.

În cele mai multe părți ale țării, se obișnuiește în dimineața de Paște ca familiile să se schimbe în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a întâmpina „Paștele”. Ar trebui să existe câte un ou roșu în fiecare buzunar. Așa că, după ce părăsesc biserica, prăbușesc tradiționalul ou roșu și spun binecunoscuta formulă „Hristos a înviat”, iar răspunsul este „Adevărat a înviat”. Se mai spune că primul ou este bun pentru a menține întreaga familie unită tot timpul. Acest ou trebuie spart de către capul familiei care îl împarte în același număr cu

numărul de persoane din familie.

De la biserica se ia și Lumina Sfântă, creștinii ortodocși consideră că Sfânta Lumină sau Focul Halic este o minune care are loc anual în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim în Sâmbăta Mare, cu o zi înainte de Paște în Ortodoxie. Mulți îl consideră cel mai vechi miracol anual dovedit din creștinătate.

Sâmbăta dinaintea Paștelui, la prânz, Patriarhul Grec cu clerul, urmat de Patriarhul Armenesc și Episcopul Copt, înconjoară de trei ori Sfântul Mormânt și cântă imnuri. Atunci Patriarhul Ortodox al Ierusalimului citește o rugăciune pentru coborârea Sfintei Lumini și intră singur în mormânt. Pentru a aprinde lumânările coboară o lumină sfântă, din care Patriarhul aprinde 33 de lumânări (adică numărul de ani în care Iisus Hristos a fost răstignit). După aceea, Patriarhul iese din mormânt, rostește rugăciuni și împarte lumină celor prezenți. Pelerinii mărturisesc că Focul Sfânt nu le arde părul sau fața.

După luarea luminii, cei care au rude ce au părăsit această lume merg la cimitirul în care care se află trupul lor neînsuflețit. Se spune că, în noaptea Învierii, mormintele se deschid, iar sufletele morților se duc înapoi la casele în care au locuit, unde vor sta până în ziua dinainte de Rusalii. La morminte, familiile trebuie să împartă către săraci și către copii din alimentele sfințite întru pomenirea veșnică a sufletelor.

Un alt obicei de Paște, sărbătorit mai ales în sate, este de a așeza o coamă de iarbă verde la intrarea în casă după întoarcerea de la biserică. Toți membrii familiei trebuie să pășească pe gazonul verde înainte de a intra în casă. Devine sănătos, vibrant și proaspăt ca iarba verde.

În unele părți ale României există obiceiul ca în dimineața de Paște oamenii să meargă la un râu sau la o apă din apropiere și să se scalde până la răsăritul soarelui. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

De asemenea în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Cu toate acestea, nu toate obiceiurile și tradițiile învierii Domnului sunt creștine. De exemplu, iepurașul de Paște are de fapt origini păgâne.

Există și o legendă a iepurașului de Paște - cei mici, dar și cei mari îl așteaptă pe iepuraș să le aduca daruri. Iepurașul aducător de ouă roșii provine de pe meleaguri germane și simbolizează fertilitatea, simbolul acestuia provenind încă din vremea festivalurilor păgâne dedicate zeiței Eastre. Legenda spune că Eastre a găsit într-o iarnă o pasăre rănită pe câmp; pentru a o salva de la moarte, zeița a transformat-o într-o iepuroaică, aceasta păstrând însă capacitatea de a depune ouă. Pentru a-i mulțumi binefăcătoarei sale, iepuroaica decora ouăle făcute și i le dăruia zeiței. Din această legendă s-a născut și tradiția ca iepurașul să aducă daruri copiilor.

PROGRAM ARTISTIC
„Lăsați copiii să vină la mine!”

NICOLESCU IRINA - G.P.P. NR. 6, ALEXANDRIA
VERGELEA LAURA - G.P.P. NR. 6, ALEXANDRIA

Cantec

*Se apropie duminica Floriilor
Veniti copii cu sufletul curat
Pe Domnul Iisus sa-l intampinati.
Veniti parinti, bunici si frati
Pe Domnul sa-l intampinati.
Si sa-l laudati!
Sufletul se pregateste*

*Tot gandul se primeneste
Este vremea impacarii
A iubirii si-a iertarii.
Oamenii cu gandul bun
Dupa-obicei strabun
Se roaga lui Dumnezeu
Uita de tot ce-a fost rau.*

Copile mic cu par balai

*Sa nu uiti niciodata
Ca cel ce viata ti- a creat
Iti este in cer tata.
Tu sa îl rogi
Ca –n viata ta
Toti pasii să-ți îndrume
Pe calea buna nu cea rea
Sa faci doar fapte bune.
Refren.....
Chiar florile el le-a creat
Culori din curcubeu le-a dat.*

*Si ele zilnic îl slavesc
Mireasma –n jur și-o risipesc
Ca ele tu mereu să fii
Curat, frumos ,nevinovat
Prin fapta și purtarea ta
Mireasma bună să poti da.*

*In ce zi e-ntampinat
Domnul ca un împarat
Si-n Ierusalim
A intrat pe un asin?*

DeFlorii!!

*Au venit Floriile
Pământul e în sarbatoare,
Copiii cu sufletul curat
Intâmpina pe Imparat,
Cu flori de salcie în mâna
Osana cantă împreuna,
Osana intru cel de sus
Mântuitorului Iisus.*

*Multimi, cu brate de flori
Cu toti l-au intampinat
Pe Iisus cel luminat
Ziua de Florii crestine
Totdeauna este bine
S-o intampini cu o floare
Ca pe-o sfanta sarbatoare.*

*Copile aş vrea să ştii
Că-n zi sfântă de Florii
Zi de mare sărbătoare
Pe un măgăruş călare
Iisus intra în cetate
Undeva foarte departe
Cand s-a luminat de zori*

*Primavara grijulie
A-nflorit peste campie
Papadii si ghiocei
Printre turmele de miei.
Iar in pomii din livada
Floare alba de zapada
Hai cu toti mic si mare*

*Sa culegem cate-o floare
Si cu suflet luminos
Sa i-o ducem lui Hristos*

*Azi de sfintele Florii.
Pentru marea lui iubire
Pentru a lumii mantuire.*

Cantec

Cu noi este Dumnezeu

*Cu noi este Dumnezeu
Intelegeti neamuri si va plecati
Caci cu noi este Dumnezeu*

*Cu noi este Dumnezeu
Intelegeti neamuri si va plecati
Caci cu noi este Dumnezeu*

*Cu noi este Dumnezeu
Intelegeti neamuri si va plecati
Caci cu noi este Dumnezeu
Doamne al puterilor fii cu noi
Caci pe altul in afara de tine
Ajutor intru necazuri nu avem,
Doamne al puterilor,,
Miluieste-ne pre noi.*

Haideti copii

*Crengutele sa le asezam
Pentru a fi sfintite
Ca ele sa ne ocroteasca
In casele noastre de rau.
Mereu la vinerea mare
Crestinul e-n sarbatoare
Patimile ,rastignirea,
Ne-au daruit izbavirea
Viata pentru noi si-a dat
Iisus fiu de imparat
Sa traim toti in fratie
In pace si armonie.*

Cantec (Prohodul Domnului)

*In mormant viata
Pus ai fost Hristoase
Si s-au spaimantat ostirile ingeresti,
Plecaciunea ta cea multa premarind.*

Inca o poveste acum

*Obositi de atata drum
Ucenicii si Hristos
Au poposit intr-o casa
Gazda i-a primit frumos
Cu paine dulce ,gustoasa
Si intr-un tarziu ,Iisus
Tuturor ,asa le-a spus
-Ospatati ,va bucurati!
Painea sfanta ce-o
mancati
„Pasca e sa nu uitati!*

*Primavara,primavara
Mieii zburda pe campii
Flori in seara rad pe
afara
Ne vin Pasti dupa Florii.
Cu vrednicie cu dreptate
Crestinii cu haine curate
Spre cer inalta rugaciuni
Promit sa fie si mai buni
Copiii se fac mai cuminti*

*Ii cinstesc mai mult pe
parinti
Dumnezeu ii rasplateste
Si de rau îi izbaveste.*

*Femeile fac cozonaci
Pasca cu branza si colaci
Ouale le incondeaza
Merg la
slujba,privegheza.
La casa de om bogat
Si-n bordei darapanat*

Tot omul se pregateste
Sarbatorea o cinsteste.
De peste doua mii de ani
Bunici copii ,bogati
sarmani

Vin la marea sarbatoare
Cu cinstire si cantare.
Preotii canta impreuna
„Veniti de luati lumina!”

Crestinii striga –n cor cu
totii
Hristos a inviat din morti!

Troparul Invierii
Hristos a inviat!

Era blandul domn Iisus
Rastignit pe cruce sus
Deodata ,pietrele
Adunand durerile
Oua rosii s-au facut
O minune de inceput.
Cand a inviat Iisus
Vestea repede s-a dus
In cetatile vestite
Despre ouale inrosite
Despre Invierea lui
Oua rosii asta-inseamna
Invierea Domnului.

Cantec Hristos a inviat
Primavara te incanta
Pastele e o zi sfanta
Peste tot se-aud cantari
Oamenii isi fac urari.
Batranii mai intai ciocnesc
Spunand „Hristos a inviat!”
Iar tinerii apoi rostesc;
„Adevarat a inviat!”

Tot din poveste noi mai stim
Ca n templul din Ierusalim
Mielul era sacrificat
De atunci e binecuvantat
Stii ce simbolizeaza el
Nevinovatul ,blandul,miel?
El este jertfa luiHristos,
Tu sa nu uiti copil frumos!

Hristos a inviat!
Rostim acum iara
In plina primavera
Cu glas imbucurat.
Hristos a inviat
Firea intreaga canta
Lumina cea mai sfanta
Ce ne-a cutremurat.
Hristos a inviat !
Nu mai exista moarte
Nici teama de pacate
El ne-a eliberat..

Hristos a inviat!
Si cata bucurie
In suflet reinvie
Stiind ca esti iertat.
Hristos a inviat!
Hristos a inviat!
O spunem cu tarie
Dam chiar si marturie
Ca e adevarat!
Hristos a inviat!
Este si o urare
In marea sarbatoare
A Pastelui bogat.

Troparul Invierii

Fiecare om pastreaza lumanarea
Cand e-n primejdii, sa-I fie alinarea
Sa -I fie casa ferita de urat
Mereu sa-l ocroteasca duhul sfant.

La intoarcere crestinul
De lumina umple casa
La icoane se inchina
Pentru ca Domnul sa-l ierte
Cu ce-I bun sa -l desfete.

Clopotele bat dumnezeieste
In pomii din jur pacea infloreste
Oua rosii ciocnim
Pe Mantuitor cinstim.
- Hristosa inviat!
-Adevarat a inviat!

Cantec Hristos a inviat!

Toti copiii canta-n cor
Hristos a inviat!
Dulce este glasul lor
Hristos a inviat!

Refren

**Maica preacurata te rugam frumos ,
Roaga-te indata domnului Hristos
Sa ne daruiasca ajutorul sau
Si sa ne fereasca de tot ce e rau**

Ingerii canta si ei .
Hristos a inviat!
Versuri sfintelor femei
Hristos a inviat!

Toti copiii azi se imbraca
Cu ce au ei mai frumos
Si parintilor le canta
Invierea lui Hristos
Si la masa ciocnesc ,astazi
Toti copiii cei cuminti
Oua rosii si pestrite
Cu iubirii lor parinti.

Si copiii buni la suflet
Azi cu bucurie dau

Refren

**Maica preacurata te rugam frumos ,
Roaga-te indata domnului Hristos
Sa ne daruiasca ajutorul sau
Si sa ne fereasca de tot ce e rau**

Lumea -ntreaga a aflat
Hristos a inviat!
Si canta cu gand curat
Ca este adevarat
Hristos a inviat!

Refren

**Maica preacurata te rugam frumos ,
Roaga-te indata domnului Hristos
Sa ne daruiasca ajutorul sau
Si sa ne fereasca de tot ce e rau**

Cozonaci si oua rosii
La copiii care n-au.

Oul rosu si frumos
De Invierea lui Hristos
Toti copiii il cinstesc

Cu suflet curat
Hristos a inviat!
Oua cand ciocnim

Noi marturisim
Viata in iubire
Dor de mantuire.
Astazi in sufragerie
Dormitau pe-o farfurie
Zece oua inrosite
Un ou alb abia ouat

Cantec -Oul incondeiat

Ce minune s-a intamplat
Oul meu incondeiat
Cu vopsele si culori
Se aduna atatea flori.

Refren:

Ou-ncondeiat
O maicuta l-a pictat
Ou-ncondeiat
Pentru inchinat.

Pe cararea din gradina

Printre flori, pe innoptat
Iepurasul o sa vina
Cand copiii s-au culcat.
Si intrand tiptil in case
Prin odaile curate
Tuturor o sa le lase
Oua rosii minunate.

Daca vreti sa-I multumiti dupa ce v-ati
desteptat
Salutati-I pe parinti
Cu Hristos a inviat!
Domnul sus din cer aude
Ce frumos ati salutat
Si atunci va va raspunde
„Adevarat a inviat!”

Va doresc de Pasti sa fiti
Totdeauna fericiti!
Iar daca cuminti veti fi,
Iepurasul va veni

Cantec Iepuras de Pasti

Iepuras de Pasti
Te-as ruga fii bun
Adu-mi sanatate

Cu mirare le-antrebat
_Ceva va este fratioare,
Nu va ninge nu va ploua
Stati gatite-n haina noua
Parca Dumnezeu ma ierte
N-ati fi oua.

Cu uleiul desenat
Si in ceara imbaracat
Oul meu de sarbatori
Se ascunde iar in flori.

Refren.

Azi Hristos a inviat
Este –atat de –adevarat
Am ciocnit ca am crezut
Oare cat l-o fi durut.

Refren

Si in cos el va aduce
Oua rosii ,turta dulce,
Cozonac cu mac-mac mac
Si tot ce va e pe plac.
Mielul sa nu va lipseasca
Si sa faceti cate-o pasca
Sa aveti de toate in casa
Ca-I sarbatoare aleasa.

Si acum ne despartim
Dar la Paste ne intalnim
Multe v-am mai povestit
Sper ca nu v-ati plictisit
Cand Pastele va sosi
Voi veni in zori de zi
Sa va bucur ,dragi copiii,
Si sa va aduc jucarii
Haine ,funde ghete noi
Sa va innoiti si voi
Ca doar Pastele –n poveste
Innoire –asta este!

Si iubire-acum
Si te-as mai ruga
Sa-mi aduci ceva

**Un ou rosu mare
Sa ciocnesc mai tare
Hristos a inviat!**

*Azi e zi de sarbatoare
Este sfantul Pasti
Oua rosii pasca mare
Si doi cozonaci
Stau pe masa si asteapta
Iepurasul cu cadouri
Si cu ciocolata.*

**Iepuras de Pasti
Te-as ruga fii bun
Adu-mi sanatate
Si iubire-acum
Si te-as mai ruga
Sa-mi aduci ceva
Un ou rosu mare
Sa ciocnesc mai tare
Hristos a inviat!**

*Tare eu m-am suparat
Ca outul meu s-a spart
Si acum il plang pe el
Era rosu mititel
Dar promit ca pan la vara
Voi picta un ou micut
Si-l voi pune intr-un cuib
Ca sa iasa un puiut!*

**Iepuras de Pasti
Te-as ruga fii bun
Adu-mi sanatate
Si iubire-acum
Si te-as mai ruga
Sa-mi aduci ceva
Un ou rosu mare
Sa ciocnesc mai tare
Hristos a inviat!**

TRADIȚII CULINARE A SFINTELOR SĂRBĂTORI PASCALE DIN ZONA TELEORMANULUI

CIOVÎANĂ ELENA
PROFESOR
PALATUL COPIILOR ALEXANDRIA

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar –, unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor feneomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. Poporul român celebrează Paștele de mai bine de 2000 de ani, sărbătoare ce simbolizează Învierea lui Iisus Hristos. O altă conotație îi este atribuită: o sărbătoare a primăverii și a renașterii naturii. Dacă te-ai întrebat vreodată de unde vine numele de “Paști”, te lămurim noi. Din punct de vedere etimologic, cuvântul “Paște” este împrumutat din ebraică de la cuvântul “pesah”, care înseamnă “trecere”. Ulterior, **Pasca** – celebrul desert nelipsit de pe mesele românilor – este cea căruia i-a fost atribuit numele sărbătorii, fiind singurul preparat culinar care se gătește doar în această perioadă. De asemenea, sărbătorile Pascale se mai numesc și “Mielul Paștilor”, denumire consacrată după bucatele care se pun pe masă: **friptura de miel la cuptor** și **drob de miel**. Din punct de vedere spiritual, românii se pregătesc cu multă dedicare pentru a celebra acest moment important, cu numeroase datini și bucate. Unele s-au pierdut de-a lungul timpului, altele s-au readaptat, cert este că, în această perioadă, timpul petrecut cu cei dragi și mesele împreună rămân la fel de valoroase.

Sâmbăta dinaintea Paștelui este plină de activități culinare, pentru a satisface toți pofticioșii. Probabil mai îți minte când erai copil, iar mirosul preparatelor aburinde, abia scoase din cuptor, îți lăsa gura apă.

Vorbim despre **ouă roșii**, **pască**, **drob de miel**, **friptură de miel la cuptor**, suculentă și crocantă. Toate acestea sunt nelipsite de pe masa de Paști. Ele devin un adevărat răsfăț pentru familie și musafiri, fiind un “*must*” care ne satisface papilele gustative. Cu toate acestea, sărbătorile sunt despre timpul alături de cei dragi, deci nu face excese alimentare! Dacă totuși nu te-ai putut abține, descoperă ce trebuie să faci pentru o detoxifiere a organismului. O tradiție importantă pe care toți

românii o respectă cu prilejul acestei sărbători este înroșirea ouălor în Joia Mare. Oul este simbolizat ca fiind elementul vieții și al reînnoirii. În trecut, culoarea roșie se făcea cu scoarță de arin roșu, însă acum se folosesc vopsele speciale pe bază de prafuri colorante. Pe lângă culoarea roșie, în unele regiuni se respectă “**încondeierea ouălor**” care înseamnă decorarea acestora cu modele diferite, pictate manual. Desenele se fac cu o **chișiță** – un instrument special – și cu **ceară de albine**. Conform legendei, culoarea roșie atribuită ouălor face referire la sângele lui Iisus Hristos. Nelipsite sunt și culorile:

- galben – face referire la lumina Soarelui;
- verde – simbolizează forța naturii;
- albastru – amintește de seninul cerului.

Masa festivă de Paște:

Masa de Paști este servită, de obicei, în familie, alături de oamenii dragi. Cu această ocazie, te răsfеți cu cele mai delicioase preparate culinare tradiționale, nelipsite fiind **ouăle roșii**, **friptura de miel la cuptor**, **pasca** sau vestitul **cozonac de Paști**. De asemenea, nici **aperitivele** – drobul de miel, șunca afumată, cașul sau ceapa verde – nu se lasă mai prejos în preferințele românilor. Ouăle și preparatele din miel sunt cele mai comune mâncăruri puse pe masa de Paști, indiferent de regiune. Locuitorii din zona Teleormanului preferă și **stufatul**, un preparat delicios realizat din carne de miel și verdețuri de primăvară, amestecate cu ceapă și usturoi. Tot în Muntenia, se prepară și **tocana de miel cu legume**, sub forma unei supe lichide, aseasonată cu praz. Obiceiul **ouălor încondeiate** sau “muncite”, cum se mai numesc în Teleorman, este respectat aici în cele mai mici detalii. În zona Rosiorului, în perioada Paștilor, pofticioșii preferă **ciorba de miel** sau de ied, cu multă smântână, aromatizată cu tarhon. Tot aici, se prepară **șunca fiartă**, care se servește alături de celelalte mâncăruri tradiționale, nelipsite de pe masa de Paști. La final, un pahar mic de **pălincă** este preferatul ardelenilor care, spun ei, “ajută la digestie”. Nu putem garanta acest lucru, însă, dacă ai băut mai multă pălincă decât este recomandat, te ajutăm noi cu o serie de remedii mahmureală care te vor ajuta să te pui repede pe picioare.

Ce nu lipsește de pe mesele românilor

Drob de miel

Drobul de miel este una dintre mâncărurile tradiționale care nu lipsesc de pe masa de Paști. Acesta se poate consuma simplu sau se mai poate adăuga carne de pasăre, măsline verzi și ouă de prepeliță, în funcție de preferințe.

Friptura de miel la cuptor

Un alt deliciu culinar în pragul sărbătorilor pascale este friptura de miel la cuptor. Pentru un plus de savoare, se adaugă condimente de tot felul, usturoi și vin alb, obicei comun.

Pasca de Paște

Pasca de Paște este desertul preferat al românilor în pragul acestei sărbători. Fie că este simplă, cu brânză, ciocolată sau smântână, fiecare regiune are propria preferință și rețetă. De exemplu, pasca se mănâncă simplă, aluatul fiind moale și pufos, ca o combinație între pâine și cozonac.

BIBLIOGRAFIE

- 1.sursa: bucataria-universala.com
- 2.Roman, Radu Anton (1998). Bucate, vinuri și obiceiuri românești. București: Paideia.
- 3.Nistor, Stelian (2004). Ghidul gastronomic al României. House of Guides.
- 4.Roman, Radu Anton (2010). Poveștile bucătăriei românești. Paideia.

OBICEIURI, TRADITII ȘI SUPERSTITII POPULARE ROMÂNEȘTI DE SFINTELE PAȘTI.

SOARE TATIANA MIHAELA
PROFESOR
PALATUL COPIILOR ALEXANDRIA

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

Obiceiuri, tradiții și superstitii de Paște

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se

întoarce acasă și face o cruce mică pe perețele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri de Paște în regiunile României

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În **Țara Moților**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În **Țara Bârsei**, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucățile din coșul pascal.

În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina (pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

Un foarte frumos obicei se păstrează în Maramureș, **zona Lăpușului**. Dimineata în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să și clătească fata cu apă și să și atingă obraji cu oualele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

– La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcăminte nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

– În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

– Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

– În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.

– În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

– Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.

– Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.

– De Paști se așează o bucățică de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.

– Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

BIBLIOGRAFIE

1. "Simion Florea Marian – Sărbătorile la români"
2. Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI. Simpozion internațional (2013 ; Sibiu)
3. Tradiții și obiceiuri de Paști : Simpozion internațional : Sibiu, aprilie 2013 / coord.: Anca Bruda ; prof.: Carmen Voinea. – Sibiu.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI NAȚIONALE DE PAȘTE

NIȚĂ NICOLETA ELENA -BIBLIOTECAR.
P.I.P.P. BĂRĂ SÂNDICA
ȘC. GIM. "M. EMINESCU" ROȘIORI DE VEDE

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România, unele încă se respectă altele s-au pierdut în măgura vremurilor.

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „Săptămâna Paștelui” sau „Săptămâna Luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește ”Săptămâna Patimilor”.

Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui. În lumea tradițional românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.

În ”Săptămâna Patimilor” se definitivau pregătirile. Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împeștrău ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.

În mod tradițional până înainte de *Joia mare* bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu *Joia mare*, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei se văruiau pomii, și se pregăteau hainele de sărbătoare.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Cateva tradiții de Paște sunt:

În Transilvania și Banat se credea că în *Joia Mare* n-ai voie să dormi ziua. Cel care va dormi va fi „puturos, leneș și netrebnic” tot anul.

Tot omul avea pentru ziua de Paste cel puțin o piesă de îmbracaminte nouă.

În vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

Obiceiuri și tradiții de Paște culinare: pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura și dropul de miel. I se zicea și *Mielul Paștilor*.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu impletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus. Mai modern acum se pune și brânză cu stafine și ou pe deasupra.

Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare.

Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au

înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii împetrișate în aducere aminte despre răstignirea mea”.

Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul.

În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo pînă în duminica Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se aleg cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie.

Procesul împetrișirii (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite.

Desenele se fac cu chișița și cu ceară de albine. Ceara se pune într-un păhărel deasupra unei lumânări pentru a fi topită. Cu chișița se ia pe vârful acului ceara topită, după care se întinde ceara cu acul chișiții obținând modelul dorit.

Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brăuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Din motive tehnice aceste ouă se fierb mai puțin. Ele nu se mănâncă și au doar rol decorativ. Uneori ouăle se găuresc și se scoate albușul și gălbenușul. Se zice însă că nu-i bine să ții aceste ouă goale în casă, pentru că „se ascunde dracul într-nsele”.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu, foi de ceapă, frunze uscate de nuc, și alte ierburi care dau culoare.

La finalul celor două procese ouăle se șterg cu grijă. Chiar și „ștergarul” (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an iar în unele locuri este afumat deoarece se crede că are puteri curative.

Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Totodată, ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replică "Hristos a Înviat! - Adevărat a Înviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o.

Mai mult decât atât, dacă cineva descoperă într-un ou două gălbenușuri, acea persoană se va căsători în curând.

În unele zone ale țării, în prima zi se ciocnește doar cu capul iar în a doua și a treia zi se ciocnește cu ambele părți. Cel căruia i se sparge oul trebuie să i-l dea învingătorului. Dacă nu i-l dă se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă, împutit.

În dimineața Paștelui se pune într-o oală curată un ou roșu, apă și un bănuț după care locuitorii casei se spăla cu această apă pe față și mâini. Motivația?... vor fi roșii la față (semnificând sănătate) și vor avea bani tot anul.

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la Slujba religioasă. În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se îmbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli.

Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșii au în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebniți. La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor **pască îmbibată în vin**.

Cei care nu au ajuns la biserică vor primi pască de la cunoscuți sau familie. Pasca este primul aliment care trebuie consumat în ziua sărbătorii. Sfirmituri de pască se obișnuia a se da animalelor. Obiceiul pâinii pascale este specific zonei Ardealului și Munteniei.

Fiind o sărbătoare atât de importantă, în ziua de Paște era complet interzis să lucrezi, să asculți muzică sau chiar să călătorești. Din aceste motive, la țară, obiceiul era ca toți tinerii să se strângă în curtea bisericii. Obișnuiau să ciocneasă ouă, să bată toaca sau să tragă clopotele. Scopul ultimelor două este de a face cunoscută învierea lui Iisus Hristos.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

BOLDEA VALERICA P.I.P.P.
ȘC. GIM. "M. EMINESCU" ROȘIORI DE VEDE

Sărbătoarea Sfințelor Paști este considerată cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Este de asemenea o sărbătoare solemnă care aduce în suflete oamenilor speranța vieții veșnice.

Sărbătoarea Paștelui păstrează o semnificație aparte. În familie, fiecare dintre noi împlinim datinile primite din bătrâni. De la toleranță și iertare la spovedanie, împărtășanie și până la pregătirea coșului pascal din noaptea Învierii. Paștele este o punte de legătură între trecut și prezent.

Pentru a avea parte de bogăție și liniște în casă, în dimineața de Paște este bine ca gospodinele să aprinsă o tămâie cu care să meargă prin toată casa pentru ca astfel să fie atras norocul și să fie alungate ghinioanele.

Tot pentru noroc este bine ca primul ou vopsit să nu fie dat din casă, fiind considerat sporul gospodăriei. Conform credinței populare, cei care ciocnesc ouă roșii se vor vedea și pe lumea cealaltă. Sărbătoarea de Paște este și un motiv de împăcare. În aceste zile sunt uitate greșelile semenilor, iar familiile certate au prilejul de a se împăca în fața bisericii.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări. Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neînceptută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că acelaia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă. Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi. Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

Simboluri pascale

Culoarea roșie a ouălor este simbolul sângelui lui Hristos. În coșul pascal este bine să predomină ouăle de culoare roșie. După slujba de Înviere, vom mânca un ou roșu pentru a fi sănătoși și rumeni la față până la Paștele următor, când vom repeta ritualul. Cojile acestor ouă roșii nu se aruncă la gunoi, nici în foc, să nu moară puii din ouăle clocite de cloșcă, ci se lasă să plutească pe o apă curgătoare.

Desi sarbatoarea Pastelui este una plina de obiceiuri si traditii care difera de la o zona la alta a tarii, semnificatia principala este data de acel sentiment unic din interiorul nostru, care ne ofera atat bucurie si liniste, cat si speranta ca indiferent de cat de grea ar fi viata vom putea mereu sa o luam de la inceput.

Cel mai cunoscut obicei de Paste isi are originea in scena in care Iisus a fost rastignit pe cruce In Vinerea Mare. Venind sa-si vada fiul rastignit, Fecioara Maria avea in mana un cos cu oua care s-au inrosit de la sangele Mantuitorului. In traditia populara ouale rosii sunt purtatoare de noroc.

Tocmai de aceea, in dimineata zilei de Paste este bine sa ne spalăm pe fata cu apa dintr-un vas in care sunt puse oua rosii si monede de argint.

Totodata, ouale rosii se ciocnesc la masa de Paste alaturi de binecunoscuta replica "Hristos a Inviat! - Adevarat a Inviat!", care simbolizeaza iertarea unui pacat greu al celor care au spus-o.

Mai mult decat atat, daca cineva descopera intr-un ou doua galbenusuri, acea persoana se va casatori in curand.

Hainele noi

In prima zi de Paste exista obiceiul de a se purta haine noi. Gestul simbolizeaza reinnoirea trupului si a sufletului.

Ciocnitul oalelor

Traditia spune ca pentru a fi mereu impreuna cu cei dragi trebuie sa impartim primul ou ciocnit la toti membrii familiei. De asemenea, trebuie ca oul sa fie spart de catre capul familiei. Tot acesta il si curata, iar fiecare isi va lua bucatia din acel ou si il vor manca deodata.

ÎNVIEREA DOMNULUI-SĂRBĂTOAREA LUMINII

**Prof. înv. preșcolar Paraschiv Simona-Ileana
Grădinița cu P.P. “Ion Creangă” Alexandria**

Paștele reprezintă pentru români una dintre cele mai importante sărbători religioase din an, fiind petrecută de obicei în familie. Paștele necesită pregătire dinainte, oamenii ținând post, pregătindu-se spiritual, mergând la biserică și făcând curățenie prin case. În preajma Paștelui casele se umplu de miresme de la felurile mâncăruri tradiționale: pască, drob de miel, ouă roșii și multe altele. Paștele sărbătorit în familie este o tradiție nescrisă, păstrată din generație în generație.

În România, sărbătoarea Paștelui este cea mai importantă sărbătoare religioasă. Alături de Crăciun, aceasta trebuie primită cu evlavie și un post ținut. Postul Paștelui denumit și „postul cel mare” durează 48 de zile. Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește „săptămâna patimilor” și începe în duminica Floriilor atunci când se sărbătorește intrarea lui Iisus în Ierusalim. În această săptămână, creștinii merg la slujbele ținute seara la biserică. Acest fel de slujbă se numește denie. Ziua de vineri se numește Vinerea Mare și în această zi se ține post negru.

Există diverse tradiții în funcție de regiunile țării. De exemplu, în Banat în ziua de Paști bucatele sunt tămâiate, apoi fiecare mesean primește o bucătică de pâine și o linguriță cu vin sfințite. În Moldova, se pun un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă ce conține monede. Copiii trebuie să-și clătească fața cu apa și să-și atingă obraji cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății. Din punct de vedere al păstrării tradițiilor, țara noastră a moștenit o comoară imensă pe care poporul este dator să o păstreze și să o transmită mai departe urmașilor. Dacă este bine pazită, această nestemată fără preț poate fi cheia către nemurire a neamului nostru.

În ajunul sărbătorii de Paște copiii merg la biserică pentru a primi Sfânta Împărtășanie, una dintre cele șapte taine, prin care credincioșii se împărtășesc cu trupul și sângele lui Hristos sub forma pâinii și a vinului.

În Săptămâna Mare se face curățenie generală în gospodării.

Ziua de Sâmbăta Mare este un moment important în fiecare casă, momentul în care toate gospodinele au multe de pregătit pentru ca pe masa din prima zi de Paște să se găsească toate preparatele tradiționale.

Ouăle roșii simbolizează sângele pe care Mântuitorul l-a vărsat pe cruce pentru omenire, se vopsesc în Joia Mare și se ciocnesc în Duminica Paștelui, ciocnitul ouălor marcând bucuria învierii Domnului. „Hristos a Înviat” se spune în momentul în care se ciocnesc ouăle, iar cel cu care ciocnește răspunde cu „Adevărat a Înviat”. Tradiția spune că persoana care „ciocnește” prima oul este întotdeauna cea mai în vârstă.

Este necesar să se facă cunoscute copiilor obiceiurile, datinile străbune deoarece acestea contribuie la dezvoltarea dragostei față de ținutul natal, acestea constituie suportul pe care se vor sprijini sentimentele în perioadele de vârstă următoare și constituie un bun mijloc de integrare a copilului în spiritualitatea poporului român.

Noi, educatoarele dorim să stimulăm creativitatea, dialogul cultural, prietenia între copii, să ducem o puternică și relevantă campanie a valorii prin care preșcolarii să cunoască tradițiile și obiceiurile specifice diferitelor zone ale țării.

Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paște, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea materială, în care se primesc cadouri de la iepuraș și se ciocnesc ouă roșii. Ajută copilul să pătrundă în spiritul sărbătorii pascale, explicându-i câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi trup și suflet acest moment important din religia creștină. Numai înțelegând obiceiurile populare și tradiția acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înroșirii ouălor, a mersului la biserică după lumină sau a hăinuțelor noi pe care le poartă în Duminica Paștelui, lucruri pe care, în lipsa unor informații și explicații pe înțelesul lui, le acceptă și le tratează ca atare.

Copilul, încă de la grădiniță vine în contact cu simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, explicate pe înțelesul lor, este bine să le cunoască. Momentele create trebuie să îi ajute pe copii să-și deschidă mintea și sufletul spre credință.

În cadrul activităților instructiv-educative desfășurate cu preșcolarii noștri la grădiniță, avem grijă să planificăm proiecte dedicate acestei mari sărbători a creștinilor, Paștele, chiar în preajma acesteia.

Desfășurăm astfel cu ei diferite activități precum:

- lecturi ale educatoarei: Povești religioase: „Paștele, Sărbătoarea Creștinilor”, „Legenda oului roșu”, „La Paști” - de George Coșbuc;
- lecturi după imagini: „Pregătiri pentru Paște”, „Masa de Paște”;

- convorbiri: „De Paști la biserică”, „Masa de Paște”; „De vorbă cu preotul!”;
- memorizări: „În ziua de Paște” de Elena Farago;
- vizită la biserică: „La biserică împreună”;
- muzică: învățare „Cântec de Paști”, audiție „Cântece pentru Sărbătoarea Paștelui”;
- modelaj: „Coșul cu ouă de Paști”, „Oul încondeiat”;
- colaje: „Coșul cu ouă de Paști”;
- joc de îndemânare: „Du oul roșu în lingură fără să-l scapi!”.

Sărbătoarea Paștelui aduce mare bucurie în sufletele tuturor românilor creștini.

Bibliografie:

1. Alexandru Vidu 2007 „Sărbătoarea Paștelui” editura ERIC PRESS
2. Elena Niculiță Voranca 2008 „Datinile și credințele poporului român” editura Saeculum Vizual București vol. I

PASTELE- INVIEREA DOMNULUI

Bibliotecar: Mirticu Elena-Rozalinda

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Isus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând pagana

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei. În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineața zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua “paște”. Fiecare dintre aceștia trebuie să aibe ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă “Hristos a Înviat”, la care se răspunde cu “Adevărat a Înviat”. Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia.

La Paști cine merge la biserică să-și pună un ou roșu în sân, ca să fie totdeauna roșu la față. Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarbă verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii. *Se pune iarbă verde în trei locuri: la scară, la ușa de la intrare, în fața odăii de dormit. Când se întorceau de la Înviere călcau pe iarbă verde, să fie sănătoși.*

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

În ziua de Paști, dimineața, ne spălăm cu un ou roș și cu un franc în cană. Moneda închipuiește banii cu care Iuda L-a vândut pe Isus, iar oul cel roș sângele lui Hristos care s-a vărsat pe cruce.

De asemenea în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Superstițiile zilei de Paște sunt pe cât de multe, pe atât de diverse și de surprinzătoare. Acestea se referă în principal la vreme, sănătate, noroc, spor și belșug.

Se spune despre vremea din ziua de Paște că dacă va ploua, atunci până la Rusalii va fi tot ploios, iar de va bate grindina în ziua de Paște, atunci anul va fi mănos.

Dacă vrei să-ți afli norocul păstrează oul fiert, sfințit în ziua de Paște, până la Paștele următor. Atunci sparge-l: de va fi gol, n-ai noroc, de va fi plin, ești cu mare noroc.

În ceea ce privește somnul, se spune că cine doarme în ziua de Paște va fi tot anul somnoros. De asemenea, tot legat de somn, se mai spune că în ziua de Paște nu e bine să dormi deoarece îți fură dracul pasca.

Din vremuri de demult se mai crede că cine se naște în ziua de Paște va fi un om norocos pentru tot restul vieții.

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. Înv. Primar Scumpu Adela Simona
Școala Gimnazială Miron Radu Paraschivescu
Structura Școala Gimnazială nr 2 Zimnicea

Paștele la romani reprezintă una dintre cele mai importante sărbători religioase de peste an. În același timp, Pastele reprezintă cea mai importantă sărbătoare a întregii lumi creștine fiind celebrată de către creștinii din lumea întreagă.

Sărbătoare Pastelui, după cum bine știți, nu are o dată fixă și de cele mai multe ori catolicii sărbătoresc Învierea Domnului cu o săptămână înainte de ortodocși. Pastele este sărbătorit în feluri diferite, prin tradiții și obiceiuri care fac ca această sărbătoare să înflorească sufletele creștinilor. Pentru romani însă, Pastele este o sărbătoare deosebită și tocmai din acest motiv România este recunoscută ca fiind țara care a conservat foarte multe dintre tradițiile și obiceiurile legate de această sărbătoare.

Deși este sărbătorit în feluri care mai de care mai diferite, Pastele are aceeași semnificație pentru toți credincioșii; în ziua de Paste sărbătorim Învierea lui Iisus Hristos. Pe de altă parte, Pastele poate fi considerat o adevărată sărbătoare a primăverii, a renasterii naturii, o sărbătoare care ar trebui să însemne bucurie, pace și speranță pentru oricine.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul “Paste” este influențat de cuvântul ebraic “pesah” care, în traducere, înseamnă “trecere”. Însuși numele sărbătorii ne duce cu gândul că Pastele simbolizează trecerea de la o stare existentială la alta, atât din punct de vedere material, cât și din punct de vedere spiritual.

Pastele este o sărbătoare cu o simbolistică foarte puternică, aceasta simbolizând, după cum am spus și în rândurile anterioare, Învierea Mantuitorului Iisus Hristos. Pe lângă simbolurile religioase, sărbătorile Pascale se caracterizează și prin existența unor obiceiuri pagane.

Fiind considerat cea mai veche sărbătoare a creștinilor. Însă, Pastele este sărbătorit încă din vremurile străvechii vechi timpuri, această sărbătoare a fost caracterizată în moduri diferite în funcție

de popoarele care o celebrau, pentru ca ulterior tradițiile și obiceiurile să devină din ce în ce mai asemănătoare.

Sărbătorile Pascale nu se rezumă doar la celebrarea Învierii Domnului ci încep încă din prima zi a postului. Postul Pastelui este considerat cel mai aprig, în special în lumea creștinilor ortodocși, și are menirea de a-i pregăti cum se cuvine pe toți creștinii pentru o sărbătoare atât de importantă. Creștinii trebuie să primească lumina Învierii Domnului cu sufletul și cu trupul curat, postul având o semnificație aparte.

Păstele este o sărbătoare a sufletului, o sărbătoare care ar trebui să ne determine pe toți să fim mai buni și să apreciem ceea ce avem și să ne deschidem sufletele. Din păcate, la fel cum se întâmplă și în cazul Crăciunului, Păstele a devenit o sărbătoare comercială în care accentul este pus în mare parte pe felul în care Învierea Domnului este sărbătorită din punct de vedere material, nicidecum spiritual.

Chiar dacă și pe teritoriul românesc Păstele a devenit o sărbătoare comercială și o parte importantă a turismului de sezon, există încă foarte multe regiuni și persoane care respectă cu strictețe datinile legate de această sărbătoare minunată.

Pregătirile pentru Paste încep încă din prima zi a Postului Mare, perioada respectată cu strictețe de către foarte multe persoane care doresc să primească lumina și liniștea Învierii cu sufletul și trupul curat. Unele regiuni, cum ar fi Bucovina sau Maramureșul, păstrează intacte tradiții și obiceiuri stravechi legate de Învierea Domnului. Este cunoscut faptul că țara noastră păstrează vii anumite simboluri și datini, ce e drept acestea predominând în zonele rurale.

Din nefericire, nu toți românii înțeleg cu adevărat semnificația acestei sărbători și o consideră un motiv de distracție în care plăcerile trupești sunt cele care domină. După cum am spus și anterior, Păstele este o sărbătoare a sufletului, a miracolului Învierii, a bucuriei sufletului.

PASTELE-SARBATORI SI TRADITII

Prof. Petrica Daniela-Lorena

Cuvântul Pasti își are originea în ebraicul Pasah (a trecut). Evreii numesc Păstele (Pasah) sărbătoare care comemorează ieșirea evreilor din Egipt. Creștinii au sărbătorit prima dată Păstele în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Păstele catolic și cel ortodox cad foarte rar în aceeași zi. Multi oameni nu știu de ce se întâmplă acest lucru. Se știe că datorită faptului că se utilizează calendare diferite, catolicii și ortodocșii nu calculează la fel data la care se celebrează păstele. Singura regulă după care ambele biserici stabilesc sărbătoarea Învierii Domnului este aceea că va fi în prima zi de Duminică de după luna plină și după echinocliul de primăvară. Biserica catolică se raportează la echinocliul de primăvară după calendarul gregorian în timp ce biserica ortodoxă face acest calcul după calendarul iulian. Spre deosebire de Crăciun, care are aceeași dată stabilită după calendarul gregorian, atât la catolici cât și la ortodocși, Păstele are date diferite. Esențial legat de această sărbătoare nu este data, ci modul în care este trăită această zi specială. De Pasti, credincioșii ortodocși sau catolici trebuie să aibă gânduri bune, pline de speranță, încredere și iubire.

Este bine ca atunci când copiii au vârsta potrivită pentru a înțelege să le explicăm semnificația acestei sărbători.

Curățenia de Paste – odată cu venirea primăverii și cu apropierea sărbătorii Învierii Domnului, gospodinele pregătesc casa și curtea. Se face curățenie generală la care este bine să îi implicăm și pe cei mici: să își aranjeze lucrurile în dulap, să își ordoneze cartile, caietele și jucăriile. În acest fel copilul învață să fie ordonat, înțelegând importanța acestei activități.

Semnificația bucatelor tradiționale:– Vopsirea ouălor - în săptămâna mare, atunci când începem să pregătim masa pentru Paste, indicat este să le explicăm copiilor semnificația mâncărilor

pregatite pentru aceasta sarbatoare. Ouale rosii reprezinta viata care se reinnoieste prin jertfa de sange a lui Hristos. Oul este generator de viata, simbol al purificarii si al regenerarii. In afara de aceasta semnificatie religioasa, apare si simbolul renasterii la viata a naturii prin venirea primaverii.

De aceea, oualele mai sunt vopsite si in culori de verde, galben si albastru. Trebuie sa le mai spunem celor mici si despre traditia incondeierii oualelor, traditie care se respecta si astazi, mai ales in zona Bucovinei.

La romani, incondeierea oualelor a fost asociata elementelor de o deosebita valoare a culturii spirituale populare care dau valoare particularitatilor etnice ale poporului nostru. Putem face chiar si cateva activitati frumoase, atat acasa dar si la scoala si gradinita, in care sa ii punem pe cei mici sa picteze oua.

Pregatirea mielului - mielul este simbolul lui Hristos. Acesta simbolizeaza inocenta, blandetea si puritatea. Mielul reprezinta sacrificiul pe care l-a facut Hristos pentru mantuirea oamenilor. In popor se spune ca daca intalnim sau punem mana pe un miel in apropierea Pastelui ai mult noroc.

Daca este sa ne referim la un simbol, la Craciun vorbim de Mos Craciun iar de Paste despre iepuras. Aceasta poveste isi are originile in Germania. Acest iepuras este de fapt un mit creat pentru a aduce bucurie copiilor. Se spune ca iepurasul vine de Pasti si aduce daruri tuturor copiilor cu mentiunea ca cei mici trebuie sa fie cuminti pentru a primi daruri.

PAȘTELE LA ROMANI

Prof. înv. Preșcolar VÎLCAN CAMELIA MARINELA

Ca orice sărbătoare importantă pentru români, Paștele este marcat, în fiecare an, de numeroase tradiții și obiceiuri care îl însoțesc. Cultura noastră a fost mereu bogată în tradiții, așa că nu trebuie să ne mire faptul că ele se deosebesc de la regiune la regiune, fiecare zonă a țării având obiceiuri specifice. Cu toate acestea, există tradiții la care ținem cu toții, indiferent de zona în care ne găsim.

Spre exemplu, în toată țara se obișnuiește să întâmpinăm o sărbătoare așa mare cum e Paștele printr-o curățenie generală a casei. Aceasta nu are doar un rol practic, ci și un rol simbolic, mai ales în contextul în care mulți români țin postul Pastelui: curățirea, fizică și spirituală, înainte de sărbătoarea Învierii și pregătirea pentru a primi “lumina” în case și în suflet.

Vopsirea ouălor, cel mai adesea în culoarea roșie, este o tradiție pe care o respectă cu sfințenie toți creștinii. Nu există masă de Paște pe care să nu fie prezent coșul cu ouă roșii, din care să se servească familia și prietenii, ciocnind și rostind tradiționalul “Hristos a Înviat!”. În unele zone ale țării, există chiar obiceiul ca ouăle să fie încondeiate cu măiestrie, în modele deosebit de frumoase, printr-o adevărată artă transmisă din generație în generație. Tradiția spune că cei care ciocnesc un ou în ziua de Paște se vor întâlni și în viața de apoi.

Noaptea de Înviere este de asemenea foarte importantă pentru toți românii. În acea noapte, părinți, copii și bunici merg împreună la biserică și așteaptă momentul de la miezul nopții, când preotul anunță Învierea Domnului și începe să împartă lumină. Conform credințelor populare, este important ca pe drumul parcurs până la întoarcerea acasă, lumânarea să rămână aprinsă, pentru că acest lucru va aduce binele în casă. Tot tradiția este cea care spune că lumânarea din noaptea de Înviere trebuie păstrată în casă pentru că, dacă acea casă se confruntă cu greutăți de-a lungul anului, lumânarea poate fi din nou aprinsă, iar lumina ei poate alunga greutățile.

Dimineața de Paște este însoțită de ciocnitul ouălor și de mâncatul “paștilor”, mici bucățele de pâine sfințită, aduse de la biserică după slujba de Înviere. În unele regiuni, în dimineața de Paște există și obiceiul ca într-un vas să se pună apă rece, proaspătă, iar în ea să se scufunde un ou roșu. Se spune că cei care se spală în acea dimineață pe față cu apa astfel pregătită și care-și ating pielea de oul scufundat, vor rămâne rumeni în obraji tot timpul anului, la fel ca oul roșu de Paște.

O tradiție mai puțin marcată religios, dar la fel de plăcută pentru toți este aceea de “a te înnoi” de Paște. De obicei, “să te înnoiești” se referă la a purta ceva nou, îmbrăcăminte sau încălțăminte, însă în ultimii ani tradiția s-a extins la tot felul de alte obiecte pe care oamenii și le doresc sau de care au nevoie. Uneori, aceste obiecte pot fi chiar cadourile aduse de Iepurașul de Paște, și aceasta fiind o tradiție destul de recentă, dar fără îndoială apreciată și așteptată cu entuziasm de către toți copiii.

„ÎNVIEREA DOMNULUI-SĂRBĂTOAREA LUMINII”

Autor- Oprea Georgeta- Prof. de psihopedagogie specială
Centrul Școlar de Educație Incluzivă

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Isus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând păgână.

La câteva zile după intrarea triumfală în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat, chinuit și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, duminica dimineața, El a Înviat pentru mântuirea neamului omenesc.

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei. De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijile și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință. În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineața zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua “paște”. Fiecare dintre aceștia trebuie să aibe ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă “Hristos a Înviat”, la care se răspunde cu “Adevărat a Înviat”. Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere și în județul nostru, este acela de a pune brazde de iarba verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarba verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel

de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie.

Învierea Domnului creează în noi, creștinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii în viața de zi cu zi. Ea este efectul unei încrederi și unei nădejdi pe care n-o poate produce în om nici un alt fapt, nici un alt sentiment, nici o schimbare, nici o emoție din cele ce pot încerca sufletul nostru.

PAȘTELE LA ROMÂNI

**Nistor Alina, prof.înv.primar
Școala Gimn.,Mihai Eminescu”**

Obiceiurile se nasc și mor. Unele ajung să străbată secolele și mileniile. Tradițiile sunt prin definiție vechi. Le adunăm, le părăsim, le regăsim și le inventăm din nevoia de autodefinire, de apartenență, de socializare.

Comunitățile, în general, dar cele rurale în special, mai păstrează impresionante valori materiale, cu precădere spirituale, cu semnificative mesaje, venind din îndepărtate timpuri, ca mărturie a unui mod sănătos de viață și de muncă, a potențialului creator al neamului românesc. Una dintre cele mai importante sărbători anuale este Paștele, simbolul sacrificiului creștin, al iubirii divine, al miracolului Învierii și al luminii sfinte. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea, din anul 325 e. n., în duminica de după prima lună plină, după echinocțiul de primăvară. Importanța acestei sărbători este conferită atât de semnificația spirituală, cât și de numărul impresionant de obiceiuri și tradiții în care se îmbină simboluri, elemente ale naturii și superstiții. Dimensiunea religioasă a Paștelui subliniază ideea sacrificiului creștin, profunda mutație a sensului jertfei pe care Iisus o face cu puțință: în locul nevinovăției animalului. Mântuirea este, în concepția lui Serghei Bulgakov, sacrificiul iubirii lui Iisus, care se oferă pe sine pentru mântuirea lumii.

Sărbătorile pascale prezintă diverse aspecte ale vieții sociale ale omului integrate în viața spirituală. Lumina lumânărilor din noaptea Învierii, ouăle roșii sau încondeiate, mielul sunt doar câteva dintre simbolurile asociate Paștelui. Ouăle roșii simbolizează sângele vărsat de Fiul Domnului întru mântuirea omenirii și miracolul renașterii Sale, devenind unul dintre cele mai importante simboluri ale sărbătorilor pascale. Oul este simbol al perfecțiunii, al regenerării, al fecundității, al belșugului, un microunivers ce poate fi sursă de miracole. În urma influențelor occidentale, copiii primesc acum ouă de ciocolată pe care le aduce Iepurașul. Acesta nu este doar o imagine comercială, deoarece iepurele era considerat în lumea pre-creștină un simbol al fertilității și învierii naturii.

De Sfintele Sărbători de Paște, apare „floarea Paștelui”, o floare mică, albă, care seamănă puțin cu margareta. Crește în locurile cu umiditate peste medie. Apare cu o săptămână, poate două înainte de Paști. Mulți copii, o culeg și o duc în Vinerea Mare la biserică, unde o pun pe masa specială, sărută icoana și trec pe sub această masă încărcată cu flori, de trei ori. Astfel ei devin imuni bolilor și relelor, și își pun trei dorințe, câte una la fiecare trecere. Florile aduse în Vinerea mare sunt date după Denia Prohodului, către toți credincioșii care au înconjurat biserica de trei ori. Ele sunt puse la icoane, să aducă bucurie și bunăstare, să apere de rele.

Influențele occidentale nu fac decât să completeze numeroasele tradiții regionale românești, printre care pot fi amintite: obiceiul aprinderii pe dealurile și colinele Bucovinei a unor focuri puternice, numite și focuri de veghe, deoarece ard toată noaptea Învierii, în Transilvania, a doua zi de Paști, tinerele fete sunt stropite cu parfum de către feciorii îmbrăcați în haine tradiționale; în Ardeal, în noaptea de Paști, toaca de la biserică este dusă în cimitir, unde trebuie să fie păzită de către feciorii din sat. Dacă nu reușesc să o păstreze în siguranță și este furată, paznicii care au dat greș vor oferi, a doua zi, o masă bogată. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, ei vor fi gazdele ospățului.

În Banat, în dimineața zilei de Paști, copiii se spală pe față cu apă proaspătă de la fântâna în care s-au pus un ou roșu și fire de iarbă verde.

În Muntenia, există obiceiul ca tinerele fete să păstreze în casă lumânarea aprinsă în noaptea de înviere. În Maramureș, se spune că, în prima zi de Paști, e bine ca prima persoană care intră în casă să fie bărbat, altfel, vor fi certuri în casă în acel an.

Una dintre cele mai mari bucurii ale copilăriei de altă dată, era mersul la denie. Denia de joi, când stăm în genunchi și ne rugăm de douăsprezece ori, și facem noduri unui șnur, este un prilej de bucurie. Nodurile fie sunt dorințe, fie le facem pentru că suntem prevăzători și pentru a le putea desface când avem o problemă în care îi cerem ajutorul lui Dumnezeu. Toate acestea ne umplu sufletul de bucurie. Sfintele Paști, cea mai mare sărbătoare a creștinătății este mult mai vastă atât în semnificații cât și în obiceiuri. Să nu uităm că bucurie poate fi în sufletul unui copil în clipa în care ciocnește un ou roșu! Și jocul cu cine are cel mai tare ou roșu stârnește competiția și păstrarea tradiției.

Apoi, forma covrigului făcut special de Paști în unele zone ale țării, pasca (produs care se face doar la Paște), împărțășania, pregătirea pe care o fac gospodinele, totul să fie curat, aranjat, ne fac să ne bucurăm că lumea serbează și că există lucruri care ne fac mai buni și mai frumoși.

Întoarcerea la obiceiurile și tradițiile noastre poate fi o condiție foarte importantă pentru păstrarea identității noastre culturale. Limba, folclorul, istoria, obiceiurile și tradițiile ne definesc ca popor, ca entitate în spațiul cultural european. Lucian Blaga afirma că „veșnicia s-a născut la sat”, spațiul rural fiind păstrătorul acelei culturi arhaice, ancestrale, aproape mitice. Viața spirituală a satelor încă este legată de valorile culturii populare, însă este nevoie de efort pentru păstrarea tradițiilor, într-o eră a tehnologiei, în care valențele obiceiurilor străvechi sunt subminate.

În calitate de educatori suntem obligați să facem din creația noastră populară o carte de vizită cu care să batem la porțile cunoașterii și cu care vom fi primiți și apreciați fără îndoială oriunde în lume.

Un obicei care se practică numai în Bucovina în noaptea de Învier este acela ca fetele să se ducă în clopotniță și să spele limba clopotului cu apa neînceptută. Apa neînceptută înseamnă că persoana care a scos-o din fântână să nu vorbească până când va fi folosită la spălatul clopotului. Cu această apă se spală apoi fetele în zorii zilei de Paște ca să fie frumoase tot anul și să alerge feciorii la ele.

În trecut, feciorii își alegeau un crai dintre cei mai harnici pentru a le judeca și pedepsi toate greșelile făcute de-a lungul anului. Cei găsiți vinovați erau purtați în jurul bisericii și la fiecare latură erau loviți cu vergele de lemn la tălpi pentru a nu mai repeta greșelile în anul viitor.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor.

În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. Fiecare gospodar pregătește un astfel de coș acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei, după orânduiala strămoșilor. În coș sunt așezate, pe o farfurie: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șunca, brânza, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean, și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că în locul globurilor se agață ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

La Călărași, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, oua roșii, cozonac și cocoși albi. Cocoșii vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cântă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci.

În Maramureș, zona Lăpușului, dimineața în prima zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor 'Sărbători fericite!'. La aceasta sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Argeș, printre dulciurile pregătite de Sfintele Paști se numără covrigii cu ou. Fiecare gospodar se străduiește să pregătească o astfel de delicată, care este și simbolul belșugului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin și pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În dimineața zilei de Paste, copiii se spală pe față cu apă proaspătă de la fântâna în care s-a pus un ou roșu și fire de iarbă verde.

Pe valea Crișului Alb, la Almaș, toată suflarea comunei se adună în curtea bisericii. Femeile și fetele din localitate se găsesc în straie de sărbătoare, și vin în curtea bisericii unde vopsesc și 'împistresc' (încondeiază) ouă.

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiția, datina și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai din generație în generație, astfel înțelepciunea și experiența celor mai vechi strămoși ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viața celor de la țară, fiind purtătoarele unor informații, a unei experiențe și înțelepciuni vechi.

PAȘTELE, SĂRBĂTOAREA LUMINII ȘI A BUCURIEI

Chircu Loredana

Profesor învățământ primar

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Alexandria

Paștele este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocțiul de primăvară.

Farmecul deosebit al Sărbătorii Paștelui este dat atât de semnificația spirituală („...*învierea Mea va fi totodată o înviere pentru toți cei care Mă urmează.*” – Marea Evanghelie a lui Ioan de Jakob Lorber), cât și de tradiții (oul pictat, masa cu mâncăruri tradiționale, slujba de sâmbătă seara cu primirea luminii). Paștele este un moment de pace sufletească, de interiorizare, de împăcare, de bucurie.

Miracolul luminii divine

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi. Acest foc imaterial de culoare albăstrui și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse. El apare atunci într-un mod supranatural din Sfântul Mormânt, aprinzând candela așezată special acolo. Apoi Patriarhul ortodox aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție. Acest eveniment se petrece în fiecare an în fața a mii de martori. Nu poate fi negat de nimeni, de aceea efectul său este foarte puternic, contribuind la întărirea credinței în Dumnezeu.

Săptămâna Mare

Ultima săptămână a Postului Paștelui, numită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, este o perioadă importantă de interiorizare și comemorare. Acum se rememorează Patimile lui Iisus, chinurile prin care a trecut, de la trădarea Lui de către Iuda, până la răstignirea pe cruce pe dealul Golgota, moartea și Învierea Sa. Săptămâna începe cu Duminica Floriilor, ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim și se încheie cu Duminica Paștelui, ziua Învierii Sale. Ziua de miercuri este ziua în care Iuda l-a trădat, iar cea de vineri ziua în care a fost răstignit. De aceea aceste două zile au devenit zile de post de-a lungul întregului an. Joia este ziua spălării picioarelor apostolilor de către Iisus, a Cinei de Taină, a rugăciunii din grădina Ghetsimani și a arestării lui Iisus de către cei ce voiau să-l ucidă.

„Trufia cea mai mare poate fi nimicită doar prin umilința cea mai profundă. De aceea, este necesar să Mi se petreacă Mie aceasta. Dar voi să nu vă înspăimântați atunci, căci nu voi rămâne în mormânt, nici nu mă voi descompune, ci voi învia în a treia zi și voi veni din nou la voi, exact la fel ca acum! Abia aceasta va fi mărturia cea mai mare și mai adevărată pentru sufletele voastre a misiunii Mele divine și ea vă va întări pe deplin în credința voastră.” (Marea Evanghelie a lui Ioan de Jakob Lorber).

Sărbătoarea bucuriei

Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: *„Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!”*.

Tradiții populare

Ca și alte sărbători creștine, Paștele este însoțit de numeroase obiceiuri populare care își au originea în tradițiile străvechi (considerate azi de mulți a fi păgâne) și de credințe și superstiții legate de ciclul anotimpurilor și treburilor gospodărești.

În Vinerea Mare se obișnuiește să fie duse flori la biserică pentru Iisus. În timpul slujbei se trece pe sub masă de trei ori ca simbol al poticnirilor lui Iisus atunci când și-a dus crucea. Tot în această zi, numită și Vinerea Seacă se obișnuiește să se țină post negru. Se mai spune că dacă va ploua în această zi, anul va fi unul roditor și îmbelșugat, iar dacă nu va ploua va fi un an secetos. Un alt obicei spune că cel care se va scălda în apă rece de trei ori în această zi, așa cum Ioan Botezatorul boteza în apele Iordanului, va fi sănătos pe tot parcursul anului.

În Sâmbăta Mare se prepară pasca și cozonacul ce vor fi duse la biserică pentru a fi sfințite în noaptea de Înviere. Seara, toată lumea merge la biserică pentru a asista la slujba de Învierea Domnului, pentru a lua lumina, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști, precum și flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică. În după amiaza zilei de sâmbătă se încheie postul de 40 de zile și clopotele încep să bată din nou. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei

botezătoare la biserică. Se spune că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă „nouă” va avea noroc toată viața.

În Duminica Învierii este obiceiul să fie purtate haine noi ca semn de înnoire a trupului și a sufletului. Dimineața se pune într-un vas apă rece, un ou și un ban de argint. Cine se spală cu această apă va fi rumen în obraji ca oul, tare ca banul și va avea o viață îmbelșugată.

În noaptea de Înviere cei care merg la biserică au câte o lumânare pe care o vor aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al victoriei vieții asupra morții, a luminii divine asupra întunericului ignoranței. Unii obișnuiesc să păstreze restul de lumânare rămas, pe care îl aprind în cursul anului când au vreo problemă gravă.

O credință răspândită este aceea că, timp de o săptămână, începând cu noaptea Învierii, porțile raiului rămân deschise. Astfel încât sufletele celor decedați în timpul Săptămânii Luminate ajung cu siguranță în rai.

Ouăle roșii simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa. De aceea, atunci când se sparg ouăle prin ciocnire se obișnuiește să se spună: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!” Aceste formule se vor folosi ca formule de salut timp de patruzeci de zile, până la Înălțarea Domnului. Există credința că cei care ciocnesc ouă se întâlnesc pe lumea cealaltă. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus. În unele zone se obișnuiește să se picteze ouăle. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară). Circulă și numeroase legende despre ouăle roșii. În unele, Maica Domnului, hăituită, fie face ouă roșii pe care le aruncă în spate pentru a-i deruta pe urmăritori, fie transformă pietrele pe care le aruncau aceștia în ouă roșii. Altă legendă povestește că, la răstignirea lui Hristos, Sfânta Maria pune un coș cu ouă sub cruce ca să-i îmbuneze pe soldați, iar acestea sunt înroșite de sângele Mântuitorului. Se mai spune că atunci când Iisus a fost bătut cu pietre, acestea, atingându-l, s-au transformat în ouă roșii.

O altă legendă povestește că vestea Învierii lui Iisus a fost primită cu neîncredere de unii: o precupeată care vindea ouă în piață a zis că ea va crede doar atunci când ouăle se vor înroși, iar ouăle s-au înroșit pe loc.

Ouăle simbolizează și reîntinerirea, primăvara. Ouăle împodobite sau colorate erau dăruite primăvara, ca simbol al renașterii, încă din era pre-creștină. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta totodată sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară românească, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, au capacități protectoare.

Pasca este o prăjitură specifică Paștelui, de formă rotundă, cu o cruce la mijloc și aluat împletit pe margini, umplută cu brânză de vaci. În momentul în care se pune în cuptor, femeile de la țară fac semnul crucii cu lopata pe pereții cuptorului. Despre originea ei există o legendă care spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a fost găzduit la un om foarte generos. Acesta le-a pus în traistă la plecare, fără știrea lor, pâine pentru drum. Apostolii l-au întrebat pe Iisus când va fi Paștele, iar el le-a răspuns că atunci când vor găsi pâine în traistă. Au căutat și au găsit pâinea. De atunci e obiceiul să se coacă pască de Paști.

Serbarea Paștelui se prelungește aproape o săptămână, în lăcașurile de cult având loc zilnic Sfânta Liturghie. De la Paște și până la Rusalii erau interzise mătaniile în biserici și posturile, ajunările. Ortodoxia a păstrat importanța teologică a misterului pascal din vechea biserică creștină. Sărbătoarea Paștelui rămâne centrul cultului ortodox, fiind urmată de cea a nașterii Domnului. Nașterea cu trup și Învierea ca Dumnezeu a lui Iisus Hristos reprezintă cei doi poli ai dragostei divine față de oameni.

Paștele se încadrează în modelul preistoric de renaștere simbolică a timpului și spațiului prin jertfa divinității adorate, substituită de o efigie, un om, un animal, o pasăre.

POVESTEA ÎNVIERII DOMNULUI

Prof. Consilier: Dumitrescu Andreea-Ofelia

Din evanghelii aflăm că în prima zi a săptămânii, duminică, femeile mironosite au venit cu miresme la mormântul lui Hristos, cu care aveau de gând să ungă, după obicei, trupul lui Iisus. Maria Magdalena, venită cu celelalte femei, ajunge prima la mormânt și uimită de vederea pietrei ridicate și a mormântului gol, nu le mai așteaptă pe celelalte femei și aleargă să le vestească apostolilor cele petrecute. Ea nu mai vede îngerul, care le întâmpină pe celelalte femei și nici nu-i ascultă mesajul - că Hristos a înviat.

Pe când femeile mironosite mergeau către apostoli să vestească cele întâmplate, sunt întâmpinate de Hristos cu următoarele cuvinte: "Bucurați-vă" și "Nu vă temeți". El le repeta îndemnul dat de înger: "Duceți-vă și vestiți fraților Mei, să meargă în Galileea și acolo mă vor vedea".

La mormânt ajung și Ioan și Petru. Deși Ioan sosește primul, el intră în mormânt după Petru. În afară de prezența giulgiului și a mahramei, care indicau că Hristos a înviat, apostolii au văzut în mormânt ceva minunat. A fost o experiență învăluită în taină, care a constituit o adevărată iluminare. Din această clipă, Ioan a crezut fără șovăială în Învierea lui Hristos. Cei doi apostoli vor merge să vestească și celorlalți Învierea lui Hristos. Maria Magdalena, care îi urmărea pe cei doi ucenici, nu pleacă de la mormânt, rămâne aici să plângă. Gândul ei era că trupul lui Iisus fusese furat.

Pe când plângea, potrivit Scripturii, i se arată doi îngeri. După puțin timp, i se arată și Hristos, pe care Îl aseamănă pentru început cu un grădinar, căruia îi cere să-i vestească unde a fost pus Hristos. După ce are loc recunoașterea lui Hristos primește misiunea să meargă și să vestească ucenicilor: "Mergi la frații Mei și le spune: Mă voi sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru".

Lumina Sfântă sau focul haric, este considerată de creștinii ortodocși a fi o minune care se întâmplă în fiecare an la Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim în Sâmbăta Mare, ziua dinaintea Paștelui Ortodox. Mulți o consideră cea mai veche minune anuală atestată a lumii creștine. În sâmbăta de dinaintea Paștelui, la prânz, patriarhul grec împreună cu clerul, urmat de patriarhul armean și episcopul coptilor, înconjoară de trei ori în Sfântul Mormânt, cântând imnuri. Apoi, Patriarhul Ortodox al Ierusalimului citește rugăciunea Pogorării Sfintei Lumini și intră singur în mormânt. Lumina Sfântă coboară și aprinde candela, de unde apoi patriarhul aprinde 33 de lumânări (semnificând numărul anilor lui Iisus Christos la răstignire).

Patriarhul iese apoi din încăperea mormântului și rostind rugăciuni, împarte lumină celor prezenți. Potrivit mărturiilor pelerinilor, Focul Sfânt nu le arde părul sau fața. Înaintea de săvârșirea minunii, Sfântul Mormânt este verificat pentru a nu exista acolo nicio sursă de lumină, iar înainte de a intra în Mormântul Domnului, patriarhul este și el examinat de autoritățile israeliene pentru a se arăta că nu poartă asupra sa mijloace tehnice de aprindere a focului.

ÎNVIEREA DOMNULUI - TAINĂ A IUBIRII VEȘNICE

Prof. Damean Nicoleta
Școala Gimnazială Nr. 116, București

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, deoarece reprezintă învățătura centrală și pivotul de susținere a religiei creștine.

Învierea lui Hristos este taina unității și comuniunii între Dumnezeu și oameni, între Cer și Pământ, între cei vii și cei adormiți, între cei credincioși și mai puțin credincioși, între tineri și vârstnici, între cârmuitori și popor. Sfânta Înviere formează această punte de legătură între oameni și între aceștia cu Dumnezeu, deoarece învierea constituie taina iubirii desăvârșite și biruința eternă și deplină asupra morții și a păcatului. Această iubire dumnezeiască se cere continuată astăzi prin credința în Dumnezeu și Biserica Sa dreptmăritoare, prin viața curată, prin iertarea aproapelui. Viața bazată pe iubire, cu toate consecințele ei, poate fi realizată încă de pe pământ după pilda sfinților pentru că „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 8).

Dacă Hristos, prin Învierea Sa, ne-a oferit exemplu de iubire supremă față de noi oamenii, se cuvine să fim și noi raze de iubire pentru semenii noștri concretizate în fapte de binefacere ale filantropiei creștine: să-l hrănim pe cel flămând, să-l mângâiem pe cel trist, să-l îngrijim pe cel bolnav, să-i vizităm pe cei singuri și închiși etc.. Să nu uităm de cei aflați în suferință, fiindcă nici Hristos nu ne-a lăsat pradă morții și păcatului; ne-a ridicat din suferința adâncă și rece în care se afla sufletul, oferindu-ne lumină și bucurie veșnică.

Trăim încă sub imperiul acestei bucurii și binecuvântări divine ale mărețului eveniment care este Învierea lui Hristos, deși omul se mișcă permanent într-o Golgotă și o Înviere, între o Cruce și o Răscumpărare. Este, însă, capabil ca mâine să devină înger și membru al Împărăției lui Dumnezeu, deși astăzi se află în neputință, în păcat.

Sărbătoarea Învierii înseamnă, așadar, viață, lumină, nădejde, iubire desăvârșită și bucurie deplină.

Dacă răsfoim Evangheliile, aflăm că Învierea Domnului este un eveniment istoric de neegalat, altfel spus, supra-istoric, deși, nu se relatează Învierea ca un eveniment în sine, ci doar episoade din viața Domnului Înviat de după înviere. Sfântul Evanghelist Ioan trece peste perspectiva istorică și se preocupă de consecința Învierii asupra întregului univers, pe când Sfântul Evanghelist Matei realizează o descriere a ceea ce ar putea să însemne Învierea în sine: „Și iată cutremur mare s-a făcut, că îngerul Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei, Și înfățișarea Lui ca fulgerul și îmbrăcămintea Lui albă ca zăpada. Și de frica Lui s-au cutremurat cei ce păzeau și s-au făcut ca niște morți” (Matei 28, 2-4).

Prin Arătările Domnului Înviat descoperim dimensiunea cosmică a Învierii Domnului; faptul că Învierea nu a avut efect doar asupra trupului material a lui Iisus Hristos, asupra trupului fizic, ci asupra întregului univers.

Potrivit relatării Sfântului Evanghelist Ioan, Iisus a intrat prin ușile încuiate și a zis Apostolilor: „Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt; Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 21-23), cuvinte cruciale pentru omenire. În jurul acestei descrieri se învâрте toată istoria omenirii. Această arătare a Mântuitorului marchează două aspecte esențiale ale misterului pascal descrisă de Sfântul Ioan Evanghelistul: pătrunderea cu trupul pe ușile încuiate și

schimbarea poziției apostolilor în acea seară din „chemați”, în „trimiși”, adică investiți cu harul Duhului Sfânt pentru a împlini misiunea Preoției sacramentale a Bisericii. E o lucrare sfântă ce-l vizează pe om: ieșirea din păcat. Prin iertarea păcatelor omul devine un om nou. Acest statut ființial al omului se naște în ziua Învierii. Trupul înviat al lui Iisus dovedește că există și o altă spațialitate, și o altă materialitate a vieții și a lumii – acest lucru ne-a arătat Învieria.

Evenimentul Învierii lui Hristos este evenimentul crucial al omenirii, pentru că a pecetluit destinul omului pentru totdeauna atât temporal, cât și în plan veșnic.

Noi toți suntem martori ai Învierii! Și oamenii trebuie să înțeleagă că Învieria este atunci când în casă și în suflet este iertare și iubire, credință și bucurie. De altfel, imnul Învierii „Hristos a Înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, salutul creștinesc „Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!”, precum și cântarea pascală „Ziua Învierii!” ne reamintesc care este sensul prăznuirii: să ne îmbrățișăm, să zicem „fraților” celor ce ne urăsc și să iertăm toate pentru Învierie. Dacă nu îndeplinim aceste condiții, transformăm Sărbătoarea Învierii într-un eveniment ca oricare altul, pe lângă care trecem pasivi sau, așa cum încearcă societatea de astăzi să impună respectarea unor tradiții păgâne împrumutate din țările occidentale, denaturăm sensul real al Învierii.

Bibliografie:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură, Sfânta Evanghelie după Matei 26, 1-2; I Epistolă către Corinteni a Sfântul Apostol Pavel, 15, 17*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă București, 2008;
2. Părăian T., arhimandrit, *Darurile Învierii, Gânduri care duc spre Lumină*, Editura ASAB București, 2011.

PROIECT EDUCATIV „BUCURIA ÎNVIERII”

Prof. inv. Primar Rădiță Cristina Daniela
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roșiori de Vede

ARGUMENT:

Sărbătoarea Sfintelor Paști este vastă atât în semnificații, cât și în obiceiuri. În întreaga lume, unele dintre cele mai frumoase tradiții au loc în preajma marilor sărbători religioase. Aceste tradiții sunt prezente mai pregnant în zonele rurale, deoarece au fost mai puțin atinse de practicile economice moderne și de dezvoltarea tehnologică. Din păcate, unele dintre aceste manifestări ale bucuriei umane sunt pe cale de dispariție, dar în zilele noastre există o largă varietate de instrumente care ne pot ajuta să conservăm frumusețea autentică a acestei moșteniri culturale. Promovarea tradițiilor obiceiurilor și meșteșugurilor românești ar atrage atenția elevilor și chiar a comunității marcând importantă hrana spirituală a tradițiilor meșteșugurilor și obiceiurilor ce ne definesc pe noi românii ca popor. Școala este cadrul în care elevii învață să se poarte în societate, să ia contact cu propria cultură, iar Biserica nu doar ajută la dirijarea lor spre o atitudine de promovare a valorilor naționale, ci ajută copilul să-și păstreze o identitate la care să se raporteze permanent, cu care să se identifice. Chiar dacă tendința epocii contemporane este de a se rupe de o parte dintre datini și de valorile pe care acestea le susțin, fiecare dintre noi avem o mare datorie - aceea de a ne cunoaște și promova tradițiile și obiceiurile strămoșești.

SCOPUL PROIECTULUI:

Păstrătoare a unui tezaur duhovnicesc și cultural de o mare valoare, Biserica este însuși sufletul românesc, în dimensiunea lui cea mai curată, cea mai înălțătoare. Acest proiect își propune pe de o parte dezvoltarea afectivă a personalității individului prin educarea laturii moral – creștine și artistice, iar pe de altă parte să-i facă pe elevi să înțeleagă, să respecte frumosul și să-și exprime bucuria momentului prin lucrări plastice, creații literare și interpretări artistice ale creațiilor proprii, sau a unor autori consacrați despre sărbătoarea Paștelui.

OBIECTIVE URMĂRITE:

- Cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor legate de sărbătoarea Paștelui;
- Stimularea expresivității și creativității elevilor prin activități de exprimare artistico – plastică cu tematică pascală, valorizate la nivelul unității printr-o expoziție ;
- Cultivarea sensibilității și a aptitudinilor artistice ale elevilor printr-o serbare dedicată celei mai mari sărbători creștine ;
- Valorificarea experienței pozitive ale cadrelor didactice în abordarea domeniului estetic și creativ.
- Conștientizarea de către copii a importanței păstrării tradițiilor strămoșești .

GRUP ȚINTĂ: elevi ciclul primar

BENEFICIARI: - elevii si cadrele didactice implicate in proiect.

DURATA: 2 săptămâni

CONȚINUTUL PROIECTULUI:

În timpul derulării proiectului am observat împreună cu copiii imagini reprezentând aspecte caracteristice anotimpului primăvara. Deoarece se apropia vacanța de Paște și copiii nu păreau interesați de această sărbătoare, printre acestea am strecurat o felicitare care avea o imagine cu un iepuraș ce avea un coș cu ouă din ipsos pictate lângă care se afla și o scrisoare către iepuraș. Aceasta a atras atenția copiilor, încitându-i la realizarea unor astfel de ouă și la utilizarea lor în înfrumusețarea mediului ambiental. Ca urmare a dorinței exprimate, am discutat cu ei despre sărbătoarea care se apropie și împreună am stabilit ce știu, ce ar dori ei să afle despre această sărbătoare și care ar fi activitățile pe care și le-ar dori în acest proiect. Am început cu vizionarea a două PPT-uri „Povestea iepurașului” din imaginea prezentată și cel cu „Sărbătoarea Paștelui” din care elevii au aflat când și ce sărbătorim în acest minunat anotimp, cum ne pregătim pentru marea sărbătoare, obiceiurile, mâncărurile tradiționale și bineînțelese surprizele de care au parte copiii. Implicarea copiilor în desfășurarea acestui proiect va conduce la conștientizarea faptului ca tradițiile trebuie păstrate și transmise mai departe. S-au realizat creații literare tematice, s-au citit și apreciat, urmând a fi premiate și publicate în revista școlii.

ACTIVITĂȚI PROPUSE

Mâini dibace-atelier de creație decoratiuni/ ornamente
Semnificația Sărbătorilor Pascale – prezentări informative
Ce ne dorim de la iepuraș?- creații literare/ audii literare

PURIFICAREA LUMII PRIN ÎNVIERE

**Dragnea Adrian Cătălin, Prof. Dr. Limba și literatura română,
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”,
Roșiorii de Vede, Teleorman**

Învierea Domnului Iisus Hristos este cea mai mare sărbătoare a creștinătății, învățătura fundamentală a credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucură de o stare de grație divină deosebită, de o legătură specială cu semenii și cu Dumnezeu.

Putem vorbi de o înrăurire deplină a vieții dumnezeiești în sufletul nostru, în existența noastră creștină.

Pe de o parte, această bucurie amestecată cu o uimire desăvârșită o putem percepe cel mai bine privind cu atenție la două din icoanele ortodoxiei și anume cele care se numesc „Coborârea de pe Cruce” și „Plângerea de Îngropare”. De ce aceasta? Pentru că nu putem înțelege deplin bucuria ucenicilor fără a cunoaște drama lor, fără a pătrunde în atmosfera acelor zile întunecate, când sacrificiul se desfășura, împlinind voia Domnului.

Pe de altă parte, Învierea este bucuria sufletului care nu e nici trecătoare, nici incompletă. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, în noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist. Nimeni nu ar trebui să plângă. Căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții.

Învățătura centrală și pivotul de susținere a religiei creștine este, fără îndoială, Învierea Domnului. De aceea, Apostolul Pavel spune: "Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră" (I Cor. 15, 14). Fără Înviere n-ar fi fost nici altar, nici preoți, nici credință, iar botezul nu ar fi avut nicio semnificație. Mare taină este această dogmă, cu greu se poate pătrunde în înțelesurile adânci ale Învierii. "Judecați voi singuri dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu: noi nu putem să nu vorbim despre ceea ce am văzut și am auzit. Dumnezeuul părinților noștri a înviat pe Iisus pe care voi l-ați omorât, spânzurându-L pe lemn. Noi suntem martorii acestor lucruri" (F. Ap.), așa le răspundeau apostolii membrilor tribunalului evreiesc de atunci.

Cu greu au înțeles ucenicii lui Hristos, deși, unii dintre aceștia au fost martori oculari la eveniment. Cu o și mai mare greutate au patruns în tainele dogmei cei care au primit darul iubirii și au văzut Învierea cu „ochii credinței”.

Majoritatea creștinilor acceptă taina Învierii, l-au primit pe Iisus ca mântuitor personal, dar puțini sunt cei care și trăiesc creștinește, care îl iau drept model în viață pe Hristos. În schimb, sunt mulți oameni care nu acceptă adevărurile Învierii, iar unii dintre aceștia, în special iudeii, nici nu vor să comunice pe această temă.

Or, Învierea este, fără doar și poate, un fapt istoric, real și irevocabil, o siguranță absolută a creștinilor ca Iisus a murit, luând cu el păcatele lumii, a înviat și este în Ceruri de-a dreapta Tatălui. Învierea devenind temelia de nezdruccinat, piatra de temelie a unei noi concepții despre lume și viață, sâmburele viu din care s-a născut uriașul copac al creștinătății în lume.

Redescoperirea și retrăirea de către fiecare generație de oameni a acestui fapt colosal și irevocabil al Învierii Domnului explică durata creștinătății de acum două mii de ani și până astăzi și care va dura până la sfârșitul veacurilor.

Dar Învierea Domnului nu este numai un adevăr irevocabil. El este totodată „un semn al semnelor lui Dumnezeu” tot atât de real în fața lumii întregi. Cu alte cuvinte, Învierea este semnul puternic, evident și clar pentru toți, că Dumnezeu cel viu a intervenit în iconomia și istoria omenirii.

Mai mult, acest lucru capătă o semnificație aparte, pentru faptul că Învierea Domnului nu este numai o simplă readucere a unui mort la viață, așa cum a fost cazul lui Lazăr, prietenul Domnului, cu fiica lui Iair sau cu fiul văduvei din Nain. Este vorba de o altfel de moarte, pentru păcatele lumii și o altfel de înviere, de un altfel de trup al lui Iisus, de un trup transfigurat.

Învierea Domnului este modelul și forța învierii tuturor oamenilor, la a doua venire a Sa: „Eu sunt Învierea și viața, în adevăr, a zis El” (In, 11, 25). Învierea face referiri nu numai la ființa umană, ci este vorba de toată creația lui Dumnezeu: "Iată, Eu toate le fac noi..., și va fi un cer nou și un pământ nou", zice Mântuitorul.

„Mântuitorul a refăcut chipul divin din om, lepădând în mormânt, în dimineța Învierii, trăsătura pătimitoare. Din momentul morții și a Învierii Domnului, istoria omenirii intră în perioada eshatologică, iar Împărăția, aflată deocamdată în transcendent, tinde să înglobeze treptat toată creația. În Hristos cel înviat începe transfigurarea lumii, dar această transfigurare nu se descoperă decât prin mijlocirea acelor care au atins culmile sfințeniei”, ne spune Sfântul Maxim Mărturisitorul.

Este acel «față către față» îndreptat spre eternitate, când “Dumnezeu coboară în suflet, iar sufletul urcă la Dumnezeu”.

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a Bisericii, „o revărsare abundentă de lumină și bucurie, care dă sens vieții omului credincios, în istorie, și îndreaptă întreg universul spre cerul nou și pământul nou despre care se vorbește în cartea numită Apocalipsa (cap. 21) din Noul Testament”.

Sărbătoarea Sfintelor Paști este un preambul al bucuriei veșnice și al luminii din Împărăția cerurilor, din Ierusalimul ceresc. De aceea, în biserică toate veșmintele de Paști sunt luminoase, iar întunericul din noaptea de Înviere este biruit de mulțimea luminilor sau lumânărilor aprinse.

Căci dacă perioada de pregătire pentru sărbătoarea Învierii Domnului durează șapte săptămâni, Postul Paștilor fiind cunoscut ca cel mai lung și mai aspru post rânduit de Biserica Ortodoxă, perioada de mare bucurie pascală durează tot șapte săptămâni, de la Paști până la Cincizecime sau Rusalii, numită și Duminica Mare.

În toată această perioadă pascală, până la Înălțarea Domnului, bucuria biruinței vieții asupra morții se exprimă prin cântarea des repetată a troparului Învierii Domnului și prin mărturisirea de credință frecvent folosită: "Hristos a înviat!"; "Adevărat a înviat!", spune patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Daniel.

Învierea Domnului ne dăruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de altă parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, aceasta mare taină ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este făaa de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Să lepădăm, dar, întristarea și răutatea și grijile cele trecătoare, că Hristos a înnoit lumea prin înviere, ne îndeamnă părintele Ilie Cleopa.

Așadar, Învierea Domnului este, prin excelență, actul arhetipal al sacralizării naturii noastre omenești, al participării trupului nostru trecător la veșnicie, al transfigurării omului în supraom, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împaratiei Cerurilor, o transfigurare anticipată” (Simeon Noul Teolog și Serafim din Sarov).

BIBLIOGRAFIE:

Biblia sau Sfânta Scriptură, Sfânta Evanghelie după Matei 26, 1-2; I Epistolă către Corinteni a Sfântul Apostol Pavel, 15, 17, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă București, 2008.

Popa Ștefan, *Învierea Domnului, sărbătoarea sufletului*, în *CreștinOrtodox.ro*, aprilie, 2015, <https://www.crestinortodox.ro/paste/invierea-domnului/invierea-domnului-sarbatoarea-sufletului-140590.html>

Radio România Cultural, *DOCUMENTAR: Învierea Domnului (Sfintele Paști)*, aprilie, 2022

ÎNVIEREA DOMNULUI IISUS HRISTOS – ISTORIE ȘI MIRACOL

Profesor Bratu Marieta-Gabriela
Școala Gimnazială Scurtu Mare

Învierea Domnului Iisus Hristos, cea mai mare și importantă sărbătoare a creștinismului, este o sărbătoare a sufletului, a luminii divine, a bucuriei depline. Învierea lui Hristos mărturisește despre putere imensă a Lui Dumnezeu, este un adevăr de bază al credinței creștine.

Din străbuni, oamenii folosesc începând din dimineața zilei de Paști salutul creștinesc „Hristos a înviat” la care răspundem senini, cu toată convingerea „Adevărat a înviat”. Pentru creștini, Învierea Domnului este o certitudine, un miracol scris în filele istoriei pentru eternitate.

Natura omenească și cea divină sunt unite în persoana lui Iisus Hristos, astfel că Învierea Domnului reprezintă istorie și miracol, fapt istoric și divin deopotrivă. Din punct de vedere istoric, evenimentul s-a petrecut pe când la Roma domnea împăratul Tiberiu, iar în Palestina domnea Pilat din Pont. Murind pe cruce după ce a fost răstignit, Iisus Hristos a fost îngropat, însă Duminica, a treia zi după Scripturi, mormântul a fost găsit gol pentru ca Hristos înviase. Învierea Domnului este un eveniment istoric a cărei realitate au vestit-o un șir neîntrerupt de creștini care și-au dat chiar viața mărturisind-o.

Învierea este un fapt istoric, real și irevocabil, o siguranță absolută a creștinilor ca Iisus a murit, luând cu el păcatele lumii, a înviat și este în Ceruri de-a dreapta Tatălui, Învierea devenind temelia de nezdrucciat, piatra de temelie a unei noi concepții despre lume și viață, sămburele viu din care s-a născut uriașul copac al creștinătății în lume.

Evenimentul Învierii Domnului este un fapt mareț. Deși el a fost consemnat de istorie, rămâne totuși metaistoric și metafizic. Învierea Domnului unește timpul istoric cu veșnicia, revelându-ne faptul că noul mod de viață creștină se naște sub incidența timpului, însă se dezvoltă în orizontul veșniciei. Învierea lui Hristos este ca un izvor care iese din străfundurile existenței și se revarsă, ca un balsam, peste tot universul creat, dându-i perspectivă transfiguratoare.

Învierea lui Iisus este deopotrivă și un miracol pentru că El nu ar fi putut învia dacă nu ar fi fost Fiul Lui Dumnezeu. În timpul vieții pe Pământ, El nu și-a arătat puterea Sa divină, numai în momentul învierii din morți, El se arată ca „Fiul al lui Dumnezeu întru putere, după Duhul Sfințeniei, prin învierea Lui din morți (Romani 1,4) .

Mântuitorul a murit în trup omenesc, dar a înviat în trup dumnezeiesc, desăvârșit, deplin înduhovnicit cu care a trecut prin piatra mormântului Său, prin ușile încuiate ale camerei unde erau Sfinții Apostoli și tot cu același trup s-a înălțat la cer.

Redescoperirea și retrăirea de către fiecare generație de oameni a acestui fapt irevocabil al Învierii Domnului explică durata creștinătății de mai bine de 2000 de ani și care va continua până la sfârșitul veacurilor.

Sărbătoarea de Paște reprezintă mai mult decât o sărbătoare religioasă, este una ce răspândește lumină, una în care bunătatea și adevărul se unesc, vestind triumful binelui. Sărbătoarea învierii Domnului are o conotație spirituală, una care ne vorbește despre sacrificiu, despre o nouă viață, despre pacea sufletească și inima noastră care este inundată de lumina divină.

Sărbătoarea Învierii Domnului reînnoiește viața spirituală a creștinismului, îi alimentează setea și dorul de Dumnezeu și aduce speranța viețuirii în armonie și libertate. Paștele este semnul renașterii și al conservării identității religioase.

Învierea Domnului ne daruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de altă parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, această mare taină ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fără de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Așadar, Învierea Domnului este, prin excelență, darul îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai Bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

CUM PETREC EUROPENII PAȘTELE TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Alexe Marinela Valentina
Profesor Învățăământ Primar
Școala Gimnazială Scurtu Mare

Sărbătoarea Paștelui înseamnă, pentru români, de cele mai multe ori, momente petrecute în familie, alături de cei dragi, așezați în jurul unei mese îmbelșugate de unde nu lipsesc niciodată ouăle roșii, drobul de miel și cozonacii.

La noi în țară, mielul este sacrificat cu ocazia Învierii Domnului, iar iepurașul aduce daruri, însă peste tot în lume au loc tradiții și obiceiuri diferite.

În Elveția, spre exemplu, are loc o tradiție legată de apă unde fântânile din toate satele sunt decorate cu flori, panglici din hârtie colorate și ouă vopsite.

Dacă în Elveția se celebrează apa, în Germania, cu ocazia Paștelui, se aprinde un foc imens, cu ajutorul brazilor rămași de la Crăciun. Flăcările marchează sfârșitul iernii și triumful primăverii. În Duminica Paștelui, pentru germani, de pe masa festivă nu poate lipsi mielul, dar nici Osterlamm, prajitura în formă de miel.

Să nu credeți însă că tradiția de a vopsi și a decora ouă cu care se mândresc atât de tare românii este întâlnită doar la noi. Și letonii sau ucrainenii sunt printre cele mai iscusite popoare în arta încodeierii.

Potrivit tradiției, în România, începând cu Vinerea Mare, bărbații renunță la treburile gospodărești și își ajută soțiile la prăgătirea mesei festive. În schimb, în Polonia, capul familiei nu are voie să se implice în prepararea pâinii tradiționale, pentru că aluatul nu va crește, potrivit superstiției. De asemenea, în ziua de Paști servesc supa Zurek ce conține cârnați și ciuperci.

În Italia, cozonacul preparat special pentru Paște are forma unui porumbel și poartă numele Colomba Pasquale. În centrul țării se fac și pizzelle, un fel de pască.

În Spania, meniul tradițional de Paște conține neapărat friptură de miel și creme catalana, dar și torrija – o prajitură preparată cu ulei de măsline.

În Grecia, în unele orașe, precum Aráchova și Livadiá, ziua de Paște este o sărbătoare a comunității în care mieii se gătesc în piața centrală. În alte orașe, precum Monemvasiá, Halkidíki, Koróni, Chaniá și Léros se ard figurine ale lui Iuda și Barabbas. Cozonacul de Paște al grecilor este împletit și se numește tsourekí: acesta este presărat cu semințe de susan și împodobit cu ouă roșii.

În Portugalia, se prepară tradiționalul foliar – produsul de patiserie specific sărbătorii pascale.

Un desert tradițional din Marea Britanie este tortul Simnel (Simnel cake), un fel de prajitură, decorată cu 11 bomboane sferice de marțipan, reprezentând cei 11 discipoli credincioși ai lui Iisus.

În Franța, copiii se trezesc în prima zi de Paști pentru a căuta ouăle special pregătite pentru ei, dar ascunse în curte sau în casă. Rostogolirea unor ouă crude pe o pantă reprezintă o altă tradiție foarte apreciată de către copii. Oul care „rezistă” până la capătul traseului este considerat a fi „victorios”.

În ziua de Paști, clopotele suna în Franța catolică vestind Învierea; copiii se trezesc de dimineață și caută ouăle lăsate de Iepuraș în camere și grădină. Magazinele franceze păstrează tradiția oului din ciocolată neagră, cu lapte sau albă, iepurași și puișori cu surprize. Spre deosebire de obiceiurile de Paște din celelalte țări, în Franța simbolul Iepurașului este înlocuit cu pești și clopote. Peștii francezi de Paște porecliți "Pești de aprilie" vin odată cu jocurile și zâmbetele rostite de Ziua Păcălelii. Cei mai șugubeți pici lipesc hârtii pe care se găsește fotografia unui pește pe spatele a cât mai mulți adulți.

Clopotele bisericilor zboară la Vatican, cred catolicii francezi, și duc cu ele durerea celor care au jelit crucificarea lui Hristos. Clopotele zburătoare se întorc în prima zi de Paște aducând o mulțime de ouă de ciocolată. Un alt obicei francez consta într-un concurs de rostogolire a unor ouă crude pe o pantă. Oul care nu se sparge este "Oul victorios" și simboliza piatră care a fost dată la o parte de la mormântul Mântuitorului.

Finlanda. Sărbătorile din țara celor 1000 de lacuri mizează pe distracție; excepție face Paștele care își păstrează caracterul lui sacru. Deși 86% dintre finlandezi aparțin bisericilor evanghelice luterane, semnificația creștină a Paștelui rămâne neschimbată. Bisericile sunt pline, dar alături de denii sunt și multe concerte de muzică.

Vinerea Mare vine cu hainele negre, muncile casnice (aprinderea focului în soba, maturatul, vizitele) sunt prohibite iar cina se ia după apusul soarelui. În vestul Finlandei, copiii sunt pălmuiți dis-de-dimineață, ca să li se aducă aminte de suferințele lui Hristos. Distracția și orarul restaurantelor sunt limitate prin lege.

În noaptea de Paști, în sud-estul țării, copiii merg prin sat. Fiecare duce un instrument muzical gălăgios, castaniete sau tălângi al căror zgomot vestesc sfârșitul unei săptămâni tăcute.

Danemarca se împodobește cu decorații festive: masa cu ornamente multicolore, narcise și servete galbene și roșii. Copii primesc ouă din ciocolată de la părinți și bunici. Cine vrea să primească mai multe ouă de Paști scrie o gækkebrev adică o scrisoare anonimă, un mic poem. Cel ce o primește e musai să ghicească expeditorul. "Epistolele" pot fi decorate cu picturi, fulgi de nea sau colaje. Dacă destinatarul nu ghicește identitatea expeditorului într-o anumită perioadă de timp, face cinste cu un ou de Paște.

Estonia. Tradițiile legate de sărbătorile pascale sunt importate de la germanii baltici dar fără "alaiul" semnificațiilor; la estonieni, se sărbătorește, de fapt, primăvara. Femeile și fetele merg la scăldat, la răsărit, într-un izvor, ca să fie chipeșe tot restul anului. Urmează porția de distracție când își fac de cap, cântă și joacă dansuri tradiționale în cerc. Își colorează obraji cu o iarbă numită "naistepuna" ("roșul femeilor" și merg la tavernă să se trateze cu lichior roșu. Este singura zi în care bărbații sunt consemnați la vatră să îngrijească copiii și gospodăria.

În Irlanda, Vinerea Mare este cea mai severă dintre zilele postului Paștelui. Meniul include 3 bucățele de pâine și 3 înghițituri de apă – după Sfânta Treime. Fetele își piaptână părul și nu și-l prind, ca un simbol al tristeții. Ele merg desculțe toată ziua. Băieții își tund părul pentru a păcăli durerile de cap tot anul. Ouăle înroșite în Vinerea Mare sunt însemnate cu o cruce și se mănâncă de Paști. Între orele 12 și 15, cele trei ore în care Isus a suferit pe cruce, familia se adună pentru meditație și rugăciune. Oamenii merg la biserică și se descalța înainte de a intra. Sâmbătă se aprind sute de lumânări din lumânarea pascale aprinsă de preoți. Oamenii dansează pe străzi și primesc prăjituri.

În nordul Portugaliei... în seara de Paști un preot trece pe la casele oamenilor cu un crucifix, celebrând Învierea. În Ponte de Lima, în fiecare an, se alege un "mordomo", care plătește masa de Paști pentru tot satul – o mare cinste (care adună 500 de oameni în jurul mesei).

La loc de cinste stau specialitățile tradiționale: tocană de miel, friptura de ied, chiftele, pâine cu lapte, ciocolată, ouă, migdale, frigănele de bacallao, peste, curcan la cuptor sau pulpă de miel, rata

cu orez, brânză de oaie sau capră, fructe, plăcinta de carne.

În Suedia, Paștele începe cu Duminica Floriilor. Suedezii așează frunze de palmier sau salcii tinere înaintea icoanei lui Hristos. Ei comemorează intrarea lui Hristos în Ierusalim. Obiceiurile populare încă se mai păstrează: În Joia Mare se fixează un obiect în spatele unei persoane care nu bănuie nimic și mergea așa toată ziua (un fel de duce măgarul nu știe ce duce neos).

Un obicei rudimentar și vechi al nordului care pune pe jar fetele în Vinerea Mare era ca în zori, băieții din sat, echipați cu mlădițe de mestecăn mergeau pe la fiecare fermă din sat, unde biciuiau fetele cu vergile până când acestea dădeau de băut (nu apă).

Fetele, deghizate în vrăjitoare, lasă "O scrisoare de Paște" la "destinatar".

În ajunul Paștelui, în vestul Suediei, băieții și fetele se îmbracă în vrăjitori și merg din casă-n casă cu O scrisoare de Paști. Lăsă în căsuța poștală o felicitare decorată și primesc în schimb bomboane sau monezi.. La petreceri, tinerii și copiii se întrec în concursuri de rostogolit ouă.

Dintre cele 27 de state mebre UE, România, Grecia și Bulgaria sunt singurele țări ortodoxe, creștinii dintre aceste trei țări fiind cei care sărbătoresc în această duminică Învierea Domnului.

Paștele, indiferent de obiceiuri, este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare.

PAȘTELE -SĂRBĂTOAREA LUMINII

**VOINEA ANUȚA BIBLIOTECAR
ȘCOALA GIMNAZIALĂ,,MIHAI VITEAZUL”**

Învierea lui Hristos este cea mai veche sărbătoare a creștinătății. Paștele a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. (Paștele) este cea mai mare sărbătoare a mai multor biserici printre care și Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Biserica Greco-Catolică sau Biserica Reformată. Este sărbătorită în prima duminică de după prima Lună plină de după echinocțiul de primăvară și diferă de la un cult la altul datorită calendarului adoptat de o Biserică sau alta. Sărbătoarea Paștelui este considerată una a bucuriei date de vestea Învierii Mântuitorului. Învierea lui Iisus Hristos (Învierea Domnului) este un fundament doctrinar și ritual pentru credința creștină – ortodoxă, catolică și reformată. Este practic temelia bisericii pe care o cunoaștem astăzi. Acest eveniment este relatat de scrierile vremii și de apostolii lui Hristos Ea este precedată, în timpul Săptămânii Sfinte, de comemorarea patimii și morții Domnului.

Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor. Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, praznic al praznicelor, este și sărbătoare a sărbătorilor. Sărbătoarea Învierii Domnului este cea mai mărită, îmbucurătoare și solemnă dintre sărbătorile anului. Duminica Învierii guvernează întocmirea întregului ciclu mobil de sărbători al anului bisericesc, amintindu-ne de trecerea noastră de la întuneric la lumină și de la moarte la viață. Sărbătoarea bucuriei date de vestea Învierii Mântuitorului. O veste care, până la Înălțarea Domnului, respectiv timp de 40 de zile, se regăsește în salutul „Hristos a înviat!”, la care se răspunde cu „Adevărat a înviat!”. De Paște, nimeni nu trebuie să fie trist sau să plângă, bucuria fiind sentimentul care domină Învierea. Oamenii își pun haine noi, de culori deschise și pregătesc bucate tradiționale – pască, ouă vopsite, cozonac și miel. În bisericile ortodoxe, slujbă de Înviere începe în jurul orei 23:00. Învierea Mântuitorului este proclamată în afara bisericii pentru că ea îi privește pe toți

oamenii-credincioși sau necredincioși. La miezul nopții, preotul iese din biserică având lumânarea aprinsă și îi îndeamnă pe cei prezenți: „Veniți de luați Lumină!”. În multe locuri, Lumina este împărțită credincioșilor împreună cu bucățele de pâine stropite cu vin, denumite Paște. După ce lumânările oamenilor sunt aprinse, alaiul avându-l în frunte pe preot, dascăl și cântăreți înconjoară biserică de trei ori, cântând „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le”. Apoi, se intră din nou în biserică, unde continuă slujbă de Înviere, care durează până în jurul orei 03:00 dimineța. Credincioșii care au postit în toate cele șapte săptămâni se pot împărtăși în Noaptea de Înviere. Una dintre tradițiile străvechi de Paște o reprezintă ouăle vopsite. Creștinii, încă de la început, au legat de ouăle roșii simbolismul învierii neamului omenesc prin Mântuitorul Iisus Hristos, dar și pe cel al creării din nou a lumii, culoarea roșie însemnând sângele Domnului curs pe Cruce. „Oul pascal” reprezintă simbolul văzut al învierii morților, a cărei garanție este însăși Învierea cea din morți a Domnului. Un alt obicei de Paști este acela că după slujbă credincioșii să meargă la cimitir, unde aprind lumânări pe mormintele celor dragi. Tot acolo, se aduc bucate care sunt date de pomană celor sărmani. Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei. În ziua de Paști, cum te scoli, să te uiți în cofa cu apă, că vezi bine peste an.

În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineța zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua “paște”. Fiecare dintre aceștia trebuie să aibă ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă “Hristos a Înviat”, la care se răspunde cu “Adevărat a Înviat”. Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia. La Paști cine merge la biserică să-și pună un ou roșu în sân, ca să fie totdeauna roșu la față.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarbă verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

Se pune iarbă verde în trei locuri: la scară, la ușa de la intrare, în fața odăii de dormit. Când se întorceau de la Înviere călcau pe iarbă verde, să fie sănătoși.

ÎNVIEREA DOMNULUI - SĂRBĂTOAREA LUMINII

Prof. înv. Primar Monica MIHĂIȚĂ
Școala Gimnazială Vitănești

Faptul dumnezeiesc, minunea zguduitoare săvârșită în Ierusalim înainte cu 2000 de ani, se înnoiește, este preamărită de îngeri și de oameni și umple Biserica și inimile credincioșilor de negrită bucurie și mângâiere. A înviat Hristos! Fiul Omului cel judecat și osândit, Iisus cel mort și pecetluit într-o groapă ca un om înfrânt, iată-L : biruiește puterile răului și sfărâmă cătușele morții. După trei zile se ridică din mormânt ca un soare în răsărituri și puternic și luminos, se înalță în slava veșniciei ca un Mântuitor și Domn.

Învierea este cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Nu numai pentru că prin înviere Iisus Hristos a biruit moartea, ci mai ales pentru că s-a arătat o viață nouă, cea veșnică. Acest fapt îl vedem limpede dacă asemănăm celelalte învieri din Sf. Evanghelii cu învierea Domnului. Învierea fiicei lui Iair, a tânărului din Nain, ca și învierea lui Lazăr, întorc din moarte la viață, însă nu la o viață veșnică,

ci tot la viața pământească. Toți aceștia, după ce s-au „trezit” din „somnul morții”, au trăit în același trup, pe care l-au avut înainte de a muri, și n-au primit un trup nemuritor. După trecerea anilor au adormit iarăși și trupul lor a fost așezat în mormânt.

Nu același lucru se întâmplă cu Iisus Hristos. El a înviat cu trup nemuritor, cu trup duhovnicesc. Prin înviere trupul Mântuitorului s-a schimbat prin puterea Duhului de viață dătător. Schimbarea aceasta se vede din mai multe întâmplări. Nimeni dintre oameni nu a văzut și nu a auzit cum a înviat Mântuitorul. De ce? Pentru că El a ieșit din mormânt în vreme ce piatra era pe mormânt. La învierea lui Lazăr, oamenii au ridicat piatra de pe mormânt și numai după aceea Iisus a înviat pe Lazăr. La învierea lui Iisus, piatra a rămas pe mormânt, pecetele au rămas nestricate, și cu toate acestea Iisus a ieșit din mormânt. De unde știm aceasta? O spune însuși îngerul, care a întâmpinat pe mironosițe în dimineața învierii și a ridicat piatra de pe mormânt. Așa este scris în Evanghelia de la Matei, cap. 28. Duminică pe când „se lumina de ziuă”, Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit „să vadă mormântul”. Și iată cutremur s-a făcut, că îngerul Domnului s-a coborât din cer, „a prăvălit piatra... și ședea deasupra ei”. După ce îngerul a prăvălit piatra de pe mormânt, ne-am așteptat ca Mântuitorul să iasă din mormânt și să vorbească cu mironosițele. Acest lucru nu se întâmplă. De ce? Pentru că mormântul era gol. Iisus nu mai era în mormânt. El ieșise din mormânt mai înainte ca îngerul să fi ridicat piatra. O spune îngerul însuși către femei: „Știu că pe Iisus cel răstignit căutați. Nu este aici, căci s-a sculat precum a zis. Veniți de vedeți locul unde fusese pus Domnul.” Rezultă că trupul înviat al Mântuitorului nu mai este ca trupul obișnuit. Trupul obișnuit, ca să iasă din mormânt, avea nevoie de cineva care să strice pecetele și să ridice piatra. Trupul înviat iese, piatra fiind pe mormânt și pecetele nestricate.

Trupul obișnuit se vede de oricine. Trupul înviat este nevăzut și apare și dispare după voință. Așa s-a arătat pe calea spre Emaus la doi ucenici, a vorbit cu ei, iar după ce a binecuvântat pâinea și a fost recunoscut, „s-a făcut nevăzut”, a apărut în camera unde erau ucenicii Săi, ușile fiind încuiate, stă de vorbă cu ei, și apoi se face nevăzut (Ioan cap.20, vers,19-30). Deci se arată cu voia și cât timp voia. În mod obișnuit era nevăzut. Ne dăm seama că trupul înviat este altfel decât trupul dinainte de înviere, este „un trup înduhovnicit, părtaș la viața veșnică”.

Sfântul Apostol Pavel, după ce scrie corintenilor despre învierea lui Hristos, arată că învierea lui Hristos e începutul învierii tuturor, adică „toți cei ai lui Hristos” vor învia, vor avea trupuri asemănătoare cu trupul lui Hristos cel înviat. Atunci, la învierea morților „toți ne vom schimba”. Căci trebuie ca acest (trup) stricăcios să se îmbrace în nestricăciune și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire. Sfântul Apostol Pavel, spre a face înțeleasă această schimbare, o seamănă cu încolțirea seminței aruncate sub glie. Arunci un grăunte gol și răsare un spic. Așa e și cu trupurile noastre: „Se seamănă întru stricăciune, învie întru nestricăciune, se seamănă întru necinste, învie întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, învie întru putere, se seamănă trup firesc, învie trup duhovnicesc. „Sunt și trupuri cerești și trupuri pământești și precum am purtat chipul celui pământesc (al lui Adam), vom purta și chipul celui ceresc (al lui Hristos cel înviat).

Atunci moartea va fi definitiv înfrântă și vom fi cu adevărat nemuritori, părtași și cu trupul la viața cea veșnică (I Corinteni cap. 15, vers. 4-58).

Învierea este, așadar, schimbarea trupului obișnuit într-un trup înduhovnicit, care se îmbracă în slava veșniciei. Începutul acestei schimbări s-a făcut prin Învierea lui Hristos. Prin darul lui Iisus Hristos cel înviat și înălțat de-a dreapta Tatălui, vom învia și noi la vremea știută de Dumnezeu singue și vom fi schimbați ca și El, adică vom avea trupuri duhovnicești. Mărturisind această credință în schimbarea trupurilor noastre, în învierea cea de obște, creștinii aduc spre pomenirea celor adormiți colivă, adică boabe de grâu. Căci după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, precum boabele acestea se schimbă în spic, tot așa și trupurile noastre se vor schimba din trupuri muritoare în trupuri nemuritoare. Iar învierea Domnului, așa s-a petrecut: La miezul nopții pe când străjerii păzeau mormântul, pământul s-a cutremurat și un înger s-a pogorât și a răsturnat piatra de pe mormânt. Ostașii văzând aceasta, s-au înspăimântat și au fugit; numai după aceea s-a petrecut venirea femeilor la mormânt, sâmbătă după miezul nopții, aproape de revărsatul zorilor. Învierea a cunoscut-o întâi

Maica lui Dumnezeu, care, după cum grăiește Evanghelia de la Matei, ședea la mormânt împreună cu Maria Magdalena. Dar spre a nu se arunca îndoială asupra învierii, din pricina dragostei de mamă pentru Fiul său, de aceea zic Evangheliștii că Domnul S-a arătat mai întâi Măriei Magdalena. Ea a văzut și pe îngerul, ce sta pe piatră, și plecându-se, a văzut și pe cei dinăuntru mormântului, care au vestit învierea Domnului și au grăit: „A înviat, nu este aici, iată locul unde L-au pus pe Dânsul”. Deci, auzind ea acestea, a alergat degrab la ucenicii cei mai înflăcărați, la Petru și la Ioan, și le-a vestit lor învierea. Iar întorcându-se ea cu cealaltă Mărie la mormânt, le-au întâmpinat pe ele Hristos, zicându-le: „Bucurați-vă!” Drept era, ca seminția femeiască să audă ea, mai întâi, bucuria, ca una ce a auzit mai întâi: „întru dureri să nască fii”. Ele fiind biruite de dragoste, s-au apropiat și s-au atins de preacuratele Lui picioare, voind să-L cunoască mai cu dinadinsul. Apostolii au venit la groapă și Petru numai plecându-se în mormânt, s-a întors înapoi, iar Ioan a intrat înăuntru, a privit mai cu de-amănuntul și a pipăit giulgiul și mahrama capului (Luca 24, 12; Ioan 20, 3-8).

Bibliografie

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctis, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2011
2. Nicolae , Mitropolitul Ardealului „*Iisus Hristos, viața noastră*” Sibiu 1973, Tiparul Tipografiei Eparhiale.
3. Pr. Dr. Slevoacă Ștefan, „*Predici la duminici și sărbători*”, tipărită cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustinian Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1979

ÎNVIEREA DOMNULUI PRIN OCHI DE COPIL

**Ristache Mirela Daniela, prof. inv. primar,
Școala Gimnazială Drăgănești-Vlașca**

MOTO:

„Atâtea lucruri bune-ți trimite Dumnezeu Și-așa puțin îți cere să-i dai , copilul meu, Deci, ia te rog aminte la toate câte-ți spun: Să fii mereu cuminte , ascultător și bun. Și vei vedea răsplata: de Paști, un îngerăș, Pe care voi îl știți că este iepuraș, Îl va trimite Domnul cu daruri, ouă roșii, Ca să ciocniți și voi precum ciocneau strămoșii.”

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele creștinilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelui. Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi „Hristos a înviat din morți cu moartea spre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pe cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-i cu Dumnezeu.

Paștele a fost dintotdeauna pentru copii o sărbătoare plină de mister și culoare. Copiilor le trebuie timp să înțeleaga că această sărbătoare pe care o sărbătorim în fiecare primăvară este una încărcată de emoții și miracole. La vârsta copilariei asociem Paștele cu mirosul de cozonaci pe care îi face mama, cu mielul tăiat, cu întâlnirile cu rudele, cu ouăle vopsite etc. Ar trebui să ne întoarcem înspre sufletele copiilor noștri, ca să învățăm curățenia lucrurilor simple. Ar trebui să încercăm să vedem lumea cu ochii lor, ca să ne vindecăm sufletele.

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, Învierea fiind singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși. Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Isus Hristos. În acest sens, și copiii, îndrumați de părinți și cadre didactice desfășoară activități diverse (încondeierea ouălor, învățarea unor colinde sau versuri de Paște), acestea încercând să-i pregătescă sufletește pentru Sărbătorile Pascale ce vor urma.

Este vreme de sărbătoare creștinească și motiv de bucurie pentru copiii cuminți, când Iepurașul le aduce cadouri din ciocolată, ouă și multe alte cadouri. Este un dublu moment mult așteptat de toată lumea când sărbătoarea străveche revine, an de an, și, totodată, începe primăvara.

Casa este curățată temeinic, ordonată și decorată cu iepurași și ouă roșii vopsite și încondeiate. Aroma cozonacului și a mâncărilor gătite de mame întregește atmosfera caldă și primitoare a casei. Familia întreagă se adună la masa de prânz și sărbătorește. Ciocnesc ouă și mănâncă preparare din carne de miel, pască și cozonac. Este vremea când lumea lasă grijile de-o parte și se bucură de frați, surori, părinți și copii.

De la sărbătoarea Învierii Domnului până la sărbătoarea Înălțării Domnului, creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și cu „Adevărat a înviat!”.

De fiecare dată când ne privesc ochi de stele pământene –narcise, sau ne învăluie parfum de liliac și albina muncește de zor, iar păsările înalță triluri, știm că ea, natura (și unii oameni) îmbracă straiele ÎNVIERII, atunci gândul nostru fuge tiptil și îngenunchează lângă icoana bucuriei din copilărie știm că ea, natura (și unii oameni) îmbracă straiele ÎNVIERII. Acolo...deodată apare IEPURAȘUL cu coșul împletit din răchită, încărcat cu ouă roșii, cu cozonac și pască, ba chiar îngerașul veghează din înalt și tămâia scaldă în curățenie toată căsuța sufletului, limpezită de lumina sfântă adusă de la biserică în candela familiei de bunica, pentru a lumina drumul nostru până la primăvara viitoare...

Păstrând la loc de cinstite aceste datini, tradiții și credințe, practicându-le alături de copiii noștri, vom păstra vie spiritulitatea românească, ca pe un izvor de bună creștere. Sărbătorile sunt un prilej de bucurie, de impacare sufletească, lumina sfântă din noaptea Învierii Mântuitorului călăuzindu-ne spre o viață mai bună, lipsită de griji. Copiii iubesc această sărbătoare nu pentru latura ei religioasă, ci pentru latura laică - venirea iepurașului cu cadouri,

Lumina din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întinericului și biruința vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină, fără nicio explicație, fără nicio sursă de aprindere. Miracolul cutremurător menține vie credința, iar puterile luminii sfinte variază de la protecție și vindecare, la aducerea de belșug, noroc și armonie în case.

La români, lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea de Înviere va fi adusă aprinsă pe drumul spre casă. Dacă aceasta nu se va stinge, atunci dorința purtătorului se va împlini.

Paștele este o sărbătoare plină de bucurie, o celebrare luminată, încărcată de semnificații, simboluri și tradiții. Lumina sfântă este cea dătătoare de speranță oamenilor, arătând că miracolele încă sunt posibile.

Personaj folcloric transformat în simbol al acestei sărbători, Iepurașul de Paște este cel care aduce ouă încă din dimineața celebrării Învierii Domnului. Provenind din credințele germanilor luterani, acest iepuraș a avut la început un rol similar cu al lui Moș Craciun, el judecând copiii după nivelul acestora de obediență și doar acelor cuminți lăsându-le ouă colorate. Legenda ni-l înfățișează transportând în coșul său ouă pictate, dar și numeroase dulciuri pe care le lasă pe la casele copiilor. Iepurașul de Paști este adesea înveșmântat cu haine colorate fiind și un simbol al renașterii naturii în anotimpul primăvara. Tradiție păgână îmbrățișată în mai toată lumea, iepurașul este substituit și de alte animale. De exemplu, în Elveția, responsabil cu căratul ouălor este nimeni altul decât cucul, iar în alte regiuni europene, vulpea le transportă cu succes.

Ideea unui iepure care să dăruiască ouă și dulciuri de Paște a fost preluată și îndrăgită rapid, iar astăzi, copiii din întreaga lume îl așteaptă pe personajul simpatic cu daruri, Iepurașul de Paște devenind una dintre cele mai iubite tradiții și datini pascale din rândul celor mici.

Deși de-a lungul timpului interculturalitatea și-a spus cuvântul și am „importat” multiple obiceiuri noi, avem încă tradiții și datini pascale nealterate de secole întregi pe care, voluntar sau involuntar le respectăm an de an.

Postul Paștelui este urmat în majoritatea caselor de români, la fel și deniile premergătoare duminicii Învierii, rugăciunile, curățenia în locuințe și reunirea familiei la masă în ziua de Paște.

În zilele noastre, copiii obișnuiesc să celebreze Paștele prin diverse excursii, călătorii, ieșiri la iarbă verde cu prietenii sau rudele. De asemenea, magazinele de haine se pot bucura de vânzări masive în această perioadă, dat fiind faptul că de Paște se obișnuiește să ne înnoim garderoba.

Fie ca suntem copii sau adulți, așteptăm Paștele cu nerăbdare și, indiferent că îl sărbătorim în stil vechi sau nou, cu toții merităm o celebrare cât mai plăcută alături de persoane dragi.

ÎNVIEREA DOMNULUI –SĂRBĂTOAREA LUMINII

Tunaru Mariana-profesor

Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu”, Alexandria

Pentru noi, creștinii, Paștile sunt o explozie de bucurie, care perpetuează explozia de bucurie a ucenicilor care au văzut pe Domnul înviat. De aceea credincioșii se salută cu vestea unei bucurii de necomparat cu nici o altă bucurie: „Hristos a înviat!” „Adevarat a înviat!”, până la Înălțarea Domnului, de când se salută cu altă veste tot așa de mare, legată interior de prima: „Hristos s-a înălțat!”, până la Cincizecime, care anticipează Cincizecimea deplină sau umplerea desăvârșită a vieții noastre de Duhul Sfânt.

Bucuria aceasta are atâta entuziasm în ea, încât ea e ca o „sfântă beție”, ca o „beție trează” de care vorbește Sfântul Grigorie de Nyssa. E ca o "beție trează", pentru că e produsă de cea mai autentică dar și cea mai minunată realitate, realitatea neasemănat de frumoasă a vieții veșnice și plenare, mai frumoasă și mai minunată decât și-o poate închipui orice imaginație, motiv pentru care Sfântul Grigorie de Nyssa spune că îngerii nu pun în funcție nici o imaginație, pentru că realitatea pe care o văd întrece orice imaginație.

Entuziasmul manifestat de Apostoli la Cincizecime, în urma Pogorârii Duhului Sfânt, care părea privitorilor ca o beție (Fapte II, 13), începuse de la Inviere. Ea caracterizează bucuria credincioșilor de la Paști, care rămâne temelia vieții sufletești a lor în tot cursul vieții pământești. Acest entuziasm e produs de împărtășirea de „vinul cel nou” al vieții de care a vorbit Hristos înainte de Patimile Sale (Marcu XIV, 25): „Veniți cu rodul viței celei noi al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a învierii împărăției lui Hristos să ne împărtășim”.

Femeile mironosițe aflând de la înger despre Invierea Domnului, aleargau „cu frică și cu bucurie mare” să ducă această veste ucenicilor. Justificând bucuria lor, primul cuvânt pe care li-l adresează Iisus cel înviat la întâlnirea cu ele, este: „Bucurați-vă!” (Matei XXVIII, 9). De atunci cei ce cred, aleargă cu aceeași bucurie debordantă în noaptea Paștilor și în zilele ce urmează, vestind tuturor celor pe care îi întâlnesc: „Hristos a înviat!”. Bucuria este starea sufletească principală pe care a produs-o vestea învierii în cei care știau că viața lor sfârșește în moarte. Bucuria aceasta se menține în creștini continuu, dar se actualizează mai ales în noaptea Paștilor.

Femeile mironosițe se bucură nu numai pentru că-l vor vedea iarăși pe învățătorul iubit, ci pentru că învierea Lui înlătură în general moartea ca sfârșit al vieții noastre, deschizându-i orizontul eternității. Aceasta este și cauza bucuriei noastre din orice timp. În viața noastră, a creștinilor, s-a produs prin Învierea lui Hristos o schimbare radicală, în ea a pătruns o lumină nesfârșită, conținutul ei a căpătat o valoare incomensurabilă, ea s-a umplut de o bucurie inepuizabilă.

Iisus a confirmat cu autoritatea Lui dumnezeiască justetea bucuriei de care au fost cuprinse femeile mironosițe. El nu le-a îndemnat să se bucure pentru simplul fapt că vor fi iarăși cu El, ci pentru semnificația generală nouă și plină de fericire pe care o are Învierea Lui pentru cei ce cred în El. Această confirmare a produs-o Hristos de atunci continuu: faptul că Apostolii au fost în stare să moară până la unul pentru mărturia Învierii lui Hristos, faptul că mărturia aceasta a produs milioane de mucenici și de sfinți, ca cei credincioși nu pot găsi sens existenței lor fără această Înviere, e o repetare continuă a confirmării Învierii date de către Hristos.

Existența noastră s-a umplut prin Învierea Domnului de bucuria prin excelență, de o bucurie reală, consistentă și durabilă.

Se știe că pe noi creștinii bucuriile trupești nu ne satisfac deplin, că sufletul nu e satisfăcut de ele, iar bucuriile sufletești sunt nedepline, pentru că noi trăim marginile cunoașterii, ale iubirii, ale purității sentimentelor noastre.

Bucuria Învierii nu e nici trecătoare, nici nedeplină. E bucuria prin excelență, pentru că e bucuria eternă și deplină. De aceea, nimeni nu trebuie să fie trist în noaptea Învierii. Nimeni nu trebuie să plângă. Toate motivele de întristare apar acum fără însemnatate față de biruirea morții. Biserica cântă în noaptea Învierii: „Cu bucurie unul pre altul să ne îmbrățișăm”

Precum înainte de Învierea lui Hristos toate erau ținute într-o frântură de sens neimplinită, așa Învierea Lui umple toate de lumină și de bucurie. De atunci, timpul întreg a devenit un ajun al duminicii veșnice, al petrecerii veșnice în lumina descoperită a învierii, cum zilele săptămânii au devenit zile inchinate sfinților care au trăit timpul în această lumină a învierii, ele devenind sărbători pregătitoare pentru duminica învierii, cum au fost și pentru ei.

Precum bucuria învierii întrece toate bucuriile și copleșește toate tristețile, așa lumina ei întrece toate luminile revelației nedepline din Vechiul Testament. Acolo un stâlp de foc conducea un popor dintr-o robie pământească într-o libertate pământească exterioară; acolo Moise le făcea cunoscută voia Lui Dumnezeu ascuns în întuneric și simțit în parte doar de el însuși. Aici Dumnezeu însuși, Soarele Hristos ne luminează, arătat prin Învierea Sa din morți în mod deplin, și ne conduce spre libertatea și viața deplină a vieții eterne: „În locul stâlpului celui de foc a răsărit Soarele dreptății, în locul lui Moise, Hristos, mântuirea sufletelor noastre”.

S-a spus că „vestea bună” (Evanghelia) creștină se concentrează în vestea Învierii lui Hristos, temei al siguranței că și noi vom învia. Apostolii și-au văzut misiunea lor în a fi martori ai Învierii lui Hristos (Fapte I, 22). Desigur însă că această veste a fost prin excelență „vestea bună” nu pentru că a anunțat învierea unui om simplu; nici n-a întemeiat nădejdea învierii noastre, a tuturor, pe învierea unui astfel de om simplu. Aceasta n-ar fi o înviere pentru eternitate și spre plenitudinea vieții în Dumnezeu, ci o repetare pe planul actual sau al unui plan puțin deosebit, dar tot relativ, al vieții omenești obișnuite. Ea a fost vestea prin excelență bună, pentru că a anunțat Învierea Celui ce fiind om a fost și Dumnezeu și pentru că noi înviind, pe temeiul Învierii Lui, ne vom împărtăși de viața deplină a umanității lui în Dumnezeu. Apostolii fiind martorii Învierii lui Hristos, au fost în același timp martorii tuturor semnelor și cuvintelor prin care Hristos însuși și-a dovedit dumnezeirea Lui, ca unii ce au stat în preajma Lui „în tot timpul petrecerii Lui între noi” (Fapte I, 21). Numai o astfel de înviere e o înviere întru plinătatea eternă a vieții noastre și ea întemeiază bucuria noastră plenară sau coincide cu ea.

Femeile mironosițe pleacă de la mormânt nu numai cu bucurie, ci și cu „frică mare”. În bucuria lor e prezentă simțirea misterului, simțirea izbucnirii existenței supreme, dumnezeiești. De aceea, bucuria lor nu e o bucurie obișnuită. În bucuria trăită de acestea la vestea învierii Domnului este o astfel de cutremurare, care le pune înaintea unui alt plan de existență. Dar cutremurarea aceasta nu

avea un caracter negativ, nu era o spaimă, căci nu era produsă de sentimentul golului, al neînțelegerii, ci era o cutremurare amestecată cu bucurie. Învierea lui Hristos e „începutura altei vieți, veșnice”.

Viața creștinului în plenitudinea și deci în bucuria și lumina deplină este o alta viață, la care se poate ajunge printr-o ridicare ce nu-i efectuată de noi înșine, ci de Dumnezeu asupra ființei noastre, deși ni se cere și noua pregătire și receptivitate pentru aceasta.

Acesta e sensul cuvântului „Paști”. În Sinaxarul de la utrenia Învierii, Paștile, care se traduc prin cuvântul românesc „trecere”, sunt asemănaute cu „trecerea” de la neînțelegerii la existență în actul creației de la început, cu cea de la robia poporului Israel, la libertatea lui în țara făgăduinței și cu Întruparea Fiului lui Dumnezeu. Învierea este ultima „trecere” prefigurată de celelalte. Ea e „trecerea” desăvârșită, pentru că e trecerea noastră de la pământ la cer. Și dată fiind domnia morții, instaurată prin păcat, Învierea e și trecerea definitivă și totală a creației de la moarte la viață.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

PROF. INV.PRIMAR NECULA NICOLETA
SCOALA GIMNAZIALA „MIHAI VITEAZUL”

În țara noastră sunt multe tradiții și obiceiuri de Paște, multe dintre ele sunt moștenire de la strămoșii noștri și transmise din generație în generație. Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare creștină. Ea are loc întotdeauna în anotimpul primăvara, când și natura renaște.

Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Hristos. Este o sărbătoare mult așteptată de toți creștinii, dar mai ales de către copii. Săptămâna premergătoare Paștelui se numește „Săptămâna Patimilor”, iar săptămâna de după Paști se numește „Săptămâna luminată”, deoarece Iisus a luminat lumea după înviere.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni. Postul reprezintă apropierea de Dumnezeu, dorința de a fi mai buni, mai toleranți, de a ne ajuta aproapele.

În Săptămâna Mare, credincioșii se ocupă de curățenie în case, în gospodării și în fiecare după-amiază merg la slujbele numite **denii**.

Joia Mare, este cea mai importantă zi dinaintea Paștelui. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Joia Mare este cunoscută sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi.

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Patimilor. Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul.

Sâmbăta seara, toți membrii familiei merg la slujbă și iau Lumina Sfântă, care îi apără de rele.

Odată cu înnoirea naturii este obiceiul ca oamenii să-și înnoiască și îmbrăcămintea.

Simbolurile Paștelui sunt ouăle, mielul și pasca. Se vopsesc ouă în diferite culori. Roșul simbolizează sângele, verdele învierea naturii, galbenul soarele și albastrul cerul și apa. Ouăle se ciocnesc de Paște și oamenii spun: „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!”. Oamenii uită de supărări, sunt mai buni, mai generoși și mai prietenoși.

Salutul „Hristos a înviat!” se adresează timp de patruzeci de zile până la sărbătoarea Înălțării Domnului la cer, când se încheie praznicul Învierii Domnului.

În lumea tradițională românească, oamenii se pregătesc cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post), cât și din punct de vedere lăsec.

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România. Ele diferă în funcție de zonă. În preajma sărbătorilor, în unele zone sunt multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiții de Paște

din România. Aici, tinerii sunt încurajați să îmbrace portul național și să participe la concursuri de încondeiat ouă.

Indiferent din ce zonă a țării facem parte, important este să transmitem copiilor noștri obiceiurile și tradițiile stravechi legate de anumite sărbători pentru ca aceștia să cunoască și să asimileze trăsături caracteristice poporului român: bucuria de a munci, înțelepciunea, istețimea, cinstea, demnitatea, modestia, simțul umorului, spiritul întruajutorării, al solidarității.

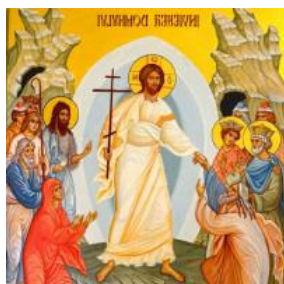
Promovarea unui sistem de valori dezirabil la elevii noștri este unul dintre obiectivele ce orientează întreaga activitate didactică școlară, extrașcolară și extracurriculară.

Bibliografie:

Ghinoiu I., “Sărbători și obiceiuri românești”, Editura Elion, București, 2003

Simion Florea Marian, “Sărbătorile la români”, vol.II, Editura Fundației Cultural Române, București, 1994.

SĂRBĂTOAREA ÎNVIEREA DOMNULUI

*Cîrnaru Ancuța Cristina
Profesor învățământul primar
Școala Gimnazială „Zaharia Stancu”,*

Prin învierea din morți și înălțarea la cer, Domnul nostru Iisus Hristos și-a desăvârșit lucrarea. Sa mîntuitoare de Împărat, Domn și Stăpîn atotputernic în cer și pe pămînt.

Învățătura despre învierea Domnului și înălțarea Lui la cer, o regăsim în articolul al cincelea și al șaselea din Simbolul Credinței: „Crez, -, ,,Și (Iisus Hristos) a înviat a treia zi, după Scripturi; și S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui,,.

Din Sfânta Scriptură a Noului Testament aflăm că Domnul Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit și va învia a treia zi. Avînd această teamă iudeii au pus la mormîntul Lui soldați care să stea de pază. Însă minunea s-a întîmplat. A treia zi după îngropare îngerul a răsturnat piatra, mormîntul a fost aflat gol și vestea învierii s-a răspîndit ca fulgerul, deși iudeii au plătit pe soldați să mintă, adică să spună că Iisus Hristos Domnul nu a înviat, ci a fost furat de Apostoli.

Și la vremea aceea erau mulți necredincioși care au spus multe minciuni despre Învierea Domnului. Unii au spus că trupul Mîntuitorului Iisus Hristos nu a înviat, ci a fost furat. Dar nu a putut fi crezută, pentru că mormîntul a fost păzit de soldați. Pe de altă parte, giulgiul și mahrama care au învăluit trupul Domnului, erau ramase lângă mormînt, arătînd limpede că nu putea fi vorba de furt. Cine fură nu are nici grijă nici vreme să desfășoare trupul și să împătorească mahrama. Giulgiurile și mahrama (Ioan 20,5-8), ca și Apostolii, sunt mărturii ale învierii.

Se mai spune că Iisus a avut o moarte aparentă, dar și părerea aceasta este contrayisă de faptul că Iisus a fost împuns cu sulița în coastă, pe cruce și a ieșit sînge și apă, dovadă că murise. Apoi a fost învelit în giulgiu, după obiceiul îngropării de atunci și a fost așezat în mormînt punîndu-se o piatră, pe care Iisus nu o mai putea ridica. Toate acestea dovedesc că Mîntuitorul era mort, cînd a fost îngropat, sau dacă nu ar fi fost încă mort, trebuia să moară înăbușit sub greutatea pietrei, legat în înfășurături și scaldat în cele „ca la o sută de litre,, de ulei, aduse de Nicodim (Ioan 19,39-40).

Alte dovezi sunt arătările Lui după înviere:

1. Mai întâi S-a arătat în ziua învierii Mariei Magdalena, femeilor care se întorceau de la mormânt și apoi Apostolilor;
2. Arătarea în călătorie și la cină cu Luca și Cleopa (Luca 24,13-25);
3. Arătarea în mijlocul Apostolilor, când mănâncă împreună cu ei și le spune: „*Vedeți mâinile și picioarele Mele, că Eu însumi sunt: pipăiți-mă și vedeți...Așa este scris-în lege, în Psalmi și în prooroci,-și așa se cădea să pătimească Hristos și a treia zi să învieze din morți*„ (Luca 24,36-48);
4. Arătarea a opta zi după înviere, când încredințează pe Toma necredinciosul despre înviere și-l face să mărturisească umilit: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu*„ (Ioan 20,28);
5. Arătarea pe malul lacului Tiberiada, când prânzește cu Apostolii și săvârșește pescuirea minunată (Ioan 21,1-13);
6. Arătarea când a fost văzut de peste 500 de credincioși (I Cor.15,6);
7. Când s-a înălțat la cer (Luca 24,50-53);
8. Când s-a arătat Sfântului Apostol Pavel în drum spre Damasc (I Cor.15,8).

Faptul dumnezeiesc, minunea zguduitoare săvârșită în Ierusalim înainte cu 2000 de ani, se înnoiește, este preamărită de îngeri și de oameni și umple Biserica și inimile credincioșilor de negrită bucurie și mângâiere. A înviat Hristos! Fiul Omului cel judecat și osândit, Iisus cel mort și pecetluit într-o groapă ca un om înfrânt, iată-L : biruiește puterile răului și sfărâmă cătușele morții. După trei zile se ridică din mormânt ca un soare în răsărituri și puternic și luminos, se înalță în slava veșniciei ca un Mântuitor și Domn.

Învierea este cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Nu numai pentru că prin înviere Iisus Hristos a biruit moartea, ci mai ales pentru că s-a arătat o viață nouă, cea veșnică. Acest fapt îl vedem limpede dacă asemănăm celelalte învieri din Sf. Evanghelii cu învierea Domnului. Învierea fiicei lui Iair, a tânărului din Nain, ca și învierea lui Lazăr, întorc din moarte la viață, însă nu la o viață veșnică, ci tot la viața pământească. Toți aceștia, după ce s-au „trezit” din „somnul morții”, au trăit în același trup, pe care l-au avut înainte de a muri, și n-au primit un trup nemuritor. După trecerea anilor au adormit iarăși și trupul lor a fost așezat în mormânt.

Nu același lucru se întâmplă cu Iisus Hristos. El a înviat cu trup nemuritor, cu trup duhovnicesc. Prin înviere trupul Mântuitorului s-a schimbat prin puterea Duhului de viață dătător. Schimbarea aceasta se vede din mai multe întâmplări. Nimeni dintre oameni nu a văzut și nu a auzit cum a înviat Mântuitorul. De ce? Pentru că El a ieșit din mormânt în vreme ce piatra era pe mormânt. La învierea lui Lazăr, oamenii au ridicat piatra de pe mormânt și numai după aceea Iisus a înviat pe Lazăr. La învierea lui Iisus, piatra a rămas pe mormânt, pecetea au rămas nestricate, și cu toate acestea Iisus a ieșit din mormânt. De unde știm aceasta? O spune însuși îngerul, care a întâmpinat pe mironosițe în dimineața învierii și a ridicat piatra de pe mormânt. Așa este scris în Evanghelia de la Matei, cap. 28. Duminică pe când „se lumina de ziuă”, Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit „să vadă mormântul”. Și iată cutremur s-a făcut, că îngerul Domnului s-a coborât din cer, „a prăvălit piatra... și ședea deasupra ei”.

După ce îngerul a prăvălit piatra de pe mormânt, ne-am aștepta ca Mântuitorul să iasă din mormânt și să vorbească cu mironosițele. Acest lucru nu se întâmplă. De ce? Pentru că mormântul era gol. Iisus nu mai era în mormânt. El ieșise din mormânt mai înainte ca îngerul să fi ridicat piatra. O spune îngerul însuși către femei: „Știți că pe Iisus cel răstignit căutați. Nu este aici, căci s-a sculat precum a zis. Veniți de vedeți locul unde fusese pus Domnul.” Rezultă că trupul înviat al Mântuitorului nu mai este ca trupul obișnuit. Trupul obișnuit, ca să iasă din mormânt, avea nevoie de cineva care să strice pecetea și să ridice piatra. Trupul înviat iese, piatra fiind pe mormânt și pecetea nestricate.

Trupul obișnuit se vede de oricine. Trupul înviat este nevăzut și apare și dispare după voință. Așa s-a arătat pe calea spre Emaus la doi ucenici, a vorbit cu ei, iar după ce a binecuvântat pâinea și a fost recunoscut, „s-a făcut nevăzut”, a apărut în camera unde erau ucenicii Săi, ușile fiind încuiate,

stă de vorbă cu ei, și apoi se face nevăzut (Ioan cap.20, vers,19-30). Deci se arată cu voia și cât timp voia. În mod obișnuit era nevăzut. Ne dăm seama că trupul înviat este altfel decât trupul dinainte de înviere, este „un trup înduhovnicit, părtaș la viața veșnică”.

Sfântul Apostol Pavel, după ce scrie corintenilor despre învierea lui Hristos, arată că învierea lui Hristos e începutul învierii tuturor, adică „toți cei ai lui Hristos” vor învia, vor avea trupuri asemănătoare cu trupul lui Hristos cel înviat. Atunci, la învierea morților „toți ne vom schimba”. Căci trebuie ca acest (trup) stricăcios să se îmbrace în nestricăciune și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire. Sfântul Apostol Pavel, spre a face înțeleasă această schimbare, o aseamănă cu încolțirea seminței aruncate sub glie. Arunci un grăunte gol și răsare un spic. Așa e și cu trupurile noastre: „Se seamănă întru stricăciune, învie întru nestricăciune, se seamănă întru necinste, învie întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, învie întru putere, se seamănă trup firesc, învie trup duhovnicesc. „Sunt și trupuri cerești și trupuri pământești și precum am purtat chipul celui pământesc (al lui Adam), vom purta și chipul celui ceresc (al lui Hristos cel înviat).

Atunci moartea va fi definitiv înfrântă și vom fi cu adevărat nemuritori, părtași și cu trupul la viața cea veșnică (I Corinteni cap. 15, vers. 4-58).

Învierea este, așadar, schimbarea trupului obișnuit într-un trup înduhovnicit, care se îmbracă în slava veșniciei. Începutul acestei schimbări s-a făcut prin Învierea lui Hristos. Prin darul lui Iisus Hristos cel înviat și înălțat de-a dreapta Tatălui, vom învia și noi la vremea știută de Dumnezeu singue și vom fi schimbați ca și El, adică vom avea trupuri duhovnicești. Mărturisind această credință în schimbarea trupurilor noastre, în învierea cea de obște, creștinii aduc spre pomenirea celor adormiți colivă, adică boabe de grâu. Căci după cuvântul Sfântului Apostol Pavel, precum boabele acestea se schimbă în spic, tot așa și trupurile noastre se vor schimba din trupuri muritoare în trupuri nemuritoare.

Bibliografie:

***Catehism Creștin Ortodox-Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1990

****Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctis, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2011

***Nicolae , Mitropolitul Ardealului „*Iisus Hristos, viața noastră*” Sibiu 1973, Tiparul Tipografiei Eparhiale.

***Pr. Dr. Slevoacă Ștefan, „*Predici la duminici și sărbători*”, tipărită cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustinian Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1979

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI PRIN OCHI DE COPIL

**Solomon Theodora-Nicoleta, prof.înv. primar
Școala Gimnazială Drăgănești- Vlașca**

Învierea Domnului, numită și sărbătoarea Paștelui, adică ziua în care răul și viclenia vor fi lăsate deoparte, îmbrăcând haina adevărului și a bucuriei, este cea mai veche sărbătoare a creștinătății. Este sărbătoarea care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie.

De asemenea, Sărbătoarea Paștelui este și un prilej de reuniune cu membrii familiei, când se lasă deoparte grijile și problemele de zi cu zi, iar gândurile se îndreaptă către fapte bune și recunoștință.

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei.

Învierea Domnului Iisus Hristos este sărbătoarea cea mai cinstită și cu cea mai mare simbolică creștină. Prin Învierea Domnului răul a fost învins, porțile raiului deschise și, mai presus de toate, omul a fost răscumpărat prin jertfa mântuitorului, iar bucuria supremă este Învierea sufletului și trezirea minții omului. Când primii oameni au păcătuit sufletul s-a întunecat, rușinea s-a abătut asupra omului. Atunci Dumnezeu a promis că va trimite un mântuitor care să răscumpere pe om. Sufletul este esența vieții, este suflarea lui Dumnezeu peste om, viață din viața Lui. Așa cum trupul suferă boli și în final moare, tot așa este și sufletul, care suferă bolile păcatului, fiind plin de rani sufletești și de patimi - ură, invidie, lene, răutate, judecarea aproapelui, desfrânare. Toate acestea pot în timp să omoare sufletul, însă prin Învierea lui Hristos sufletul capătă alte valențe, alte valori, prin însăși Lumina lui Hristos, care purifică, luminează tuturor sufletul. Acesta se înviorează, începe să cunoască adevărul, iubirea și smerenia, iar prin acestea are loc învierea și trezirea sufletului.

Copilul, prin puritatea sa, primește cu tot sufletul sărbătoarea Învierii Domnului. El așteaptă cu nerăbdare să meargă la biserică, să vopsească și să ciocnească ouă roșii, să se spovedească și să se împărtășească, să participe cu drag la tot ceea ce este legat de această mare sărbătoare. Credința sa este curată și deplină. Deși este mic și poate nu a citit, ci doar a auzit de la părinți, bunici, ori frați mai mari despre faptul cum Iisus și-a cărat uriașa cruce de lemn până pe Dealul Golgota, purtând pe cap o cunună de spini, despre răstignirea Lui pe cruce între doi tâlhari, despre imensele pietre ce au fost așezate în ușa mormântului, iar după trei zile erau date la o parte și mormântul era gol, căci Iisus Hristos înviase și trecuse de-a dreapta Tatălui, copilul vede cu ochii minții toate cele întâmplate, își dorește să cunoască cât mai mult, trăiește totul la intensitate maximă, cu emoție, crede, fără urmă de îndoială, și, de aici, lumina din ochii săi și din sufletul său în fața acestei mari sărbători.

Să ne oprim pentru o clipă și să privim copiii care merg la biserică în ziua de Paști. Câtă bucurie se citește pe chipurile lor senine, câtă puritate în sufletele lor, câtă lumină în ochii lor calzi! Cine nu i-ar primi cu brațele deschise? Nu ar trebui, oare, să ne aplecăm mai mult asupra acestor suflete curate și să învățăm și noi de la ele ce este puritatea, inocența, bunătatea, lumina interioară!? Să încercăm, măcar, să atingem culmile smereniei pentru a-l putea primi pe Iisus în noi, căci el și-a dat viața pentru păcatele noastre, și împreună să pășim în veșnicie.

Această sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului, trebuie să pătrundă în fiecare casă, în fiecare ființă. În noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist, căci toate motivele de întristare apar acum fără însemnătate față de biruirea morții.

Învierea Domnului este, prin excelență, acela al îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

Este acel «față către față» îndreptat spre eternitate, când “Dumnezeu coboară în suflet, iar sufletul urcă la Dumnezeu”. Ce poate fi mai frumos, mai înălțător pentru sufletul omului?

Învierea lui Hristos, pe care o mărim neîncetat, este taina unității și comuniunii. Nu există ceva mai sfânt în cer și mai necesar pe pământ ca unitatea și comuniunea. Sfintele Paști sau biruința asupra morții sunt izvorul comunității și al comuniunii între Dumnezeu și oameni, între cer și pământ, între cei vii și cei morți, între cei credincioși și mai puțin credincioși, între cei înstăriți și săraci, între tineri și vârstnici. Sfânta Înviere formează această punte de legătură între oameni și, între aceștia și Dumnezeu, pentru că minunea Învierii constituie taina iubirii desăvârșite și biruința deplină asupra morții și a păcatului, care prin natura lor sunt pricini de dezbinări. Lumina împărtășită de lumânarea ținută cu sfială de fiecare descoperă chipuri noi, priviri sincere și blânde, inimi curate...copilul din noi.

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI REFLECTATĂ ÎN ARTA PENTRU COPII

Prof. MITITEAN LILIANA CRISTINA

Într-o societate a cunoașterii specifică secolului al XXI-lea , dezvoltarea capacității de trăire a celei mai profunde expresii a creativității umane , are un rol esențial în formarea profilului moral al copiilor. Dimensiunea cognitivă a învățării presupune recomandarea unor valori și atitudini care să o completeze , din perspectiva finalităților educației.

Valorile estetice din lumea artei sensibilizează copiii în demersul de corelare a cunoștințelor religioase despre Învierea Domnului cu trăirea sentimentului religios în diferite contexte ale vieții cotidiene. Experiențele culturale , de comunicare , interpersonale și civice , specifice vieții active din societatea actuală, crează contextul de manifestare a a valorilor și cunoștințelor religioase în propriile atitudini și comportamente.

Copilul , încă de mic vine în contact cu realități , simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații simple , pe înțelesul lor , este bine să le cunoască. Educația începe în familie, apoi în școală unde își formează deprinderi de conduită, învață să-și manifeste sentimentele. Educația religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are față de el însuși , față de ceilalți și față de tot ce îl înconjoară pentru a deveni un bun creștin.

Cu prilejul marii sărbători a Învierii Domnului , întreaga suflare se bucură , însă copiii o fac într-un mod aparte. Descoperim micile talente și le promovăm . Le trezim interesul pentru obiceiurile și tradițiile românești , le deschidem apetitul pentru lectură, pentru exprimarea imaginației în lumini și culori cu ajutorul pensulei și al materialelor ce pot fi refolosite în scopul dezvoltării imaginației.

Peisajul minunat al primăverii, miracolul sărbătorilor acestui anotimp , așteptarea Învierii Domnului de către întreaga suflare, în mod deosebit de către cei mici, dar și de către cei mari, le putem transpune în mici creații de artă pictate, scrise sau meșteșugite.

Elevii au nevoie de îndrumarea și încurajarea noastră, a cadrelor didactice, au nevoie să cunoască tradițiile și obiceiurile locale, pentru a putea păstra și dezvolta cultura românească.

Pornind de la sărbătoarea Învierii Domnului, mesajul religios poate fi exprimat prin forme de comunicare diferite. Prin intermediul artei, copiii au ocazia să cunoască elemente din istoria sărbătorii Paștelui, să recunoască simbolurile pascale și ce reprezintă fiecare dintre ele. Pot să realizeze lucrări artistice folosind tehnici diferite. Au șansa de a păstra și promova diferite meșteșuguri caracteristice tradițiilor specifice sărbătorii pascale. Exprimarea prin artă contribuie la dezvoltarea încrederii în propriile capacități, cultivându-și talentul artistic.

În acest sens, s-a realizat proiectului „**SĂRBĂTORILE PASCALE LA ROMÂNI**” unde școala noastră, și-a propus să omagieze această sfântă sărbătoare prin activități care să îmbine cât mai armonios utilul cu plăcutul, construind noi produse, utilizând toate formele de activitate: **jocul, învățarea, munca și creația.**

Sărbătorile sunt un prilej de bucurie pentru toți dintre noi. La fel și copiii așteaptă cu drag venirea vreunei sărbători, mai ales că aceste sărbători sunt pline de cadouri. Dar sărbătorile nu înseamnă doar cadouri, ci înseamnă bucurie, bunătate, inimi curate. În derularea acestui proiect dorim să-i conștientizăm pe copii care este semnificația Paștelui, să stimulăm curiozitatea, interesul lor pentru a cunoaște tradițiile și obiceiurile de Paște și să încercăm să cultivăm un comportament moral-religios și să reflectăm în artă cât mai profund mesajul acestor sărbători.

Prin pictarea de icoane, elevii aprofundează semnificația religioasă a temelor reprezentate. Ei au realizat pictura pe sticlă folosind modelele tradiționale și s-au inspirat din tehnica simplă, însă foarte expresivă a icoanelor pictate la Mănăstirea Nicula, din județul Cluj. Schimbul real de mesaje artistice conectează elevii la stări de bine, de trăire duhovnicească.

Manifestările artistice dedicate pregătirii pentru întâmpinarea mării sărbători a Învierii Domnului, reunesco icoane pe sticlă realizate pe teme ce redau evenimentele din perioada Săptămânii Patimilor, precum: Intrarea Domnului în Ierusalim, Cina cea de Taină, Răstignirea Domnului, Maica Domnului Îndurerată, Punerea în mormânt și Învierea Domnului. Este o adevărată artă. Trebuie să alegi mereu culorile precise și să se potrivească perfect cu toate elementele icoanei. Bucuria spirituală a Învierii Domnului este transmisă și prin vizionarea expozițiilor de icoane pe sticlă care transmit, prin talentul artistic al copiilor, emoția Patimilor și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

Momentele artistice dedicate acestei mari sărbători au avut un caracter integrat, unde poezii precum „În ziua de Paști” de Elena Farago, „La Paști” de George Coșbuc, „De Paști” de Tudor Arghezi sau „Învierea” de Mihai Eminescu au contribuit la realizarea unor momente de înălțare spirituală.

Cântecele specifice acestei perioade, cum ar fi „Din mormântul întunecat” sau „Hristos a înviat” conferă o momentului o sobrietate specifică, o trăire autentică și aduc în actualitate momentul Învierii de acum 2000 de ani.

Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială, de aceea tămâia scaldă în curățenie toată căsuța sufletului, limpezită de lumina sfântă adusă de la biserică în candela familiei, pentru a lumina drumul nostru până la primăvara viitoare și până la un nou moment artistic și spiritual înălțător.

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII PENTRU COPIII PREȘCOLARI

**Prof. învă. Preșcolar Ștefan Ramona Mirela
G.P.P. NR.5, Slatina, Olt**

Învierea este cea mai importantă sărbătoare din calendarul creștin. Aceasta este însoțită în țara noastră de numeroase tradiții și obiceiuri, unele dintre ele moștenite de sute de ani, din generație în generație.

În tradiția ortodoxă română pregătirile pentru Paște încep în Joia Mare, când românii încep să decoreze casa pentru sărbătoare, vopsesc ouă și prepară bucate alese.

Sărbătoarea Paștelui este marcată de obiceiuri străvechi care susțin credința printr-o curățire interioară și nu numai. Această credință este manifestată adesea prin primenirea casei și înnoirea hainelor.

Pentru români pregătirile pentru Paște încep cu o curățenie desăvârșită a casei și împodobirea acesteia de sărbătoare. Casa trebuie să arate perfect pentru primirea musafirilor în zilele de sărbătoare. Multe gospodine profită de această sărbătoare pentru a-și înnoi casa cu noi accesorii sau chiar piese de mobilier.

De Paște cei mici, dar și cei mari îl așteaptă pe iepurașul care le aduce cadouri. Legenda acestui personaj îndrăgit în întreaga lume este un simbol care amintește de primăvară și de trezirea la viață a naturii. Iepurașul este asociat cu aparițiile lui Iisus după Înviere, cu sărbătoarea Paștelui pentru că le aduce cadouri.

Avem multe tradiții pe care le-am învățat de la părinții noștri încă de când eram mici și acum încercăm să le transmitem copiilor. De obicei, vopsim ouăle în sâmbăta Paștelui și copiii se implică cu plăcere în acest proces.

Le povestim că este ziua când a înviat Iisus, de aceea spunem: Hristos a înviat!, în loc de Bună ziua. Încercăm să le povestim copiilor cât mai multe lucruri despre sărbătorile de Paști.

Este un obicei frumos să mergi din casă în casă și să vestești că „Hristos a înviat!”, iar pentru asta să fii răsplătit cu dulciuri și un ou roșu. Copiii așteaptă cu nerăbdare dimineața de Paște, să îmbrace hăinuțe noi și să meargă la vecini cu „vestea cea bună”.

Ne aducem aminte cu drag de momentele din copilărie când, împreună cu părinții, mergeam la biserică în noaptea de Paște, ne adunam la masa de sărbătoare și ciocneam ouă roșii. Acum a venit rândul nostru să contribuim la formarea unor amintiri frumoase și calde pentru copii despre sărbătorile de Paști.

Sărbătoarea Paștelui este un prilej pentru conectare, pentru a petrece timp de calitate în familie, astfel vă propun două activități pe care să le explorați împreună cu copiii preșcolari în această perioadă. Activitățile propuse sunt ușor de pus în practică cu ce materiale aveți în casă și pun mare accent pe conectarea membrilor familiei, discuții și bucuria de a explora împreună diverse context.

Alergăm după ouă

Obiective:

- Exersarea atenției, concentrării, autocontrolului și a memoriei de scurtă durată (funcții executive)
- Cultivarea imaginației și a creativității
- Dezvoltarea relației copil-părinte
- Dezvoltarea motricității fine și grosiere

Desfășurare:

Desenați împreună cu copilul dvs. ouă de diferite culori pe mai multe foi. De exemplu, pe o foaie se află un ou roșu, pe alta un ou albastru, pe alta un ou galben.

Lipiți foile pe zid, în diferite părți ale camerei. Tot ce trebuie să faceți acum este să oferiți indicații copilului despre culoarea oului care trebuie atins cu o anumită parte a corpului. De exemplu, puteți să îi spuneți să atingă oul roșu cu piciorul drept sau oul galben cu urechea stângă. Ouăle fiind așezate în diferite locuri, acesta va trebui să își amintească unde se află oul colorat, să alerge spre ele și să își amintească și cu ce parte a corpului trebuie să îl atingă

Pentru mai mult amuzament, puteți să schimbați rolurile.

Materiale necesare: foi albe A4, carioci/acuarele/culori

Plutește sau se scufundă?

Obiective:

- Observarea procesului de scufundare/ plutire a obiectelor
- Dezvoltarea gândirii critice
- Stimularea imaginației / explorării

Desfășurare:

Apa este un element de explorare infinită pentru copii iar când este combinată cu alte materiale sunt pur și simplu fascinați.

Într-un recipient mare și transparent adăugați apă astfel încât să fie aproape plin. Puneți la dispoziția copilului tot felul de obiecte care rămân intacte la contactul cu apa: dopuri, jucării din plastic sau lemn, bucăți de lemn, crenguțe, nuci, scoici, pietre, site, strecurători. Observați ce se întâmplă cu obiectele: se scufundă, se ridică la suprafață? Puteți introduce astfel și conceptul de greutate: obiectele grele se scufundă, în timp ce cele ușoare plutesc deasupra apei.

Materiale necesare: un recipient mare, apă, obiecte open ended: dopuri, bucăți de lemn crenguțe, nuci, scoici, pietre, jucării, piese de lego, site, strecurători, bureți sau orice aveți la îndemână

BIBLIOGRAFIE:

- Maria Calcii, Stela Cemortan. 'Dezvoltarea creativității la preșcolari'. Chisinau Universitas 2001.
- Curriculum-ul educației copiilor în instituțiile preșcolare , p.110-115.
- Garboveanu, Maria, Desenul și culoarea – activitate ludică, în Copilul și jocul, București, 1975 E.D.P.
- copilul.ro/evenimente-copii/sarbatoarea-pastelui/pastele-in-familie-activitati-pentru-copii-a28991.html.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI LA ROMÂNI

Prof. Inv. Preșcolar Ghibu Mirela
Grădinița P. P. „Căsuța de turtă dulce”, Constanța

De Sărbătoarea Sărbătorilor, de Sfintele Paști, trebuie să ne rugăm la Dumnezeu să aducă în sufletele noastre bucurie, curaj și pace, iar noi să căutăm să aducem aceleași daruri semenilor noștri.

Înainte de apariția creștinismului, evreii sărbătoreau de Paște eliberarea lor de sub robia egipteană. Cuvântul „Paște” vine din limba ebrică „pesah” care înseamnă trecerea de la moartea lentă a sufletului la viața veșnică oferită nouă prin iubirea și jertfa lui Isus Hristos. Moartea și Învierea Domnului Isus Hristos ne îndeamnă la pocăință, la iertarea păcatelor, la iubire față de aproapele nostru.

Toți creștinii mărturisesc în limbajul de credință Crezul că Hristos „a înviat a treia zi după Scripturi”.

Adevărul Învierii Domnului reiese din următoarele mărturii: chiar în prima zi, el s-a arătat femeilor purtătoare de mir și ucenicilor Săi; s-a arătat lui Luca și Cleopa în apropiere de Ierusalim pe drumul către Emaus. La 8 zile după aceea s-a arătat iarăși celor 11 ucenici fiind de față și Toma. S-a arătat apoi de mai multe ori și altora pentru ca un număr cât mai mare de oameni să creadă în El. Azi, toți credincioșii în noaptea Învierii cântă cu credință: „Hristos a înviat din morți/ Cu moartea pe moarte calcând/ Și celor din morminte/ Viață dăruindu-le”.

Înainte de Sfintele Sărbători de Paște se ține post. Pentru a ne da seama cât de veche este porunca Postului trebuie să ne amintim cuvintele Sfântului Vasile cel Mare: „Cucerește-te, smerește-te omule, în fața bătrâneții Postului, că de o vechime cu lumea este el.”

În Postul Sfintelor Paști credincioșii trebuie să nu mănânce prea mult, să nu bea peste măsură, să se abțină de la carne, brânză, ouă, lapte, să ducă o viață cinstită. Tot în Post trebuie găsită puterea de a înfrâna limba să vorbească minciuni, nedreptăți sau cuvinte urâte. Minte să nu fie încetoșată cu gânduri necurate, de rele și de ură pentru aproape. Postul ne va fi de folos dacă-i vom ierta pe cei care ne-au greșit, dacă vom face bine celor care ne urăsc, dacă vom face milostenii și vom ajuta pe cei în necaz.

Mântuitorul ne-a învățat și cum să postim: „Când postiți să nu fiți ca fățarnicii... tu când postești spală fața ta, piaptână capul tău și nu te arată oamenilor că postești”

Începutul Săptămânii Mari

În ziua de Florii de încheie Postul Mare și începe Săptămâna Mare a sfintelor și Mântuitoarelor Patimi ale Domnului. Ziua de Florii sau a intrării triumfale a Domnului în Ierusalim este o zi istorică care desparte anii petrecerii Pământești ai Domnului de ultima Sa săptămână în care Mântuitorul este recunoscut de întreg Israelul ca „profetul ce avea să vină; Împăratul biruinței, unificator religios și național.”

În seara Duminicii Floriilor încep deniile pentru Săptămâna Mare.

Deniile sunt slujbe deosebite în cadrul cultului divin public ortodox. Prin conținutul, frumusețea și caracterul lor, ele sunt unicate ale cultului. Cuvântul „denie” vine de la slavonescul „vdenie” și înseamnă „priveghere” sau „slujbă nocturnă”. Deci, denia este slujba „utrniei”, adică a serviciului divin săvârșit de regulă dimineața, care în cazul de față se oficiază seara, în ajun.

Deniile din ultima săptămână a Postului Mare sau Săptămâna Patimilor sunt slujbe la care credincioșii participă, prin tradiție în număr foarte mare. Ele se săvârșesc în biserici începând cu seara Floriilor, deci din Duminica a șasea a postului, până vineri seara inclusiv.

În atmosfera slujbelor se comemorează, prin post și rugăciune, suferințele Domnului Isus Hristos, din clipa când a fost vândut de Iuda, urmând calea Golgotei, răstignirea și apoi slăvita Sa

Înviere. În fiecare din serile acestei săptămâni bisericile sunt pline, iar credincioșii îngenunchează în fața icoanelor și se roagă pentru ei și pentru ai lor- ca în capitolul 9, versetul 4, al Evangheliei lui Marcu. „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele.... Ce dar ceresc mai întremător ne-am putea dori în Săptămâna Mare, decât lacrimi de pocăință”

Tradiții populare de Paște

În săptămâna patimilor sau „Săptămâna neagră” se crede că spiritele morților ies din morminte. De aceea se fac pomeni pentru a-i imbuna dar și pentru a le asigura hrana trupului nevăzut din lumea cealaltă. De Joia Mare morții vin la fosta casă și stau până la Moși (sâmbăta de dinainte de Rusalii). Pentru ei rudele pregătesc colaci, oale de împărțit dar și scaune pentru odihnă. Pentru femei Joia Mare este foarte importantă deoarece trebuie să termine torsul lânii și al cânepii, să termine cusutul iei noi pentru Paște.

„Paștele Blajinilor”, o sărbătoare foarte rară amintită în proza sadoveniană, cade la o săptămână după Paștele ortodox. În această zi de luni, după duminica Tomei, oamenii aruncă pe cursurile apelor coji de ouă roșii, bucăți mici de cozonac ca să ajungă la cei blajini din lumea de dincolo.

Sunt două mari sărbători ale anului la creștini: Crăciunul și Paștele, adică Nașterea Domnului Isus Hristos și Învierea Sa (a treia zi după răstignirea pe cruce).

În ajunul Sărbătorilor de Paște oamenii se pregătesc îndelung pentru a fi demni de ele. Se pregătesc pe dinăuntru cu post și rugăciuni timp de șase săptămâni și se pregătesc pe dinafară, curățind și înnoind totul în jurul lor.

Există mai multe legende legate de obiceiul vopsirii ouălor în cultura românească. Cea mai populară dintre ele spune că **Maica Domnului**, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din ranile lui **Iisus**.

În Săptămâna Mare, mai precis în Joia Mare, gospodinele vopsesc și încondeiază ouă. Deși se numesc „ouă roșii” ele pot avea diferite culori. Se recomandă chiar, pentru estetica ansamblului, să se vopsească diferit, cu condiția ca cel puțin o treime să fie roșii. Ouăle încondeiate, goale pe dinăuntru, nu au decât rol decorativ, ele înnobilând masa.

Învierea Domnului Isus Hristos să ne călăuzească totdeauna spre cât mai multă iertare și spre cât mai multe fapte bune asemenea “bobului de grâu, care, atunci când cade...murind, jertfându-se, aduce multă roadă”. (Ioan, 12, 24).

Bibliografie:

- “Poezii, tradiții, obiceiuri de Paște”, Alexandra Vidu, Erc Press, 2007
- “Vin Floriile cu soare și soarele cu Florii”, Gabriela Barbu, Ed. Callas Print, 2007

SĂRBĂTORI PASCALE –SUPERSTIȚII STRĂVECHI

Prof. Înv. Primar, **Bojă Gabriela Dani**
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Alexandria

Păștele este una dintre cele mai importante sărbători, prin Învierea lui Iisus Hristos. Indiferent de zonă, obiceiurile de Paște sunt multiple și sunt respectate an de an de către persoanele care petrec această sărbătoare acolo. De-a lungul timpului, vopsirea ouălelor, drobul și mielul au devenit reprezentative pentru masa de Paște a fiecărui român. Însă, în funcție de zonele țării, sărbătoarea Paștelui are obiceiuri și tradiții specifice, aceasta fiind o sărbătoare foarte respectată de către români. Aceasta este în primul rând un moment care amintește de iubirea divină și de miracolul învierii. Obiceiurile păstrate în această perioadă sunt mai puține, importante fiind valorile spirituale și

semnificația lor pentru creștini. În Săptămâna Mare, gospodinele înroșesc ouălele și pregătesc mâncărurile tradiționale cu care îi vor servi pe musafiri. De pe masa și din cosul pascal nu lipsește în niciun an pasca, aliment care face aluzie la trupul lui Hristos. În Muntenia, pasca este deseori înconjurată de zimțisori, având forma unui soare care oferă vitalitate oamenilor și naturii.

La denia din Joia Mare, fetele și băieții vin la biserică aducând o sfoară; după fiecare evanghelie citită fac un nod și își pun o dorință. Sfoara cu cele 12 noduri se pune sub perna în noaptea de joi spre vineri pentru ca tinerii să-și viseze jumătatea. De asemenea, dacă una dintre dorințe se îndeplinește, nodul corespunzător se desface. Mai există obiceiul ca fetele nemăritate să ascundă mătrăguna sub pragul bisericii; dacă preotul trece peste ea, vor avea noroc în dragoste tot anul.

În seara Învierii, credincioșii de toate vârstele merg la slujbă, încercând să uite de supărări și să-și regăsească pacea sufletească. Se spune că fetele trebuie să păstreze lumânarea primită în biserică și s-o aprindă pentru câteva momente în timpul evenimentelor fericite din viața lor; respectând tradiția, vor fi bine văzute de ceilalți și vor avea parte de reușite. Enoriașii care nu merg la slujbă îndeplinesc în prima zi de Paște un ritual menit să-i purifice: se spală pe față cu apă proaspătă, în care pun un ou roșu, un ou alb și o monedă de argint. Această datină este considerată aducătoare de belșug, sănătate și energie; abia apoi familia se așază la masă, bucurându-se de sărbătoarea pascală, de cadouri și de preparatele delicioase. Obiceiurile de Paște din Muntenia și-au pierdut însemnătatea sau au fost uitate în timp, lăsând locul unei celebrări liniștite și armonioase.

În Moldova este o tradiție sfântă, ca după slujba de la biserică, preotul să treacă pe la fiecare mormânt să citească o rugăciune alături de familia celor adormiți. Bucatele tradiționale pregătite și aduse de gospodine sunt sfințite și date de pomană pentru sufletul celor plecați pe lumea de dincolo. Aceasta este un obicei prin care sătenii își amintesc de cei dragi care au plecat de lângă ei, pomenindu-i.

Odată cu această tradiție, a doua zi de Paște este un bun prilej pentru cei care au plecat din acest sat, să se reîntoarcă la origini, să se întâlnească cu prietenii din copilărie și să depene amintiri.

După un post de șapte săptămâni, gospodinele încep încă din Joia Mare din Săptămâna Patimilor să pregătească cele mai bune bucate de Paște. Țăranii încetează munca la câmp și se retarg spre case pentru a face curățenia de Paște.

În Moldova, este o tradiție păstrată încă din bătrâni, ca în joia seacă să se vopsească ouăle pentru că se spune că se păstrează mai bine. Tot în această zi se coc cozonacii și pasca.

Următoarea zi, în vinerea mare, gospodinele țin post negru, nu se coace pentru că este considerat un păcat. Seara, după ce aproape totul este gata, copii mari și mici, femei și bărbați, se îmbracă de sărbătoare, iau câteva flori din grădină și pornesc spre biserică. Acolo se trece pe sub Sfânta Masă de 3 ori, apoi se cântă Prohodul. După Prohod, preotul împreună cu tot alaiul de enoriași ies afară să înconjoare biserica în frunte fiind un barbat mai voinic din sat care poartă în spate crucea pe care este întruchiapat Iisus Hristos.

În prima zi de Paște în unele sate transilvănene toți membrii se spală de dimineață pe față cu apa în care a fost pus un ou roșu, un ban de argint și o crenguță cu busuioc.

În unele zone din Transilvania există credința că îți va merge bine tot anul dacă prima persoană care intra în casă va fi un bărbat.

Prânzul din prima zi de Paște este un prilej de reunire a familiei, iar de pe masa nu pot lipsi: ouăle roșii, ceapa verde, cașul de oaie, salata, ridichi, drobul și friptura de miel.

În a doua zi de Paște, fetele tinere și femeile sunt stropite cu parfum de către feciori și bărbați îmbrăcați în haine tradiționale. Fetele, la rândul lor, oferă băieților de băut, ouă roșii și prăjitură. Obiceiurile pascale sunt diferite de la o zonă geografică la alta.

SĂRBĂTORILE PASCALE LA OLTENI

Prof. Stan Natalia-Tatiana
Școala Gimnazială nr.2 Caracal, Olt

„În gura poporului se află pururea vie sublima sorginte a oricărei legături”. Așa spunea B.P. Hașdeu din nesecatul izvor al folclorului românesc. Elementele care constituie specificul inconfundabil cu care poporul român se legitimează în fața lumii, tradițiile noastre vin de demult și-și cer dreptul de a fi, dacă nu îmbogățite măcar preluate și transmise. Obiceiurile și tradițiile populare reprezintă o parte importantă a folclorului românesc. Cu o săptămână înainte de Paști celebrăm Floriile. Sărbătoarea Floriilor își are sorginea în vechea sărbătoare precreeștină Floralia, dedicată zeiței romane a florilor și a primăverii, Flora, peste care creștinismul a suprapus sărbătoarea intrării lui Iisus Hristos în Ierusalim. Ramurile de salcie (substituente locale ale ramurilor de palmier din Ierusalim), simbol al fertilității și al renașterii naturii primăvara, se duc la biserică pentru a fi sfințite, după care se folosesc la împodobirea icoanelor, a ușilor și a ferestrelor sau la tratarea simbolică a bolilor de-a lungul anului, uneori chiar și pentru vrăji și descântece. Această sărbătoare rămâne în tradiția poporului nostru un moment încărcat de bogăție, semnificații spirituale, închinare miracolului vieții și bucuriei de a trăi.

După sărbătoarea Floriilor sărbătorim Paștile. Paștile este în ortodoxie sărbătoarea sărbătorilor, reprezintă Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Această sărbătoare creștină este precedată de o perioadă de 40 de zile de post. Ultima săptămână a postului mare, Săptămâna Patimilor sau Săptămâna Mare este inclusă în Sărbătoarea Paștelui, deși în această perioadă postul continuă chiar cu o mare intensitate. Din joia Mare până în ziua de Înviere bătrânii țin post negru. Cei mai tineri mănâncă în această săptămână doar pâine și fructe uscate și nu beau decât apă de izvor. Joia Mare, cunoscută în calendarul tradițional și sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Tot în joia Mare se practică un ritual închinat celor morți, Joimărița, se spune în tradiția populară că este zeița morții, ea supraveghează focurile de joimari. Este deschisă fie cu un animal respingător, fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaș și părul despletit, ce pedepsește fetele și femeile leneșe. Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ, și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

În zona din sudul țării, Olt, în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir, femeile aprindeau în mijlocul curții focuri din ramuri de alun sau buruieni, în jurul cărora așezau scaune pentru morți. Se spunea ca morții vin acasă pentru a se încălzi și pentru a primi pomana, iar femeile ies la poarta și împart din pomana sfințită la biserică (colivă, colaci, sare). În Vinerea Mare se pomenesc sfintele și mântuitoarele și înfricoșătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Vinerea Mare se mai numește în popor și Vinerea Seacă, pentru că cei mai mulți români au obiceiul de a posti postul negru (nu mănâncă și nu beau nimic toată ziua). Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus. Noaptea Învierii Domnului reprezintă, pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului.

La slujba de Înviere se sfințesc bucate precum: ouăle vopsite-cine mănâncă ouă prima dată în ziua de Paști se zice că va fi ușor peste an. Alții usucă albuș de ou roșu sfințit și dacă un om sau o vită face albeață, pisează albușul și i-l suflă în ochi. Slănina este folosită la ungerea rănilor, dacă se

îmbolnăvește vreun om sau vită și mânâncă slămina aceasta, se vindecă. Făina este folosită la animale, iar usturoiul sfințit pus în pământ nu se strică. Acesta servește la alungarea strigoilor de la casă și de asemenea la ungerea ușilor de la grajdurile vitelor. Busuiocul este inspiratorul dragostei, de usturoi fug strigoii și de tăciune fuge diavolul.

O altă tradiție păstrată la sate este spălatul din dimineața Învierii. Într-un lighean se pune un ou roșu și o monedă de argint. Se toarnă apa proaspătă adusă de la fântână. Toți ai casei se spală pe rând, dându-și cu oul roșu peste obraz și zicând: ”Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul, toți să mă dorească și să mă aștepte așa cum sunt așteptate ouale roșii de Paști, să fiu iubit ca ouăle în zilele Paștilor”. După aceea se ia moneda și trecând-o peste față se zice: ”Să fiu mândru și curat ca argintul”. În unele sate, în lighean se pune și o crenguță de busuioc, deoarece se zice că dacă te speli cu dânsul vei fi onorat ca busuiocul. Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul a 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care se salută cu „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință. Masa din prima zi de Paști este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. De pe masa de Paști nu pot lipsi: ouăle roșii, cașul de oaie, salata cu ceapa verde și ridichi, drobul și friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Cu siguranță tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

- 1-Pistolea, Vasile, Sărbători religioase și datini la români, Timișoara, Editura Marineasa, 2006, p.p. 231-237;
- 2-Țoca, Ioan, Sărbători religioase, datini și credințe populare, București, Editura ALLFA, 2004, p.196;
- 3-Marian, Simion, Sărbătorile la români, Studiu etnografic III, București, Editura „Grai și suflet – cultură națională”, 2001, p.p. 9-19;
- 4-Nicu D.Octavian, Valentin Bădescu, Sorin Filip, Îndrumător elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar, București, Grafika Print, 1999, pg.33-34

ȘCOALA ȘI BISERICA, REPERE ALE VIETII

**Năiță Cărămidă Ileana-Profesor
Școala Gimnazială „Anghel Manolache” Scrioaștea**

Cei șapte ani de acasă își pun amprenta pe evoluția comportamentală și psihică a fiecăruia. Prin pedagogie se adaptează principiile și strategiile didactice la particularitățile de vârstă și individuale ale tinerei generații. Rolul Bisericii, ca instituție în formarea cetățeanului din punct de vedere moral, este primordial în acest context.

Primul factor care contribuie la formarea personalității umane în perspectivă multidirecțională este, însă, familia. Aceasta îl familiarizează pe copil cu valorile și normele grupului de referință. Copiii vor face sau vor crede ceea ce vor face sau vor spune părinții, imitând comportamentele acestora. După cum susținea Stan Panțuru, „mediul familial ocupă un loc aparte în ansamblul mediilor educative. Cronologic vorbind, el este primul mediu educațional pentru ființa umană, extinzându-se pe tot traseul vieții”. Totuși, rămâne problema pregătirii părinților în vederea educării copiilor într-

un mod eficient. În zilele noastre se organizează activități pentru părinți, se înființează organizații care se ocupă de educarea acestora.

Copilul învață în familie să se educe singur. Colaborând cu copilul, implicându-l în activitățile zilnice, învățându-l normele de conviețuire socială, respectându-l ca om, acesta va fi un partener în educație atât în familie, cât și în societate. Copilul trebuie să ajungă, prin educație, să gândească în conștiința sa: „Dacă nu voi îndeplini imediat ceea ce mi-a spus mama și tata, nu mă comport cum se cuvine”. Părintii trebuie să fie, de asemenea, siguri, la rândul lor, că ceea ce au spus copilului să facă a fost dus la îndeplinire.

Unii cercetători susțin că „dezvoltarea copilului este dependentă de calitatea relațiilor dintre el și părinții lui”. Prima grijă a părintelui trebuie să o reprezinte identificarea nevoilor copilului. Cunoscându-și bine copilul, părinții vor ști ce să investească în dezvoltarea lui. Următoarea grijă a părintelui ar fi aceea de introducere a copilului în forme de instruire și educare specifice caracteristicilor lui. În final, părintele trebuie să își ajute copilul să se educe și singur. Ajungând să fie responsabil de propria formare, părintele și-a dus la bun sfârșit rolul său. „Părintele bun este încrezător în copilul său și competent în măsurile pedagogice pe care le ia în diferite situații”, spun pedagogii.

Alt factor care contribuie la devenirea personalității umane îl constituie Biserica. Ea compensează nevoia de filiație activă pe o linie ideatică, prin excelență spirituală. Influența educativă a Bisericii se realizează prin intermediul orelor de religie desfășurate la nivelul școlii, prin ceremoniile religioase din cadrul lăcașelor de cult și prin activitățile caritabile organizate la nivel de societate. Odată cu intrarea copilului în școală, Biserica va instaura o educație sistematică, explicită, în perspectiva valorilor credinței. Rolul Bisericii, ca instituție în formarea cetățeanului din punct de vedere moral, este primordial. Însănătoșirea societății și formarea conștiinței depind foarte mult de sfânta Biserică și de slujitorii ei. Încă din secolul al XVI-lea, o serie de factori de ordin cultural și politic au condus la apariția fenomenului numit „secularizare”, în urma căruia societatea a redus sfera de influență a Bisericii. Dacă până atunci religia era considerată „știința supremă ce subordona toate celelalte domenii ale cunoașterii”, în urma schimbării raporturilor dintre societate și Biserică, rolul religiei a fost limitat. Secularizarea a însemnat diluarea valorilor morale și religioase, „valori ce până nu demult erau considerate generatoare de unitate socială”. Astăzi, se caută coeziunea pornind de la valori civice și idealuri politice.

Totuși, în această lume modernă, plină de probleme și situații solicitante, este nevoie de repere stabile, de valori care nu se schimbă. Este nevoie de Biserică, pentru că oamenii nu pot exista fără Dumnezeu. „Părinți și educatori, cu toată purtarea de grijă, feriți-vă să le împliniți copiilor capriciile! Altfel, copiii își vor vătăma inima cu răutatea, pierzând sfânta dragoste, iar la vârsta maturității se vor plânge pentru faptul că în tinerețe s-au plecat către aceste capricii. Capriciul este embrionul unei pagube sufletești fără seamăn”, spunea Sfântul Ioan de Kronstadt.

În concluzie, educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate. Un copil manierat se va descurca mult mai bine în relațiile cu cei din jur decât unul căruia îi lipsesc cei șapte ani de acasă. Când spunem că un copil are cei șapte ani de acasă ne gândim la un copil bine-crescut, care știe să salute, să spună „mulțumesc”, „te rog”, care se comportă cuviincios cu cei de vârsta lui și cu adulții. Prin urmare, această responsabilitate este atât pe umărul familiei, cât și o sarcină a societății, implicată Bisericii.

PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI- CEA MAI STRĂLUCITĂ SĂRBĂTOARE

PROF. MATEI CORINA-MANUELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SCURTU MARE

Învierea Domnului sau sărbătoarea Paștilor este praznicul despre care putem spune că nu are un început, în sensul că el se naște odată cu creștinismul. Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. Duminica Învierii, așa cum se înfățișează ea astăzi, este expresia firească a evoluției misterului pascal trăit de vechea Biserică creștină, păstrat și desăvârșit, de-a lungul veacurilor, de Biserica Ortodoxă.

Văzând în praznicul Învierii Domnului cea mai strălucită sărbătoare, creștinii au încercat în diferite moduri să exprime această realitate. Expresia desăvârșită a acestei înțelegeri o reprezintă fără doar și poate innografia, adică cântările din noaptea Învierii: „Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul, și pământul, și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit” (Cântarea a 3-a din Canonul Paștilor).

Trebuie precizat însă că, alături de această viziune spirituală, s-a cristalizat la fel de bine și o practică care se va generaliza începând cu împăratul Constantin cel Mare, în sensul că, pentru a umple de lumină și strălucire această sărbătoare, creștinii împodobeau cu lumini nu numai bisericile în care se săvârșea slujba Învierii, ci și casele, orașele, drumurile publice și dealurile. Toate aceste lăcașuri împodobite cu făclii înalte și coloane de ceară sau torțe aprinse făceau din noaptea Învierii o noapte la fel de luminoasă precum ziua, o adevărată „sărbătoare a luminilor”.

Prezența în creștinism a ouălor roșii este una simbolică și reprezintă o altă mărturie clară a vechimii acestui mare praznic. În multe dintre mormintele vechi ale creștinilor au fost descoperite și coji de ouă. Se pare că acest aliment nu lipsea de la agapele ce se făceau în acele vremuri. În antichitate, în special la egipteni, oul era simbol al lumii și al eternității din moment ce forma lui pare a fi una perfectă și fără început. Pentru iudei, dar și pentru păgâni, ouăle erau simboluri ale creației și ale învierii.

Creștinii, încă de la început, au legat de ouăle roșii simbolismul învierii neamului omenesc prin Mântuitorul nostru Iisus Hristos, dar și pe cel al creării din nou a lumii, culoarea roșie însemnând Sângele Domnului cel curs pe Cruce pentru noi și pentru a noastră mântuire. „Oul pascal” reprezintă, pe de altă parte, simbolul văzut al învierii morților, a cărei garanție este însăși Învierea cea din morți a Domnului, Biruitorul morții și al iadului.

Din tradiția creștină mai știm că Maria Magdalena s-ar fi înfățișat împăratului Tiberiu cu un ou roșu și i-ar fi spus: „Hristos a înviat!”. Există păreri potrivit cărora acest fapt ar fi generat introducerea ouălor roșii în ca-drul sărbătorii Paștilor.

Minunea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos a trezit în sufletele femeilor mironosițe, a Apostolilor și a ucenicilor care au fost martorii ei trecerea de la teamă la bucurie. Sfintele Evanghelii ne relatează că femeile mironosițe au venit la mormânt să împlinescă rânduiala iudaică, pe care nu au putut-o face la înmormântarea în grabă a Mântuitorului. Nu s-au așteptat să găsească mormântul gol. Descoperind acest lucru, primesc bucuria Învierii Domnului de la înger. Ele se conving de realitatea Învierii Domnului și devin martore și mărturisitoare ale acestei minuni.

Sărbătoarea Învierii Domnului ține 40 de zile, adică perioada cuprinsă între Paști și Înălțare. În aceste 40 de zile de bucurie pascală, creștinii se salută mărturisind credința lor în Învierea

Domnului spunând: „Hristos a înviat!”; și răspund, certificând această credință a lor, „Adevărat a înviat!”

Prin acest salut, creștinul, ca om al credinței nestrămutate, arată că Învierea Domnului nu este doar un moment de sărbătoare, ci în primul rând este o afirmare a credinței.

„Hristos a înviat!” nu este doar un salut pascal, ci o mărturisire a credinței noastre că Mântuitorul a biruit moartea și a înviat „a treia zi după Scripturi”, așa cum mărturisim în Simbolul Credinței. De asemenea, acest salut pascal este mărturisirea completă a credinței în dumnezeirea lui Iisus Hristos.

În concluzie, sărbătoarea Paștilor este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor ortodocși, deoarece Hristos moare pentru păcatele noastre, ca mai apoi Să învieze din morți și să ne ridice la starea cea dintâi, la starea desăvârșită, iar noi trebuie să mergem spre acest urcuș duhovnicesc pentru a ajunge la liman și pentru a ne întâlni cu Dumnezeu.

SEMINIFICATIA INVIERII DOMNULUI

Prof. Doncea Bogdan-Alin

Cea mai importantă sărbătoare din an cu o încărcătură emoțională impresionantă o reprezintă **Paștele Ortodox**. Miracolul Învierii Domnului este celebrat peste tot în lume prin tradiții și obiceiuri dintre cele mai frumoase, iar slujba Învierii reunește an de an miliarde de oameni. Sărbătoarea aduce liniște sufletească, pace și armonie. În prima zi de Paște, după slujbă, oamenii merg la casele lor și se strâng în jurul meselor îmbelșugate alături de toți cei dragi.

După ce creștinii și-au arătat recunoștința prin post și rugăciune față de patimile și Răstignirea lui Iisus Hristos în Săptămâna Patimilor, iată că duminică, în ziua sfântă a Paștelui, se celebrează Învierea lui Iisus, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul Său.

Paștele Ortodox 2023 va fi în data de **16 aprilie**, iar **Paștele Catolic 2023** va fi pe **9 aprilie**. În prezent, Biserica Ortodoxă Română sărbătorește Crăciunul după calendarul gregorian și Paștele după cel iulian.

Învierea Domnului semnifică în primul rând victoria lui Iisus Hristos asupra morții. Este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine și a sufletului. Atmosfera din noaptea Învierii, pacea și căldura emanate de acest moment, reuniunea familiilor și participarea tuturor la serbarea Învierii, toate acestea sunt impresionante și cu adevărat emoționante. În noaptea Învierii nimeni nu ar trebui să fie trist sau să plângă. Este momentul în care răul și violența sunt lăsate deoparte, îmbrăcând haina bucuriei și a adevărului.

Pentru creștini sărbătoarea de Paște durează trei zile, perioadă în care au avut loc Răstignirea, Moartea și Învierea lui Hristos, fapte amintite în biserică din Joia Sfântă până în Duminică Învierii. Creștinii nu sărbătoresc în fiecare an la aceeași dată Paștele și, de asemenea, există date diferite de sărbătorire a Paștelui la catolici și alte rituri creștine apusene, pe de o parte și ortodocși, pe de altă parte. **Slujba de Înviere** începe în jurul orei 23.00, în interiorul lăcașurilor de cult. Învierea Mântuitorului este proclamată în afara bisericii pentru că ea îi privește pe toți oamenii - credincioși sau necredincioși. La miezul nopții, preotul iese din biserică având lumânarea aprinsă și îi îndeamnă pe cei prezenți: "Veniți de luați Lumină!". În multe locuri, Lumina este împărțită credincioșilor împreună cu bucățele de pâine stropite cu vin, denumite Paște. După ce lumânările oamenilor sunt aprinse, alaiul avându-l în frunte pe preot, dascăl și cântăreți înconjoară biserica de trei ori, cântând "Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le". Credincioșii răspund într-un glas „Adevărat a înviat”! Apoi, se intră din nou în biserică, unde continuă slujba de Înviere, care durează până în jurul orei 03.00 dimineța.

SFİNTELE PAȘTI – ÎN ISTORIA OMENIRII

Ciofalcă Tatiana –profesor
Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Alexandria

În timpul sărbătorilor pascale, pe lângă îndatoririle creștinești, ne revine și bucuria de a transmite gânduri bune celor dragi, rude, prieteni, cunoscuți, oameni care ne sunt aproape în toate zilele și alături de care am dori să împărtășim marea binecuvântare a Învierii Domnului.

Atunci ne vine în minte întrebarea: scriem Paști sau Paște? Ne putem lămuri foarte ușor, consultând Dicționarul Explicativ al Limbii Române de unde am afla că sunt acceptate ambele forme; sau putem să căutam informații despre originea acestei mari sărbători creștinești. Această sărbătoare este indicată prin cuvântul „Paști” folosit cu forma de plural. Cuvântul este de origine ebraică, Pasha, care însemna „trecere” și avea la bază un eveniment foarte important în istoria poporului evreu: trecerea evreilor, în timpul exilului prin Marea Roșie, trecerea prin pustie și ajungerea lor în Caanan. Așadar, Paștile iudaic datează din vremea lui Moise, după ieșirea din Egipt, simbolizează o rememorare a acelor evenimente în conștiința poporului, amintindu-le acestora că Domnul Dumnezeu i-a scos din robie și i-a trecut Marea Roșie. Se mai numește și Sărbătoarea Azimelor. O altă semnificație a sărbătorii de Paști la evrei este că Dumnezeu a trecut peste casele evreilor aflați în robie în Egipt, cruțându-și poporul de la pedepsele date egiptenilor. Mai târziu, Paștile a devenit o perioadă de pelerinaj, de reculegere, de aducere-aminte.

Termenul de Paști a apărut în lumea creștină pentru a prăznui evenimentele petrecute la Ierusalim odată cu Patimile, Răstignirea, moartea și Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, trimis de Tatăl Ceresc, Creator al acestei lumi, pentru a mântui oamenii. Evenimentele de o importanță fundamentală în creștinism au coincis cu Paștile iudaic. Însă termenul nu înseamnă o identitate a Paștilui creștin cu cel evreiesc. A căpătat importanță pentru creștini, deoarece cuvântul este folosit chiar de Mântuitorul Iisus Hristos care le-a spus ucenicilor săi: „Știți că peste două zile va fi Paștile și Fiul Omului va fi dat să fie răstignit?” (Matei, XXVI, 2). Înainte de Cina cea de taină, ucenicii îl întreabă pe Iisus: „Unde voiești să-ți pregătim să mâncăm Paștile?” (Matei, XXVI,17). Desigur, se refereau la Paștile iudaic, însă prin Patimile, moartea și Învierea Domnului, acest cuvânt a căpătat o nouă semnificație pentru creștinii de după marele eveniment creștin, cei care au trecut la învățăturile din Noul Testament.

Termenul din limba română se apropie foarte mult de termenul din ebraică. Însă pentru creștini-ortodocși, Paștile este o trecere de la moarte la viață și de la pământ la cer. Învierea Domnului e mai presus de lume, e o taină pe care nu o putem înțelege și accepta ca adevăr decât atunci când o mărturisim, cu tot sufletul, în ziua de Paști, spunând: „Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!”. Este ziua când noi, credincioșii, prăznuim, nu cu aluatul cel vechi, al răutății, al vicleșugului, ci cu azimile curăției, și ale adevărului pe Hristos, „Paștile nostru”, care s-a jertfit pentru Mântuirea noastră.

Așadar, dacă ne întoarcem în vechime și dacă vrem să păstrăm intacte rădăcinile creștinătății, nu putem decât să rostim cu tot sufletul că ne dorim un Paști binecuvântat cu iubire, smerenie, sănătate, liniște, iertare, cu toți cei dragi aproape, căci este o sărbătoare a familiei și a eternei bucurii.

Bibliografie

Părintele Teofil Păraian, *„Sfintele Paști în cultul ortodox*, Editura Doxologia, Iași, 2013

SFINTELE PAȘTI ÎN DATINI ȘI OBICEIURI

Prof. Pantea Daniela
Limba și literatura română
Școala Gimnazială Mihai Eminescu
Alexandria, Teleorman

Celebrarea miracolului Învierii este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor de pretutindeni fiind însoțită de o multitudine de tradiții și datini pascale. De la ouă roșii și cozonac, la slujbe religioase edificatoare, iepurașul colorat cu coșul său plin de bunătați sau numeroase superstiții și obiceiuri, Paștele este sărbătorit într-un mod cât se poate de vesel, fiind totodată și o marcă a primăverii, un nou început, o speranță în mai bine, o înnoire.

Dacă ouăle roșii sunt simbol al sângelui dumnezeiesc căzut din răni, cele colorate sau încondeiate semnifică bucuria primăverii, veselia, renașterea. La români, ouăle se vopsesc, pictează, decorează în Joia Mare, în Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în ziua de Paște rostind *Hristos a înviat!* la care se răspunde *Adevărat a înviat!*. Despre ouăle înroșite se spune că ar avea puteri miraculoase. Consumul acestora ferește de boli, purifică și chiar oferă frumusețe.

Comercializarea intensă a sărbătorii Paștelui a condus cu timpul la apariția ouălor de ciocolată, dar și a celor din lemn pictate cu motive tradiționale și vândute ca obiecte de decor.

Lumina din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întunericului și biruința vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină, fără nicio explicație, fără nicio sursă de aprindere. Miracolul cutremurător menține vie credința, iar puterile luminii sfinte variază de la protecție și vindecare, la aducerea de belșug, noroc și armonie în case.

La români, lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea de Înviere va fi adusă aprinsă pe drumul spre casă. Dacă aceasta nu se va stinge, atunci dorința purtătorului se va împlini.

Paștele este o sărbătoare plină de bucurie, o celebrare luminată, încărcată de semnificații, simboluri și tradiții. Lumina sfântă este cea dătătoare de speranță oamenilor, arătând că miracolele încă sunt posibile.

Deși de-a lungul timpului interculturalitatea și-a spus cuvântul și am „importat” multiple obiceiuri noi, avem încă tradiții și datini pascale nealterate de secole întregi pe care, voluntar sau involuntar le respectăm an de an.

Postul Paștelui este urmat în majoritatea caselor de români, la fel și deniile premergătoare duminicii Învierii, rugăciunile, curățenia în locuințe și reunirea familiei la masă în ziua de Paște.

În Maramureș, înnoirea garderobei în post este interzisă cu desăvârșire, aceasta fiind permisă doar din ziua de Paște. La fel și hainele multicolore care sugerează veselie în Săptămâna Patimilor.

În Muntenia, duminică dimineața, creștinii se spală pe față cu apă rece în care au pus un ban de argint și un ou roșu. Acestea se spune că vor aduce bunăstare și sănătate.

Cei trecuți în neființă nu sunt uitați în niciuna dintre zonele țării. Din lumina luată în Noaptea de Înviere, credincioșii vor duce și la cimitire. Printre morminte se vor ciocni ouă și se vor împărți bucate pentru pomana sufletelor apuse.

Înroșirea ouălor ce amintește de sângele lui Hristos e o altă tradiție respectată la români. La fel și pasca, felurile de mâncare din carne de miel, plăcintele sau cozonacii pufoși.

În Bucovina, la sate, încă se mai organizează Petrecerea Gospodarilor, unde oamenii îmbracă straie tradiționale și se veselesc până în zorii zilei cu bucate alese.

În zona Transilvaniei, încondeierea ouălor este o adevărată artă, iar varietatea de modele este cu adevărat impresionantă. Tot aici, în a doua zi de Paște, fetele tinere sunt stropite cu apă de către băieții care le plac.

Unele zone ale țării au datina de a se păstra lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea Învierii. Aceasta poate fi aprinsă la vreme de necaz, boală, supărare pe tot parcursul anului.

Dacă noi, românii, avem nenumărate tradiții și datini pascale, și restul lumii sărbătorește în mod inedit, simbolurile, semnificațiile, dar și obiceiurile fiind diverse. Iată câteva dintre ele!

În Australia, pe lângă popularii iepurași de ciocolată pe care îi găsim și noi în supermarket-uri, există și marsupianul din ciocolată, o emblema nu doar a sărbătorii ci și a statului australian. De asemenea, căutarea cuiburilor cu ouă ascunse în dimineața de Paște este un adevărat concurs la care participă întreaga familie.

Olanda obișnuiește să marcheze un nou început odată cu Paștele și să ardă trecutul cu toate elementele negative printr-un foc gigantic în jurul căruia se petrece. Tot aici, Paștele este sărbătorit prin diverse petreceri, carnavaluri sau parade stradale.

Africa insistă pe simboluri ca fluturi și flori multicolore, dar și pe tradiții precum dansurile rituale, decorațiuni manuale și cântece tradiționale.

În Rusia, semnificațiile religioase ale sărbătorii au întâietate, de aceea mersul la biserică în Noaptea de Înviere este respectat de majoritatea familiilor. Inedit este modul în care aceștia ciocnesc ouăle prin folosirea unor cuie care duc cu gândul la răstignirea Mântuitorului.

Englezii rămân fideli iepurașului încărcat cu bunătăți, dar și dulciurilor tradiționale preparate în casă în fiecare an de Paște. Pe de altă parte, americanii obișnuiesc să facă o adevărată paradă în duminica Paștelui, mai ales în marile orașe, iar pomul încărcat cu ouă a devenit o tradiție anuală.

În Mexic, veselia și bună dispoziția oamenilor își spune cuvântul, iar sărbătoarea se întinde pe două săptămâni, timp în care populația celebrează nu doar prin bucate tradiționale ci și prin multe piese de teatru, majoritatea cu caracter religios.

Vecinii noștri din Bulgaria cred că stropitul cu apă în duminica Paștelui aduce femeilor belșug și noroc, iar darurile făcute prietenilor și rudelor vor crea armonie și pace.

În Polonia, bărbații vor participa doar la sărbătoare, nu și la pregătiri, acestora fiindu-le interzis orice ajutor în gospodărie.

Peste tot în lume, Paștele este o sărbătoare a renașterii și a bunăstării.

Bibliografie

Ghinoiu, Ion(coord)-Mica enciclopedie de traditii romanesti,Editura Agora,2008 www.wikipedia.ro
Datini și tradiții de Paște

CREDINȚA COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Balaur Izabela-Margareta
Profesor învățământ preșcolar
Școala Gimnazială Mavrodin

Cred că fiecare copil este unic în ochii lui Dumnezeu și datorită noastră, a cadrelor didactice este să ne străduim să creăm un mediu în care copiii să se simtă iubiți și speciali pentru unicitatea lor.

Cel mai bun mod de a le preda copiilor abilitățile de credință este să le exersăm în propriile noastre vieți. Nu trebuie să facem un scenariu în fiecare zi, dar o rutină zilnică a relației cu Dumnezeu poate realiza mult mai mult decât ar putea vreodată cuvintele noastre (de exemplu rugăciunea spusă seara, înainte de somn). Repetarea întărește sinapsele care transportă informații de la neuron la neuron, construind căi de învățare. Pentru preșcolari, repetarea nu este doar foarte plăcută, ci este și cheia cimentării învățării. De aceea, copiilor le place să audă aceleași povești mereu, să joace aceleași jocuri și să asculte aceleași melodii. Sunt atrași instinctiv de repetiție. Ca și în cazul tuturor principiilor educaționale, a învăța copiii cum să urmeze o relație cu Tatăl lor cere necesită acțiune, consecvență și răbdare.

Noi, cei care activăm în învățământul preșcolar, suntem de multe ori uimiți de felul în care acești micuți învață, deși unora din „afară” – din afara lumii minunate care este preșcolarizarea – le este greu să creadă că la această vârstă copiii pot și au o capacitate inegalabilă de învățare, de aceea părerea mea este că de la vârste cât mai mici le putem trezi curiozitatea și stârni interesul pentru această calitate, pe care noi oamenii o avem, credința.

Copiii preșcolari trăiesc într-o continuă descoperire și în fiecare zi descoperă uimitoare creații ale lui Dumnezeu. Deși creierul uman continuă să se schimbe în timp, primii câțiva ani de viață marchează o perioadă importantă de creștere rapidă. Sinapsele creierului bebelușilor și preșcolarilor, care permit transmiterea informațiilor de la neuron la neuron, se formează într-un ritm incredibil care nu va fi egalat pentru tot restul vieții lor. Creierul lor tânăr este pregătit să primească contribuții din mediul lor și să învețe, iar experiențele pe care le au copiii pot modifica de fapt funcția creierului lor, precum și structura acestuia.

Mediul timpuriu al copilului pregătește scena pentru dezvoltarea ulterioară și poate avea efecte de durată asupra copilului, iar cercetătorii au concluzionat: „Întrebarea de astăzi nu este dacă experiența timpurie contează, ci mai degrabă cum experiențele timpurii modelează dezvoltarea individuală și contribuie la mișcarea continuă a copiilor pe căi pozitive.”

De aceea sunt de părere că ar trebui să profităm de abilitățile uimitoare ale copiilor, date de Dumnezeu, maximizându-ne timpul cu ei. Să le întărim viziunea și percepția pozitivă despre Dumnezeu prin promovarea unui mediu centrat pe credință și care sprijină dezvoltarea naturală a preșcolarilor tăi prin puterea exemplului, încurajare și iubire necondiționată. Ca o figură de autoritate în viețile lor, îl reflectăm pe Dumnezeu preșcolarilor și jucăm un rol în modul în care acești copii vor percepe în cele din urmă natura lui Dumnezeu – figura de autoritate supremă. Putem face acest lucru, având în vedere câteva aspecte:

....să îi învățăm cum să se roage, nu doar să se roage.

....să îi învățăm cum să fie gânditori, astfel încât să nu fie ușor influențați...

....să îi învățăm cum să iubească, așa cum este definit de Cuvântul lui Dumnezeu, în cuvânt și în fapte.

....să îi învățăm să se închine, astfel încât să învețe cum să se conecteze cu Dumnezeu.

....să îi învățăm să meargă la Dumnezeu atât în vremurile bune, cât și în cele dificile.

....să îi învățăm cum să dăruiască altora cu o inimă generoasă.

Capacitatea preșcolarilor de a înțelege emoțiile și capacitatea lor de a lua perspectiva celorlalți le sporește cooperarea, empatia față de ceilalți, comportamentul pro-social și competența socială generală. Toate acestea sunt caracteristici dezirabile care îi ajută pe copii să aibă compasiune asemănătoare lui Hristos și să aducă contribuții pozitive în societate.

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA SUFLETULUI

Socol Violeta
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria

„Lăsați copiii să vină la mine, căci împărăția cerurilor este a celor ca ei” (Matei 19:24)

Educația religioasă are drept obiectiv cultivarea și dezvoltarea religiozității la copil și adult. Esența religiei constă în fenomenul de credință.

Educația religioasă nu-și poate atinge obiectivele propuse dacă rămâne autoritară și dacă nu ajută la eliberarea conștiinței de constrângere și frică. Aceasta se poate realiza fie prin instrucție, prin însușirea teoretică a fenomenologiei religioase, dar și prin educarea caracterului și a voinței, prin formarea personalității religioase.

Începând cu vârsta de 3 ani, spiritul copilului se întărește, gândirea se amplifică în puterea de discriminare și înțelegere, iar viața afectivă se diversifică. Este vârsta la care se pot recepta relativ bine cunoștințe și conduite cu caracter moral. Știm că la această vârstă predomină cunoașterea de tip intuitiv, senzorial și, ca atare, mediul educativ al copilului trebuie să fie cât mai bogat în stimuli cu caracter religios. Sensibilul și raționalul conviețuiesc la această vârstă într-o frumoasă osmoză. După vârsta de 4 ani se dezvoltă capacitatea analitică de diferențiere a lucrurilor în funcție de anumite criterii. „De ce”-ul acestei vârste este o mărturie a înclinației spre cunoaștere: „De unde a venit asta?”, „Cine a făcut asta?” etc. Dorința de cunoaștere a copilului este mare, dar puterea lui de înțelegere este limitată.

Educatorea este datoră ca la fiecare întrebare să dea răspuns, dar răspunsul să fie acea parte din adevăr care poate fi receptată de copil. Este momentul când i se poate explica rațional și ideea de divinitate, iar acest pas va deschide un evantai mai larg de întrebări. Acest lucru i-am realizat cu grupa pe care am condus-o timp de trei ani.

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinismului, dogma fundamentală a credinței creștine. Este o sărbătoare a bucuriei depline, a luminii divine, a comuniunii, a sufletului. În noaptea Învierii creștinii se bucură de o stare harică deosebită, de o părtășie specială cu semenii și cu Dumnezeu.

Sărbătoarea învierii lui Hristos este numită și Paște sau Paști. Interpretarea duhovnicească a cuvântului Paște este acela de trecere. Sărbătoarea creștină a Paștilor are o legătură semnificativă cu Paștele Vechiului Testament, dar, în același timp, ea este și o sărbătoare cu totul nouă, având dovada învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

Învierea Domnului este modelul și forța învierii tuturor oamenilor, la a doua venire a Sa: „*Eu sunt Învierea și viața, în adevăr, a zis El*” (In, 11, 25). Învierea face referiri nu numai la ființa umană, ci este vorba de toată creația lui Dumnezeu: „*Iată, Eu toate le fac noi..., și va fi un cer nou și un pământ nou*”, zice Mântuitorul.

„Mântuitorul a refăcut chipul divin din om, lepădând în mormânt, în dimineața Învierii, trăsătura pătimitoare. Din momentul morții și a Învierii Domnului, istoria omenirii intră în perioada

eshatologică, iar Împărăția, aflată deocamdată în transcendent, tinde să înglobeze treptat toată creația. În Hristos cel înviat începe transfigurarea lumii, dar aceasta transfigurare nu se descoperă decât prin mijlocirea acelor care au atins culmile sfințeniei”, ne spune Sfântul Maxim Mărturisitorul.

Învierea Domnului ne dăruiește, pe de o parte, o victorie asupra păcatului, pe de alta parte, o biruință asupra morții însăși. Mai mult, această mare taina ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fără de păcat și fără de moarte. Cu Hristos, noi pășim în veșnicie!

Așadar, Învierea Domnului este, prin excelență, acela al îndumnezeirii naturii noastre omenești și al participării trupului nostru trecător la bunurile veșnice, mai presus de fire, o călătorie în lumina lăuntrică a sufletelor noastre, iar în viziunea unor părinți ai Bisericii nu e altceva decât „o trăire a luminii dumnezeiești și o pregustare a Împărăției Cerurilor, o transfigurare anticipată”.

Marele eveniment ale creștinilor –învierea Mântuitorului – au constituit prilejuri bune pentru mine de a trezi în inima copiilor dorința de a le sărbătorii cum se cuvine. Astfel, am pregătit montajul „Hristos a înviat”.

Prin toate aceste acțiuni, alături de preoți, am reușit să le formez copiilor sentimentul de dragoste față de Domnul nostru Iisus Hristos, care a venit pe lume în mod miraculos pentru noi și a trăit ca un om, cu iubire față de semenii, fără să facă nici un păcat timp de 33 de ani. Am încercat să-i fac pe copii să înțeleagă imensa dragoste și bunătate a Domnului Iisus, care S-a jertfit pentru ca Dumnezeu să ne ierte nouă păcatele.

Deși copilăria înseamnă inocență, înseamnă și plasticitate și, ca urmare, deține capacitatea de perfecționare spre care adultul accede spre a fi mântuit.

BIBLIOGRAFIE:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură – 1991, editura Legislativului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București;
2. Ionescu Nae – Curs de metafizică , 1991, Humanitas București
3. Constantin Cucoș – Educația religioasă - Repere teoretice și metodice

OBICEIURI DE PAȘTE, ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE

**Profesor Staicu Eugenia Viorica
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”
Roșiori de Vede, Teleorman**

Pentru români, pentru toți creștinii , Sărbătorile Pascale sunt cele mai importante din calendarul religios. Acestea reprezintă un cumul de evenimente cu profunde semnificații, în plan spiritual, dar și social, o ocazie de a sărbători în sânul familiei și al comunității Învierea Domnului Isus Cristos. Cuvântul ”paște” derivă din cuvântul ebraic ”pesah”, adică ”trecere”, la nivelul acestuia realizându-se un transfer de semnificații: de la Paștele evreilor care marca trecerea lui Moise prin Marea Roșie, însoțit de poporul evreu, către libertate, către țara făgăduinței, Canaan, la trecerea lui Isus din moarte înapoi la viață, cu promisiunea ștergerii tuturor păcatelor lumesci.

De-a lungul timpului, această sărbătoare, ca și multe altele, au suferit unele modificări, cu adăugiri de elemente mai mult sau mai puțin religioase.

Un prim simbol al Paștelui, mielul, a fost în ultima vreme completat de imaginea iepurașului. Mielul este prezent atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, ca animal de sacrificiu, potrivit pentru acesta prin puritatea lui. Ca simbol al sărbătorilor Paștelui, mielul reprezintă blândețe, curățenie, supunere. Aceleași atribute le are și mai noul simbol pascal, iepurașul, care, mai ales în folclorul copiilor, este un iepuraș generos, care aduce acestora de Paște jucării și ouă de ciocolată. Acesta a apărut ca simbol pascal mai ales în ultimii ani, sub influența intereselor comerciale, al dorinței tinerelor familii de a-și însuși valorile civilizației occidentale, la care accesul a fost restricționat în anii comunismului, dar și din ușurința cu care se poate asimila un simbol superficial. Această orientare nouă devine riscantă pentru înțelegerea de către copii a semnificației Sărbătorilor Pascale, iar părinții trebuie să adopte o atitudine fermă în a le explica micuților că Paștele nu este doar un prilej de a primi cadouri.

Un alt simbol pascal îl reprezintă ouăle roșii. Prezența lor în decorul Sărbătorilor Pascale este adusă de legenda potrivit căreia, sub crucea pe care fusese răstignit Isus, se afla un coș cu ouă peste care a picurat sângele celui crucificat. De atunci, simbolul oului, ca semn al începutului, alăturat cu cel al sângelui celui sacrificat pentru salvarea creștinilor, se perpetuează de la an la an, astfel încât cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea de ouă cu vopsea roșie.

Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători și face deliciul celor mici, care abia asteapta să le ciocnească. Deși înainte nu se accepta ca oule să aibă altă culoare în afara de cea roșie, acum lucrurile s-au mai schimbat, iar mamele și copiii le colorează cu verde, galben sau albastru. În euforia sărbătorii, mai ales în județele din sudul țării, ciocnitul ouălor capătă dimensiunile unui adevărat concurs: sătenii, și tineri și adulți, caută cele mai tari ouă, astfel încât, cu acestea să spargă cât mai multe dintre ouăle cunoscuților – vecini, prieteni, rude – pe care le iau apoi acasă, ca și trofeu. Ciocnitul oualor semnifică sacrificiul divinității primordiale și se face după reguli precise: persoana mai în vârstă (de obicei barbatul) ciocnește capul oului de capul oului ținut în mână de partener, în timp ce rosteste cunoscuta formulă "Hristos a înviat", la care se răspunde cu "Adevărat a înviat".

Incondeierea sau "impistritul" oualor reprezintă un obicei stravechi în tradiția românească. Ouale incondeiate sunt o marturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultura spirituală specific românească.

În cultura populară, ziua în care se înroșesc ouale este joia din săptămâna patimilor, cunoscută și sub denumirea de Joia Mare. Se spune că ouale înroșite în această zi, nu se strică tot timpul anului. De asemenea, oamenii cred că ouale roșii duse la biserică și sfintite, dacă sunt îngropate într-o gospodărie, aceasta este ferită de grindină și piatră.

Există o anumită procedură privind înroșirea oualor: mai întâi, ouale se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat și apoi se fierb în vopsea pregătită. Pe lângă oua roșii, românii contemporani, obișnuiesc să mai vopsească ouale și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă "cu model".

În tradiția populară de la noi, oul roșu de Paști simbolizează sângele Domnului și ar avea puteri miraculoase, de vindecare, de îndepărtare a raului, fiind purtător de sănătate, frumusețe, vigoare și spor. Ouale colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe care le-a suferit Hristos pe cruce. Ouale închistrite sunt simbolul Mintuitorului, care a ieșit din mormânt și a înviat, precum puiul din gaoace.

Cu siguranță, cel mai profund simbol pascal îl reprezintă lumina. Aceasta reprezintă victoria binelui asupra răului, asupra întunericului, marcată definitiv prin învierea lui Isus. În Vinerea Mare, în biserică se stinge lumina, ca și în noaptea de Înviere. Aceasta se reaprinde după ce preotul vestește "Hristos a înviat" la care credincioșii răspund: "Adevărat a înviat", după care urmează invitația acestuia: "Veniți de luați lumină". Participanții la slujba de Înviere aprind lumânări cu care, după ce au luat Paște, merg cu grijă spre casă, în așa fel încât aceasta să nu se stingă. Adusul luminii în casă direct din biserică are o semnificație profundă și echivalează cu îndepărtarea tuturor lucrurilor

rele ce au chinuit casa respectivă peste an. După de se intră în casă, de la lumânarea aprinsă la biserică se aprinde o candelă poziționată în dreptul unei icoane. Înainte de a intra în casă, fiecare trebuie să calce pe iarbă verde, proaspătă, pentru a se curăți definitiv de păcatele săvârșite peste an și pentru a nu băga din nou în casa curățită de lumina sfântă. Din păcate, unii simt în acest obicei nevoia de a smulge pâncuri generoase de iarbă pentru a le pune pe pragul casei, iar în mod amuzant, în dreptul apartamentelor din blocuri, se regăsesc în ziua de Paște adevărate brazde de pământ cu iarbă, scoase cu cazmaua de către locuitorii acestor apartamente.

Pentru credincioși se consideră un act de virtute dacă reușesc să stea în biserică până la 3 sau la 4 dimineața, să asculte slujba și să păzească Paștele. Acest obicei amintește de porunca primită de soldații romani de a păzi mormântul lui Isus, ca nu cumva cineva să-i fure trupul după moarte și să susțină că Acesta a înviat. În Biblie se vorbește despre nevrednicia acestora de a păzi mormântul, dar creștinii trebui să se ridice în această noapte sfântă deasupra nevoilor trupesti cotidiene și să se arate vrednici de a primi lumina Învierii. Din păcate, tocmai cei care ar trebui să fie cu sufletul cel mai deschis la această minune, tinerii, socotesc această noapte fără de somn ca pe una dedicată distracției și, după ce au luat Lumină, merg să se distreze în cluburi și discoteci, întorcându-se după slujba de Înviere să ia și Sfintele Paște.

A lua Paște echivalează cu a gusta din trupul (pâinea) și sângele (vinul) lui Cristos, pe care acesta l-a împărțit ucenicilor săi la Cina cea de taină. Prin acest gest, creștinul se încarcă de toate valorile pozitive pe care le transmite credința creștină. În folclorul local se spune că e bine să ai în buzunar un biscuițel sau o prăjiturică din care să muști supă ce ai luat Paște și înainte să ieși din curtea bisericii, ca să nu apuci să spurci Paștele cu vreo vorbă nepotrivită.

Tradițiile și obiceiurile de Paște se împletesc, de la o zonă geografică la alta, cu superstiții legate de acest eveniment. În Teleorman circulă astfel de superstiții: în ziua de Paște nu e bine să pui mâinile pe sare, că-ți vor transpira mâinile tot anul; în această zi nu e bine să dormi, că vei fi somnoros și leneș tot anul; Întreaga zi de Paște e dedicată familiei, alături de care trebuie să petreci, iar în această zi, persoanele căsătorite trebuie să meargă la părinți și la nași pentru a le cere iertare și pentru a le săruta mâna.

Că sunt mai noi sau foarte vechi, tradițiile și obiceiurile de Paște reflectă nevoia creștinilor de a aduce un echilibru în balanța trăirilor cotidiene, de a căsi în fiecare an calea spre bunătate, modestie, căldură și lumină.

BIBLIOGRAFIE:

- Iulian Chivu, **Folclor din satele de pe Burdea**, Ed. Teleormanul Liber, Alexandria, 1994
- Ivan Evseev, **Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească**, Ed. Amacord, Timișoara, 1997

CREDINȚE ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE

**Profesor învă. primar Tăiatu Lăcrămioara
Școala Gimnazială Băbăița- Teleorman**

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradițiile, datinile și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai din generație în generație, astfel înțelepciunea și experiența celor mai vechi strămoși ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viața celor de la țară, fiind purtătoarele unor informații, a unei experiențe și înțelepciuni vechi.

Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor (ramurile de palmier sau finic, cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, n.r.) este una dintre cele 12 sărbători împăratești din cursul anului bisericesc. Menționată, pentru prima dată, în secolul al IV-lea, sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, orașul unde a și început să fie celebrată, a cuprins, în scurt timp, întreaga lume creștină, fiind așteptată cu mare fast. Strâns legată de minunea învierii lui Lazăr din Betania, această duminică îi pregătește pe credincioșii ortodocși pentru bucuria pe care o aduce biruința lui Hristos asupra morții din duminica următoare, cea a Învierii.

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viața Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca Împărat.

Duminica Floriilor este precedată de sâmbăta lui Lazăr, zi în care Biserica pomenește minunea învierii din morți a lui Lazăr săvârșită de către Domnul Iisus Hristos. Primirea triumfală ce i s-a făcut Domnului Iisus Hristos, care a intrat în Ierusalim ca Împărat smerit, împlinind o proorocie din Vechiul Testament, a fost determinată de această minune premergătoare.

Floriile, ca toate marile praznice creștine, s-a suprapus pe structuri festive precreștine, unele cu origini neolitice. Sărbătoarea reprezintă debutul ciclului pascal, care are o semantică și cu ritualuri impresionante. Originea Floriilor poate fi aflată în vechea sărbătoare romană Floralia, multe semnificații ale acestei sărbători romane a primăverii regăsindu-se în ritualurile autohtone.

Înainte de Paște se celebrează ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim călare pe un asin, fiind întâmpinat cu frunze de palmier de către discipolii săi și locuitorii orașului.

Duminica Floriilor este considerată și începutul Săptămânii Patimilor. De aceea, este numită și Duminica Aspiranților sau a Candidaților la botez, pentru că în această zi catehumenii mergeau la episcopul locului, spre a-i cere să fie admiși la botez, iar cu ocazia aceasta le dădea să învețe Simbolul Credinței. Duminica Floriilor se mai numea și Duminica Grațierilor, pentru că în cinstea ei, împărații romani acordau grațieri celor care erau întemnițați.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele. Salcia este mereu înflorită în această perioadă a anului, o expresie a fertilității și a reînvierii naturii. De asemenea, se spune că e bine să te încingi cu aceste ramuri de salcie ca să nu te doară mijlocul.

Cu ramurile de salcie, simbol al fertilității și vegetației de primăvară, apicultorii înconjoară în ziua de Florii stupii, iar țărani, convinși de efectul miraculos al acestor muguri, îi îngroapă sub brazdă. De asemenea, amintim și obiceiul ca în vreme de furtună să se pună pe foc muguri din sălciile de la Florii, pentru a împrăstia norii și grindina, protejând casa și familia de dezastre. În tradiția

populară există credința că însăși Maica Domnului a binecuvântat salcia, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu.

O legendă care avea să se transmită din generație în generație, și care spune că, în Săptămâna Patimilor, Maica Domnului, aflând despre caznele la care a fost supus Iisus, s-a grăbit să ajungă la locul cu pricina. Un râu vijelios însă i-a oprit drumul. Dar o salcie pletoasă de la marginea apei și-a întins ramurile și astfel Maica a reușit să treacă și să-l vadă pe Iisus crucificat..

De Florii, atenția comunității tradiționale era îndreptată, pe lângă sărbătoarea religioasă, către renașterea vegetației. De fapt, denumirea populară a sărbătorii vine de la zeița romană a florilor, Flora, peste care creștinii au suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Astfel, pe lângă sărbătoarea creștină a Intrării Mântuitorului în Ierusalim, au apărut și nenumărate obiceiuri și tradiții, atât în mediul rural, cât și în cel urban. De exemplu, de Florii se obișnuiește să se facă "de ursită", astfel că fetele află, prin diverse procedee, dacă se vor căsători sau nu în acel an. Tot de Florii, mărțișorul purtat până în această zi se pune pe ramurile unui pom înflorit sau pe un măceș, iar zestrea se scoate din casă pentru aerisire.

Săptămâna dinaintea Paștelui, cunoscută și ca Săptămâna Mare, este, ca de altfel întreaga Sărbătoare a Paștelui, plină de semnificații.

Tradiția spune că în Săptămâna Patimilor trebuie să se facă curățenie: se curăță curțile, se adâncesc și se curăță șanțurile, se văruiesc casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc hainele, așternuturile sau covoarele. Mai mult, bărbații muncesc la câmp până în Joia Mare, iar apoi își ajută nevestele la treburile casnice. Fiecare zi a acestei săptămâni simbolizează ceva, însă cele mai importante sunt Joia și Vinerea. În Joia Mare oamenii se spovedesc și se împărtășesc. Seara, lumea se duce la priveghi, iar la Denie (se vine cu flori la biserică și se trece de 3 ori pe sub masă) oamenii vin îmbrăcați cu haine de doliu (haine din pânză albă cusute cu negru). În această zi se pot vopsi ouăle.

În Vinerea din Săptămâna Patimilor, Vinerea Mare, se ține post negru și nu se lucrează nimic, iar la biserică nu se trag clopotele. Ziua de vineri se încheie cu Prohodul Domnului, iar la sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Epitaf, pe sub care trec apoi credincioșii. Sâmbăta Mare este ultima zi de pregătire a Paștelui. Se pregătesc mâncărurile tradiționale: drobul, friptura și borșul de miel. Unul dintre obiceiuri (care place doamnelor și domnișoarelor) vorbește de faptul că în noaptea de Înviere și în zilele de Paște este obligatoriu să porți ceva nou: femeile o cămașă, iar bărbații o pălărie nouă. Spre miezul nopții se merge la biserică ca să se ia Lumină și apoi se revine acasă. La masa de Paște se adună toată familia unde se mănâncă miel și cozonac.

BIBLIOGRAFIE:

Ghinoiu I., Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003;
Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2001.

UN STROP DE CREDINȚĂ

Prof. înv. preșc.: **BARBU MARIANA SONIA**
Grădinița cu P.P Nr.1-structură a Șc. Gimnaziale „Dan Berindei,,
Roșiorii de Vede/ Teleorman

Tot timpul, în orice clipă, în orice ceas, am veni, important este să fim pregătiți pentru a dărua un strop de credință ! Important este să dăruim o clipă, un zâmbet, un gând copiilor pe care-i îndrumăm și să sădăm în sufletele lor normele credinței.

A crede înseamnă a te bucura de tot ceea ce ai, înseamnă speranță în ziua de mâine, încrederea că putem fi mai buni, mai dreapți, că putem să prețuim oamenii de lângă noi cu tot ce au mai bun, că putem să ne ajutăm semenii, că putem să acceptăm credința lor!

A-i familiariza pe copii cu norme și reguli ale credinței, înseamnă a-i determina să fie mai conștienți de sine, obiectivul general fiind educarea preșcolarilor în spiritul valorilor moral – creștine, „iubirea de aproape”, „împlinirea de fapte bune”, respectarea părinților și a celorlalți.

În acest sens, an de an, în preajma sărbătorilor de Paște am desfășurat activități cu copiii preșcolari ai grădiniței, cadrele didactice, directorul, părinții copiilor, preotul paroh la Grădinița cu P.P. Nr.1- structura a Școlii. Gimnaziale „Dan Berindei,, și Parohia Bisericii „SF. Ioan Botezatorul”, Roșiorii de Vede. Și în acest an, împreună cu preșcolarii grupei: mare „A” P.P. intenționez să desfășurăm activități ce au ca scop:

- Formarea atitudinii de respect față de sărbătorile creștine;
 - Formarea atitudinii de respect față de locul de rugăciune, biserică, față de preoții bisericii sau ai cultului;
 - Educarea abilității copiilor de a intra în relații cu ceilalți;
 - Formarea și stimularea trăsăturilor de caracter, prietenie, respect, politețe, ajutor reciproc, omenie, darnicie.
- PROGRAM DE ACTIVITĂȚI: “Învierea Domnului- Sfintele Paște”**

MODALITATI DE REALIZARE - participarea la Sfânta împărtășanie

- vizita preotului la grădinița

RESPONSABILI: Educatoare, Director, Părinți, copii și preotul paroh

“Picturi religioase”

MODALITATI DE REALIZARE: - activitate artistico- plastică

RESPONSABILI: Educatoare, copii

REZULTATE așteptate în urma derulării acestor activități:

- schimbări de comportament ale copiilor în viața de zi cu zi, îndeosebi atitudinea lor față de părinți. Educația religioasă i-a ajutat să cunoască îndatoririle pe care le au față de ei înșiși, față de ceilalți și față de tot ce-i înconjoară pentru a deveni buni creștini. Au învățat să-l iubească pe Dumnezeu și să creadă în El, să deosebească binele de rău, să știe ce trebuie să facă pentru a trăi creștinește, curați ca îngerii la trup și suflet.

- schimbări de comportament ale părinților. Atmosfera de iubire, înțelegere și respect creează un climat favorabil bunei creșteri și dezvoltări a copilului. Acasă copilul spune rugăciuni și comentează scene biblice, petrece și respectă sărbătorile creștine alături de părinți.

- educatoarele și preotul paroh vor reuși să direcționeze atenția copiilor și a părinților spre principiile morale creștine. Se realizează dezvoltarea forțelor fizice și sufletești pentru înfăptuirea binelui individual și comunitar.

- cunoașterea unor obiceiuri creștinești, specifice sărbătorilor religioase : Florii, Paște

În concluzie, copiii își formează un profil moral creștin, virtuți inspirate de divinitate, devin persoane deschise comunicării cu Dumnezeu și cu semenii.

TRADITII SI OBICEIURI DE PASTE IN ROMANIA

Profesor DRAGOMIRESCU IONELIA
Gradinita cu P.P. nr.10 Alexandria

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă.

Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui. În lumea traditional românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc. În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristeau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.

În mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz porceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Câteva tradiții de Paște sunt:

În Transilvania și Banat se credea că în Joia Mare n-ai voie să dormi ziua. Cel care va dormi va fi „puturos, leneș și netrebnic” tot anul.

Tot omul avea pentru ziua de Paste cel puțin o piesă de îmbrăcăminte nouă.

În vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.

Obiceiuri și tradiții de Paște culinare: pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura și dropul de miel. I se zicea și Mielul Pastilor.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu împletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.

Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinaintea Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare.

Tradiția ouălor de Paște provine dintr-un obicei premergător creștinismului. A fost prezent atât la popoarele europene cât și la cele asiatice. ”Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii...Oul era emblema universului, opera divinității supreme.”

Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită. Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște.

Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au

înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii împetrișate în aducere aminte despre răstignirea mea”.

Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Tehnica încondeierii oualor cu ceara și “chișița”

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul.

În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo pînă în duminica Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se aleg cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie.

Încondeierea ouălor presupune două faze: procesul decorativ și înroșirea ouălor. *Decorarea ouălor* începe cu spălarea și stergerea lor.

„Împiestrarea ouălor” se face cu un instrument numit „chișiță” (sau pișiță). Procesul împiestririi (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite.

Desenele se fac cu chișița și cu ceară de albine. Ceara se pune într-un păhărel deasupra unei lumânări pentru a fi topită. Cu chișița se ia pe vârful acului ceara topită, după care se întinde ceara cu acul chișiții obținând modelul dorit.

Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brăuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu.

Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se foloseau doar vase noi iar în oală se mai puneau puțină piatră acră. Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate. În Bucovina ouăle roșii mai poartă denumirea de merișoare.

La finalul celor două procese ouăle se șterg cu grijă. Chiar și „ștergarul” (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an iar în unele locuri este afumat deoarece se crede că are puteri curative.

Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Ouăle care au multe decorații și mai multe culori se spune că sunt „muncite”.

Din motive tehnice aceste ouă se fierb mai puțin. Ele nu se mănâncă și au doar rol decorativ. Uneori ouăle se găuresc și se scoate albușul și gălbenușul. Se zice însă că nu-i bine să ții aceste ouă goale în casă, pentru că „se ascunde dracul într-nsele”. Aceste practici se regăsesc mai mult în Bucovina.

Ouă încondeiate conform tradiției din Bucovina

Tradiții de Paște referitoare la ciocnirea oualor. În ziua 1, 2, 3 de Paște se ciocnește cu ouă încondeiate. Mulți cred că cei care ciocnesc ouă, se vor întâlni pe lumea cealaltă. Cei doi își vor ura „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”. Din acest motiv ei caută ca persoanele cu care ciocnesc să le fie prieteni.

Părțile cu care se ciocnesc ouăle se numesc „cap” și „cur”. Partea ascuțită se numește „cap” iar dosul, partea opusă se numește „cur”.

În unele zone ale țării, în prima zi se ciocnește doar cu capul iar în a doua și a treia zi se ciocnește cu ambele părți. Cel căruia i se sparge oul trebuie să i-l dea învingătorului. Dacă nu i-l dă se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă, împluțit.

Ouă încondeiate conform tradiției din Bucovina

În dimineața Paștelui se pune într-o oală curată un ou roșu, apă și un bănuț după care locuitorii casei se spală cu această apă pe față și mâini. Motivația?.. vor fi roșii la față (semnificând sănătate) și vor avea bani tot anul.

Obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la Slujba religioasă. În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se înbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli.

Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșii au în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebnici. La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor pască îmbibată în vin.

Cei care nu au ajuns la biserică vor primi pască de la cunoscuți sau familie. Pasca este primul aliment care trebuie consumat în ziua sărbătorii. Sfirmituri de pască se obișnuia a se da animalelor. Obiceiul pâinii pascale este specific zonei Ardealului și Munteniei.

Când intri în casa unui om în ziua de Paște sau după, vei zice: „Hristos a înviat”. Celălalt va răspunde „Adevărat a înviat”.

Se crede că cine moare în ziua de Paște este norocos. În această zi cerul este deschis și omul merge în Rai.

În categoria de obiceiuri și tradiții de Paște intră și cel de a bate toaca.

Fiind o sărbătoare atât de importantă, în ziua de Paște era complet interzis să lucrezi, să ascuți muzică sau chiar să călătorești. Din aceste motive, la țară, obiceiul era ca toți tinerii să se strângă în curtea bisericii. Obișnuiau să ciocneasă ouă, să bată toaca sau să tragă clopotele. Scopul ultimelor două este de a face cunoscută învierea lui Iisus Hristos.

Obiceiul de a bate toaca

În unele zone ale țării clopotele și toaca se auzeau 3 zile la rând. Toaca se bate neîntrerupt de către băieți iar clopotele sunt trase și de fete. Dacă fetele trag clopotele se crede că inul și cânepa vor crește mai cu spor în anul în curs.

În preajma sărbătorilor sunt mai multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiții de Paște din România. Unul dintre ele este cel din Drăgoteni, județul Bihor. Aici, tinerii sunt încurajați să îmbrace portul național și să participe la concursurile de încondeiat ouă, bătut toaca sau concursul de cântece populare românești.

Bibliografie: “Simion Florea Marian – Sărbătorile la români”

TRADIȚII ȘI OBICEIURI ROMÂNEȘTI DE SFINTELE PAȘTI

**Educatoare: Beșcu Monica, Gradinița P.P. „Ion Creangă” Alexandria
Melinte Violeta, Gradinița P.P. „Ion Creangă” Alexandria**

Sărbătoarea Sfințelor Paști este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Obiceiuri, Credințe și Superstiții de Paște

– La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

– În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

– În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului.

– Se spune că e bine să te speli pe față cu apă neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

– În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăți din ele peste an.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că acelaia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

– La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

– Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.

– Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.

De Paști se așează o bucățică de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.

– Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

– De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.

– Se spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.

– Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. învă. primar Paraschiv Oana-Maria
Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare” Alexandria

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinilor. În fiecare an ea ne umple sufletele de lumină și bucurie. Natura întreagă se bucură împreună cu oamenii. Este primăvară și totul revine la o nouă viață. Câmpiile și dealurile înverzesc, iar semințele aruncate în pământ răsar și încolțesc.

Bucuria Învierii Domnului Iisus Hristos ne umple sufletul și face să renască iubirea: de semenii, de natură, de tot ce ne înconjoară.

În noaptea de Înviere, bisericile-casele Lui Dumnezeu sunt neîncăpătoare. Creștinii vin în număr foarte mare la slujba de la miezul nopții de sâmbătă spre duminică. Copiii merg cu mare bucurie la biserică, împreună cu părinții sau cu bunicii lor. La orele doisprezece noaptea, preotul iese din biserică îndreptându-se către creștini zicându-le: „Veniți de luați lumină!”. Toți cei prezenți la slujba Învierii își aprind lumânările de la preot dacă sunt mai în față sau de la alții care sunt lângă ei. Creștinii veniți în biserică ascultă cu multă luare aminte ce citesc preoții din Cartea Sfântă despre Învierea lui Hristos și cântă împreună cu toții: „Hristos a înviat!” sau răspund la salutul lor cu: „Adevărat a înviat !”

La sfârșitul slujbei, când preoții împart la toți credincioșii “Paștele”, adică pâine stropită cu vin și cu apă sfințită, o primesc cu multă credință.

În timp de patruzeci de zile, de la Paști până la Înălțarea Domnului se salută cu formula:”Hristos a înviat!” și se răspunde cu “Adevărat a înviat!”

Iisus Hristos este numele Mântuitorului, al întemeietorului credinței creștine și al bisericii, este Fiul lui Dumnezeu și Mesia cel prezis de prooroci. Iisus Hristos a venit în lume aducând cu El dragostea și iubirea Lui Dumnezeu .

El i-a îndemnat pe oameni să-și schimbe viața cea plină de păcate, să se îndrepte, să nu mai greșescă, să se iubească , să se ierte între ei .

Mai marii poporului au început să-L urască pe Iisus pentru că devenise foarte îndrăgit de popor și au hotărât să-L omoare, de teamă ca El să nu devină stăpânul lumii .

După darea sentinței, L-au batjocorit, scuipându-L și dându-I palme, punându-I o coroană de spini pe cap, iar pe umeri punându-I o cruce mare de lemn pe care L-au silit să o ducă sus pe muntele Golgota.

Când obosea și nu mai putea să meargă, era bătut cu biciul de slugile stăpânirii. Cinci ore a durat urcușul pe muntele Golgota și Iisus era istovit de tot de atâta greutate purtată în spate. Sleit de foame și de sete, ajunge pe Golgota unde este dezbrăcat de haine, Îl întind pe cruce, bătându-I cuie în palme și picioare și-I înfig crucea între stânci și-L lasă să moară în chinuri .

Domnul Iisus Hristos a răbdat tot acest chin și toată batjocura lor, doar și-a ridicat capul cu privirea spre cer zicând: “Părinte, iartă-I că nu știu ce fac! Trebuie să îndur netrebnicia lor pentru iertarea păcatelor poporului acestuia.”

Imediat după plecarea celor ce L-au răstignit, Iisus Hristos a strigat rugându-se Lui Dumnezeu: “Părinte, în mâinile Tale îmi încredințez Duhul Meu!”.

A închis ochii și a lăsat capul într-o parte și a murit. El a murit în Vinerea Mare răstignit pe crucea lângă care plângea, plină de durere, mama Lui, Fecioara Maria. În clipa aceea, soarele s-a întunecat și pământul s-a cutremurat.

Dupa moartea Lui Iisus, Maica Domnului, împreună cu alte femei, L-au luat de pe cruce și L-au așezat într-un mormânt săpat în stâncă, iar la intrarea mormântului au așezat o piatră foarte mare. A doua zi, la mormânt au venit soldații. Au pecetluit piatra de la ușa mormântului și au stat de strajă. Le era teamă de ucenicii Lui Iisus. Credeau că aceștia voiau să fure trupul sa spună poporului că s-a sculat din morți. Patimile și răstignirea Domnului le sărbătorim în Vinerea Mare. După trei zile de la punerea în mormânt a Domnului Iisus Hristos, în zorii zilei de Duminică, un cutremur mare a zguduit pământul. Îngerul Domnului s-a coborât din cer și a ridicat piatra de pe ușa mormântului. Înfațișarea lui era ca fulgerul, iar îmbrăcămintea albă ca zăpada. De frică, soldații care păzeau mormântul au căzut ca morți.

Se petrecuse cea mai mare minune! Iisus înviase din morți! Mormântul era gol!

Vestea Învierii Lui s-a răspândit pretutindeni. El a biruit moartea pentru totdeauna și ne-a dăruit viața veșnică.

Învierea o sărbătorim de Sfintele Paști. Cea mai mare sărbătoare a creștinătății, Învierea Domnului Iisus Hristos, e prilejul potrivit de a pune în centrul atenției noastre învățătura creștină a Lui Iisus. Jertfa Sa pe cruce este supremul sacrificiu făcut în numele dragostei și al speranței.

Lumânarea aprinsă în noaptea Sfântă a Învierii este simbol al luminii eterne, al izvorului vieții, Iisus Hristos. Lumina de Înviere este speranța, iubirea, viața, bucuria și adorația noastră, amintindu-ne că și noi suntem fii ai luminii.

Lumânarea de Înviere simbolizează biruința vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

Creștinii păstrează restul de lumânare rămasă nearsă după slujba de Înviere și o aprind în cursul anului cu credința că vor fi păziți de trăsnete, de ploaie cu gheață, de necazuri mari în casă.

Ouăle roșii simbolizează mormântul purtător de viață al Domnului Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți și care a ieșit din mormânt ca puiul care iese din ou. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs de pe cruce pentru mântuirea lumii. În cromatica ouălor românești, culoarea are o semnificație simbolică.

Culoarea neagră - simbolul eternității și al statorniciei.

Culoarea roșie – simbol al sângelui, al vieții, al focului purificator, al dragostei.

Culoarea galbenă – simbol al luminii, tinereții, al recoltei și al fericirii.

Culoarea verde – simbolul reînnoirii naturii, al prosperității, al rodniciei și al speranței.

Culoarea albastră – simbol al sănătății și vitalității, expresia cerului senin.

Culoarea portocalie – simbol al forței, răbdării, ambiției.

Culoarea maron – simbol al pământului roditor.

Culoarea violet – simbol al răbdării și stăpânirii de sine.

În zona Bacăului se vopsesc ouă în coji de ceapă sau cu diverse vopsele, punând pe ouă, într-un ciorap de mătase, frunze cu diverse forme ce rămân încrustate pe ou. Gospodinele păstrează în fiecare zonă a țării această tradiție lasată din moși-strămoși.

În unele zone ale țării se încondeiază ouă cu modele populare ce sunt adevărate opere de artă și măiestrie. Se spune că cei ce ciocnesc ouă în zilele de Paști se vor întâlni pe lumea cealaltă.

Când se ciocnesc ouăle se spune cu bucurie: „Hristos a înviat!” și se răspunde cu: „Adevărat a înviat!”. Se mai spune că în dimineața de Paște e bine să pui în apa cu care te speli pe față un ou roșu pentru ca fața să îți fie rumenă tot anul.

Pasca se face rotundă după forma pe care se zice că au avut-o scutecele Lui Hristos. Dar se poate face și în patru colțuri după cum l-a fost piatra de mormânt.

Pasca se face din aluat dospit, cu brânză de vaci și stafide. În mijloc se pune semnul crucii pe care a fost Mântuitorul răstignit.

Mielul de Paște este o jertfă care prefigurează neprihănirea Lui Hristos, Fiul desăvârșit al Lui Dumnezeu.

De la această tradiție, a sacrificiului Lui, Iisus a fost numit „Mielul Lui Dumnezeu”, pentru că El s-a sacrificat pentru salvarea lumii.

Retrezirea naturii la viață simbolizează tocmai noua viață pe care creștinii au câștigat-o prin crucificarea și Învierea Lui Iisus Hristos.

Săptămâna întâi după Paște, la români se numește Săptămâna Luminată, pentru că înviind în ajunul ei Domnul nostru Iisus a luminat-o prin Învierea Sa din morți, și pentru că în aceasta săptămână toate se luminează, adică toate încep să înflorească și să se înnoiască.

O dată cu sărbătoarea Paștelui se luminează și sufletele noastre.

Cu toții ne dorim ca ce am greșit – să ne fie iertat, ce am iubit – să ne lumineze calea, ce am sperat – să se realizeze, ce am sacrificat – să nu simtă durere, ce vrem să devenim - să ne fie pus în suflet din sufletul inegalabil al Lui Hristos, ca să renaștem în bucurie.

Fie ca sfânta sărbătoare a Învierii Domnului să ne aducă cele patru taine divine: încredere, lumină, iubire și speranță.

Fie ca Lumina Învierii Domnului să ne lumineze viața și să avem în suflete numai pace, bucurie și iubire!

Bibliografie:

- Alexandru, Gheorghe – 1998 – „Revino, Doamne, printre noi!” – Povestiri religioase – Editura Gheorghe Alexandru – Craiova
- Cucoș, Constantin – 1996 – „Educația religioasă, conținut și forme de realizare” – Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București
- Lefter, Iulia și Mancaș, Elena – 2008 – „Culegere de obiceiuri populare românești” – Editura Grafite, Bacău
- Răducu, Ani – 1999 – „Îndrumător elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar, vol II”- Editura Grafika Print – București
- Steinhardt, Nicolae – 2006 – „Dăruind vei dobândi” – Editura Mănăstirii Rohia
- w.w.w.diane . ro – „Paștele în citate, aforisme, maxime” - 2011

TRADIȚII DE PAȘTE

**Prof. inv. primar APOSTOL IONELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZUL”, ALEXANDRIA**

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor feneomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineată, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineată, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști. Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paști trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă. În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele. Coșul de bunătați care se duce la sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simbolurii ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă, bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătați: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neînceptută, iar dimineată trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de înșurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineată Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă.

Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihorenii folosesc un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În Țara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Scheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii, sau cozonac.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruți oamenilor săraci.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE SFINTELE PAȘTI

Profesor: Dobre Mioara
Școala Gimnazială Nr.2 Caracal

Sfintele Paști este cea mai importanta sărbătoare a creștinătății și reprezintă temelia credinței creștine și anume, Învierea Mântuitorului Iisus Hristos.

Sărbătorile pascale sunt precedate de o perioadă lungă de post, de șapte săptămâni. Ultima săptămână, care începe în Duminica Floriilor este denumită și “Săptămâna Patimilor” și este cea mai importantă. Săptămâna Mare este săptămâna deniilor, toate zilele acestei săptămâni fiind considerate, încă de la începuturile creștinismului, mărețe și sfinte și, chiar din seara de Florii, se citesc Deniile.

În Lunea Mare, femeile încep curățenia de Paște. Se scoate totul afară, se aerisește casa ca să iasă toate relele de peste iarnă, se văruiește și se spală totul. “Să nu te prindă Paștele în necurătenie, că te blesteamă casa!”

În Marțea Seacă, țăranii trebuie să se spele ritualic pentru a seca bolile. Centrându-se pe termenul generic al săptămânii (a seca, secare, secat), ziua este caracterizată de practici magice ambivalente, ce utilizează atât magia negativă (interdicții pentru a nu stârni golul, secul, nenorocul), cât și pe cea pozitivă (scăldatul ritualic, pentru a seca bolile).

Miercurea din Săptămâna Mare, denia îl pomenește pe Iuda, apostolul devenit vânzător, dar și pe Maria, femeia desfrânată devenită mărturisitoare, care-i spală picioarele lui Iisus cu lacrimile ei pline de căință și îl unge cu mir.

În anumite zone, există obiceiul ca miercuri seara, când soarele asfințește, copiii să meargă cu colindul, la sfârșit primind ouă pentru a le roși.

În Joia Mare se roșesc ouăle, se ține post cu mâncare uscată, la biserici nu se mai trag clopotele, ci doar se bate toaca, iar creștinii care s-au spovedit se împărtășesc. Tot în această zi, țăranii întrerup lucrul câmpului, iar femeile se apucă de pregătirile de sărbătoare vopsind ouălele și pregătind pasca. Fetele obișnuiesc ca, în timpul slujbei, să facă pe o sfoară câte un nod, după fiecare evanghelie, apoi își pun sfoara sub pernă ca să-și viseze alesul.

În ziua Vinerii Mari, tradiția ne mai spune ca este bine să se țină post negru. În același timp credincioșii, care nu pot, totuși, posti negru, nu trebuie să mănânce urzici, iar în mâncare nu se pune oțet, deoarece lui Iisus i s-a dat să bea oțet după ce a fost biciuit.

Alte superstiții ale Vinerii Mari ar fi următoarele: dacă va ploua în Vinerea Mare, anul va fi unul mănos; dacă te scufunzi în apă rece de trei ori în Vinerea Mare, vei fi sănătos tot anul; femeile nu au voie să coase, să țese, nu coc pâine sau altele asemenea, fiindcă este mare pericol de boală și spirite rele.

Sâmbăta Paștelui, ultima zi a Săptămânii Mare, este ziua în care trupul Mântuitorului Iisus s-a odihnit în mormânt, este zi de reculegere, credincioșii se pregătesc pentru marea veghe. Seara, în bisericile ortodoxe se aprind luminile, anunțând că se apropie Învierea.

În miez de noapte, în biserici se oficiază slujba Sfințelor Paști. Sunt sfințite pasca, ouăle roșii și celelalte bucate, pentru că postul a luat sfârșit. Credincioșii iau Lumină din Lumină, spun „Hristos a Înviat!” și răspund „Adevărat a Înviat!”, formule cu care se salută apoi timp de 40 de zile, până la Înălțare.

Cultura noastră populară este una extrem de bogată și moștenirea lăsată de strămoși este încă la loc de cinste. Fiecare regiune a României are propriile ei obiceiuri prin care serbează Sfânta Sărbătoare de Paști.

În Oltenia, în a doua zi de Paști, se face „Hora” pentru cei tineri care au plecat dintre noi și se împart ouă roșii.

Fiecare gospodar din zona Câmpulung Moldovenesc pregătește un coș cu bunătăți și merge duminică în curtea bisericii, așteptând cu o lumânare aprinsă binecuvântarea preotului. În coșul acoperit cu un ștergar țesut cu motive specifice, se află simboluri ale protecției și ale bunăstării: semințe, ceapă, usturoi, zahăr și făină. Deasupra lor sunt așezate pasca și ouălele, bani, sfeclă, pește afumat. După sfințirea coșului, sărbătoarea se mută în familie.

În zona Transilvaniei este obiceiul de Paști, “stropitul”. Băieții din sat merg la orice casa în care se află o fată și o stropesc cu parfum “ca să nu se vestejească”.

În Țara Moșilor se ia toaca de la biserică și este dusă în cimitir unde flăcăii satului o păzesc de cei care încearcă să o fure. Dacă reușesc să o păzească, “hotii” sunt cei care platesc pentru ospățul de a doua zi. Dacă nu, chiar ei sunt “pedepsiti” să sustină sărbătoarea întregii comunități.

Paștile sunt sărbătorite de întreaga comunitate în Țara Bârsei. Băieții strâng ouă roșii de la fete după care se îndreaptă spre locul de sărbătoare unde au loc diverse întreceri, cum ar fi aruncarea buzduganului.

În prima zi de Paști, în Maramureș, copilașii cu vârsta de până la 9 ani merg din casă în casă să vestească Învierea Domnului. Gospodarii le dau câte un ou roșu. Pragul casei trebuie trecut întâi de un băiat ca să fie armonie în familie tot anul.

Fetele se duc în Noaptea de Înviere, în Bucovina, în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neînceptă. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În Moldova, în dimineața următoare după Noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copii trebuie să-și clătească fața cu apă și să-și atingă obrazii cu ouălele pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate pe drum.

Frumusețea și misterul României se regăsesc din plin în obiceiurile noastre. Focul tradiției nu s-a stins și sunt încă multe locuri pe teritoriul țării noastre în care găsim tradiții și obiceiuri păstrate de la străbuni.

Aceste leagăne ale folclorului românesc țin vie scânteia identității noastre naționale.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI

Nicolescu Aretina - bibliotecar
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu” Alexandria

Pentru fiecare dintre noi cea mai mare sărbătoare creștină este Învierea din morți a Domnului Iisus Hristos, adică Sfintele Paști. În Vechiul Testament, Paștele era o sărbătoare tristă, în amintirea ieșirii poporului evreu din robia egipteană și a trecerii prin Marea Roșie pentru a ajunge în „pământul unde curge miere și lapte”. Astăzi Paștele este sărbătoarea bucuriei, a luminii, a iertării și a iubirii. Se spune că în noaptea magică de Paște, porțile cerurilor se deschid, iar cei care se gândesc la cele mai arzătoare dorințe le vor vedea împlinite.

Sărbătoarea Sfintelor Paști este vastă atât în semnificații cât și în obiceiuri. În întreaga lume, unele dintre cele mai frumoase tradiții au loc în preajma sărbătorilor religioase. Din păcate o parte dintre aceste obiceiuri sunt pe cale de dispariție și de aceea fiecare dintre noi avem o mare datorie de a le păstra și a le transmite mai departe.

Astfel, Postul Paștelui reprezintă una dintre cele mai însemnate obiceiuri creștine ortodoxe de pe întreg teritoriul țării. Postul cel Mare durează 40 de zile, având ca principala menire spiritualizarea sufletelor, dar și relatarea osândei lui Iisus Hristos din Săptămâna Patimilor. Ferindu-se de fapte rele, abținându-se de la mâncare „de dulce”, fiecare credincios coboară în evlavie și rugăciune, având gândul la Mântuitorul nostru Iisus Hristos și la sacrificiul făcut de acesta pentru salvarea pamântenilor. În cele 40 de zile din Postul cel Mare, credincioșii se roagă, devin milostivi, nu mănâncă carne, lapte, brânza sau ouă. În acest fel ei „suferă” alături de Iisus Hristos pentru a-și găsi salvarea creștină și drumul către Dumnezeu. Prin post, rugăciune, spovedanie și împărtășanie fiecare creștin își va putea găsi mântuirea de care are nevoie pentru a trece dincolo de pragurile sufletului, găsind astfel lumina. În Postul cel Mare este indicat să mergi cât mai des la Biserică pentru a asculta slujbele creștinești, să te spovedești urmând sfaturile de împărtășanie ale preoților, să realizezi fapte bune și rugăciuni.

Tradițiile religioase legate de sărbătoarea Sfintelor Paști încep cu duminica dinaintea Învierii, creștinii sărbătoresc „intrarea Domnului Iisus în Ierusalim” adică Duminica Floriilor. În Duminica Floriilor credincioșii merg la biserică cu ramuri de salcie înflorită pentru a fi sfințite și puse apoi la icoanelor lor de acasă. Există și o legendă a salciei în care se spune că Irod, regele iudeilor, voia să-l găsească pe Iisus și să-l ucidă. Fecioara Maria împreună cu Iosif au fugit de primejdie în Egipt, prin arșița soarelui. În cale au găsit un plop și s-au așezat la umbra lui. Dar plopul își clătina frunzele și umbră nu ținea. Atunci s-au mutat la umbra deasă a unei salci. Maica Domnului i-a mulțumit și spunând că dacă aceasta este liniștită la umbra ei o să vină lumea cu drag iar dacă o ramură de a ei se înfige în pământ o să prindă rădăcini și o să înmugurească.

Obiceiul Deniilor presupune efectuarea unor slujbe de pomenire în cinstea Mântuitorului Iisus Hristos. Denia provine din limba slavonă „vdenie” și înseamnă slujba nocturnă. Obiceiul Deniilor este efectuat în săptămâna Patimilor din Postul Paștelui pentru a aminti chinurile prin care a trecut Iisus Hristos pentru salvarea oamenilor. Deniile cuprind doua slujbe – Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul și Acatistul Bunei Vestiri. La obiceiul Deniilor participă un număr foarte mare de credincioși. Acestea durează din prima luni după Florii și până în Vinerea Mare. În Joia Mare are loc citirea Celor 12 Evanghelii care vestește Învierea Domnului și aduce aminte de chinurile prin care a trecut Mântuitorul Iisus Hristos în săptămâna răstignirii sale, semn al jertfei creștine. Începând cu Denia celor 12 Evanghelii clopotele nu vor mai fi trase la biserici, bătându-se doar toaca.

Un alt obicei destul de important este cel din Vinerea Mare sau Vinerea Seacă, atunci când se scoate Sfântul Epitaf, se pune pe o masă și toată lumea trece pe sub el. Tradiția spune că trebuie să treci de trei ori pentru a te feri de boli și a avea noroc tot anul.

În noaptea Învierii, fiecare om, mic sau mare, tânăr sau bătrân care se duc la biserică trebuie să aducă și o lumânare pe care o aprinde și o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii Sfintei Învieri.

Lumina de Paște reprezintă simbolul mântuirii neamului, al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Potrivit datinilor și spuselor bisericești, lumina reprezintă una dintre minunile pe care Dumnezeu le arată în fiecare an. De regulă, lumina de Paște este adusă în fiecare an tocmai de la Ierusalim, locație unde Sfântul Duh coboară pe pământ oferind lumina.

Lumina este oferită de către preoți, odată cu spusele „Veniți de luați lumină!”. Imediat, lumina va circula de la un om la celălalt, străzile fiecărei localități umplându-se de oameni protectori cu acest simbol atât de sfânt. Lumina de Paște va trebui stinsă de tocul ușii casei fiecărui creștin, aducându-se în acest fel lumină și bucurie în casele și sufletele celor ce locuiesc acolo.

Sâmbăta Mare este cunoscută de fiecare creștin ortodox drept ziua de terminare a Postului Paștelui. Sâmbăta Mare are din punct de vedere creștinesc mai multe semnificații. În această zi, din punct de vedere biblic, Mântuitorul Iisus Hristos este îngropat, urmând ca în Duminica Paștelui acesta să se ridice la Ceruri, înviind. În ziua de Sâmbăta Mare copiii merg îmbrăcați în straie de sărbătoare la biserică pentru a se spovedi.

Printre cele mai vechi obiceiuri populare legate de Paști este vopsitul ouălor în culoare roșie. Oul reprezintă mormântul Mântuitorului, iar culoarea roșie, sângele său. Întrucât oul roșu este purtătorul unor semnificații profunde legate de învierea lui Hristos, creștinii s-au ostenit să-l încondeieze, desenând cu ceară motive decorative de o rară frumusețe. Motivele folclorice utilizate sunt: spicul, soarele, frunza, ca o reconfirmare a creștinătății românești, crucea. Tehnicile de încondeiere s-au transmis din generație în generație, motiv pentru care oului încondeiat i se mai spune și „ou muncit”. Prin ciocnirea ouălor în zilele de Paști și rostirea cuvintelor : „Hristos a înviat!” „Adevărat a înviat!” simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți.

În Sâmbăta Mare gospodinele prepară bucatele tradiționale românești, pregătesc mielul, drobul și borșul, fac cozonaci și pască pentru a-și umple coșurile de cu seară pentru a merge la biserică în vederea sfințirii bucatelor și împărțirii acestora celor sărmăni.

Se știe că Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Paștele este asociat în general cu primăvara și reînvierea naturii, aducând în suflet dragostea înfinită a lui Dumnezeu care ne-a dăruit viață pe pământ și viață veșnică.

În concluzie este bine ca prin activități de educație pentru societate, educație civică, educație religioasă, cadrele didactice să învețe elevii cum să preia și să transmită mai departe tradițiile și obiceiurile strămoșești ale poporului român. A cunoaște propriile valori religioase, culturale, indiferent de extinderea lor în spațiul local și național, reprezintă o modalitate de a transmite ceea ce a dăinuit peste secole și va dăinui încă: identitatea fiecărui popor.

Bibliografie:

Ghinoiu, Ion, 2003, Sărbători și obiceiuri românești, Ed. Elion, București
Roman, Radu Anton, 2013, Sărbătoarea Paștilor – tradiții religioase, ritualuri și obiceiuri populare, Editura Paideia

PROIECTUL CATEHETIC „RUGĂCIUNE PENTRU PACEA LUMII”

**Țârdeanu Viorica Georgeta, profesor pentru învățământ primar,
Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”, Râmnicu Sărat, Buzău**

Proiectul catehetic „Rugăciune pentru pace”, desfășurat în cadrul proiectului derulat la nivel național „Rugăciunea în viața mea”, are în centru legătura omului cu Dumnezeu prin rugăciune, pe de o parte, și importanța păcii exterioare și interioare în viața planetei și în viața fiecărui om.

Grupul țintă a fost format din copii între 5 și 15 ani, cei mai mulți dintre ei având în jur de 9-11 ani. Sunt elevi ai mai multor școli din oraș, unii fiind preșcolari. Activitățile au fost adaptate acestei vârste, cei de vârsta mai mare participând ca voluntari la activitățile proiectului.

Activitățile au fost variate, îmbinând activitățile de învățare cu cele recreative, de cunoaștere reciprocă, cultural-educative sau practic-aplicative. Fiecare activitate (mai puțin Activitatea nr.9) s-a desfășurat duminică după-amiază, începând cu ora 16.00, în biserica parohiei Sfântul Apostol Toma din Râmnicu Sărat.

Copiii au reacționat pozitiv la activitățile derulate în proiect, participând cu entuziasm și convingere la acestea. În timpul celei de-a doua activități, au creat o rugăciune pentru pacea lumii, cu mare impact asupra celor care au ascultat-o, prin simplitatea, dar densitatea trăirilor ce sunt concentrate în conținutul ei: „Doamne, fă să dispară războiul, ocrotește Ucraina, țara noastră și lumea întreagă! Ajută-i pe cei refugiați să se întoarcă la casele lor! Dă-le înțelepciune tuturor conducătorilor lumii! Amin!”

Serbarea de la sfârșitul proiectului a constituit, pentru participanții la aceasta, un moment de reflecție asupra calității propriului dialog cu Dumnezeu prin rugăciune. Această activitate a adus împreună părinți, comunitate locală și școală, evidențiind încă o dată rolul acestora în educarea copiilor.

A. Echipa de realizare:

- **Parohia „Sfântul Apostol Toma”**, Protoieria Râmnicu Sărat;
- **Școala Gimnazială Nr.1**, Râmnicu Sărat, jud. Buzău;
- **Locul desfășurării:**
Biserica „Sfântul Apostol Toma”, Școala Gimnazială Nr.1, Râmnicu Sărat;

B. Perioada de organizare:

13 februarie-08 aprilie 2022

C. Buget:

a) Resurse materiale:

Consumabile de papetărie (hârtie colorată, albă, carioci, tablă magnetică, creioane colorate, autocolante etc.)

b) Resurse financiare: 548 lei contribuție a Asociației Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei (carnețele pentru activitatea „Prima mea carte de rugăciuni”).

D. Beneficiari:

- a) *Beneficiari direcți:* copiii din grupul catehetic cu vârste cuprinse între 5 și 15 ani sunt elevi ai mai multor școli din oraș: Școala Gimnazială Nr.1, Școala Gimnazială „Gheorghe Vernescu”, Școala Gimnazială Nr.6;
- b) *Beneficiari indirecti:* comunitatea parohială, părinții copiilor, Asociația Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, profesori și elevi.

E. Descrierea proiectului:**1. Obiectivele proiectului:**

- conștientizarea rolului și importanței rugăciunii în viața omului prin activități de cateheză și alte activități din viața de zi cu zi ale copiilor;
- înțelegerea în profunzime a conținutului Rugăciunii Domnești;
- interpretarea melodică a rugăciunii „Tatăl Nostru” în cadrul Sfintei Liturghii, duminica și în sărbători;
- îmbogățirea repertoriului de rugăciuni și stimularea comunicării cu Dumnezeu prin rugăciune;
- crearea propriei cărți de rugăciuni, a unui program zilnic de rugăciune, precum și a unui colț de rugăciune în propria casă;
- constientizarea importanței rugăciunii pentru noi, pentru ceilalți, chiar pentru dușmani;
- crearea unor rugăciuni de cerere, de mulțumire, de slavă;
- practicarea rugăciunii înainte de începerea orelor din programul școlar și la finalul acestora.

2. Activitățile proiectului:

- a) Activități de organizare și popularizare a proiectului „Rugăciune pentru pace”
- Conceperea proiectului și distribuirea sarcinilor pe activități;
 - Popularizarea proiectului în cadrul Consiliului Profesorat al Școlii Gimnaziale Nr.1, Râmnicu Sărat, în comunitatea parohială a bisericii Sfântul Apostol Toma și în cadrul Asociației Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei.
 - Popularizarea proiectului în comunitatea locală:
 - *prin intermediul paginii de facebook a Școlii Gimnaziale Nr.1, Râmnicu Sărat;
<https://www.facebook.com/Scoala-Gimnaziala-Nr-1-Oficial-1484907828454658>
 - *pe pagina de facebook a Asociației Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei;
<https://www.facebook.com/Asocia%C8%9Bia-Femeilor-Ortodoxe-Arhiepiscopia-Buz%C4%83ului-%C8%99i-Vrancei-106708630717010/>
 - *în publicația locală „Sensul Râmnician”, nr. 115/116, aprilie 2022;

b) Activități practice:

Nr. crt.	Denumirea activității	Descrierea activității	Data/ Perioada
1.	Rugăciunea-comunicare cu Dumnezeu. Rugăciunea Domnească	În cadrul acestei activități copiii vor afla informații despre ce este rugăciunea, de câte feluri este aceasta, cum și când se poate rosti/cânta, către cine ne rugăm, pentru cine se roagă oamenii. Li se va explica rugăciunea „Tatăl Nostru” și li se va solicita să găsească în Biblie, Evanghelia în care este scrisă această rugăciune. Apoi vor rosti și vor învăța împreună Rugăciunea Domnească, varianta melodică a compozitorului Ciprian Porumbescu. Li se vor prezenta copiilor activitățile ce se vor desfășura în cadrul proiectului catehetic. Se va face inventarul rugăciunilor cunoscute de către copii, ca punct de pornire în activitățile proiectului catehetic.	13 februarie 2022

2.	Rugăciune pentru pacea lumii	În prima parte a activității se vor relua informațiile referitoare la rugăciune, în general, și la Rugăciunea Tatăl Nostru, în mod special. Copiii vor exersa însemnarea cu semnul Sfintei Cruci și închinarea la icoane. În partea a doua a activității se va discuta despre importanța păcii în lume, despre faptul că în aceste momente chiar, în apropierea țării noastre oamenii mor din cauza războiului sau sunt refugiați. Li s-a propus copiilor să compună o rugăciune pentru pacea lumii, pe care să o rostească apoi zilnic. Copiii vor rosti rugăciunea în fața Sfântului Altar, apoi o vor scrie pe foile lor și vor transmite un mesaj de pace prin desenele lor. Spre finalul activității copiii vor învăța cântecul „Să fie pace în lume!” (Anexa 1)	20 februarie 2022
3.	Cărticica mea de rugăciuni-programul meu de rugăciune	Copiii grupului țintă vor primi câte un carnețel în care își vor nota rugăciunile începătoare și alte rugăciuni pe care le vor rosti în diferite momente ale activității lor zilnice. (Anexa 2). Vor stabili, de asemenea, un program de rugăciune zilnică, acasă și la școală. Se va insista pe importanța participării la Sfânta Liturghie duminica și în zile de sărbătoare alături de membrii familiei și comunitatea creștină. În partea a doua a activității vor învăța cântecul „La biserică” https://www.youtube.com/watch?v=OYSBnnP4x7c&ab_channel=VirgilPopescu	27 februarie 2022
4.	Ne rugăm pentru noi, ne rugăm pentru ceilalți! Roadele rugăciunii	În cadrul acestei activități se discută despre persoanele pentru care ne rugăm, evidențiindu-se importanța rugăciunii noastre pentru cei părinți, frați, prieteni, chiar și pentru cei ce nu ne doresc nouă binele. Se ia în discuție și faptul că ne putem ruga și pentru cei care nu mai sunt în viață. Copiii vor învăța ce este și cum se scrie un pomelnic, precum și cum se duce la altar și se dă preotului. În partea a doua a activității vor învăța cântecul „Cât trăim pe acest pământ” (Anexa 3).	6 martie 2022
5.	Rugăciunea de mulțumire-Pentru ce sunt recunoscător lui Dumnezeu?	În cadrul acestei activități se va discuta despre recunoștința de care trebuie să dăm dovadă atunci când simțim ajutorul lui Dumnezeu. Principala modalitate de manifestare a acestei recunoștințe este rugăciunea de mulțumire. Copiii vor fi îndemnați să identifice motive pentru care trebuie să mulțumească lui Dumnezeu și să le noteze pe benzi de hârtie colorată pe care apoi să le unească într-un „Lanț al recunoștinței”. Se va recomanda practicarea rugăciunii „Cuvine-se cu adevărat” ca și rugăciune de mulțumire după masă și rugăciunea „Toți cu inima curată” la finalul lucrului. Spre finalul activității elevii vor învăța cântecul „Pentru Tine, Doamne” (Anexa 4)	13 martie 2022
6.	Rugăciunea în imagini, vers și cânt. Colțul meu de	Activitatea va debuta cu intuirea a trei imagini sugestive: Iisus rugându-se în grădina Ghetsimani, Maica Domnului în rugăciune și Îngerul păzitor rugându-se alături de copil. (Anexa 6) Se concluzionează că în rugăciunea noastră către Dumnezeu	20 martie 2022

	rugăciune: desen/pictură/ colaj.	avem mijlocitori pe Maica Domnului, pe Sfinții Îngeri și pe ceilalți Sfinți. Copiii sunt impulsionați să descrie verbal colțul lor de rugăciune de acasă (sau de la școală) și apoi să realizeze o creație plastică, într-o tehnică la alegere, cu titlul „Colțul meu de rugăciune”. În partea a doua a activității se vor repeta cântecele și poeziile învățate.	
7.	Cui ne rugăm? Cinstirea Sfintei Cruci.	Această activitate este dedicată Sfintei Cruci, desfășurându-se la finalul celei de a treia săptămâni din Postul Paștilor. Li se vorbește copiilor despre jertfa Mântuitorului nostru Iisus Hristos și despre răstignirea Sa pe Crucea pe care a sfințit-o cu sângele Său. Ca și parte practic-aplicativă, elevii vor lucra pe grupe, împodobind Sfânta Cruce, după modelul celei existente în biserică. Vor învăța apoi un cântec/rugăciune „Doamne, binecuvintează!” (Anexa 5)	27 martie 2022
8.	Bucuria rugăciunii împărtășită tuturor	La finalul Sfintei Liturghii copiii vor prezenta celor din biserică o serbare, versurile și cântecele interpretate făcând referire la importanța rugăciunii în viața omului.	3 aprilie 2022
9.	Ce știm despre rugăciune?- evaluare	În cadrul acestei activități online, elevii vor completa un chestionar de evaluare în format Google Forms. https://forms.gle/u1LyN7sF3kykbXhm8	5-8 aprilie 2022
10.	Activități permanente:	-practicarea rugăciunii personale acasă, în diferite momente ale zilei; -participarea la Sfânta Liturghie; cântarea Rugăciunii „Tatăl Nostru” și a altor cântece/pricesne; -practicarea rugăciunii comune la școală, la începutul și finalul programului școlar.	13 februarie-08 aprilie 2022

Rezultate așteptate:

a) Rezultate cantitative:

- crearea unei rugăciuni comune pentru pace;
- 1 expoziție cu lucrări plastice individuale („Colțul meu de rugăciune”);
- 1 activitate cultural-educativă pe tema importanței rugăciunii în viața omului;
- 1 cârtică de rugăciuni personalizată realizată de fiecare copil;
- 35 de chestionare de evaluare completate.

b) Rezultate calitative:

- dobândirea/consolidarea cunoștințelor referitoare la rugăciune;
- conștientizarea importanței rugăciunii în viața fiecăruia dintre ei;
- sensibilizarea comunității creștine asupra importanței intensificării rugăciunii în această perioadă din timpul anului bisericesc, dar și pe fondul climatului politic mondial ce stă sub pericolul războiului.

